กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ดุษฎีนิพนธ์
ของ
ยุภาพร แสงสว่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ดุษฎีนิพนธ์
ของ
ยุภาพร แสงสว่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

STRATEGIC MANAGEMENT OF EFFECTIVE EARLY CHILDHOOD EDUCATION UNDER INTEGRATED AREA – BASED ADMINISTRATION IN THE REGIONAL EDUCATION OFFICE 11

BY

YUPAPORN SANGSAWANG

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

The Doctor of Philosophy Degree in Educational Administration

at Sakon Nakhon Rajabhat University

May 2026

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองดุษฎีนิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ยุภาพร แสงสว่าง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี)	ประธานกรรมการสอบและผู้ทรงคุณวุฒิ	(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)	กรรมการสอบและประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล)	กรรมการสอบแต่งตั้งเพิ่มเติม	(รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ)	กรรมการสอบและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์)	กรรมการสอบแต่งตั้งเพิ่มเติม	(ดร.ประภัสร สุภาสอน)	กรรมการสอบผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว	บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร) ประธานหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข) ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 28 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำเสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ และให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าในการศึกษาระดับปริญญาเอก ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์ทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ดุษฎีนิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้สัมภาษณ์ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานกระทรวงศึกษาทุกคนที่ให้ข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารการศึกษา รุ่นที่ 13 ทุกคน ที่เป็นกำลังใจจนทำให้การวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณแม่นงลักษณ์ แสนขวา ผู้ซึ่งเป็นมารดา ญาติพี่น้อง และครอบครัวของผู้วิจัย ตลอดถึง บุคลากรสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการดำเนินงานงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์จากดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแด่ บิดา มารดาผู้ให้กำเนิดชีวิต และครู อาจารย์ที่ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยด้วยความเคารพและบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนจนผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผลสำเร็จในปัจจุบัน

ยุภาพร แสงสว่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชื่อเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ชื่อผู้วิจัย ยุภาพร แสงสว่าง

กรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร
รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

ปริญญา ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปีที่พิมพ์ 2569

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น สร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รวมจำนวน 291 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงนโยบาย ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น 2) การสร้างและพัฒนากลยุทธ์ และ 3) การประเมินกลยุทธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่า $PNI_{Modified}$

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย

ที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย รองลงมาคือ องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และองค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

2. การสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีองค์ประกอบสำคัญคือ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ และ 5) แนวทางการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ กลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์ย่อย 77 แนวทางการดำเนินงาน ซึ่งกลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 1) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย มี 4 องค์ประกอบรอง 20 แนวทางการดำเนินงาน 2) การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล มี 5 องค์ประกอบรอง 17 แนวทางการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย มี 3 องค์ประกอบรอง 13 แนวทางการดำเนินงานและ 4) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มี 2 องค์ประกอบรอง 27 แนวทางการดำเนินงาน

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินกลยุทธ์ 3 ประเด็น คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
การบริหารแบบบูรณาการเชิงพื้นที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

TITLE Strategic Management of Effective Early Childhood Education under Integrated Area – Based Administration in the Regional Education Office 11

AUTHOR Yupaporn Saengsawang

ADVISORS Assoc. Prof. Dr. Chaiya Pawabutra
Assoc. Prof. Dr. Sayant Bunbai

DEGREE Ph.D. (Educational Administration)

INSTITUTION Sakon Nakhon Rajabhat University

YEAR 2026

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine the current and desired conditions, priority needs, establish effective strategic management for early childhood education, and evaluate the effective strategic management of early childhood education under integrated area–based administration in the Regional Education Office 11. The sample consisted of school administrators, early childhood teachers, administrators from the Regional Education Office 11, and directors of Primary Educational Service Area Offices, totaling 291 participants, using multi – stage random sampling. The research employed a policy research approach and divided into three phases: 1) examining the current and desired conditions and priority needs; 2) establishing and developing strategies; and 3) evaluating the developed strategies. The data collection tools comprised unstructured interviews and rating – scale questionnaires. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and the calculation of the $PNI_{Modified}$ value.

The findings were as follows:

1. The current condition of effective early childhood education under integrated area – based administration in the Regional Education Office 11 was overall at a moderate level whereas the overall desired condition was overall at the highest

level. The priority needs of such strategies indicated that the component with the highest priority was the early childhood experience organization component, followed by the effective administration and management of early childhood education, the participation in early childhood education management, and the curriculum and curriculum management.

2. The establishment and development of strategic management of effective early childhood education under integrated area–based administration in the Regional Education Office 11 comprised five key components: 1) vision, 2) mission, 3) objectives, 4) strategic issues, and 5) operational guidelines. Overall, the developed strategies comprised four main strategies, 14 sub – strategies, and 77 operational guidelines. The four main strategies were as follows: 1) Organizing early childhood experiences, comprising four sub–strategies, and 20 operational guidelines; 2) Effective administration and management of early childhood education, comprising five sub – strategies and 17 operational guidelines; 3) Participation in early childhood education management, comprising three sub – strategies and 13 operational guidelines; and 4) Curriculum and curriculum management, comprising two Sub – strategies and 27 operational guidelines.

3. The strategic management of effective early childhood education under integrated area – based administration in the Regional Education Office 11 was evaluated by experts across three aspects: suitability, feasibility, and utility. Overall, the strategies were rated at the highest level.

Keywords: Strategic Management, Effective Early Childhood Education Management, Integrated Area – Based Management

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	คำถามการวิจัย	10
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	10
	ความสำคัญของการวิจัย	10
	ขอบเขตของการวิจัย	11
	กรอบแนวคิดการวิจัย	14
	นิยามศัพท์เฉพาะ	15
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
	แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย	26
	ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย	26
	จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย	29
	ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย	31
	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	32
	แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล	38
	แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์	172
	ความหมายของกลยุทธ์	172
	ความสำคัญของกลยุทธ์	173
	ลักษณะของกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล	175
	องค์ประกอบของกลยุทธ์	177
	กระบวนการพัฒนากลยุทธ์	198
	การวิจัยเชิงนโยบาย	221
	ความหมายของการวิจัยเชิงนโยบาย	221

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	แหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงนโยบาย	222
	กระบวนการจัดทำวิจัยเชิงนโยบาย	224
	แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการความจำเป็น	226
	ความหมายของการประเมินความต้องการความจำเป็น	226
	ความสำคัญของการประเมินความต้องการความจำเป็น	227
	ขั้นตอนการประเมินความต้องการความจำเป็น	228
	แนวคิดการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship)	230
	ความหมายการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship)	230
	หลักการและแนวคิดพื้นฐาน (Theoretical Framework)	231
	วัตถุประสงค์ของการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship)	234
	ขั้นตอนการดำเนินการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Standard Procedures)	235
	การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ (Expert Selection Criteria)	236
	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ	237
	บริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	238
3	วิธีดำเนินการวิจัย	251
	ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	252
	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	252
	ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey study)	252
	ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	260
	ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์	260

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์	260
	ขั้นตอนที่ 5 การศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study)	260
	ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล	261
	ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์	261
	ขั้นตอนที่ 7 ประเมินร่างกลยุทธ์	261
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	267
	ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	268
	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	268
	ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	273
	ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	292
	ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์	320
	ขั้นตอนที่ 4 ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์	320
	ขั้นตอนที่ 5 ผลการศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) ศึกษาโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	321
	ขั้นตอนที่ 6 ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	328

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์ 340
ขั้นตอนที่ 7 การประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 340
ขั้นตอนที่ 8 ผลการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อวิพากย์ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 352
ขั้นตอนที่ 9 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 355

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 393
ความมุ่งหมายของการวิจัย 393
วิธีดำเนินการวิจัย 393
สรุปผลการวิจัย 398
อภิปรายผลการวิจัย 400
ข้อเสนอแนะ 409

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

บรรณานุกรม 411

ภาคผนวก 425
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ 427
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ 435
ภาคผนวก ค หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ 483
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 487
ภาคผนวก จ เอกสารประกอบการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 521
ภาคผนวก ฉ ภาพประกอบการวิจัย..... 545

ประวัติย่อของผู้วิจัย 553

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 การสังเคราะห์องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 63

2 การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการบริหารและการจัดการ 85

3 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม 117

4 องค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 140

5 องค์ประกอบย่อยของการหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 163

6 องค์ประกอบของกลยุทธ์ 179

7 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 206

8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 256

9 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบรอง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 271

10 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบรองการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ปรับปรุงเพิ่มเติม จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ..... 277

11 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษา 293

12 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 295

13 การวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 298

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

14 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 300

15 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบที่ 2 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 304

16 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 311

17 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 315

18 สรุปผลการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครู ทั้ง 4 โรงเรียน 327

19 แสดงผลการประเมินความถูกต้องร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 341

20 สรุปประเด็นข้อสังเกตของผู้ทรงคุณวุฒิ 353

21 ผลการประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยรวม 356

22 ผลการประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 357

23 ผลการประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลด้านการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 363

24 ผลการประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 369

25 ผลการประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 374

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	14
2	คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	50
3	ขั้นตอนการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)	233
4	ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม	234
5	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	265
6	องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge) รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล สำนักงานศึกษาธิการภาค 11	392
7	การสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษาปฐมวัย วันที่ 1 กันยายน 2568	547
8	ผู้เชี่ยวชาญประเมินกลยุทธ์ วันที่ 29 เมษายน 2569	548
9	การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ วันที่ 29 เมษายน 2569	551

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มาตรา 54 ความว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็ก ทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความสามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชนสังคมและประเทศชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, หน้า 14) พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษาในมาตรา 22 และมาตรา 24 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเติมศักยภาพด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นกระแสการเปลี่ยนแปลงโลกได้ส่งผลกระทบทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมืองของทุกประเทศ กระแสการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นปัจจัยการเปลี่ยนผ่าน เช่น การปฏิวัติ Arab Spring ผ่านการใช้เทคโนโลยี Social Media การก้าวขึ้นมาทางเศรษฐกิจของเอเชีย หรือภาวะอากาศเปลี่ยนแปลง เป็นต้น คนในโลกยุคใหม่ท่ามกลางพลวัตการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงต้องมีความพร้อมที่จะเผชิญกับความ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, หน้า 1 – 22) เช่นเดียวกับประเทศไทยที่ให้ความสำคัญ ด้านการศึกษามาโดยตลอด ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังว่าคนไทยสามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์โลก สังคมที่เปลี่ยนแปลงและเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ และเนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับเดิมได้สิ้นสุดลง กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ขึ้น เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษา ให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาค ในการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาระบบ การบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ กระบวนการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มีปรัชญาการศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 2) ซึ่งการเจริญเติบโตและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 0 – 5 ปี ถือว่ามีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กที่จะปลูกฝังให้เด็กเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและเป็นรากฐานการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป พ่อแม่ควรตระหนักถึงความสำคัญและดูแลเอาใจใส่ในการอบรมเลี้ยงดูลูกในช่วงวัยดังกล่าว ซิกมันด์ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 2014, p. 16) นักจิตวิเคราะห์ได้ย้ำให้เห็นว่า วัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์คือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะ 5 ปีแรกของคนเรา ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับในตอนต้น ๆ ของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเราตลอดจนถึงวาระสุดท้าย เขาเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูในระยะปฐมวัยนั้นจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต

อิริคสัน (Graves, S. B., & Larkin, E., 2006, pp. 61 – 71) กล่าวว่า วัยทารกตอนปลาย เป็นช่วงที่บุคคลเรียนรู้เจตคติของความมั่นใจหรือไม่มั่นใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับการที่พ่อแม่ให้สิ่งที่เด็กต้องการ สำหรับอาหาร การเอาใจใส่ และความรักอย่างชื่นชม เจตคติเหล่านี้ซึ่งเด็กมีอยู่จะคงอยู่มากหรือตลอดชีวิตและสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจของคนทั่วไปและสถานการณ์ของบุคคลได้ ซึ่งจากคำกล่าวข้างต้นยิ่งตอกย้ำถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย แต่ด้วยภาวะสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัวจึงไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูก ทำให้พ่อแม่ต้องพึ่งสถานรับเลี้ยงเด็กทั้งของภาครัฐและเอกชนด้วยคาดหวังให้สถานรับเลี้ยงเด็กดูแลลูกเป็นอย่างดี ดังนั้น ภาครัฐควรตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลเด็กปฐมวัยและสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีคุณภาพ เพื่อเด็กจะได้รับการส่งเสริม และเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติสิทธิขั้นพื้นฐานของปวงชนชาวไทยในการศึกษาว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยการศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปี ก่อนระดับอุดมศึกษา โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก

จึงเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของเด็กช่วงวัยตั้งแต่ 0 – 6 ขวบ ยังไม่อยู่ในภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้น หน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยจึงไม่ชัดเจนและมีหลายหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และด้วยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีหลายหน่วยงานนั้นทำให้ระดับการส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กของหน่วยงานแต่ละแห่งไม่เท่าเทียมกัน อีกทั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายแห่งยังคงมีมาตรฐานการดูแลเด็กปฐมวัยต่ำกว่ามาตรฐาน จนอาจส่งผลถึงโอกาสของการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กควรได้รับอย่างเท่าเทียมกันจากภาครัฐ

รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2561 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, หน้า 48 – 93) ได้รายงานผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 14,852 คน จำนวน 2,395 โรงเรียน ในทุกเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 183 เขตพื้นที่ โดยครอบคลุมโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด จำนวน 81 โรงเรียน โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 183 โรงเรียน โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ จำนวน 734 โรงเรียน และโรงเรียนทั่วไปที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 1,397 โรงเรียน พบว่า จากผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในภาพรวมทุกด้านระดับประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 87.00 เท่านั้น ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับพอใช้ร้อยละ 13.00 เมื่อจำแนกตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการระดับประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 95.96 รองลงมา คือ พัฒนา การด้านสังคม ร้อยละ 95.80 พัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 76.12 และมีพัฒนาการด้านร่างกาย เพียงร้อยละ 74.69 เท่านั้น

ทั้งนี้ ในงานวิจัยของศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2020, pp. 15 – 18) กล่าวว่า จากผลการวิจัยและติดตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของไทย พบว่า เด็กปฐมวัยกำลังถูกเร่งรัดให้มีพัฒนาการที่เกินวัยอย่างไม่สมดุล ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ของเด็กในอนาคต เช่น เร่งรัดพัฒนาการด้านวิชาการที่เกินวัย เพื่อโอกาสในการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนประถมชื่อดังจึงเกิดปรากฏการณ์กวดวิชาตั้งแต่อนุบาล ทั้งในช่วงวันหยุดและวันปิดเทอม เร่งเรียนเขียนอ่านเกินพัฒนาการเด็ก ซึ่งเกิดจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการให้เด็กอนุบาลอ่านออกบวกลบเลขได้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย รวมถึงการวัดผลด้วยการทดสอบความรู้ด้านเนื้อหาสาระ ทำให้ระบบการเรียนการสอนเด็กในระดับอนุบาลและประถมศึกษาตอนต้น มุ่งเน้นการท่องจำความรู้ ซึ่งเป็นการสูญเสียโอกาสในการเรียนรู้จากหน้าต่างแห่งโอกาส เพราะเด็กในช่วงปฐมวัยสมองจะเปิดรับการเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยเฉพาะทักษะด้านพฤติกรรม เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางอารมณ์ การพูดและการเคลื่อนไหว แต่เมื่อเด็กถูกพัฒนาทักษะเพียงด้านเดียว ส่งผลให้เด็กขาดแรงจูงใจการเรียนรู้ ขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น และขาดทักษะ

ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นการเสียโอกาสที่มีอยู่อย่างจำกัดในการสร้างทักษะทางด้านพฤติกรรม ซึ่งจะส่งผลต่อคุณลักษณะความสำเร็จด้านการศึกษาและการทำงานในอนาคตของเด็ก (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.), 2557, หน้า 6 – 7) การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นตองเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ โดยเฉพาะในชวงปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นชวงวัยที่พัฒนาการด้านสมอง และการเรียนรูเป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดในชีวิต หากเด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาอย่างถูกตองเหมาะสมเมื่อพนวัยนี้ไปแล้วโอกาสทองของการพัฒนาก็จะไม่หวนกลับมาอีก ความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่ในครรภมารดาจึงไม่ใช่เพียงวาระแห่งชาติอีกตอไป แต่กลับกลายเป็นวาระการพัฒนาของโลก ดังปรากฏในคำรับรองปฏิญญาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ซึ่งที่ประชุมสุดยอดสหัสวรรษของสหประชาชาติ ซึ่งประกอบด้วยผู้นำประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก 189 ประเทศ ได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาหนึ่งในเป้าหมายสำคัญด้านเด็กปฐมวัย คือ การลดอัตราการตายของเด็กและการพัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ ในการพัฒนาดูแลเด็กปฐมวัยให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การบริหารจัดการเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (Area – Based Integrated Management) เป็นแนวคิดสำคัญที่ได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้นในหลายภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการพัฒนาการศึกษาและการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม แนวคิดนี้มุ่งเน้นการใช้พื้นที่เป็นฐานในการออกแบบและขับเคลื่อนนโยบาย แผนงาน และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท ปัญหา และความต้องการเฉพาะของแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง ซึ่งแตกต่างจากการบริหารจัดการแบบรวมศูนย์ที่มักใช้แนวทางเดียวกับทุกพื้นที่ ในประเทศไทย แนวคิดการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (Area – based Education: ABE) ได้รับการผลักดันจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและสร้างโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสำหรับทุกคน ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย รองประธานอนุกรรมการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ กสศ. ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการค้นหา “จุดเชื่อม (Dot)” ซึ่งหมายถึงโจทย์ปัญหาเฉพาะของแต่ละจังหวัด เพื่อให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน ทั้งนี้ ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร ประธาน

อนุกรรมการโครงการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ กสศ. เสริมว่า ABE จะช่วยให้คณะทำงานเห็นภาพใหญ่ของระบบและสามารถประเมินความต้องการกำลังคนในอนาคตได้ โดยเน้นการทำงานแบบล่างขึ้นบน (Bottom – up) และการส่งต่องานในแนวระนาบ เพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาที่เน้นการดูแลและพัฒนาตนเองตามช่วงชีวิต

Gruenewald (2003) ได้นำเสนอแนวคิด “Critical Pedagogy of Place” (ครุศาสตร์วิพากษ์แห่งพื้นที่) ซึ่งเน้นการเชื่อมโยงการศึกษากับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยมองว่าการศึกษาควรเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่น ส่วน Gregory A. Smith (2002, 2007) ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งแนวคิด PBE ได้เน้นการใช้ชุมชนและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นเป็นฐานในการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักในความเป็นพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม และDavid Sobel (2004) ได้นิยาม PBE ว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผูกติดกับความต้องการและทรัพยากรของชุมชนผู้เรียน

การบริหารแบบบูรณาการเชิงพื้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและสังคมมีความซับซ้อนและแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ จึงไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยแนวทางเดียว การกระจายอำนาจให้คนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและออกแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง จะช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of ownership) และกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การบริหารแบบบูรณาการเชิงพื้นที่ในระดับปฐมวัย มีความสำคัญเนื่องจากเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดในการวางรากฐานการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ได้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการการบริหารจัดการในระดับปฐมวัย โดยมีกลไกการดำเนินงานที่เน้นการทำงานร่วมกันระหว่าง กสศ. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และกลไกระดับจังหวัด เพื่อค้นหา คัดกรอง และนำเด็กปฐมวัยในครอบครัวยากจนที่ยังไม่เข้าสู่ระบบการดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ให้กลับเข้าสู่ระบบ รวมถึงการพัฒนา ศพด. ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2561

พิมพร สุรกิตติดำรง จาก กสศ. ที่เน้นการใช้กลไกเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยและลดความเหลื่อมล้ำ นอกจากนี้ Vikrom Boonnun (2024) ได้ทำการศึกษา

การพัฒนากลไกความร่วมมือเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในจังหวัดเชียงราย โดยเน้นการเข้าถึงการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการศึกษาขั้นเตรียมความพร้อม (Pre – primary education) ในบริบทของประเทศไทย สุริยา คงมั่น (2556) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนในระดับพื้นที่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการในระดับท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัย เป้าหมายหลักของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ในระดับปฐมวัยคือเพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มที่ยากจนและด้อยโอกาส ได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้สั่งให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2559 เรื่องการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ 21 มีนาคม 2559 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในส่วนภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาค ส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครพนม สกลนครและมุกดาหาร มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสังกัดรวมทั้งหมด 6 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ สกลนคร เขต 1 สกลนคร เขต 2, สกลนคร เขต 3 นครพนม เขต 1 นครพนม เขต 2 และมุกดาหาร โดยในปีการศึกษา 2566 พบว่า จำนวนนักเรียนก่อนประถมศึกษา จำแนกตามจังหวัดและสังกัด ประกอบด้วย 1) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร มีจำนวนนักเรียนก่อนประถมศึกษา จำนวน 18,682 คน, 11,689 คน และ 5,929 คน ตามลำดับ 2) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ในจังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร มีจำนวนนักเรียนก่อนประถมศึกษา จำนวน 4,155 คน, 2,119 คน และ 1,289 คน ตามลำดับ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2567, หน้า 48)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยมุ่งเน้นการสร้างเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ให้เป็นพลเมืองรุ่นใหม่ที่มีพัฒนาการที่สมวัย ทั้งทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมเพื่อการพัฒนาขับเคลื่อนอย่างยั่งยืน ทั้งนี้การจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คุณลักษณะของครูปฐมวัย สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง ความพร้อมของผู้เรียน นโยบายที่เกี่ยวข้อง กระบวนการ ประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะทำงาน การสร้างความรู้ความเข้าใจ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือประเมิน การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อม การประเมินพัฒนาการการนิเทศติดตาม การประเมินผล ผลผลิต ประกอบด้วยพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา ความพึงพอใจ ข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วยรายงานผลระบบย่อย ได้แก่ ระบบการพัฒนาหลักสูตร ระบบการพัฒนาครู ระบบการจัดประสบการณ์ ระบบการจัดสภาพแวดล้อม ระบบการประเมินพัฒนาการ

ศุภณัฐ อินทร์งาม (2562, หน้า 160 – 173) ซึ่งการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับชาติเพื่อมาขับเคลื่อนการพัฒนาและดูแลเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับกลไกจังหวัดสู่ระดับท้องถิ่นเชิงบูรณาการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ใน 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพระบบบริการที่พัฒนาหญิงวัยเจริญพันธุ์ หญิงตั้งครรภ์ หลังคลอด และเด็กปฐมวัย 2) การจัดการให้เด็กเข้าถึงระบบบริการและสวัสดิการทางด้านสาธารณสุขและการศึกษา 3) การพัฒนาระบบและกลไกจังหวัดในการจัดการติดตามและประเมินผล 4) การพัฒนาศักยภาพครอบครัวและชุมชนเพื่อให้เด็กมีสมอง กาย ใจ และสังคมที่ดี 5) การพัฒนาระบบข้อมูลเด็กปฐมวัย 6) การศึกษาวิจัยและเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 7) การสร้างการมีส่วนร่วมในการผลักดันและพัฒนาข้อเสนอนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย

ซึ่งในการศึกษาของโชติกา เหมืองอุ่น (2563, หน้า 293 – 302) ที่ศึกษากลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งสรุปได้ว่าด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรประกอบด้วย กลยุทธ์การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน กลยุทธ์การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัย กลยุทธ์การเชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกลยุทธ์การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ภาระครู

ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนด้านการจัดสภาพ แวดล้อมควรประกอบด้วย กลยุทธ์การสนับสนุนด้านงบประมาณ กลยุทธ์การระดมทรัพยากรในการการจัดสภาพ แวดล้อมและปรับปรุงสนามเด็กเล่น สำหรับด้านการติดต่อสื่อสาร ควรประกอบด้วย กลยุทธ์การเชิญประชุมในระดับชั้นปฐมวัยก่อนเปิดภาคเรียนและก่อนปิดภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อใช้ในการรติดต่อสื่อสาร ส่วนทางด้านการตัดสินใจ ควรประกอบด้วยกลยุทธ์ ร่วมประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน กลยุทธ์ร่วมวางแผนแสดงความคิดเห็น แก้ปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และกลยุทธ์การร่วมประเมินผลการดำเนินงานเพื่อติดตามตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ซึ่งกลยุทธ์ดังกล่าว จะช่วยในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพ แวดล้อม ด้านการติดต่อ สื่อสารและด้านการตัดสินใจและยังสอดคล้องกับโครงสร้าง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 งาน คือ งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานงบประมาณและงานการบริหารทั่วไปด้วย

ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีมีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่ง และเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤตของประเทศไทยที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐและทุกภาคส่วน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนสังคม บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ครู / ผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากรพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคศาสนาและภาคธุรกิจ จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย ด้วยปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลวิจัยจะทำให้ได้กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นอย่างไร

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์หรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งจะนำไปก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ประโยชน์ด้านวิชาการ

1.1 ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 ได้กลยุทธ์การพัฒนาการศึกษาปฐมวัยในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. ประโยชน์ด้านการประยุกต์ใช้

2.1 นำองค์ความรู้มาพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย

2.2 ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย

2.3 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยและใช้ประกอบในการวางแผนการพัฒนาการบริหารจัดการและเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับหน่วยงานทางการศึกษาในระดับพื้นที่

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกำหนดกลยุทธ์ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดทิศทาง 3) การกำหนดกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) การควบคุมกลยุทธ์

1.2 องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล มี 4 องค์ประกอบ สุริยา คงมั่น (2559); สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560); มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563); สุเมธ งามกนก (2564); นวพร รักขันแสง และคณะ (2559); สมพงษ์ อัสสาภัย (2560); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561); ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2562); ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562); ปราณิสรา แพหมอ (2562); ศุภณัฐ อินทร์งาม (2562); Faber & Paul (2022), Gordon & Williams – Browne (2016) และ Essa (2001) ได้แก่ 1) การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่มีประสิทธิผล 2) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย และ 4) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จากโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,285 โรงเรียน ประกอบด้วย 3 จังหวัด ทั้งหมด 6 เขต จำแนกผู้ให้ข้อมูลได้ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 13 คน

2.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1,285 คน

2.1.3 ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 1,285 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability sampling) โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling) ของโรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัด ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย จะได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 139 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวนกลุ่มละ 139 คน รวม 278 คน และผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 13 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 291 คน

3. ขอบเขตด้านวิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยใช้ระเบียบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิธีการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy research) ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ 9 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเชิงสำรวจสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์ มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์ ขั้นตอนที่ 5 การศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย และขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลยุทธ์

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์ มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 7 ประเมินร่างกลยุทธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ขั้นตอนที่ 8 การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน เพื่อวิพากษ์และยืนยันความถูกต้องของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ขั้นตอนที่ 9 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2567 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2569

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

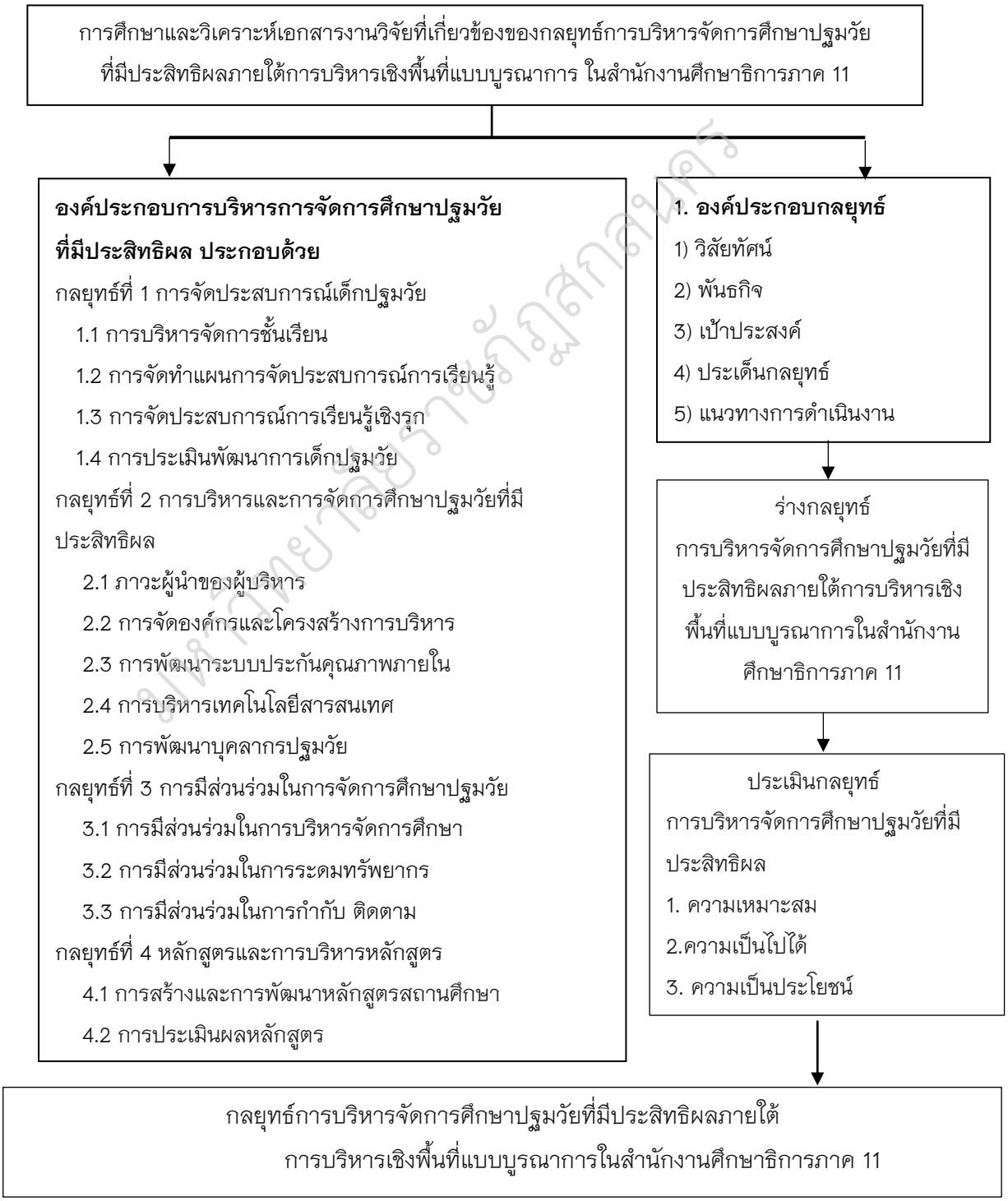

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. กลยุทธ์

กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่องค์กรเลือกเพื่อดำเนินการในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้ภายใต้ข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอกและขีดความสามารถขององค์กร กลยุทธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกองค์กร โดยกลยุทธ์ของแต่องค์กรจะถูกกำหนดตามลักษณะพื้นฐานขององค์กรนั้น ๆ ซึ่งกลยุทธ์การบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ทรัพยากรและศักยภาพ เพื่อให้องค์การอยู่รอดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยองค์ประกอบของกลยุทธ์เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแผนกลยุทธ์ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงาน

2. การกำหนดกลยุทธ์

การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมขององค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ประกอบไปด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร 2) การกำหนดวิสัยทัศน์ 3) การกำหนดพันธกิจ 4) การกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์ 5) การสร้างกลยุทธ์และ 6) การประเมินและเลือกกลยุทธ์

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อค้นหาจุดอ่อนจุดแข็งในการดำเนินงาน และโอกาส อุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานขององค์กร เพื่อนำไปกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบทภารกิจขององค์กร

2.2 การกำหนดวิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดภาพความสำเร็จที่ต้องการในอนาคตขององค์กรโดยเป็นการกำหนดในภาพรวมกว้าง ๆ ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.3 การกำหนดพันธกิจ หมายถึง การกำหนดขอบเขตและแนวทางปฏิบัติงานหน้าที่ขององค์กรที่ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายองค์กร

2.4 การกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดทิศทางขององค์กรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กรและเป็นตัวชี้บอกว่าองค์กรต้องการให้ประสบผลสำเร็จอะไร (What) และเมื่อไร (When) สามารถวัดได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพการกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์

2.5 การสร้างกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดวิธีการปฏิบัติในแต่ละพันธกิจขององค์กรที่มีความเป็นไปได้ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร

2.6 การประเมินและเลือกกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในการดำเนินงานที่คำนึงถึงจุดอ่อนจุดแข็งขององค์กร มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และเป็นประโยชน์แก่องค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

3. การประเมินกลยุทธ์

การประเมินกลยุทธ์ หมายถึง การนำกลยุทธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญโดยใช้หลักการตรวจสอบ 3 ประเด็น คือ ความเหมาะสม (Appropriateness) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ซึ่งการประเมินกลยุทธ์ทั้ง 3 ประเด็นดังนี้

3.1 ความเหมาะสม (Appropriateness) เป็นการประเมินกลยุทธ์มีความสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมาย การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการ ความเหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานและมีความชัดเจนและครอบคลุม

3.2 ความเป็นไปได้ (Feasibility) เป็นการประเมินกลยุทธ์สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงภายใต้ทรัพยากรและข้อจำกัดที่มีอยู่ มีบุคลากรเพียงพอ มีงบประมาณรองรับ มีระยะเวลาดำเนินการที่เหมาะสมและสามารถบริหารจัดการและติดตามผลได้

3.3 ความเป็นประโยชน์ (Utility) เป็นการประเมินกลยุทธ์ก่อให้เกิดผลลัพธ์และคุณค่าต่อองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ช่วยแก้ปัญหาได้จริง ส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพงาน เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู และสถานศึกษา และสามารถนำไปพัฒนาหรือต่อยอดได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. การศึกษาพหุกรณีศึกษา

การศึกษาพหุกรณีศึกษา หมายถึง การศึกษาภาคสนามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีขนาดต่างกัน คือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามประกาศนโยบายการปฏิรูปการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการศึกษาพหุกรณีศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลสกลนคร โรงเรียนบ้านนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และโรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และการศึกษาพหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่เป็นพื้นที่บริการที่ผู้วิจัยรับผิดชอบโดยตรงคือ โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสกลนคร

5. การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) หมายถึง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบหนึ่ง ด้วยการเชิญผู้เข้าร่วมสนทนารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจงตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนดด้วยการสนทนาโต้ตอบ แสดงความรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกันในประเด็นต่าง ๆ ที่นักวิจัยกำหนดขึ้นมาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีคำถามหลักหรือคำถามประเด็นหลักของการศึกษาการเตรียมประเด็นคำถาม คำถามทุกข้อต้องประกอบด้วยตัวแปร นำตัวแปรสร้างคำถามที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน คำถามแต่ละข้อต้อง ตั้งสมมุติฐานย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้คำตอบในเชิงเหตุผล

6. องค์ประกอบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

องค์ประกอบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง องค์ประกอบของความสำเร็จในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เกิดความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในด้านการบริหารและการจัดการ การมีส่วนร่วม การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

6.1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่มีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สถานศึกษาระดับปฐมวัยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ให้เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสมด้วยวิธีการ / แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย มีการรายงานข้อมูลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้

6.1.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก คือ กระบวนการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ สภาพการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้และสามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้นั้นไปใช้ได้

6.1.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตรวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

6.1.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นการส่งเสริมให้การเรียนรู้มีความเป็นไปได้มากที่สุด และพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพในการจัดการและนำตนเองให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

6.1.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง กิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนทุกขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การประเมินสภาพของผู้เรียนก่อนลงมือเรียน ประเมินพฤติกรรมขณะเรียน และประเมินผลการเรียนทั้งด้านความสามารถในการทำและความรู้สึกที่ได้จากการทำกิจกรรมมาแล้ว ดังนั้นการประเมินจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย โดยช่วยชี้ให้เห็นว่าจะสอนเด็กเน้นย้ำในจุดใด ได้ผลอย่างไร จะเพิ่มพูนปรับปรุงให้ดีขึ้น ได้อีกในด้านใด ประโยชน์ของการประเมินจึงขึ้นอยู่ที่เมื่อประเมินแล้วจะนำผลไปใช้พัฒนาเด็กอย่างไรต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6.2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยดังนี้

6.2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้นำในอันที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยการชักชวน จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตนด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือโดยมีความสำเร็จ ของกลุ่มหรือองค์การเป็นเป้าหมาย โดยผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีได้ และมีแบบแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่ม เป้าหมาย รวมถึงมีมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ยึดหลักประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนมีนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

6.2.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง รวมถึงเอื้อให้มีความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน มีการมอบหมายให้ตรงกับความรู้ความสามารถ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อน สะดวกและคล่องตัว และมีการสร้างแนวปฏิบัติใหม่ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

6.2.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กิจกรรมที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติตามแผนทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้งในการบันทึกข้อมูลร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนด ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษาตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6.2.4 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการนำการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำหนดแนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยผู้สอนมีบทบาทในการออกแบบที่มีสถานการณ์ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามเป้าหมาย โดยผู้สอนเป็นโค้ชคอยชี้แนะ ตอบโจทย์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในการกระตุ้นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

6.2.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ เพื่อบุคลากรปฐมวัยจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

6.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในการกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการการบริหารและตัดสินใจขององค์กร ร่วมกำหนดปัญหาของประชาชน การระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผล เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเอง โดยกระบวนการมีส่วนร่วม กระทำผ่านตัวกลาง คือ ผู้นำชุมชนเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการสื่อกลางที่ดี ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิดมีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่เข้ามาร่วมต่อกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้

6.3.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การที่ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

6.3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร หมายถึง การที่ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ มีการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม มีการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

6.3.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ว่าได้ผลตามที่กำหนดไว้เพียงใด มีบทบาทความสำคัญในการให้ข้อมูลด้านความคืบหน้า ชี้ปัญหา และข้อขัดข้องด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการศึกษา

6.4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง เอกสารสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรม และเหตุการณ์ทั้งที่มีการวางแผนและไม่มีการวางแผน ซึ่งเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่มีการออกแบบสำหรับการอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้และการพัฒนาเด็กและมีการนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้

6.4.1 การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาเนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อ เป้าหมาย ข้อกำหนดหรือแผนการจัดมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน รวมถึงการประเมินที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ และการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง โดยนำอุดมการณ์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้วไปสู่ผู้เรียน เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง การนำหลักสูตรไปใช้ต้องดำเนินการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ และเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย

6.4.2 การประเมินผลหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมิน นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

7. การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง การขับเคลื่อนกลยุทธ์ที่บูรณาการความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เครือข่ายครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมถึงภาคประชาสังคมที่ช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาในเขตจังหวัดนครพนม สกลนคร และมุกดาหาร

8. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หมายถึง หน่วยงานตามความในคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 ข้อ 11 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวง ศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน พุทธศักราช 2560 พ.ศ. 565 มาตรา 5 ได้กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด

9. สภาพปัจจุบัน

สภาพปัจจุบัน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมหรือการดำเนินงานของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

10. สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ความมุ่งหวังที่มีต่อแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

11. การประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์ช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นว่า ความต้องการจำเป็นอะไรสำคัญก่อนหลังเพื่อนำผลมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการพัฒนาองค์กรในอนาคต ในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

12. การประเมินกลยุทธ์

การประเมินกลยุทธ์ หมายถึง การพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการพัฒนาองค์กรหรือระบบงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

13. ผู้บริหาร

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผน จัดองค์กร อำนวยการ ควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดหน่วยงานทางการศึกษา

14. ครูผู้สอนการศึกษาปฐมวัย

ครูผู้สอนการศึกษาปฐมวัย หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแล ส่งเสริม และพัฒนาการเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 6 ปี หรือระดับชั้นอนุบาล ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยมุ่งพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย
   1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
   1.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
   1.3 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
   1.4 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
   1.5 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
2. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์
   2.1 ความหมายของกลยุทธ์
   2.2 องค์ประกอบของกลยุทธ์
   2.3 ลักษณะของกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล
   2.4 การพัฒนากลยุทธ์
   2.5 การประเมินกลยุทธ์
3. การวิจัยเชิงนโยบาย
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการความจำเป็น
5. แนวคิดการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
6. บริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
7. นโยบายอื่นที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กให้มีการเตรียมความพร้อมและได้รับการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ สังคมจิตใจ และสติปัญญาอย่างเหมาะสมในทุก ๆ ด้านและพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในการเรียนชั้นประถมศึกษา คำว่าการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นการศึกษาที่ให้แก่เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี หรือ 8 ปี โดยจัดในรูปแบบการดูแลทารก ดูแลเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล ซึ่งทำให้ลักษณะการจัดการศึกษามี 2 แบบ คือ บริบาลศึกษาและอนุบาลศึกษา โดยบริบาลศึกษาจะเน้นการดูแลเด็กเล็กอายุน้อยกว่า 3 ขวบ หรือ 3 ขวบลงมา ส่วนการดูแลเด็กและการส่งเสริมเด็กอายุ 3 – 5 ปี จัดเป็นการอนุบาลศึกษา ซึ่งการอนุบาลศึกษา หมายถึงการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลที่เป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบบริบาลศึกษาให้เป็นระบบมากขึ้น “เฟรอเบล” เป็นผู้พัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้เป็นรูปแบบการศึกษาอย่างเป็นระบบจนได้สมญานามว่า บิดาแห่งการศึกษาอนุบาล ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเล็กอายุ 3 – 6 ปีบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกากำหนดอายุสูงสุดเป็น 8 ปี รวมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เข้าไปด้วย เพื่อเป็นการต่อเนื่อง ปัจจุบันทั้งคำว่า บริบาลศึกษากับอนุบาลศึกษาได้เรียกรวมเป็นการศึกษาปฐมวัย ซึ่งการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทยจะเน้นไปที่การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 5 ปี มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ วัยวุฒิ บุญลอย (2564, หน้า 115 – 118) การจัดการศึกษาปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ควรอยู่บนฐานของพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 โดยมุ่งสร้างระบบการพัฒนาเด็กที่เชื่อมโยงทุกภาคส่วน เน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน รวมทั้งการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการติดตามพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2560, หน้า 5 – 8) ได้สรุปว่า การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บนพื้นฐานการอบรม เลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 3 – 5) ได้กำหนดแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องมุ่งส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดประสบการณ์ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการศึกษาระดับที่สูงขึ้น อันสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมากกว่าการท่องจำ

รุ่ง แก้วแดง (2560, หน้า 45) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดของประเทศ โดยมุ่งพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านสุขภาพ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กันตวรรณ มีสมสาร และกัญจนา ศิลปะกิจยาน (2561, หน้า 171 – 178) ได้ กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยในยุคไทยแลนด์ 4.0 ต้องมุ่งพัฒนาเด็กให้มีทักษะการคิด การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการและบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21

ศศิพันธุ์ เปี๊ยนเปี่ยมสิน และคณะ (2561, หน้า 5) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จำช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพและพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2562, หน้า 140) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมและส่งเสริม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พัฒนาการปูพื้นฐานบุคลิกภาพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ชมพูพราว มิ่งมงคล และคณะ (2563, หน้า 14 – 18) ได้กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 มีฐานคิดจากทฤษฎีพัฒนาการของ Piaget, Vygotsky และ Erikson โดยมุ่งให้เด็กเรียนรู้ผ่านปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การเล่น และการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ครูจึงควรทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มากกว่าการถ่ายทอดความรู้แบบบรรยาย

วัยวุฒิ บุญลอย (2564, หน้า 115 – 118) ได้เสนอว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ควรอยู่บนฐานของพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 โดยมุ่งสร้างระบบการพัฒนาเด็กที่เชื่อมโยงทุกภาคส่วน เน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน รวมทั้งการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการติดตามพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565, หน้า 29 – 35) ได้อธิบายไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 – 2570 ว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยควรดำเนินการภายใต้แนวคิดการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยยึดหลัก “เด็กเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และมุ่งสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการด้านการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566, หน้า 12 – 18) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาเด็กปฐมวัยช่วงรอยเชื่อมต่อ 0 – 8 ปี โดยเน้นการจัดการศึกษาที่มีความต่อเนื่องระหว่างบ้าน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และโรงเรียน เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านการเรียนรู้ พฤติกรรม และทักษะชีวิต ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของประเทศในระยะยาว

Hymes (2005, p. 65) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ขวบ ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวันที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดพัฒนาการแบบองค์รวมครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพ โดยความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพของเด็กให้เต็มตามศักยภาพ อันนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต

2. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยยึดหลักปรัชญาที่ว่าการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรก เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีการกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัยแล้ว โดยจุดหมายอยู่บนพื้นฐานพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์นักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2556, หน้า 12) ได้กล่าวว่า การจัดการสอนระดับปฐมวัยศึกษาจะมุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการพัฒนาเด็กในด้านการอ่านเขียน แต่เป็นการเตรียมเด็กเพื่อความพร้อมในการเรียนสำหรับการศึกษาปฐมวัย มีจุดประสงค์เพื่อจัดการศึกษาเป็นบริการการดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ พร้อมกันนั้นยังเป็นการให้การศึกษา เพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม เพื่อทักษะทางปัญญาและพัฒนาการทุกด้านให้กับเด็ก รวมถึงการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสและการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองเพื่อการเลี้ยงดูเด็กให้ดี ดังนั้น การศึกษาจึงเน้นการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กในทุก ๆ ด้านมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. ด้านร่างกาย ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ปลูกฝังนิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัยและสุขนิสัย รู้จักรักษาความสะอาด เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รู้จักการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมได้ถูกต้อง ฝึกให้เล่นและออกกำลังกาย เพื่อบริหารกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส และรู้จักพักผ่อนอย่างถูกวิธี

2. ด้านจิตใจและอารมณ์ ส่งเสริมด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส ชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ฝึกให้เด็กมีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ มีสัมมาคาราวะ กตัญญูกตเวที เคารพเชื่อฟัง ประหยัด ขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัยและเชื่อถือในคำสั่งสอนของศาสนา

3. ด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักการเคารพตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออกด้วยตนเองในทางที่ถูกต้อง ตามขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับ การให้ พร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

4. สติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น ให้รู้จักหาเหตุผลจนเกิดความเข้าใจ และรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนว่องไว รักการเรียนรู้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีประสบการณ์พอที่จะเรียนในระดับต่อไป

ระวิยา อิสมาแอล (2556, หน้า 21) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนปฐมวัยว่าเป็นการพัฒนาให้เด็กมีความพร้อมทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยให้เด็กได้มีการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กรวมถึงการที่เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม อันจะเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การใช้ชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2556, หน้า 20) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับอนุบาล มุ่งที่จะฝึกความพร้อมให้กับเด็กเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและมีพัฒนาการที่ดีเต็มตามศักยภาพและเหมาะสมกับวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 14) ได้กล่าวว่า จุดหมายการศึกษาปฐมวัยของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 มีดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี

2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม

3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

จึงสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมของพัฒนาการรอบด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย มีทักษะชีวิต ทักษะการคิด ตลอดจนการใช้ภาษาสื่อสาร เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป

3. ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

วัชรีย์ ร่วมคิด (2558, หน้า 3 – 4) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าเด็กปฐมวัย เป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์และนับเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่ง เพราะเป็นช่วงวัยของการวางรากฐานและเตรียมตัวเพื่อชีวิต ทั้งยังเป็นช่วงระยะที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิตด้วย

2. ความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักจิตวิทยาหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ช่วงวิกฤติของชีวิตในระยะ 5 ปีแรก เป็นระยะสำคัญในการวางรากฐานบุคลิกภาพของมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของประชาชนจึงจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ระยะปฐมวัยเพื่อให้เติบโตขึ้น เป็นคนที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ

3. ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษา เพียเจท์ (Jean Piaget) ผู้สร้างทฤษฎีทางปัญหาที่แพร่หลายที่สุด กล่าวว่า เด็กในช่วงอายุ 2 – 6 ปี เป็นช่วงวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ความสามารถในการเรียนรู้ยังอยู่ในลักษณะจำกัด ดังนั้นเด็กในวัยนี้จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะการใช้ประสาทสัมผัสซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่เหมาะสมจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการในด้านการคิดและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาในขั้นต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. ความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองนั้น จะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อให้เป็นทั้งคนเก่ง คนดี คนที่มีสติปัญญา มีความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม

ตุ๊กตา สิมาเลาเต่า (2558, หน้า 21) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทุกด้านของเด็ก เพราะเป็นที่ยอมรับทางด้านวิชาการแล้วว่าวัยนี้เหมาะสมกับการวางพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้านให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งพื้นฐานดังกล่าวจะครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ฉะนั้นเด็กที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู มีประสบการณ์ที่เหมาะสมจึงเป็นเด็กที่ด้อยโอกาส และมีผลทำให้การเรียนรู้ในระยะต่อไปไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษาจึงควรมุ่งเน้นให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สังคม จิตใจ อารมณ์และสติปัญญาครูจึงต้องเข้าใจว่าพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากันและมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่ว่าการส่งเสริมหรือสกัดกั้นพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่ง ย่อมทำให้เกิดผลดีหรือผลกระทบต่อพัฒนาการด้านอื่น ๆ ด้วย

อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560, หน้า 16) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการวางรากฐานการพัฒนามนุษย์ เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ เพราะเด็กปฐมวัยถือได้ว่าเป็นวัยทองของชีวิตหากเด็กได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัยจะทำให้เขาเติบโตมาอย่างมีคุณภาพ แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันทางสังคมทุกสถาบันร่วมมือกัน หากผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทุกฝ่ายได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นอย่างดีแล้วก็จะส่งผลให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพซึ่งจะเติบโตมาเป็นกำลังแห่งการพัฒนาประเทศได้ในที่สุด

จึงสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้านอย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กสามารถเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเติบโตมาเป็นกำลังแห่งการพัฒนาประเทศ

4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยต่างจากหลักสูตรการศึกษาอื่น ๆ ตรงที่เป็นหลักสูตรเน้นพัฒนาการ โดยมีอายุและพัฒนาการตามวัยของผู้เรียนเป็นกรอบการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เป็นสาระและประสบการณ์ที่จะต้องเป็นทั้งการเรียนรู้ที่สร้างเสริมพัฒนาการ ส่งเสริมความเป็นมนุษย์ให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขและพร้อมที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนได้ ไม่ใช่หลักสูตรเน้นเนื้อหาวิชา ไม่ใช่หลักสูตรเน้นประสบการณ์ ไม่ใช่หลักสูตรเน้นการแก้ปัญหาหรือสมรรถนะ สาระของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไม่มีข้อกำหนดตายตัวเป็นรายวิชา แต่เป็นกรอบสาระสำหรับให้ครูใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็ก โดยเฉพาะเด็กวัย 3 – 6 ขวบ เป็นวัยแห่งการอยากเรียนอยากรู้ เด็ก 3 ขวบแรกต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด แต่เมื่อ 3 ขวบขึ้นไป การเรียนรู้จะชัดเจน เมื่ออายุ 5 ขวบ เด็กมีพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวมากขึ้น สามารถตัดปะ วาดภาพและหัดเขียนหัดทำได้ด้วยตนเอง ทักษะทางภาษาสูงขึ้น ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมดี ความต้องการการเรียนรู้จะแตกต่างกันออกไปจาก 3 – 4 ขวบ ซึ่งเป็นลักษณะของเด็กในวัยนี้ ทำให้ครูสามารถที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กได้เรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2555, หน้า 10)

สำหรับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดปรัชญาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ไว้ดังนี้ การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็ม ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 2) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพและเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีวินัยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสารและการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัยไว้ดังนี้

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การจัดหลักสูตรปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่สถานศึกษาทั่วประเทศใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา มีปรัชญาสำคัญ คือ “การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม”

หลักการสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน โดยยึดหลักว่าเด็กทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยคำนึงถึงพัฒนาการและความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ครอบคลุมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมดุลและต่อเนื่อง

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความต้องการของเด็ก

5. สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วน ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ

6. มุ่งพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี มีวินัย มีความสุข มีทักษะชีวิต และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งมีความเป็นไทยและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

การจัดหลักสูตรปฐมวัยเป็นการผสมผสานแนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการเด็กจากนักวิชาการระดับสากล เช่น Piaget, Vygotsky, Dewey และ Montessori เข้ากับบริบททางสังคมวัฒนธรรมของประเทศไทย โดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นกรอบแนวทางสำคัญที่เน้นการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมผ่านการเล่นและการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการ ด้วยการมีส่วนร่วมของนักวิชาการไทยและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตที่แข็งแกร่งให้แก่เด็กปฐมวัยทุกคน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจัง เมื่อปี พ.ศ. 2536 ซึ่งขณะนั้นเรียกชื่อตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ว่าการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และมอบหมายให้กรมวิชาการจัดทำหลักสูตรก่อนปฐมศึกษา พุทธศักราช 2540 ประกาศให้โรงเรียนและศูนย์เด็กระดับก่อนปฐมศึกษาทั่วประเทศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 เป็นต้นมา

ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 กระทรวงศึกษาธิการมีการพัฒนาหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้เปลี่ยนชื่อหลักสูตรก่อนประถมศึกษาเป็นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และเริ่มประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 เป็นต้นไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 56) ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคนสถานการณ์การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองที่ไม่ใช่พ่อแม่ และเสนอแนวทางสร้างความผูกพันในครอบครัว (บรูชัย ศิริมหาสาคร, 2555 หน้า 20)

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับของ การพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ (บรูชัย ศิริมหาสาคร, 2555, หน้า 21) ดังนี้ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชนสังคมและวัฒนธรรมไทย 3) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย 4) จัดประสบการเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และ 2) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2560)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี เป็นหลักสูตรที่พัฒนาต่อยอดจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยมุ่งพัฒนาเด็กให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมตามช่วงวัย เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติจริง และการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

หลักการสำคัญของหลักสูตร

1. พัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม (Holistic Development)
2. ยึดเด็กเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play – Based Learning)
4. มุ่งพัฒนาสมรรถนะของเด็กตามวัย
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วน
6. เชื่อมต่อการเรียนรู้จากปฐมวัยสู่ประถมศึกษาตอนต้นอย่างต่อเนื่อง

สมรรถนะสำคัญที่มุ่งพัฒนา

1. การสื่อสาร
2. การคิดและการแก้ปัญหา
3. การจัดการตนเอง
4. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น
5. การเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ
6. การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมตามวัย

แนวทางการจัดประสบการณ์

1. จัดกิจกรรมผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย
2. เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง
3. บูรณาการกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ
4. ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
5. คำนึงถึงบริบทท้องถิ่นและความแตกต่างของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การประเมินพัฒนาการ

ใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรม ผลงาน และพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล

5. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ดังนี้

5.1 ความหมายของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

ตุ๊กตา สิมาเลาเต่า (2559, หน้า 15) ได้กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การบริหารหรือดำเนินการใด ๆ ในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกด้านเป็นผู้มีคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและสอดรับมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อการประกันคุณภาพภายในนับเป็นประโยชน์ที่จะเป็นแนวทางให้สถานศึกษาใช้เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพต่อไป

สุริยา คงมั่น (2559 หน้า 11 – 12) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการปฐมวัย หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และสอดคล้องกับเกณฑ์ในมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ สถานศึกษามีการจัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลายและสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

นิตยา ศรีมกุฎพันธุ์ และขนิษฐา ศรีตะวัน (2560, หน้า 80 – 85) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารสถานศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล คือ การดำเนินงานของสถานศึกษาที่สามารถบริหารทรัพยากร บุคลากร หลักสูตร และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ จนส่งผลต่อพัฒนาการเด็กและความพึงพอใจของผู้ปกครอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาการ (2560, หน้า 5 – 7) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การดำเนินงานด้านการศึกษา การดูแล และการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของเด็ก มุ่งส่งเสริมการเจริญเติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อวางรากฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม

สมพงษ์ อัสสาภัย (2560, หน้า 11) กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย โดยพิจารณาจากความสามารถในการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ทั้งการพัฒนาการด้านร่างกาย การพัฒนาการด้านสังคมการพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ การพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความพร้อมในการศึกษาต่อในขั้นตอนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 138) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การดำเนินงานที่นำไปสู่สัมฤทธิ์ผลของการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เป็นการเปิดโอกาสให้สามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบและการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้เกิดการเชื่อมโยงในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ

ศุภณัฐ อินทร์งาม และอำนาจ ชนะวงศ์ (2562, หน้า 40 – 45) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง ระบบการดำเนินงานของสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอาศัยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คุณภาพครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2562, หน้า 146 – 148) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพภายใต้ปรัชญาหรือความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพเด็กให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 โดยมีคุณภาพใน ด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพของผู้เรียน 2) ด้านคุณภาพการบริหารงาน และ 3) ด้านคุณภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

ปราณิสรา แพหมอ (2562, หน้า 7) ได้กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การดำเนินงานและการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารการเงิน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การดำเนินงานการกำกับติดตามการดำเนินงานการประเมินผลและรายงานผล

สุเมธ งามกนก (2564, หน้า 207) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการเพื่อการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบทบาทและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์การได้กำหนดไว้

สุพรรษา บุญอนงค์ (2565, หน้า 54 – 58) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง กระบวนการบริหารที่สามารถส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กอย่างมีคุณภาพ

นันทิชา เหมือนเงิน (2565, หน้า 130 – 135) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นกระบวนการบริหารที่ยึดหลักพัฒนาการเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยบูรณาการปรัชญาการศึกษาหลักสูตร การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

จึงสรุปได้ว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยที่ใช้ทรัพยากร บุคลากร หลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบในด้านการบริหารและการจัดการ การมีส่วนร่วม การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย หลักสูตรและการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านตามศักยภาพ บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร สร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปกครองและชุมชน และก่อให้เกิดคุณภาพของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

5.2 ความสำคัญและหลักการของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและหลักการของบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

เกสรี ลัดเลีย (2558, หน้า 19) ได้กล่าวว่า นักการศึกษาควรให้ความสำคัญและผลักดันการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยในแต่ละสังคมแต่ละบริบทและแต่ละปรากฏการณ์ทางสังคม ที่แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงปรัชญาการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานทางจิตวิทยาและหลักการทางการศึกษาที่เป็นสากลสู่การแก้ปัญหาให้เกิดเป็นรูปธรรมในทุกพื้นที่ทุกภูมิภาคเพื่อเตรียมเมล็ดพันธุ์มนุษย์ที่งดงามและมีคุณภาพให้กับสังคม

สัมฤทธิ์ ห้าวหาญ (2558, หน้า 13) ได้กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญ คือ เป็นกระบวนการที่มีทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยเนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

เยาวพา เดชะคุปต์ (2559, หน้า 66 – 68) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาปฐมวัย ย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัยในแต่ละหน่วยงานนั้น ๆ การศึกษาปฐมวัย จัดโดยหลายหน่วยงานบางประเภทจัดขึ้นเพื่อเป็นแบบอย่างแก่หน่วยงานอื่นและเพื่อศึกษาวิจัย บางประเภทจัดขึ้นเพื่อเป็นแหล่งสำหรับให้นักศึกษาที่เรียนด้านการศึกษาได้ใช้สำหรับทดลองบทเรียน บางประเภทจัดขึ้นเพื่อสงเคราะห์ให้บิดามารดาได้ออกไปทำงานนอกบ้าน บางประเภทจัดขึ้นเพื่อพัฒนาสังคมให้เด็กได้ใกล้ชิดกับศาสนา บางประเภทจัดขึ้นเพื่อพัฒนาชนบท เพราะอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง การบริหารการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยมีการบริหารงานต่าง ๆ กันไปซึ่งสามารถแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3 ประเภท ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประเภทที่ 1 จัดตั้งโดยรัฐใช้งบประมาณของแผ่นดิน ระบบบริหารจัดการเป็นไปตามระเบียบของรัฐที่วางไว้ทุกประการ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดชั้นเด็กเล็กจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประเภทที่ 2 จัดโดยเอกชน ซึ่งหมายรวมถึงสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง สถานศึกษาเหล่านั้นรัฐควบคุมเรื่องคุณภาพและดำเนินการบางอย่างเท่านั้น การบริหารส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา แต่อีกส่วนหนึ่งจะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่ราชการวางไว้เช่น ในด้านการเงิน ด้านวิชาการ และอาคารสถานที่

ประเภทที่ 3 ชุมชนเป็นผู้จัดตั้ง มีคณะบุคคลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในรูปแบบคณะกรรมการ ลักษณะการบริหารเป็นไปตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์เด็กของกรมศาสนา

สมเดช สาวันดี (2559, หน้า 35 – 36) ได้กล่าวสรุปว่า หลักการการบริหารการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นการบริหารที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ผู้ปกครอง และบุคลากร ทั้งนี้ในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม มีพัฒนาการทุกด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคมการบริหารการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพจะต้องสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดูแลเด็กให้มีคุณภาพที่ดี รวมถึงการสื่อสารที่ดีมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและให้ความสนใจกับความต้องการและสภาพการทำงานของบุคลากร

เกสรี ลัดเลีย (2559, หน้า 7) กล่าวสรุปว่า หลักการการบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการนำเอาปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีทางพื้นฐานจิตวิทยาของเด็กปฐมวัยมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพครอบคลุมภาระงานด้านวิชาการที่เป็นหัวใจหลักด้านบุคลากร ด้านธุรการ ด้านกิจการนักเรียนและด้านสภาพแวดล้อมในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้บริหารต้องสามารถทำงานร่วมกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ

สัมฤทธิ์ ห้าวหาญ (2559, หน้า 21) ได้กล่าวสรุปว่า หลักการการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องมีและต้องดำเนินการ คือ จัดหลักสูตรโรงเรียนต้องมี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หลักสูตรที่เหมาะสมมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาทุกด้าน โดยจัดให้เด็กได้เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของเด็กและต้องสอดคล้องกับธรรมชาติและวัยของเด็ก ทำให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้อย่างมีความสุข จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย กิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยต้องเป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจด้วยความมีเหตุผลอย่างถูกต้อง เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้ดูแลคอยชี้แนะและสนับสนุนการจัดการศึกษาในระดับนี้ต้องเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องจัดให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่จริงของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยผ่านการเล่นผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เหมาะสม โดยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้เป็นพื้นฐานสร้างเสริมให้เป็นคนดี สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อบรรยากาศให้เด็กปฐมวัยเกิดการอยากเรียนรู้และมีสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนายความสะดวกที่เพียงพอเหมาะสมมีประสิทธิภาพมีความปลอดภัยและส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านการบริหารและการประสานงานผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองชุมชน รวมไปถึงหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและนำไปสู่การสนับสนุนและการร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการปรับปรุงจุดด้อย สร้างเสริมจุดเด่น ให้การจัดการศึกษาปฐมวัยดำเนินการได้อย่างบรรลุเป้าหมาย

ศุภณัฐ อินทร์งาม และอำนาจ ชนะวงศ์ (2562, หน้า 46 – 52) ได้กล่าวว่าการบริหารการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คุณลักษณะครูปฐมวัย สิ่งอำนวยความสะดวก ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง ตลอดจนระบบการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง

ปราณิสรา แพหมอ (2562, หน้า 29) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยมีแนวคิดและหลักการเหมือนกัน ทั้งการบริหารสถานศึกษาของรัฐและเอกชน โดยคำนึงถึงการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนวัยเรียนให้มีความพร้อม

ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพที่จะเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาต่อไป

สาธิตา แดงภิรมย์ และนันทิยา น้อยจันทร์ (2564, หน้า 85 – 92) ได้กล่าวสรุปว่า หลักการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยควรยึดกรอบมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์เรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ และการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 23) ได้กล่าวสรุปว่า หลักการการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยประกอบด้วย กระบวนการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน หมายถึง ขั้นตอนการวิเคราะห์กำหนดนโยบาย หลักการ จุดมุ่งหมาย ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการบริหารให้เป็นแนวทางในการนำไปใช้ที่เกิดประสิทธิผลต่อไป

2. การจัดทำหลักสูตร หมายถึง ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นการดำเนินงานจัดประสบการณ์ของครู ให้ครูได้ปฏิบัติการจัดประสบการณ์ / การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตรซึ่งเป็นการดำเนินงานวางแผนงานร่วมกับระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติที่เป็นไปตามศักยภาพของปฏิบัติอย่างแท้จริง และมีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

3. การประเมิน หมายถึง การดำเนินงานการวัดและประเมินผลผู้เรียน หลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์ หรือการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานผลการจัดประสบการณ์เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครูและการพัฒนาแผนงานต่อไป

นันทิชา เหมือนเงิน (2565, หน้า 130 – 135) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยมีพื้นฐานจากปรัชญาการศึกษาที่มุ่งพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม โดยหลักการสำคัญคือการยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง การส่งเสริมพัฒนาการตามวัย และการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Scheerens (2004, p. 10) ได้กล่าวสรุปว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานที่ดีย่อมส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษามีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งการบริหารโดยภาพรวมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ตลอดจนเพื่อสร้างกระบวนการต่าง ๆ โดยระดมความร่วมมือทั้งภายในภายนอก เพื่อสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ

จึงสรุปได้ว่า การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย เป็นกรอบแนวทางในการบริหารสถานศึกษาในระดับปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีหลักการในการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้รับบริการได้รับการพัฒนาในทุกด้าน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

5.3 นโยบายการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึง นโยบายการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 – 2570 ประกอบด้วย นโยบาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และมาตรการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า ข) โดยมีรายละเอียดดังนี้

นโยบายด้านเด็กปฐมวัย 3 ประการ ได้แก่

1. เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านอย่างมีคุณภาพตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง

2. การพัฒนาเด็กตามข้อ 1 ต้องจัดให้เป็นระบบและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยบูรณาการชัดเจนระหว่างหน่วยงานราชการ และที่ไม่ใช่ราชการระหว่างวิชาชีพที่สัมพันธ์กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และระหว่างระดับต่าง ๆ ของการบริหารราชการแผ่นดินจากระดับชาติ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

3. รัฐและทุกภาคส่วนต้องร่วมกันระดมทรัพยากรให้เพียงพอแก่การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามนโยบายข้อ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิสัยทัศน์

เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ

ปรัชญา

เด็กปฐมวัยทุกคนมีความสร้างสรรค์ จินตนาการและเอกลักษณ์ มีความสามารถในการเรียนรู้ทุกสิ่งกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีจิตที่ซึมซับสิ่งที่เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ดังนั้น เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการดูแลพัฒนาและเรียนรู้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัยอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมตามศักยภาพตามวัยและต่อเนื่องบนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสุข ความเป็นอยู่ที่ดี การคุ้มครองสิทธิและความต้องการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดยยึดหลักศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วม การเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและการกระทำทั้งปวง เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

เป้าประสงค์

เด็กปฐมวัยทุกคน ซึ่งหมายถึงเด็กทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย รวมถึงเด็กที่เป็นลูกแรงงานต่างชาติและเด็กที่ไม่ได้มาจากครอบครัวไทย ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านอย่างมีคุณภาพตามศักยภาพตามวัยและต่อเนื่องและสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน

เพื่อให้นโยบายด้านเด็กปฐมวัยดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงกำหนดให้มียุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดและการให้บริการแก่เด็กปฐมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบและกลไกการบูรณาการสารสนเทศด้านเด็กปฐมวัย และการนำไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดทำและปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยและการดำเนินการตามกฎหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การวิจัยพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการ การสร้างกลไกการประสานการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล

การขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย

นโนบายและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 21) ได้กล่าวสรุปถึง การนำนโยบายแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย “จากปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี สู่นโยบาย แนวปฏิบัติสถานศึกษาและครู” ดังนี้

นโยบาย (Policy)

1) การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย การพัฒนาด้านตัวตนของเด็ก พัฒนาการ 4 ด้าน การพัฒนาทักษะสมอง

2) เป้าหมาย เด็กมีพัฒนาการสมวัย รอบด้าน มีความเชื่อมั่นภูมิใจในตนเอง มีทักษะการคิด กำกับตนเองได้และมีความสุข

3) ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ความพร้อมของสถานศึกษาและครูมืออาชีพ

แนวปฏิบัติสถานศึกษา (School practice)

1) เน้นเด็กเป็นสำคัญ

2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและยืดหยุ่น

3) การเรียนรู้ผ่านการเล่น

4) สภาพแวดล้อมและบรรยากาศเหมาะสม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5) การพัฒนาครู

6) ความร่วมมือของพ่อแม่และชุมชน

แนวปฏิบัติครูปฐมวัย (Teacher practice)

1) ครูมีอยู่จริง มีแนวปฏิบัติคือ “ครูคุณภาพ ครูเพื่อศิษย์”

2) เด็กมีอยู่จริง มีแนวปฏิบัติคือ “เด็กได้คิด วางแผน ทำ แก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นที่ยอมรับ”

3) หลักสูตรมีอยู่จริง มีแนวปฏิบัติคือ “ให้โอกาสการเรียนรู้และความสำเร็จแก่เด็ก”

4) ครอบครัวมีอยู่จริง มีแนวปฏิบัติคือ “ครอบครัว ปลอดภัย มีส่วนร่วมพัฒนาเด็ก”

5) เพื่อนร่วมงานมีอยู่จริง มีแนวปฏิบัติคือ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนา ร่วมรับผิดชอบ”

นโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกระทรวงศึกษาธิการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ด้านที่ 3 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย กล่าวคือ จะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อรับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพตามศักยภาพ ตามวัย ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามมาตรฐาน โดยบูรณาการร่วมกันกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติดังนี้ 1) ให้ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ข้างต้น เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษา โดยดำเนินการจัดทำแผนและงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พร้อมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ 2) ให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินผล และรายงานการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สู่การปฏิบัติระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ตรวจราชการ ติดตาม ประเมินผลในระดับนโยบาย และจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทราบตามลำดับ 3) กรณีมีปัญหาในเชิงพื้นที่หรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ให้ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ก่อน โดยใช้ภาคีเครือข่ายในการแก้ไขข้อขัดข้อง พร้อมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการติดตามฯ ตามข้อ 2 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ 4) สำหรับภารกิจของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่ปฏิบัติในลักษณะงานในเชิงหน้าที่ (Function) งานในเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) และงานในเชิงพื้นที่ (Area) ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว หากมีความสอดคล้องกับหลักการนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ข้างต้น ให้ถือเป็นหน้าที่ของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการเกิดผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2565, หน้า 2)

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

ซึ่งกล่าวถึงการให้เด็กเล็กซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยได้รับการคุ้มครองดูแลให้มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องทั่วถึงและเสมอภาค รวมถึงการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและเป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต และเพื่อก่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 อาศัยอำนาจ ตามมาตรา 54 และ มาตรา 258 จ. ด้านการศึกษา (1) จึงกำหนดให้มีการแต่งตั้ง “คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย” ขึ้น โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการและให้เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านสื่อสารมวลชน ฯลฯ เพื่อร่วมกันสนับสนุน ส่งเสริมและขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มาตรา 9 (3) บัญญัติให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวนแปดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐหนึ่งคน และภาคเอกชนหนึ่งคน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 (3) แห่งพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 จึงแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ภาพประกอบ 2 คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

คณะอนุกรรมการ

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงได้มีมติเห็นชอบร่วมกันให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น รวมทั้งสิ้น 7 คณะ เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน และดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย โดยมีอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 อันประกอบด้วย

1. คณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย

หน้าที่และอำนาจ

1) จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการบูรณาการการจัดบริการในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย

3) จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4) กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5) จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

6) จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมอบหมาย

2. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลด้านปฐมวัย

หน้าที่และอำนาจ

1) จัดทำระบบสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลเด็กปฐมวัยให้เป็นระบบ (system approach) โดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้บริการตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

2) ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

3) จัดทำความเชื่อมโยงของระบบสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลในข้อ 1. ให้สามารถติดตามเด็กได้เป็นรายบุคคล จนเด็กเข้าสู่ประถมศึกษาปีที่ 1 ภายใต้หลักการการปกป้องสิทธิเด็ก

4) บ่งชี้ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องดำเนินการและแก้ไขและนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นระยะ เพื่อให้มีการปรับปรุงและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมอบหมาย

3. คณะอนุกรรมการวิจัยพัฒนา และจัดการความรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย

หน้าที่และอำนาจ

1) ส่งเสริม หรือจัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2) รายงานผลการวิจัย การพัฒนานวัตกรรมให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบ เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนนำผลการวิจัยและนวัตกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่การปฏิบัติ

3) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมอบหมาย

4. คณะอนุกรรมการกฎหมาย และการคุ้มครองสิทธิ

หน้าที่และอำนาจ

1) เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและมาตรฐานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และเอื้อต่อการคุ้มครองสิทธิแก่เด็ก

2) ส่งเสริมสนับสนุนและติดตามให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน จัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา จัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง ซึ่งอาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการต่าง ๆ ภายในหน่วยงานเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) จัดทำแนวทางการสร้างระบบและกลไกทางกฎหมายเพื่อพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็กปฐมวัยตามกฎหมายในการรับเรื่องร้องเรียน ไกล่เกลี่ยและดำเนินการทางคดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4) เสนอแนะจัดทำแนวทางการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็กปฐมวัยให้มีความชัดเจนในแนวปฏิบัติต่อการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย และตามกฎหมาย

5) ประสานความร่วมมือ และติดตามให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน ไกล่เกลี่ย และดำเนินการทางคดีเพื่อการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ให้การช่วยเหลืออย่างทั่วถึง สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น และดำเนินการในระบบวินิจฉัยแบบสหวิทยาการ

6) ประสานให้สถาบันที่ผลิต และพัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการดำเนินงานทางด้านกฎหมายและพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิสำหรับเด็กปฐมวัย

7) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5. คณะอนุกรรมการด้านสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

หน้าที่และอำนาจ

1) จัดทำกรอบแนวทาง กลยุทธ์ และแผนงานด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

2) สื่อสารเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ เพื่อส่งเสริมทักษะและสร้างเสริม เจตคติที่ดีด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งแก่พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย บุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคประชาสังคมอย่างทั่วถึงให้สอดคล้องกับหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) ส่งเสริมสนับสนุนทุกภาคส่วนในการร่วมมือกันพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีความหลากหลายและเพียงพอ

4) ประสานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ในด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เข้มแข็ง

5) เสนอแนะแผนงบประมาณด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้บรรลุผลการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สังคม และการมีสื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ หลากหลายและเพียงพอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6) จัดให้มีการประเมินผลประจำปีด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งด้านการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย บุคลากร และหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกับภาคประชาสังคมกับการพัฒนา สื่อสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

7) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมอบหมาย

6. คณะอนุกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษและด้อยโอกาส

หน้าที่และอำนาจ

1) กำหนดแนวทางในการรวบรวม สำรวจเครื่องมือเพื่อสำรวจ คัดกรองและวินิจฉัยในการหาภาวะความต้องการพิเศษและด้อยโอกาสของเด็กปฐมวัยที่ใช้อยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์คัดเลือกและสังเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ คัดกรองภาวะความต้องการพิเศษและด้อยโอกาสของเด็กปฐมวัยที่ใช้อยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการจัดทำระบบการสำรวจ คัดกรอง และวินิจฉัยที่ได้มาตรฐาน

2) เสนอแนะ ให้คำแนะนำเพื่อพัฒนาเครื่องมือของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องว่าหน่วยงานใดต้องพัฒนาเครื่องมือใดเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมการสำรวจคัดกรองและวินิจฉัยในการหาภาวะความต้องการพิเศษและด้อยโอกาสของเด็กปฐมวัย

3) ออกแบบและจัดทำระบบการสำรวจ คัดกรองและวินิจฉัยที่ได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่มีภาวะความต้องการพิเศษ พิการ หรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา เด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส และเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง

4) จัดทำหลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อให้เด็กปฐมวัยตามข้อ 3 เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นทั้งด้านการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5) ประสานเพื่อให้เกิดการกำหนดบทบาทหน้าที่และการจัดสรร บูรณาการทรัพยากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการคัดกรองและวินิจฉัยเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมอย่างเป็นระบบ ตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

6) ประสานสถาบันอุดมศึกษาผลิตบุคลากรให้ผลิตบุคลากรเฉพาะด้านเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับระบบที่ต้องมีบุคลากรแบบสหวิชาชีพ

7) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมอบหมาย

7. คณะอนุกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลเด็กปฐมวัย

หน้าที่และอำนาจ

1) ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ กำหนด และพิจารณาแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย และการบริหารจัดการฐานข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย เพื่อการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลร่วมกัน

2) กำกับและติดตามการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลเด็กปฐมวัยให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามระบบบริหารจัดการด้านธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐและการคุ้มครองสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล

3) บ่งชี้ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องดำเนินการและแก้ไขและนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นระยะ เพื่อให้มีการปรับปรุงและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

4) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมอบหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (สนป.)

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยขึ้น เพื่อจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และกำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการประสานการขับเคลื่อนการดำเนินงานและรองรับการบูรณาการ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในส่วนที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษารับผิดชอบให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจ เกิดประโยชน์กับการบริหารราชการโดยรวม และสอดคล้องกับภารกิจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงจัดตั้งสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

อำนาจหน้าที่

1) ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่งตั้ง รวมทั้งปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

4) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

6) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

7) จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

8) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

9) สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

10) จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

11) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานมอบหมาย

จึงสรุปได้ว่า หน่วยงานทางการศึกษาต้องนำนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้สามารถออกแบบการบริหารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ และนโยบายด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยรายละเอียดดังนี้

รัตนา อินทะชัย (2559, หน้า 215) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ซึ่งพบว่า 1. ปัญหาทางการบริหารงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีปัญหาโดยรวมอยู่ 5 ด้าน คือ 1) ด้านนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก 3) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 4) ด้านสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง และ 5) ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ อยู่ในระดับปานกลาง 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ และ 5) ด้านนิเทศภายใน

สุริยา คงมั่น (2559, หน้า 11) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 สรุปไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการบริหารจัดการตามหลักการของการจัดทำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยที่ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

ชนิพรรณ จาติเสถียร (2560, หน้า 1 – 3) ได้กล่าวสรุปว่า เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง เคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วมีจิตใจที่แจ่มใสเบิกบานสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมรู้จักและเข้าใจตนเอง เอาใจเขามาใส่ใจเรา ชื่นชมสิ่งรอบตัว ช่วยเหลือตนเองได้ อยู่ร่วม และทำงานกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีทักษะชีวิต ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมดังจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการให้เด็กเป็นทั้ง คนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังนั้นการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมที่ถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับพัฒนาการและการทำงานของสมอง ซึ่งเด็กควรได้รับการพัฒนาทุกด้านไปพร้อมกัน ได้เรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

อย่างอิสระเหมาะสมกับวัย ได้มีโอกาสเลือก ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม มีความสุขกับการได้เล่น สำรวจ ทดลอง และใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้และควรหลีกเลี่ยงการพัฒนาแต่ด้านสติปัญญาจนละเลยพัฒนาการด้านอื่น หากได้รับการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย ได้เรียนรู้ตามที่ผู้ใหญ่กำหนดเพียงฝ่ายเดียว ขาดโอกาสในการเล่น หากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้ดูแลเด็กได้ปฏิบัติตามแนวทางที่ควรทำและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ควรทำ จะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

สุนิสา สก๊อต และคณะ (2560, บทคัดย่อ) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า รูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบรวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้ บุคลากร อาคารสถานที่กิจกรรมการเรียนรู้ การดูแลเด็กและเด็กพิเศษ โภชนาการ การบริหารจัดการศูนย์ฯ และการประเมินคุณภาพการส่งต่อผู้เรียนสู่สถานศึกษาในระดับสูงขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองศูนย์ฯ และชุมชน ปรัชญา วิสัยทัศน์และพันธกิจของศูนย์พัฒนาเด็ก สุขอนามัยความปลอดภัยและการปฐมพยาบาลและหลักสูตร และแผนการพัฒนาเด็กที่โดดเด่น และผลยืนยันการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ความถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560, หน้า 82 – 90) ได้กล่าวสรุปถึงแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลสานสายใยรัก เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า สภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนอนุบาลสานสายใยรัก เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา มีการบริหารใน 7 ด้าน มีการปฏิบัติในระดับมาก 3 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาสื่อการสอน 2) ด้านการพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ระดับรองลงมามีการปฏิบัติ ระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ 2) ด้านการวัดผลประเมินผล 3) ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมาย ได้ยืนยันข้อค้นพบด้านแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการที่ประกอบด้วยการมีส่วนร่วม ใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมประเมินผลเพื่อดำเนินการบริหารวิชาการ 7 งาน ประกอบด้วย 1) งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) งานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพ 5) งานพัฒนาสื่อการสอน 6) งานส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และ 7) งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้ชื่อรูปแบบการมีส่วนร่วม DMIBE เพื่อการบริหารงานวิชาการแก่สถานศึกษา ประกอบด้วย Decision Making Implementation Benefits และ Evaluation

กมลรัตน์ คนองเดช (2562, หน้า 256) กล่าวสรุปว่า การที่ครูจะสอนได้ดีนั้นจำเป็นต้องศึกษาเด็กยิ่งกว่านั้นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการทางสมองมนุษย์ยั้งเน้นความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย โดยเฉพาะในช่วง 5 ปีแรก ของชีวิตว่าเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้ และเด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่จากพ่อแม่หรือผู้ดูแลตั้งแต่แรกเกิดโดยการให้ความรัก การโอบกอด สัมผัส พูดคุย และเล่นกับเด็กเพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ การเข้าใจพัฒนาเด็กส่งผลดีต่อครูผู้สอนหลายประการ ผลดีประการหนึ่ง คือ ช่วยให้ครูเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น ยังสามารถวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้มากขึ้นตามศักยภาพ การเข้าใจพัฒนาเด็กส่งผลดีต่อครูผู้สอนหลายประการ ผลดีประการหนึ่งคือ ช่วยให้ครูเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น ยังสามารถวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้มากขึ้น

ศุภณัฐ อินทร์งาม (2562, หน้า 154 – 168) ได้สรุปองค์ประกอบการพัฒนาระบบการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คุณลักษณะของครูปฐมวัย สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง ความพร้อมของผู้เรียนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563, หน้า 12) ได้กล่าวสรุปถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ไว้ดังนี้ 1. การบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัดผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และประเมินผล 4) ด้านการนิเทศภายใน และ 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น ข้อเสนอแนะ ควรมีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาร่วมกำหนดเนื้อหาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะควรมีการนำปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้ประกอบการในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศ ภายในควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนข้อเสนอแนะ ผู้บริหารควรมีการวางแผนการนิเทศให้เป็นระบบต่อเนื่อง 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรให้ครูทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และสนับสนุนให้ครูนำเครื่องมือการวัดมาใช้อย่างหลากหลาย 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย กำกับติดตาม ประเมินผล นำผลประเมินมาสังเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นรายงานประเมินตนเอง ข้อเสนอแนะควรมีการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดความสำเร็จการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, บทคัดย่อ) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดพหุปัญญาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และองค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิผลการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 9) ได้สรุปองค์ประกอบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 3 การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดพหุปัญญาเพื่อพัฒนานักเรียน

อย่างเป็นองค์รวม และองค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิผลการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และผลการประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

Essa (2001, p. 5) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญหลายด้านที่เชื่อมโยงกัน ได้แก่ เด็ก ครอบครัว ครู สภาพแวดล้อม หลักสูตร และการประเมินผล โดยมุ่งส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างรอบด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา

Gordon และ Williams – Browne (2016, p. 12) ได้เสนอว่า องค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคมและอารมณ์ และสภาพแวดล้อมด้านเวลา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน

Faber & Paul (2022, pp. 161 – 172) ได้กล่าวว่า งานบริหารวิชาการในระดับการศึกษาปฐมวัยสามารถแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1. การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2. การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3. การนำหลักสูตรไปใช้ 4. การจัดอุปกรณ์การสอน 5. การนิเทศการสอน 6. การส่งเสริมครูประจำการ

จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย รายละเอียดดังตาราง 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุจิยา คงมั่น (2559)	สักใบใบ แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สมจิต งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จันตรีไล สุจินทรชัมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปรานีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร															9	64.29	✓
–ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	✓																
–ด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้				✓										✓			
–ด้านการใช้และพัฒนาหลักสูตร		✓			✓												

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มีนักศึกษา
	สุจิยา คงมั่น (2559)	สมัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สมจ งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จันตรีโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
–ด้านหลักสูตร						✓											
–การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ							✓										
–การพัฒนาหลักสูตร			✓								✓						
2. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย															10	71.43	✓
–ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	✓		✓														
–ด้านการจัดการเรียนรู้					✓												

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุรียา คงมั่น (2559)	สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สุเมธ งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จันตรีโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
–ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		✓		✓					✓		✓		✓				
– ด้านการทำแผนจัดประสบการณ์						✓											
–การบริหารจัดการเรียนรู้หรือจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย								✓									

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุริยา คงมั่น (2559)	สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สุเมธ งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	ฉัตรภิไล สุรินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปรานีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
3. ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย															10	71.43	✓
–ด้านผู้เรียน	✓											✓					
–คุณภาพของผู้เรียน					✓												
–การพัฒนาผู้เรียน			✓														
–การส่งเสริมพัฒนาการ									✓								
–การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย	✓	✓								✓							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุรียา คงมั่น (2559)	สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สมุด งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จันตรีโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
–ความพร้อมของผู้เรียน											✓						
–ให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัว เข้ากับสังคม ทักษะทางปัญญา และพัฒนาการในทุกด้าน													✓	✓			
4. ด้านการบริหารและการจัดการ															12	85.71	✓
– ด้านผู้บริหารและครู	✓											✓					
– ด้านการบริหารจัดการ					✓												

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุจิยา คงมั่น (2559)	สมเกียรติ แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สมชด งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จันตรีโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
–คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาปฐมวัย			✓														
–ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา		✓		✓													
– ด้านประสิทธิผล						✓											

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุจิยา คงมั่น (2559)	สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สมุด งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จันตรีโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
–การพัฒนาบุคลากรปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง							✓										
– ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร								✓									

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุจิยา คงมั่น (2559)	สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สมจ งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	ฉัตรดิโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
– ด้านการบริหารวิชาการและการบริหารบุคลากร									✓								
–ภาวะผู้นำของผู้บริหาร											✓						
–การบริหารงานอย่างเป็นระบบและการบริหารจัดการบุคลากร				✓													

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุรียา คงมั่น (2559)	สักโยโก แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สุเมธ งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จันตรีโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปรานีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
–จัดเป็นบริการ เพื่อการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเด็กยากจนให้ได้รับการศึกษา การดูแลสุขภาพ การดูแลฟัน โภชนาการและการศึกษาผู้ปกครอง														✓			
5. ด้านการมีส่วนร่วม															11	78.57	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุจิยา คงมั่น (2559)	สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สุเมธ งามกนก (2564)	นวพร รู้กิจชัยเสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	ฉัตรวิไล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
–ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชนและแหล่งเรียนรู้	✓																
–ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้		✓															
– การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน			✓														

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุจิยา คงมั่น (2559)	สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สมุด งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จันตรีโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
–ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน	✓				✓									✓			
– ด้านการมีส่วนร่วม						✓			✓								
–ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน										✓							
–ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง											✓						

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุจิยา คงมั่น (2559)	สกันโยโก แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สมมต งามกนก (2564)	นวพร รู้กิจนิเสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จิตรกิโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
–การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม				✓													
6. ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	✓			✓							✓				3	21.43	
7. ด้านนโยบายของรัฐบาล	✓														1	7.14	
8. ด้านนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา	✓														1	7.14	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุจิยา คงมั่น (2559)	สักโยโก แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สุเมธ งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	ฉัตรชัย สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
9. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครู	✓														1	7.14	
10. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหาร	✓														1	7.14	
11. ด้านงบประมาณ	✓														1	7.14	
12. ด้านนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย			✓								✓				2	14.29	
13. การพัฒนาศักยภาพครู			✓								✓	✓			3	21.43	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุริยา คงมั่น (2559)	สักโยเกา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สุเมธ งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	ฉัตรดิโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปราณีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
14. การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ			✓												1	7.14	
15. การเสริมสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียน			✓												1	7.14	
16. ด้านการนิเทศภายใน			✓	✓			✓								3	21.43	
17. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา		✓		✓											2	14.29	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา														รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	สุรียา คงมั่น (2559)	สุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560)	มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ (2563)	สมุด งามกนก (2564)	นวพร รักขันแสง และคณะ (2559)	สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	จันตรีโล สุจินทรชมพู (2564)	ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562)	ปรานีสรา แพหมด (2562)	ศุภณัฐ อินทรงาม (2562)	Faber & Paul (2022)	Gordon & Williams – Browne (2016)	Essa (2001)			
18. ด้านการให้บริการ					✓										1	7.14	
19. ด้านบุคลากร					✓										1	7.14	
20. ด้านอาคารและแหล่งเรียนรู้						✓									1	7.14	
21. ด้านความพึงพอใจ						✓									1	7.14	
22. การนิเทศติดตามและประเมินผล							✓				✓	✓		✓	4	28.57	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 1 เห็นได้ว่า องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการสังเคราะห์ มีจำนวน 22 องค์ประกอบ จากนักการศึกษา จำนวน 14 คน การคัดเลือกองค์ประกอบที่มุ่งศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาปฐมวัยจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ปรากฏตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไปของแหล่งข้อมูลทั้งหมด เนื่องจากเป็นระดับที่สะท้อนถึงความสอดคล้องและการยอมรับร่วมกันของนักวิชาการและนักวิจัยในระดับที่เหมาะสมสำหรับการกำหนดองค์ประกอบของตัวแปรวิจัย (Kerlinger & Lee, 2000, pp. 1 – 15) โดยหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายกันเข้าด้วยกัน เป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านผู้บริหารและครู ด้านการบริหารจัดการ คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาปฐมวัย ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการ ศึกษาด้านประสิทธิผล การพัฒนาบุคลากรปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการบริหารวิชาการและการบริหารบุคลากรภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหารงานอย่างเป็นระบบและการบริหารจัดการบุคลากร จัดเป็นบริการเพื่อการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเด็กยากจนให้ได้รับการศึกษา การดูแลสุขภาพ การดูแลฟันโภชนาการและการศึกษาผู้ปกครอง ความถี่เท่ากับ 12 คิดเป็นร้อยละ 85.71 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 40

กลุ่มที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชนและแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ความถี่เท่ากับ 11 คิดเป็นร้อยละ 78.57 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 40

กลุ่มที่ 3 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านผู้เรียน คุณภาพของผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียน การส่งเสริมพัฒนาการ การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ความพร้อมของผู้เรียน ให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม ทักษะทางปัญญาและพัฒนาการในทุกด้าน ความถี่เท่ากับ 10 คิดเป็นร้อยละ 71.43 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 40

กลุ่มที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการใช้และพัฒนาหลักสูตร ด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ การพัฒนาหลักสูตร ความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 64.29 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 40

จึงสรุปได้ว่า ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลทำให้ได้องค์ประกอบหลักที่มุ่งศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 4 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับความสำคัญและลักษณะงานกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ได้แก่ 1) การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 2) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย และ 4) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

5.4 องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารและการจัดการ 2) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) การพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 4) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ในแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

ความหมายของการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลนักการศึกษา ได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลไว้ดังนี้

พรประสิทธิ์ ศรีบุญไทย (2558, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การบริหารและการจัดการ หมายถึง สภาพความสำเร็จที่เกิดจากการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงาน การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาโดยชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้เหมาะสมตามวัย มีการนิเทศด้านการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบการจัดการเรียนที่เน้นการบูรณาการการเรียนรู้ มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับของชุมชน

อุบลรัตน์ พงษ์เผือก (2558, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การบริหารและการจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการเป็นการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน กลุ่มงานหรือการดำเนินงานในหน้าที่ต่าง ๆ ให้ใช้ทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่ในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) ครอบคลุมถึงการใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาด เหมาะสมและคุ้มค่า (Cost – Effective)

ปฏิภาณ นาดี (2559, หน้า 15) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ การพัฒนาสมาชิกผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

สุปราณี คำลือ (2559, หน้า 12) กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาเป็นโรงเรียนหรือสถาบันที่ทำหน้าที่จัดและให้บริการทางการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาและมีความรอบรู้ในหลักการและจุดหมายของการจัดการศึกษา

สุริยา คงมั่น (2559, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่า

จันทร์สุดา เบียนสาย (2562, หน้า 12 – 13) กล่าวว่า การบริหารและการจัดการ หมายถึง การมีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์จัดสภาพแสดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ดาริณ ชัยวงค์ (2562, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการบริหารการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โดยใช้กระบวนการที่เหมาะสมก่อให้เกิดผลสำเร็จของงานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ งานเสร็จทันเวลาตามที่กำหนด มีความคุ้มค่าคุ้มเวลาในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ

ปราณิสรา แพหมอ (2562, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนงาน โดยจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีและบุคลากรที่เหมาะสม มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานที่กำหนดไว้ มีการปรับปรุงโดยนำผลการประเมิน ติดตามไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาและรายงานผลต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 23) ได้กล่าวว่า การบริหารและการจัดการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สร้างผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของบุคลากรในสถานศึกษาให้มุ่งพัฒนาสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศ ดำเนินการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างคุ้มค่า ด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

จึงสรุปได้ว่า การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในการบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

ความสำคัญของการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลไว้ ดังนี้

รัตนา กาญจนพันธุ (2563, หน้า 553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู อาจารย และคณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในทองถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพใหแกเยาวชนที่ทำใหเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ดานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Hoy & Miskel (2001, p. 170) กล่าวว่า การบริหารการจัดการมีความสำคัญเพราะเป็นการบริหารงานโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีระบบระเบียบตามกระบวนการทำงานเพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษาทั้งในด้านบุคลากรและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค

Gorton (2010, p. 158) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี เป็นการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวของกับการพัฒนาและปรับปรุงแกไข การจัดแผนการเรียน การจัดตารางเรียน การสอน การจัดครูเขาสอน การพัฒนาการเรียนการสอนการพัฒนาบุคลากรทางดานต่าง ๆ การวัดผลและประเมินผล รวมถึงการนิเทศการสอน นอกจากนี้ ยังเป็นการบริหารบุคลากรทางการศึกษา ครู นักเรียน เพื่อให้ได้ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้บุคคลทั้ง 3 กลุม เห็นด้วยและดำเนินการตามขอตกลงที่วางไว้และพึงยึดปฏิบัติโดยเคร่งครัด

Shen & Xia (2012, pp. 153 – 174) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารจัดการสถานศึกษามีความสำคัญตอโครงสรางกระบวนการและวิธีการของครูผู้สอน นักเรียน และเนื้อหาสาระของหลักสูตร อีกทั้งสงผลให้การปฏิบัติภารกิจของกลุ่มประสบความสำเร็จและมีการพัฒนามีสวนสำคัญในการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ดังนี้

1) การบริหารสถานศึกษามีอิทธิพลในการพัฒนาเป้าหมายและนโยบายสถานศึกษา

2) การบริหารสถานศึกษามีสวนสำคัญในการกระตุนให้มีการพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เป้าหมายของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

3) การบริหารสถานศึกษาช่วยกำหนดวิธีการและประสานงานในการดำเนินโครงการไปปฏิบัติ

4) การบริหารสถานศึกษามีสวนสำคัญในการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนโครงการให้ประสบความสำเร็จ

จึงสรุปได้ว่า การบริหารและการจัดการมีส่วนช่วยในการจัดโครงสร้างองค์กร การกำหนดผู้รับผิดชอบได้ตรงตามความสามารถ ขับเคลื่อนนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดลงสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน ตลอดจนสามารถบริหารทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร

องค์ประกอบย่อยของการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

พิณวดี เคนไชยวงศ์ (2558, หน้า 81) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์ 2) มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน 3) มีระบบประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง 4) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและ 5) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการบริหารงานและการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2559, หน้า 104 – 106) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย แผนการจัดการศึกษา 2) การจัดระบบโครงสร้างการบริหารงาน 3) การบูรณาการ ICT 4) การพัฒนาบุคลากร 5) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 6) การจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย 7) การติดต่อสื่อสาร 8) การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 9) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงาน

สุริยา คงมั่น (2559, หน้า 11 – 12) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 2) สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร 3) สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 4) สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 5) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย 6) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ปราณิสรา แพหมอ (2562, หน้า 7) ได้กล่าวสรุปว่า องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) โครงสร้างการบริหารจัดการ 2) ระบบการบริหารจัดการ 3) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 23) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การพัฒนาองค์กร 3) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา 4) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และ 5) การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 21) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 1) มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น 2) จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน 3) ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ 4) จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ 5) ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ และ 6) มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 7 – 9) ได้กล่าวสรุปว่า องค์ประกอบมาตรฐานการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 2) การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด 3) การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย 4) การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ และ 5) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

สุเมธ งามกนก (2564, หน้า 209) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนพัฒนาและมีการดำเนินงานตามแผน 2) มีแผนพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพ สถานศึกษาให้สอดคลองกับการจัดการศึกษา 3) จัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ 4) มีการจัดทำหลักสูตรที่จัดการศึกษา รวมทั้งมีการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลการใชหลักสูตร 5) มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา 6) มีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีสวนได้สวนเสีย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยของการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล เพื่อการสังเคราะห์กำหนดองค์ประกอบการวิจัยตามแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ ผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายคล้ายคลึงกัน แต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์องค์ประกอบมีความหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดองค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลางที่สะท้อนความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นด้วย และนำมาจัดกลุ่มเป็นองค์ประกอบเดียวกันแล้วตั้งชื่อใหม่เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบย่อยด้านการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลดังตาราง 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	พิเนตดี เคนไชยวงศ์ (2557)	กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2558)	สุริยา คงมั่น (2559)	ปรานีสรา แพทมด (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สุเมธ งามกนก (2564)			
1. การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร									6	75.00	✓
–มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์	✓										
– การจัดระบบโครงสร้างการบริหารงาน		✓									
– สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร			✓								
–โครงสร้างการบริหารจัดการ				✓							
– การพัฒนาองค์กร					✓						

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มีงศึกษา
	พิเนาดี เคนไชยวงศ์ (2557)	กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2558)	สุริยา คงมั่น (2559)	ปรานีสรา แพหมด (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สุเมธ งามกนก (2564)			
– จัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ								✓			
2. การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ									4	50.00	✓
–มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน	✓										
– การบูรณาการ ICT		✓									
– การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา					✓						
–ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์						✓					

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	พิเนาดี เคนไชยวงศ์ (2557)	กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2558)	สุริยา คงมั่น (2559)	ปรานีสรา แพหมด (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สุเมธ งามกนก (2564)			
3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน									6	75.00	✓
– มีการที่ดำเนินการต่อเนื่อง	✓										
– การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน		✓									
– สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ			✓								
– การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา				✓							
– การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน					✓						
– การบริหารจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อความปลอดภัย							✓				

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มีงศึกษา
	พิเนาดี เคนไชยวงศ์ (2557)	กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2558)	สุริยา คงมั่น (2559)	ปรานีสรา แพหมด (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สุเมธ งามกนก (2564)			
4. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร									7	87.5	✓
– ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการบริหารงานและพัฒนาเด็กปฐมวัย	✓										
– ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง		✓									
– ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา			✓								
– ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					✓						

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มีนัยสำคัญ
	พิเนาดี เคนไชยวงศ์ (2557)	กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2558)	สุริยา คงมั่น (2559)	ปรานีสรา แพหมด (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สุเมธ งามกนก (2564)			
– มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม						✓					
– การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ							✓				
– มีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้เสีย								✓			
5. การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย									4	50.00	✓
– มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	✓										
–การพัฒนาบุคลากร		✓									

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	พิเนาดี เคนไชยวงศ์ (2557)	กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2558)	สุริยา คงมั่น (2559)	ปรานีสรา แพหมด (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สุเมธ งามกนก (2564)			
– ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญ ด้านการจัดประสบการณ์						✓					
– การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด							✓				
6. การกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย แผนการจัดการศึกษา		✓							1	12.5	
7. การจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย		✓							1	12.5	
8. การติดต่อสื่อสาร		✓							1	12.5	
9. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงาน		✓							1	12.5	
10. สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน			✓						1	12.5	

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยสกลนคร

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	พิเนาดี เคนไชยวงศ์ (2557)	กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2558)	สุริยา คงมั่น (2559)	ปรานีสรา แพทมด (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สุเมธ งามกนก (2564)			
11. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย			✓						1	12.5	
12. ระบบการบริหารจัดการ				✓					1	12.5	
13. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ					✓				1	12.5	
14. มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น						✓			1	12.5	
15. จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ						✓			1	12.5	

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	นักวิชาการ / นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มีงศึกษา
	พิเนาดี เคนไชยวงศ์ (2557)	กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2558)	สุจิยา คงมั่น (2559)	ปรวนิสตรา แพทมด (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สุเมธ งามกนก (2564)			
16. การจัดทำแผนพัฒนาและมีการดำเนินงานตามแผน								✓	1	12.5	
17. มีแผนพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา								✓	1	12.5	
18. มีการจัดทำหลักสูตรที่จัดการศึกษา รวมทั้งมีการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร								✓	1	12.5	
19. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา								✓	1	12.5	

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จากตาราง 2 เห็นได้ว่า องค์ประกอบย่อยการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลเป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการสังเคราะห์ จำนวน 19 องค์ประกอบ จากนักการศึกษา จำนวน 8 คน การคัดเลือกองค์ประกอบที่มุ่งศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาปฐมวัยจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ปรากฏตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไปของแหล่งข้อมูลทั้งหมด เนื่องจากเป็นระดับที่สะท้อนถึงความสอดคล้องและการยอมรับร่วมกันของนักวิชาการและนักวิจัยในระดับที่เหมาะสมสำหรับการกำหนดองค์ประกอบของตัวแปรวิจัย (Kerlinger & Lee, 2000, pp. 1 – 15) โดยหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายกันเข้าด้วยกันเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการบริหารงานและพัฒนาเด็กปฐมวัย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 87.5 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 40

กลุ่มที่ 2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์ การจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร โครงสร้างการบริหารจัดการ การพัฒนาองค์กร จัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ ความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 75.00 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 40

กลุ่มที่ 3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารจัดการ

สภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 75.00 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 40

กลุ่ม 4 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งานการบูรณาการ ICT การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ ความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 50.00 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 40

กลุ่ม 5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด ความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 50.00 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 40

สรุปได้ว่า ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ทำให้ได้องค์ประกอบที่มุ่งศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 4) การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

องค์ประกอบย่อยของการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลทั้ง 5 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถสรุปความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ภาวะผู้นำของผู้บริหารช่วยให้การบริหารและจัดการศึกษาเกิดประสิทธิผล ซึ่งมีนักวิชาการ นักการศึกษาได้กล่าวสรุปไว้ ดังนี้

ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหาร

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวสรุปความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารไว้ดังนี้

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2560, หน้า 21) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีศิลปะในการชักจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาหรือกลุ่มให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มใจ เต็มความสามารถ และเป็นกระบวนการสร้างอิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายในสถานการณ์หนึ่ง ๆ โดยอาศัยการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ยอมรับการยกย่อง ความศรัทธา ความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ และความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชา

บุนยะสิด ยดทิวงสา (2562, หน้า 25) ได้กล่าวสรุปว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) คือ กระบวนการ สภาวะ หรือศักยภาพความสามารถของบุคคลที่มีอิทธิพล ต่อบุคคลหรือในกลุ่มมีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการจูงใจให้คนอื่นคล้อยตาม ทำตามและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์กัน มีคุณลักษณะที่เหมาะสมหรือความมีการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ช่วยเหลือส่งเสริม เห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน ร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน มีความพากเพียร อดทน กล้าตัดสินใจสามารถ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ อยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้ มีสติปัญญา มองการณ์ไกล มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการองค์กร มีทักษะเป็นศูนย์กลางการเปลี่ยนแปลงที่ทรงความรู้ ความสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้ปฏิบัติภารกิจ ตามแผนงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร

รัตนา เหลืองาม (2562, หน้า 12 – 13) กล่าวสรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำหรือผู้ที่มีภาวะผู้นำเป็นผู้ที่ชักนำ จูงใจ ชี้นำ ใช้อิทธิพล หรืออำนาจที่มีการบริหารจัดการ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากรปฐมวัยอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้หรือกระตุ้นให้ หรือชี้นำให้เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้ยินดี เต็มใจ พร้อมใจ ยินดีในการกระทำการ ให้มีความกระตือรือร้นหรือร่วมดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้นำต้องการ หรือตามที่ผู้นำต้องการให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่เขาชักนำในการทำงาน หรือดำเนินกิจกรรมที่ผู้นำนั้นรับผิดชอบหรือตามที่ผู้นำนั้นต้องการ ซึ่งสิ่งที่ผู้นำในโรงเรียนในอนาคต ควรมีเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) ความสามารถเชิงวิสัยทัศน์ การวางแผนและการกำหนดเป้าหมายขององค์การ 2) ความสามารถในการทำงานแบบมีส่วนร่วม 3) ความสามารถในการสื่อสารแบบมีประสิทธิผล 4) ความสามารถในการสร้างทีมงาน 5) ความสามารถในการดำเนินกระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม 6) ความสามารถในการจัดการกับปัญหา 7) ความสามารถในเรื่องการสร้างสรรค์นวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มในการเปลี่ยนแปลงองค์การ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Bennis (2009, p. 259) ให้ความหมายของภาวะการเป็นผู้นำว่า “เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลหนึ่งสามารถชักนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่เขาประสงค์”

Davis (2013, p. 96) ได้กล่าวว่า “ภาวะการเป็นผู้นำ หมายถึงความสามารถในการจูงใจบุคคลอื่นให้กระทำการมุ่งสู่เป้าหมายอย่างกระตือรือร้น”

Bovee (2018, p. 468) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการที่จะกระตุ้น และใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ กระบวนการ ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้กลุ่มทำงานหรือมีการปฏิบัติตามเป้าหมายขององค์การกระตุ้นสมาชิกขององค์การให้ทำงานจนบรรลุเป้าหมาย และขั้นส่งอิทธิพลต่อพลวัตหรือความเปลี่ยนแปลงของกลุ่ม และวัฒนธรรมองค์การ

จึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้นำในอันที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยการชักชวน จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตนด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือโดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์การเป็นเป้าหมาย โดยผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีได้ และมีแบบแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงมีมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ยึดหลักประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนมีนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

ความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหาร

มีนักวิชาการ นักการศึกษาได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหารไว้ดังนี้

ปณตนนท์ เถียรประภากุล (2561, หน้า 201) กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำ เพราะภาวะผู้นำ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาแบบเดิมในประเทศไทยสู่การศึกษา 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารให้เกิดระบบการศึกษา

ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง โดยต้องมีการปรับใช้ภาวะผู้นำให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงานในยุคการศึกษา 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุนยะสิด ยดทิวงสา (2562, หน้า 29 – 30) ได้ทำการศึกษาความสำคัญของภาวะผู้นำ มีความสำคัญต่อองค์กร ดังนี้ 1. เป็นส่วนดึงดูดความรู้ความสามารถต่าง ๆ ในตัวผู้บริหารออกมาใช้กล่าวขยายความก็คือ แม้ผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องของงาน มากมายเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าหากขาดภาวะผู้นำแล้ว ความรู้ความสามารถดังกล่าวมักจะไม่ได้ถูกนำออกมาใช้หรือไม่มีโอกาสใช้อย่างเต็มที่เพราะไม่สามารถกระตุ้นหรือชักจูงให้ผู้อื่นให้คล้อยตามและปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ 2. ช่วยประสานความขัดแย้งต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน หน่วยงานประกอบด้วย บุคคลจำนวนหนึ่งมารวมกัน ซึ่งจะมากหรือน้อยแล้วแต่ขนาดของหน่วยงาน บุคคลเหล่านี้มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การศึกษา ประสบการณ์ความเชื่อ ฯลฯ การที่บุคคลที่มีความแตกต่างในเรื่องดังกล่าวมาอยู่รวมกันในองค์กรหนึ่งมักจะหลีกเลี่ยงไม่พ้นคือความขัดแย้ง แต่ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งในรูปใด ถ้าผู้บริหารในหน่วยงานมีภาวะผู้นำที่มีคนยอมรับนับถือแล้วก็มักจะสามารถประสานหรือช่วยบรรเทาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในหน่วยงานได้ โดยการชักจูงประนีประนอมหรือประสานประโยชน์เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ในหน่วยงานมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและร่วมกันฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อให้หน่วยงานที่มีความเจริญก้าวหน้า กล่าวโดยสรุปก็คือภาวะผู้นำช่วยผูกมัดเชื่อมโยงให้สมาชิกของหน่วยงานมีเอกภาพนั่นเอง 3. ช่วยโน้มน้าวชักจูงให้บุคลากรทุ่มเทความรู้ ความสามารถให้แก่องค์กร องค์กรจะต้องมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายอย่างเพื่อที่จะทำให้สมาชิกตั้งใจและทุ่มเททำงานให้ เช่น บุคคลได้ทำงานตรงตามความถนัดและความสามารถ ผู้บังคับบัญชาต้องรู้จักรับฟังความคิดเห็น การประเมินการปฏิบัติงานก็ต้องมีความยุติธรรม และสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ขาดเสียมิได้ก็คือ ผู้บริหารขององค์กรจะมีภาวะผู้นำในตัวผู้บริหารจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความยอมรับ เกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่นว่า ผู้บริหารไม่เพียงแต่นำองค์กรให้อยู่รอดเท่านั้น แต่จะนำความเจริญก้าวหน้าความภาคภูมิใจเกียรติยศ ชื่อเสียงและความสำเร็จมาสู่องค์กรด้วย 4. เป็นหลักยึดให้แก่บุคลากร เมื่อหน่วยงานเผชิญสภาวะคับขัน เมื่อใดก็ตามที่หน่วยงานต้องเผชิญกับสภาวะคับขันหรือสภาวะที่อาจกระทบถึงความอยู่รอด ภาวะผู้นำ

ของผู้บริหารจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น เพราะในสภาพเช่นนั้นผู้บริหาร จะต้องเพิ่มความระมัดระวัง ความรอบคอบความเข้มแข็ง และกล้าตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพต่าง ๆ ภายในหน่วยงานที่ขาดประสิทธิภาพต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงาน รอดพ้นจากสภาวะคับขันดังกล่าว

จึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้ยุทธวิธี เทคนิค วิธีการบริหารการจัดการทุกปัญหา จึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ ซึ่งปัญหาสำคัญคือผู้นำทำอย่างไรหรือมีวิธีการนำอย่างไรจึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ตามเกิดความผูกพันกับงานแล้วทุ่มเทความสามารถและพยายามที่จะทำให้งานสำเร็จด้วยความเต็มใจ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร

ความหมายของการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร

มีนักวิชาการ นักการศึกษาได้ศึกษาและให้ความหมายของการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารไว้ดังนี้

ธนภร นิโรธร (2559, หน้า 6) กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดองค์การหมายถึง การกำหนดโครงสร้างงาน การกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบการจัดบุคลากรจัดทรัพยากรต่าง ๆ และประสานสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานระหว่างงานและบุคลากรเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วสุกฤต สุวรรณเทน (2559, หน้า 20) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม คือ การที่โรงเรียนมีการจัดระบบและโครงสร้างการบริหารที่ดีในการปฏิบัติงานเอื้อให้มีความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน มีการมอบหมายให้ตรงกับความรู้ความสามารถ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อน สะดวกและคล่องตัวและมีการสร้างแนวปฏิบัติใหม่ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 25) กล่าวไว้ว่า การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง การสร้างระบบและจัดทำแผนเพื่อพัฒนาการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้เกิดประสิทธิผลมุ่งสู่ความเป็นเลิศโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็ก มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการจัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่นสวยงาม อาคารและสถานที่ทุกแห่งมีความปลอดภัย สะอาด ถูกสุขลักษณะ มั่นคงแข็งแรง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกประจำอาคารมีปริมาณเพียงพอ ครู เด็กและผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการรับฟังความคิดเห็นและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

Daft, R. L., & Daft, R. L. (2009, pp. 12 – 15) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดองค์การ คือ การแปรสภาพองค์การไปสู่ความสำเร็จในเป้าหมายกลยุทธ์ การแปรสภาพดังกล่าวจะสะท้อนการจัดแผนกงานในหน่วยงานต่าง ๆ อำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการและระบบกลไกการประสานงานที่ดีพอ

Robbins (2019, p. 8, pp. 194 – 205) กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดองค์การ หมายถึง การแบ่งงาน หรือการมอบหมายงาน การกำหนดช่วงการบริหารหรือโครงสร้างขององค์การ การกำหนดกลุ่มงาน การประสานงานและเอกภาพในการบังคับบัญชา

จึงสรุปได้ว่า การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง รวมถึงเอื้อให้มีความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนมีการมอบหมายให้ตรงกับความรู้ความสามารถ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อน สะดวกและคล่องตัวและมีการสร้างแนวปฏิบัติใหม่ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

ความสำคัญและทฤษฎีของการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร

นักวิชาการ นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและทฤษฎีของการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร ดังต่อไปนี้

สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์ (2560, หน้า 12) ได้กล่าวสรุปว่า องค์การเป็นที่รวมของคนและเป็นที่รวมของงานต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานขององค์การปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถจึงจำเป็นต้องจัดแบ่งหน้าที่การงานกันทำ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2561, หน้า 70) กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดองค์การเป็นหน้าที่ทางการบริหารที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญตรวจสอบเป็นระยะ ๆ เพื่อให้มั่นว่าในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โครงสร้างที่ออกแบบไว้แต่เดิมยังมีความหมาะสมที่จะทำให้บรรลุจุดหมายขององค์การได้หรือไม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทฤษฎีองค์การ

ทฤษฎีองค์การอาจแบ่งได้ 3 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีดั้งเดิม (Classical Organization Theory) แนวความคิดทฤษฎีดั้งเดิมวิวัฒนาการจากการปกครองแบบทหาร จนถึงปลายศตวรรษที่ 19 ได้นักบริหารสร้างรูปแบบการบริหารในระบบราชการขึ้น คือ แมค วีเบอร์ และสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้การจัดการทางวิทยาศาสตร์ คือ เฟรดเดอริค เทย์เลอร์ ทฤษฎีนี้มีหลักการว่า “คนเป็น เครื่องมือที่ทำให้องค์การไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้” ซึ่งจะได้กล่าวรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การจัดองค์การแบบราชการ (Bureaucracy) ของ แมค วีเบอร์ (Max Weber) ได้เน้นให้เห็นถึงการจัดโครงการที่เป็นระเบียบสาระสำคัญที่ แมค วีเบอร์ ได้เน้นคือ องค์การแบบราชการในอุดมคตินั้น จะต้องประกอบด้วย (1) จะต้องมีการแบ่งงานกันทำ โดยให้แต่ละคนปฏิบัติงานในสาขาที่ตนมีความชำนาญ (2) การยึดถืองานให้ยึดถือกฎเกณฑ์ระเบียบวินัยโดยเคร่งครัด เพื่อที่จะให้ได้มาตรฐานของงานเท่าเทียมกัน การยึดถือกฎเกณฑ์นี้จะช่วยขจัดพฤติกรรมที่บุคลแตกต่างกันสามารถมาประสานกันได้ (3) สายการบังคับบัญชาต้องชัดเจน โดยผู้บังคับบัญชามอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบลดหลั่นกันลงไป (4) บุคคลในองค์การต้องไม่คำนึกถึงความสัมพันธ์ส่วนบุคคล โดยพยายามทำงานให้ดีที่สุดเพื่อเป้าหมายขององค์การ (5) การคัดเลือกบุคคล การว่าจ้าง ให้ขึ้นอยู่กับความสามารถ และการเลื่อนตำแหน่งให้คำนึงถึงการประสบความสำเร็จในการงานและอาวุโสด้วย จุดอ่อนขององค์การแบบราชการก็คือ การเน้นที่องค์การโดยละเลยการ พิจารณาถึงปัญหาของคน และเชื่อว่าการที่มีโครงสร้างที่รัดกุมแน่นอนจะช่วยให้บุคคลปรับพฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการขององค์การได้

1.2 การจัดองค์การแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) ของ เฟรดเดอริค เทย์เลอร์ (Frederic Taylor) เป็นการจัดองค์การแบบนำเอาวิธีการศึกษาวิทยาศาสตร์มาวิเคราะห์และแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์การให้ดีขึ้นการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ได้เริ่มจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างงานและคนงานโดยการใช้การทดลอง เป็นเกณฑ์เพื่อหามาตรการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยที่คนงานจะถูกพิจารณาว่าต้องการ ทำงานเพื่อเศรษฐกิจด้านเดียว โดยละเลยการศึกษาถึงแรงจูงใจ อารมณ์ และความต้องการในสังคมของกลุ่มคนงาน เพราะเชื่อว่าเงินตัวเดียวจะล่อใจให้คนทำงานได้ดีที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ทฤษฎีสมัยใหม่ (Neo – Classical Organization Theory) ทฤษฎีสมัยใหม่เป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากดั้งเดิม ทฤษฎีนี้มีหลักการว่า “คนเป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเพิ่มผลผลิตขององค์การ” โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของคนที่ทำหน้าที่ร่วมกันในองค์การถือว่าองค์การประกอบไปด้วยบุคคลซึ่งทำงานโดยมีเป้าหมายร่วมกันและกลุ่ม คนงานจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดผลผลิตด้วยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการกำหนดการผลิต กล่าวโดยสรุปว่าทฤษฎีนี้ได้เน้นเรื่องมนุษยสัมพันธ์โดยได้มีการศึกษาและค้นพบว่าบุคคลแต่ละคนย่อม มีความแตกต่างกัน ขวัญในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญ การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมและการตัดสินใจระหว่างฝ่ายบริหาร และฝ่ายคนงานย่อมจะสร้างความพึงพอใจให้กับทุกฝ่ายโดยได้สร้างผลผลิตอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยได้ทฤษฎีที่มีส่วนสำคัญมากต่อกระบวนการมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ทฤษฎีของ เอลตัน เมโย (Elton Mayo) ซึ่งได้ทำการทดลองวิจัยและค้นพบว่าขวัญของคนงานมีความสำคัญต่อการเพิ่มผลผลิตกลุ่มคนงานจะพยายามสร้างปทัสถานของกลุ่มตน และคนงานจะทำงานเป็นทีมโดยมีการกำหนดมาตรฐานของกลุ่มขึ้นเอง

3. ทฤษฎีสมัยปัจจุบัน (Modern Organization Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวว่าเป็นการศึกษารูปแบบขององค์การ ในปัจจุบันโดยเน้นที่การวิเคราะห์องค์การในเชิงระบบ (Systems Analysis of Organization) กล่าวคือ นักทฤษฎีได้พิจารณาองค์การในลักษณะที่เป็นส่วนรวมทั้งหมด ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ที่อยู่ภายในองค์การ การศึกษาว่าองค์การเป็นระบบหนึ่ง ๆ นั้นได้คำนึงถึงองค์ประกอบภายในองค์การทุกส่วน ได้แก่ ตัวป้อน กระบวนการ ผลผลิต ผลกระทบ และสิ่งแวดล้อม (Input, Process, Output, Feedback, and Environment) การศึกษาองค์การ ในรูประบบนั้นได้พยายามที่จะมององค์การในลักษณะการเคลื่อนไหว (Dynamic) และปรับเข้ากับรูปแบบองค์การได้ในทุกสภาวะแวดล้อม ทั้งนี้เพราะนักทฤษฎีปัจจุบันได้มององค์การในลักษณะกระบวนการทางด้านโครงสร้างที่บุคคลต่าง ๆ จะต้องเกี่ยวพันซึ่งกันและกันเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ จึงมีการศึกษาพฤติกรรมองค์การในลักษณะใหม่ ๆ เช่น พฤติกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การบริการแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาองค์การ คิว.ซี. และการบริหารแบบอนาคตนิยม เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร มีส่วนช่วยให้สถานศึกษาเกิดภาพเป้าหมายในการบริหารงานอย่างชัดเจนและมีความเป็นระบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่สามารถติดตามการดำเนินงานได้ต่อเนื่อง ตามทฤษฎีดั้งเดิม ทฤษฎีสมัยใหม่ และทฤษฎีสมัยปัจจุบัน

3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน

นักวิชาการ นักการศึกษาได้สรุปความหมายของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 28) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษาจัดระบบการดำเนินงาน จัดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เด็กได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในสู่การปฏิบัติอย่างเข้มแข็ง มีการนิเทศกำกับ ติดตาม เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

บุญธรรม อ้วนกันยา (2563, หน้า 11 – 12) กล่าวสรุปไว้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กิจกรรมที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติตามแผนทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้งในการบันทึกข้อมูลร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนด ทั้งนี้เพื่อความมั่นใจต่อผู้ปกครองและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกด้านและมีโอกาสพัฒนาไปจนเต็มศักยภาพตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับของสังคม ประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การติดตามผล การดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์ (2563, หน้า 41) สรุปไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด มีหน้าที่กำกับเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

วราภรณ์ วงค์ตาขี่ (2563, หน้า 92 – 93) กล่าวสรุปไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับระบบประกันคุณภาพ กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างครอบคลุม ดำเนินงานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอก เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินภายในจากต้นสังกัด รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด

จึงสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กิจกรรมที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติตามแผนทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้งในการบันทึกข้อมูลร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษาตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

กระบวนการและความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้กล่าวถึง กระบวนการและความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

พร้อมรัตน์ สกุลมีฤทธิ์ (2558, หน้า 23) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและพัฒนาให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

พรรณสุกิตต์ ทาทอง และลานนา หมื่นจันทร์ (2559, หน้า 5) ได้สรุปว่า ประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางการ พัฒนาและส่งเสริม ระบบการดำเนินงานประกันคุณภาพที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์ (2563, หน้า 30) กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การตรวจสอบการดำเนินงานตามเป้าหมายในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและการประเมินผลการดำเนินงาน การติดตามผลการดำเนินงาน การกำหนดผู้รับผิดชอบ การปฏิบัติและปฏิสัมพันธ์ที่ชัดเจน มีเครื่องมือตรงตามเป้าหมายและมีมาตรฐาน เมื่อดำเนินงานครบตามระยะเวลาที่กำหนด มีการจัดทำรายงานแผนพัฒนาการจัดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) เพื่อขอรับการตรวจประเมินคุณภาพต่อไป

จึงสรุปได้ว่ากระบวนการและความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในเป็นการติดตาม ตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การตรวจสอบการดำเนินงานตามเป้าหมายในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันคุณภาพการศึกษา คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง สังคมและชุมชนมีหลักประกันและความมั่นใจในสถานศึกษา ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ เป็นระบบมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใส ทำให้สถานศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจเป็นประโยชน์ต่อสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความหมายของการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวสรุปถึงความหมายของการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ ดังนี้

อัคริมา บุญอยู่ (2561, หน้า 29) ได้กล่าวสรุปว่า การบริการเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทุก ๆ ด้าน เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน ระบบภายในให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

อัญญาณี สุมน และอุทิศ บำรุงชีพ (2561, หน้า 17) กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารเทคโนโลยีดิจิทัล คือ การนำศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 24) กล่าวไว้ว่า การบริหารเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาดำเนินการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและระบบการสื่อสารเพื่อใช้ในการบริหารและการจัดการ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้ ตลอดจนนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

อดิศร ก้อนคำ (2563, หน้า 29) กล่าวสรุปว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ประกอบด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จึงสรุปได้ว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการนำการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำหนดแนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยผู้สอนมีบทบาทในการออกแบบที่มีสถานการณ์ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามเป้าหมาย โดยผู้สอนเป็นโค้ชคอยชี้แนะ ตอบโจทย์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในการกระตุ้นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

ความสำคัญการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญการบริหารเทคโนโลยีไว้ ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2562, หน้า 2) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีดิจิทัลกับผู้เรียนในการสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย โดยเลือกใช้โปรแกรมหรือแอพพลิเคชั่น รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ มาช่วยให้การออกแบบการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้สอนมีบทบาทในการออกแบบที่มีสถานการณ์ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามเป้าหมาย โดยผู้สอนเป็นโค้ชคอยชี้แนะ ตอบโจทย์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในการกระตุ้นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชุติวัฒน์ สุวัตถิพงศ์ และอุบล ทองปัญญา (2563, หน้า 29) กล่าวสรุปไว้ว่า เทคโนโลยีดิจิทัลมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ สามารถส่งเสริมให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสื่อหรือเทคโนโลยี สามารถบูรณาการความรู้ ข่าวสาร สารสนเทศต่าง ๆ ในระบบออนไลน์ นำไปสู่การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกสบาย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564, หน้า 1) ได้ระบุไว้ว่า กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วฉับพลันของเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้เกิดการปรับตัวในการเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยการสื่อสาร การปรับใช้ การเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปจากบริบทเดิม จึงเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้พัฒนาการเรียนรู้สู่การเป็นสถานศึกษาดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

จึงสรุปได้ว่าความสำคัญของการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การพัฒนา การสนับสนุน การผสมผสาน การมีส่วนร่วม และส่วนช่วยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาให้มีทางเลือกที่หลากหลายจากรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงจากบริบทเดิม โดยสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุม ทั่วถึง และรองรับการเข้าถึงการเรียนการสอนให้เกิดทักษะ นวัตกรรม การขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ที่เป็นเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีคุณภาพ ทันสมัย และเต็มรูปแบบ

5. การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

ความหมายของการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวของ พบว่ามีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคคลากรปฐมวัย ไว้ดังนี้

วริศรา อรุณกิตติพร (2561, หน้า 12) ได้สรุปไว้ว่า การพัฒนาครู หมายถึง วิธีการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นสมาชิกให้พัฒนาด้วยตนเอง การพัฒนาทั้งระบบไม่แยกส่วนการมีนโยบายและมาตรการในการพัฒนา การมุ่งเพิ่มขีดความสามารถ การมุ่งให้เป็นกลไกสำคัญในการจัดการเรียนการสอนการคำนึงถึงถึงความสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงความต้องการและจำเป็นที่แท้จริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิมาลย์ ลีทอง (2563, หน้า 13) ได้กล่าวสรุปว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการในการเพิ่มพูนความรู้ทักษะและประสบการณ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อองค์การ การค้นหาวิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะสร้างบรรยากาศในการทำงาน เพื่อกระตุ้นให้ทรัพยากรมนุษย์มีความคิดริเริ่มมิสร้างสรรค์ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ สร้างบรรยากาศองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และการเปลี่ยนค่านิยมให้ถูกต้องในเรื่องความรับผิดชอบ

ประยงค์ ศรีโทมี (2563, หน้า 12) ได้กล่าวสรุปว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อองค์การ การค้นหาวิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะสร้างบรรยากาศในการทำงาน เพื่อกระตุ้นให้ทรัพยากร มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ สร้างบรรยากาศองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และการเปลี่ยนค่านิยมให้ถูกต้องในเรื่องความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ เพื่อบุคลากรปฐมวัยจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ความเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร เช่น องค์กรมีการขยายตัว องค์กรจึงต้องฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้น หรือหากองค์กรต้องปรับลดขนาดลง การพัฒนาบุคคลยังมีส่วนสำคัญ ที่จะช่วยกระตุ้นให้พนักงานเกิดความคล่องตัวในการทำงานมากยิ่งขึ้น

ความสำคัญและวิธีการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

คุณภาพของบุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายได้ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ งานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นงานที่มุ่งเลือกสรรคนดี มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาปฏิบัติงาน และเมื่อเราได้คัดสรรให้บุคลากรเหล่านี้เข้ามาอยู่ในองค์กรแล้ว งานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

ก็ไม่ได้หยุดอยู่เพียงเท่านี้ หน่วยงานทรัพยากรมนุษย์จะต้องดูแล ฝึกอบรม และพัฒนาให้บุคลากรได้รับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความรู้ ทักษะใหม่ ๆ ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่จะเป็นพลังเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมจะปฏิบัติงานที่ท้าทายความรู้ ความสามารถ สร้างความสำเร็จให้แก่องค์กรมากยิ่งขึ้น

การฝึกอบรม (Training) คือเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้พฤติกรรมในการทำงานยกระดับเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ไม่ว่าจะเป็น ความรู้ในงาน (Knowledge) ความเข้าใจ (Understanding) ทักษะ (Skill) ตลอดจนทัศนคติ (Attitude) หรือเรียกย่อว่า K – U – S – A ให้ดีขึ้นและพร้อมที่จะปฏิบัติงานในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษา (Education) คือ วิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวในทุก ๆ ด้านให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร เพื่อรองรับงานที่จะต้องรับผิดชอบในอนาคต (Future Job)

การพัฒนา (Development) คือ การพัฒนาตนเองและกระบวนการปรับปรุงองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่ได้มุ่งตัวงาน (Not Focus on a Job) แต่เน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่องค์กรต้องการ และพร้อมที่จะปฏิบัติงานกับองค์กรในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

Werther and Davis (2014, p. 65) ได้เสนอวิธีการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

1. การสอนงานเป็นวิธีการแนะนำวิธีการทำงาน เช่น การสอนในขณะปฏิบัติงาน

2. การหมุนเวียนงาน วัตถุประสงค์สำคัญของการหมุ่นเวียนตำแหน่งก็เพื่อให้ผู้รับการฝึกได้มีความรู้ที่กว้างขึ้น วิธีการฝึกประสบการณ์ในงาน การสอนแนะ และการศึกษางาน อาจจะแคบกว่าวิธีนี้ตรงที่มีการจำกัดการหาความรู้และทักษะเฉพาะในงานหนึ่งเท่านั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. การประชุมอภิปราย เป็นการแบ่งกลุ่มพิจารณาหรืออภิปรายกันระหว่างผู้เข้ารับการอบรมในเรื่องที่อภิปรายกันนั้น และมีลักษณะเป็นกันเองไม่เป็นทางการ

4. การฝึกหัดและเสนอแนะ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ในงานประกอบกับการมีผู้สอนที่ชำนาญการและมีอำนาจสั่งการด้วย เช่น หัวหน้างาน

5. การฝึกในห้องทำงาน เป็นการเรียนรู้ภายในระดับเวลาสั้น ๆ จึงใช้วิธีฝึกไปพร้อมกับการทำงาน ซึ่งเป็นสภาพการทำงานจริงไม่ใช่การสมมติหรือการจำลองเหตุการณ์ โดยฝ่ายบุคคลต้องช่วยจัดอุปกรณ์ที่จะใช้ในการฝึกเป็นขั้นตอนเพื่ออำนวยความสะดวกในการฝึกสอนของหัวหน้างาน

6. การบรรยาย เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์อย่างเป็นทางการ กล่าวคือจะมีการจัดให้บุคคลหนึ่งพูดให้แก่บุคคลอีกกลุ่มหนึ่งฟัง ในสถานที่และช่วงเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้การบรรยายได้รับผลสัมฤทธิ์มากที่สุด คือ ผู้บรรยายเปิดโอกาสให้ผู้ฟังสามารถซักถามปัญหาได้

7. การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการฝึกอบรมโดยใช้การแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่เหมือนจริง โดยวิทยากรกำหนดโครงเรื่องและให้ผู้แสดงคิดคำพูดเองและแสดงไปตามความรู้สึกของตนในบทบาทสมมติที่ได้รับ

8. กรณีศึกษาจากตัวอย่าง เป็นการศึกษากรณีหรือเรื่องราวที่ได้รวบรวมขึ้นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายใต้สถานการณ์ที่ใกล้ความจริงมากที่สุด เหมาะสำหรับกลุ่มเล็ก ๆ ที่มอบหมายต้องมีรายละเอียดมากพอให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมองเป็นจุดสำคัญของปัญหาและควรเลือกเรื่องที่ใกล้เคียงกับการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการอบรม

9. การฝึกด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ในงาน

10. การสัมมนา เป็นรูปแบบหนึ่ง การฝึกอบรมที่ทำให้ผู้รับการอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการให้เกิดความรู้จากการฝึกอบรม โดยการเน้นสัมมนาต้องอาศัยผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงานมากพอสมควรจึงจะกล้าอภิปรายหรือร่วมวิพากษ์วิจารณ์เรื่องนั้น ๆ ได้เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ให้แก่กันและร่วมประมวลปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานเพื่อหาวิการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ดีที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Gollies (2019, p. 155) กล่าวถึง กิจกรรมการพัฒนาบุคลากรที่จัดขึ้นว่าเป็นการช่วยให้บุคลากรมีการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น และเพิ่มความสามารถตลอดจนความก้าวหน้าในงานอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการพัฒนาหลัก ๆ ดังนี้

1. การแนะนำงาน
2. การปฐมนิเทศ
3. การอบรมขณะปฏิบัติงาน
4. การลาศึกษาต่อ
5. การฝึกสำหรับหน้าที่พิเศษ

จึงสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นมีเทคนิควิธีดำเนินการ ได้หลายรูปแบบ ซึ่งในแต่ละรูปแบบก็ย่อมจะมีลักษณะเฉพาะที่เป็นความเหมาะสมเฉพาะเรื่องตามสถานการณ์ วิธีการพัฒนาบุคลากร เช่น การฝึกอบรม การปฐมนิเทศ และวิธีการอื่น ๆ ส่วนการใช้วิธีการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบใดย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ และข้อจำกัดต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมตามสถานการณ์ ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้การพัฒนาบุคลากรด้วยรูปแบบวิธีการนั้น ๆ หรือการผสมผสานวิธีการพัฒนาบุคลากรหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อทำให้บุคลากรเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายของผลการดำเนินงานตามที่ได้วางแผนไว้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ความหมายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวสรุปถึงความหมายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

ปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2558, หน้า 11) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มี โอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าไปเกี่ยวข้องในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นกระบวนการเพื่อให้เกิดการรับรู้ เรียนรู้และปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำรณ ภูหอมหวน (2558, หน้า 11) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่าการที่บุคคล กระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชนควรเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาของประชาชน การมีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล โดยกระบวนการมีส่วนร่วมมีการกระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนซึ่งเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการเป็นสื่อกลางที่ดีที่จะส่งเสริมเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น

ไพลิน ทิพย์กรรณ (2559, หน้า 12) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผน การปฏิบัติงานตลอดจนการประเมินผล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในองค์การ

โศภิดา คล้ายหนองสรวง (2559, หน้า 20) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงานอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ จัดให้มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการการบริหาร และตัดสินใจขององค์กร ร่วมกำหนดปัญหาของประชาชน มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการติดตามผลเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเอง โดยกระบวนการมีส่วนร่วม กระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการเป็นสื่อกลางที่ดี ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิดมีความรู้ ความสามารถในการกระทำและมีความเต็มใจที่เข้ามาร่วมต่อกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้สรุปแนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

กมลชนก ศรีวรรณา (2561, หน้า 20) ได้เสนอทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบ ประกอบด้วย

ระบบที่ 1 เผด็จการ (System 1: Exploitative authoritative) ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะเชื่อมั่นในความคิดของตนเองสูงโดยให้ความไว้วางใจต่อผู้ร่วมงานด้วย การตัดสินใจให้ทำงาน จะบีบบังคับ หรือสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ขึ้นให้เกิดความเกรงกลัว ความสัมพันธ์โดยส่วนตัวจะมีน้อย และลักษณะการทำงานมักจะทำตามความสามารถส่วนบุคคลเป็นรายคนเป้าหมายงานต่าง ๆ จะออกมาในลักษณะคำสั่งจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเท่านั้น

ระบบที่ 2 เผด็จการแบบมีศิลป์ (System 2: Benevolent authoritative) ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะแสดงออกถึงท่าทีที่ไว้วางใจต่อผู้ร่วมงาน มีวิธีการจูงใจผู้ร่วมงานโดยรางวัล แต่บางครั้งก็มีการบังคับ ยอมให้มีการสื่อสารจากผู้ร่วมงานไปสู่ผู้บริหารบ้าง บรรยากาศอาจจะดูเหมือนผู้บริหารขอความเห็น และยอมรับความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน แต่จริง ๆ แล้วนโยบายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์การจะถูกกำหนดโดยผู้บริหารเท่านั้นซึ่งผู้บริหารอาจให้ผู้ร่วมงานตัดสินใจได้ในระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับนโยบายที่ผู้บริหารได้วางไว้

ระบบที่ 3 การปรึกษาหารือ (System 3: Consultative) ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะยอมรับความสามารถของผู้ร่วมงานมาก มีความไว้วางใจและยอมรับให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนรวมในการตัดสินใจ โดยการขอคำปรึกษาหรือข้อเสนอ แนะเพื่อประกอบเป็นแนวทาง มีการจูงใจในลักษณะของการให้รางวัลเป็นส่วนใหญ่ การติดต่อสื่อสารเป็นแบบ 2 ทางโดยสมบูรณ์ ผู้บริหารจะเป็นฝ่ายวางนโยบายขององค์การอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวในการทำงาน ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะใกล้ชิดสนิทสนมกันได้ทั้งผู้บริหารและผู้ร่วมงาน แต่การตัดสินใจเรื่องสำคัญยังคงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารอยู่

ระบบที่ 4 กลุ่มที่มีส่วนร่วม (System 4: Participative) ระบบการหารแบบนี้ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในตัว ผู้ร่วมงานมาก มีการกระจายการตัดสินใจสั่งการไปทั้งองค์การการติดต่อสื่อสาร นอกจากจะเป็น 2 ทางแล้วยัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มีการติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อร่วมงานด้วย การจูงใจมักอยู่ที่เป้าหมายและการพัฒนาองค์การความสัมพันธ์โดยส่วนตัวเป็นไปอย่างฉันท์มิตรระหว่างผู้ร่วมงานโดยทุกฝ่ายต่างมุ่งที่จะสนับสนุนความพยายามที่จะทำให้เป้าหมายขององค์การ สัมฤทธิ์ผลตามที่วางไว้

Swanburg (2006, pp. 391 – 394 อ้างถึงใน ชาฤนี เหมือนโพธิ์ทอง, 2559, หน้า 21 – 22) ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (Trust) การไว้วางใจกันเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วมผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์เรียบร้อย หากได้รับการยอมรับไว้วางใจจากผู้บริหาร

2. ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงาน ต้องการความยึดมั่นผูกพัน ผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือและฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหาร ประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ ผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้นจะเห็นได้ว่าภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วม จะทำให้เกิดความยึดมั่นผูกพันโดยไม่ทำให้เกิดโทษ

3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน (Goals and objectives) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การ ย่อมขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นถ้าทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานร่วมกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน

4. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) เป็นภาวะที่มีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการทำงาน มีอำนาจหน้าที่และความสามารถในการทำงาน สำหรับงานของแต่ละบุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องการความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานในการตัดสินใจในงานของตนเอง ซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เต็มความรับผิดชอบที่ตนได้รับ

House (2016, p. 215) ได้อธิบายลักษณะของผู้นำที่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารว่าเป็นคุณลักษณะของผู้นำที่มีพฤติกรรม การบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจ การกระจายอิทธิพลภายในองค์การต่อ

ผู้ใต้บังคับบัญชา พฤติกรรมผู้นำ ในลักษณะนี้จะปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกันและให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิทธิพลต่อการกระทำและการตัดสินใจของตน

จึงสรุปได้ว่า แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีสิทธิในการตัดสินใจร่วมกันกับผู้บริหาร ทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีความไว้วางใจกัน มีความยึดมั่นผูกพันกัน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน อีกทั้งผู้ใต้บังคับบัญชามีความมีอิสระในการปฏิบัติงาน โดยทุกฝ่ายต่างมุ่งที่จะสนับสนุนและทำให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์การตามที่วางไว้

องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จากแนวคิดและทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้องค์การประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้น ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะ รูปแบบและองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ชิตพล สุวรรณผา (2559, หน้า 79) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ 2) ความไว้วางใจกัน 3) การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ 4) ความมีอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ 5) ความผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน 6) การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

กนกวรรณ บุราณสาร (2560, หน้า 33) ได้สังเคราะห์ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นหลักสำคัญ ๆ มี 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 181 – 182) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก 2) ร่วมมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาและกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ 3) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น 5) อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก 6) ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง 7) เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ 8) มีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 9) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาสมาคม / ชมรมผู้ปกครอง 10) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา 11) เป็นศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง 12) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น 13) ประสาน งานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น 14) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ศิริมงคล ทนทองและศศิรดา แพงไทย (2562, หน้า 500) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยยุคการศึกษา 4.0 ด้านการมีส่วนร่วมมีองค์ประกอบดังนี้ 1) การร่วมคิดและตัดสินใจ 2) การสนับสนุนและร่วมดำเนินการ 3) การตรวจสอบการดำเนินงาน และ 4) การรับบริการและรับความช่วยเหลือ

เพชรดาว นิลสว่าง (2566, หน้า 102) ได้สรุปองค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วมของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ได้องค์ประกอบ จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

Hirsch (2012, pp. 85 – 186) ได้กำหนดให้การมีส่วนร่วมมีจุดเด่น 3 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท การมีส่วนร่วมเป็นการนำคนในท้องถิ่นที่รู้จักสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนอย่างแท้จริงให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิผล 2) ด้านการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนในท้องถิ่น มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา และทำให้ประชาชนมีโอกาสใช้ความสามารถของตนเอง ในการร่วมกันทำงานทั้งในรูปของความคิด การตัดสินใจและการกระทำอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของชุมชน และต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน มากกว่าการนำโครงการที่กำหนดเรียบร้อยแล้วทุกอย่างจากภายนอกชุมชนแล้วจึงนำมาใช้ในชุมชน 3) ด้านจิตใจ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีสิทธิในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้อง และส่งผลต่อวิถีชีวิตของตน ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ 2. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 3. การส่วนร่วมในการตัดสินใจ

Epstien (2015, pp. 701 – 712) กล่าวสรุปว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การเลี้ยงดูลูก 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การเป็นอาสาสมัคร 4) การเรียนของเด็กที่บ้าน 5) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 6) ความร่วมมือกับชุมชน

Cohen and Uphoff (2016, pp. 213 – 218) ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหารและการประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสามารถสรุปองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ดังตาราง 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 3 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	นักวิชาการ / นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	ชิตพล สุวรรณผา (2558)	กนกวรรณ บุรานสาร (2560)	สพฐ. (2562)	ศิริมงคล ทนทองและศิริรดา แพงไทย (2562)	เพชรดาว นิลสวาง (2566)	Hirsch (2012)	Epstien (2015)	Cohen and Uphoff (2016)			
1. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา					✓				8	100	*
–การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ	✓		✓								
–การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ				✓							
– การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		✓					✓	✓			
– การติดต่อสื่อสาร						✓					
2. การระดมทรัพยากรทางการศึกษา			✓		✓				8	100	*
–การสนับสนุนและร่วมดำเนินการ	✓			✓							
– การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ		✓									
–ความร่วมมือกับชุมชน							✓				
– การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์						✓		✓			
3.การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม					✓				8	100	*
– การมีส่วนร่วมในการประเมินผล		✓						✓			
– การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม											
– การตรวจสอบการดำเนินงาน			✓								
–การรับบริการและรับความช่วยเหลือ	✓			✓							
– ความผูกพันต่อกันและการเป็นเจ้าของหน่วยงาน						✓	✓				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งคาดว่าจะส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน โดยพิจารณาความสอดคล้องกับบริบทการศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา 2) การระดมทรัพยากรทางการศึกษา และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม

กระบวนการมีส่วนร่วม ได้มีผู้กล่าวถึง กระบวนการมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้

จินตวีร์ เกษมศุข (2558, หน้า 4) ได้กล่าวถึง กระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้า หาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน

2. มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย หรือแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อลดและแก้ไขปัญหา

3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

4. มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

กระบวนการมีส่วนร่วม (Participation Process) ตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมในการวิจัยทางการศึกษาและการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision Making) การร่วมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทาง วางแผน และตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานร่วมกัน 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Participation in Implementation) การร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรม สนับสนุนทรัพยากร แรงงาน เวลา หรือความรู้ เพื่อให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมาย 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Participation in Benefit Sharing) การได้รับผลตอบแทนหรือประโยชน์จากการดำเนินงาน ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ร่วมกัน 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in Evaluation) การร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจำเป็นต้องใช้วิธีการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการนำข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐบาลหรือเอกชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ไปสู่ประชาชนผู้เป็นเป้าหมาย สิ่งสำคัญในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการสื่อสารนั้น ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะถือว่าเป็นส่วนช่วยให้กระบวนการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์หรือแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างสมาชิกในสังคมเป็นไปได้โดยสะดวกขึ้น กล่าวคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนสู่การแก้ไขปัญหาของสังคมและประเทศชาติได้

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ถวิลวดี บุรีกุล (2559, หน้า 13) กล่าวความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ช่วยในการติดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลเป็นไปด้วยความรอบคอบ ลดความขัดแย้งในสังคม บังเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งแก่ชุมชนและประเทศชาติ ทำให้คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง

อรทัย ก๊กผล (2560, หน้า 12 – 15) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยังยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาลตลอดจนการบริหารงาน หากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ นอกจากนี้การมีส่วน ร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมันใจว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟัง อีกทั้งความต้องการหรือความปรารถนาของประชาชนจะได้รับการตอบสนอง อย่างไรก็ดีไม่มีเทคนิคการ มีส่วนร่วมของประชาชนเทคนิคใดเทคนิคหนึ่งที่มีความเหมาะสมและสามารถใช้ได้ผลดีกับทุกสถานการณ์

สรุปว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม ทำให้มีการตรวจสอบการบริหารงาน ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ช่วยในการติดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลเป็นไปด้วยความรอบคอบลดความขัดแย้งในสังคม บังเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งชุมชนและประเทศชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

ถวิลวดี บุรีกุล (2559, หน้า 2) ได้แบ่งระดับชั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับของส่วนร่วม ดังนี้

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับที่ต่ำที่สุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เป็นการให้ข้อมูลกับประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจ แต่ไม่ได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นกลับมา

2. ระดับเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีการเริ่มรับข้อมูลสะท้อนกลับจากประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจะเป็นการสำรวจความคิดเห็น และบรรยายให้ความรู้

3. ระดับของการให้คำปรึกษา เป็นการเปิดฟังความคิดเห็นของประชาชน และการเจรจาอย่างเป็นทางการ เพื่อประเมินความก้าวหน้าและระบุประเด็นหรือข้อสงสัย

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน จากระดับของการให้คำปรึกษาหารือซึ่งมีขอบเขตไปถึงการร่วมกันวางแผนการดำเนินและการรับผิดชอบผลการดำเนินงานร่วมกัน

5. ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้ดำเนินการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6. ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบประเมินผลเป็นระดับที่ประชาชนเข้าร่วมน้อย แต่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก

7. ระดับการควบคุมโดยประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ เป็นต้น

อรทัย ก๊กผล (2560, หน้า 38 – 39) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนและเสริมสร้างความ เข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางเลือกและทางแก้ไข

2. การปรึกษาหารือ เพื่อได้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนเกี่ยวกับปัญหาทางเลือกและแนวทางแก้ไข

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. เข้ามามีบทบาท เพื่อร่วมทำงานกบประชาชนเพื่อสร้างความมั่นใจกับประชาชนว่า ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะได้รับการพิจารณา

4. สร้างความร่วมมือ เพื่อเป็นหุ้นส่วนกับประชาชนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ ตั้งแต่ระบุปัญหาพัฒนาทางเลือกและแนวทางแก้ไข

5. เสริมอำนาจประชาชน เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ติดสินใจ

สรุปว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วม แบ่งออกได้หลายระดับมีดังนี้ 1) ระดับการให้ข้อมูลข่าว 2) สารระดับเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 3) ระดับการร่วมในการกับผลประโยชน์ 4) ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบประเมินผล และ 5) ระดับการควบคุมโดยประชาชน ระดับขั้นตอนการมีส่วนร่วมจะมากหรือน้อย แตกต่างกันไปตามบทบาทของแต่ละบุคคล

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

วันชัย วัฒนศัพท์และคณะ (2559, หน้า 21 – 25) ได้กล่าวถึงประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิผลที่สุดได้

2. ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด

3. การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

4. การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ได้เกิดขึ้น พวกเขาก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติและยังอาจเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งและการแบ่งฝ่าย ที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

6. การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการ ตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อ สาธารณชนและเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

7. การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะได้รับรู้ถึงความห่วงกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

8. การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำ และทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงาน ร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

จึงสรุปประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับความจริงใจจริงจังในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม ซึ่งประโยชน์ของการมีส่วนร่วม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา การสร้างฉันทามติ การร่วมมือในการนำไปปฏิบัติ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหวางผู้บริหารและประชาชน เสริมสร้างให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นเข้ามามีส่วนร่วมการปกครองในพื้นที่ของประชาชนเองมากขึ้น

อรทัย ก๊กผล (2560, หน้า 26 – 28) กล่าวถึงประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับความจริงใจและความจริงจังในการดำเนินการด้วยประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข่าวสารและความคิดเห็นต่าง ๆ จะช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการติดสินใจที่ครบถ้วน ยังช่วยให้เกิดทางเลือกใหม่ ทำให้การติดสินใจรอบคอบและได้รับการยอมรับมากขึ้น โดยเฉพาะการตัดสินใจที่กระทบกับประชาชนโดยตรง

2. ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา การตัดสินใจได้รับการยอมรับ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น รับทราบข้อมูลคำอธิบายต่าง ๆ เห็นประโยชน์ส่วนร่วมที่จะได้รับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ

3. การสร้างฉันทามติ กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางหลักการเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจช่วยป้องกันความขัดแย้งได้

4. ร่วมมือในการนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมของประชาชนเมื่อประสบความสำเร็จ จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5. ช่วยทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชน สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน

6. ช่วยพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสาร้างสรรค์ของสาธารณชน การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อเรียนรู้กระบวนการติดสินใจและเป็นเวทีฝึกผู้นำชุมชน

7. ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น การมีส่วนร่วมเป็น การเพิ่มทุนทางสังคม และช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นสอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปองค์ประกอบย่อยของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา 2) การระดมทรัพยากรทางการศึกษา และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ซึ่งแยกอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

ความหมายของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

จากการทบทวนงานวิจัย เอกสารของนักวิชาการนักการศึกษาซึ่งกล่าวสรุปถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พัชรพงษ์ ทัดศรี (2559, หน้า 18) กล่าวสรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม การที่สมาชิกในชุมชนทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

คะนอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 28) กล่าวสรุปไว้ว่าการมีส่วนร่วมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการและหลักสูตรสถานศึกษา และแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา

เพ็ญประภา สมพงษ์ (2563, หน้า 21) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดการศึกษา คือ กระบวนการทางการศึกษาที่มีระบบมีเป้าหมายที่ชัดเจน โดยจัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคคลทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ กล่าวคือ ให้มีความรู้ มีสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ความคิด และทักษะชีวิตที่ใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาตนเองสังคมให้มีความสงบสุขและมีประสิทธิภาพต่อไป

Michael Fullan (2019, หน้า 23 – 29) ได้กล่าวสรุปว่า การปฏิรูปและพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้เมื่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้กำหนดนโยบาย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความยั่งยืนของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

Linda Darling – Hammond (2020, หน้า 115 – 122) ได้กล่าวสรุปว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานภายนอก โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในระยะยาว

Andy Hargreaves และ Dennis Shirley (2020, หน้า 12 – 20) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรเปลี่ยนจากการบริหารแบบสั่งการ (Top – down Management) ไปสู่การสร้างความร่วมมือ (Collaborative Professionalism) โดยเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การที่ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

จากการทบทวนงานวิจัย เอกสารของนักการศึกษา ซึ่งกล่าวสรุปถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษาไว้ดังนี้

เสาวนิตย์ ชัยมุกสิก (2559, หน้า 4 – 5) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนจัดการศึกษาไว้ดังนี้

1) ช่วยให้หน่วยงานสามารถเตรียมรับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น

2) เป็นแนวทางและแนวปฏิบัติในการตัดสินใจและการปฏิบัติงาน สำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ ทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) ช่วยให้การใช้ทรัพยากรของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการวางแผนช่วยให้ทุกคนรู้หน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเองและของทุกคนอย่างชัดเจน ส่งผลให้เกิดการประสานงานที่ดี ลดความซ้ำซ้อนในการทำงานและการสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์

4) พื้นฐานการควบคุมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานสู่เป้าหมายของสถานศึกษา

พัชรพงษ์ ทัดศรี (2559, หน้า 8 – 9) กล่าวสรุปไว้ว่า กระบวนการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) การร่วมวางแผน 2) การร่วมดำเนินงาน 3) การร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) การร่วมประเมินผล

คนอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 75) กล่าวสรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาปัญหา ลำดับความสำคัญ ตัดสินใจกำหนดความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วางแผนกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงานทรัพยากร 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและ / หรือสนับสนุนการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และร่วมชื่นชม

Linda Darling – Hammond และคณะ (2020) ได้กล่าวสรุปว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เนื่องจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม (Whole Child Development) และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระยะยาว

OECD (2021) Organisation for Economic Co – operation and Development กล่าวสรุปว่า การบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลจำเป็นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในทุกระดับ ทั้งระดับโรงเรียน ชุมชน และนโยบายสาธารณะ เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของพื้นที่

จึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างความร่วมมือ ความรับผิดชอบร่วม และความเป็นเจ้าของในการดำเนินงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ส่งผลให้การตัดสินใจทางการศึกษามีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาและระบบการศึกษาให้เกิดความยั่งยืน กระบวนการของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วย 1) การร่วมวางแผน 2) การร่วมดำเนินงาน 3) การร่วมรับผลประโยชน์และ 4) การร่วมประเมินผล

2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร

ความหมายของการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร

จากการทบทวนงานวิจัย เอกสารของนักวิชาการนักการศึกษาซึ่งกล่าวสรุปถึง ความหมายของการระดมทรัพยากรทางการศึกษาไว้ดังนี้

ศิริสุดา แก้วมณีชัย (2558, หน้า 16) กล่าวสรุปไว้ว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา หมายถึง การวางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนให้บุคลากรร่วมมือกันใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน สำรวจความต้องการลงทุนการศึกษา จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ระดมทรัพยากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และทุนการศึกษา โดยกำหนดวิธีการ แหล่งการสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินงาน และผู้รับผิดชอบจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา จัดตั้งกองทุนสวัสดิการ และกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์ (2559, หน้า 18 – 19) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนก่อนทำการกำหนดแนวทางการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาการเก็บรวบรวม การทบทวนระบบการควบคุมการใช้ทรัพยากร การจัดสรรการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมเพื่อป้องกันและควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการดำเนินงานการติดตามประเมินผลการการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน

Epstein Joyce L. (2018, หน้า 35 – 42) ได้กล่าวสรุปว่า การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการสนับสนุนทรัพยากรแก่สถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันจัดหาและแบ่งปันทรัพยากรทั้งด้านวัสดุ องค์ความรู้ เวลา และแรงงาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

Bray, M. (2020, หน้า 21 – 27) ได้กล่าวสรุปว่า การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ร่วมกันสนับสนุนทรัพยากรเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร หมายถึง การที่ชุมชน ผู้ปกครอง องค์กร หรือภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาร่วมกันสนับสนุน จัดหา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ องค์ความรู้ เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร

จากการทบทวนงานวิจัย เอกสารของนักวิชาการ นักการศึกษา ซึ่งกล่าวสรุปถึงความสำคัญของการระดมทรัพยากรทางการศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา (2560, หน้า 113 – 119) ได้กล่าวสรุปถึงการระดมทรัพยากรและการจัดสรรทรัพยากร เพื่อการศึกษาดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. การระดมทรัพยากรเพื่อการลงทุนการศึกษาได้ยึดส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคคล สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ในสังคม โดยทุนส่วนใหญ่มาจากรัฐบาลและบางส่วนมาจากการระดมจากทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อจัดการศึกษา โดยมีมาตรการดังนี้

1.1 การใช้มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือในการระดมทุน คือ การสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชน เข้ามาร่วมลงทุนจัดการศึกษาหรือบริจาคทรัพยากรเพื่อการศึกษา

1.2 การให้ผู้เรียนมีส่วนรับผิดชอบในการจ่ายค่าเล่าเรียน

1.3 การให้สถานศึกษามีอิสระ ในการบริหารทรัพย์สินของสถานศึกษา

1.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

1.5 การระดมทรัพยากรจากแหล่งอื่น

2. แนวทางในการจัดสรรทรัพยากร ยึดหลักการดังนี้

2.1 หลักความเป็นธรรม เป็นการจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงความแตกต่างแต่ละบุคคลและปัจจัยแวดล้อม เพื่อความเสมอภาคและความเท่าเทียมในการได้รับการศึกษา

2.2 หลักความเสมอภาค เป็นการจัดสรรงบประมาณในจำนวนที่เท่ากันทุกคน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและสิ่งแวดล้อม

2.3 หลักเสรีภาพในการเลือก ให้ผู้เรียนมีสิทธิโอกาสในการเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษาที่ต้องการ

2.4 หลักการกระจายอำนาจ ให้สถานศึกษามีอิสระคล่องตัวในการ บริหารทรัพยากรการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

กิตติพงษ์ แสนพงษ์ (2560, หน้า 63 – 64) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาว่า มีความจำเป็นต่อหน่วยงานทางการศึกษา ดังนี้

1) เพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมจำเป็นต้องได้รับทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นคน เงิน วัสดุ หรือสิ่งอื่น ๆ ถ้าหากไม่มีทรัพยากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แล้วการดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถดำเนินไปได้ หรือหากได้รับทรัพยากรไม่เพียงพอ กิจกรรมหรือภารกิจที่ดำเนินนั้นอาจทำได้แต่ไม่สามารถได้ผลดี

2) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการดำเนินงานในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่หน่วยงานนั้น

3) เพื่อเป็นการควบคุมการดำเนินงานขององค์กร หรือผู้รับผิดชอบ

4) เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมใหม่ ๆ นอกจากการดำเนิน กิจกรรมปกติ

5) เพื่อเป็นการกระจายทรัพยากรความต้องการทรัพยากร ในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น มีมากกว่าทรัพยากรที่มีอยู่

จึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรมีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับสถานศึกษาในด้านการดำเนินงาน การเพิ่มประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล การควบคุมการดำเนินงาน การกระจายทรัพยากรความต้องการทรัพยากร และการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้หลักการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม

ความหมายของการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม

จากการทบทวนงานวิจัย เอกสารของนักวิชาการ นักการศึกษา ซึ่งกล่าวสรุปถึงความหมายของการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามไว้ดังนี้

สุรสิทธิ์ วชิรขจร (2560, หน้า 21) สรุปการกำกับติดตามว่า หมายถึง กระบวนการของการวัดหรือการตรวจสอบที่ทำเป็นประจำเป็นช่วง ๆ การวัด และการตรวจสอบดังกล่าว ได้แก่ การวัดปัจจัย นำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs) ที่เกิดขึ้นใช่วงการดำเนินงานตามแผน โดยทั่วไปมักติดตามในด้าน การจัดหา การเคลื่อนย้าย และการนำทรัพยากรของโครงการมาใช้ว่า เป็นไปตามที่กำหนด ไว้ในแผนและกำหนดการหรือไม่

เอกราช โฆษิตพิมานเวช (2560, หน้า 25) สรุปไว้ว่า การกำกับติดตาม หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า การ ดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน เกี่ยวกับโครงการเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ สำหรับการ กำกับ ทบทวน และแก้ปัญหาขณะดำเนินโครงการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภัณฑิรา ธิติะปัน (2565, หน้า 49) กล่าวสรุปไว้ว่าการมีระบบและกลไกในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ เพื่อกำกับการดำเนินงานของสถาบันให้ได้ผลตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่กำหนด การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่าสถาบันมีระบบ และกลไกควบคุมคุณภาพ และได้ปฏิบัติ ตลอดจนมีผลตามระบบและกลไก โดยสรุปแล้ว การกำกับติดตามเป็นกระบวนการควบคุมที่มุ่งกระทำให้เกิดผลสำเร็จขอของงาน โดยตรวจตราติดตามอยู่ตลอดเวลา หากเห็นว่างานอาจไม่สำเร็จเรียบร้อยก็จะต้องเข้าไปแก้ไขทันที

Seameo Innotech (2020, p. 45) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับ “การกำกับติดตาม (Monitoring) ไว้ประกอบด้วย 1) หมายถึงระบบของ (1) สิ่งที่เกิดขึ้นจากการวางแผน (2) การจัดการกับข้อมูลที่ได้มา และ (3) การเผยแพร่ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการแปลผลไปยังหน่วยที่มีหน้าที่รับผิดชอบ 2) หมายถึง กรอบที่เป็นระบบในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทุกกรณีในการดำเนินงานตามโครงการเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการ 3) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามความ ก้าวหน้าและการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อทำการแก้ไข 4) หมายถึง ความรับผิดชอบในการจัดการ ซึ่งรวมถึงการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลโครงการและการปฏิบัติตาม โครงการ การแปรรูปข้อมูล การส่งข้อมูลสารสนเทศให้แก่ผู้ปฏิบัติอย่างรวดเร็วเพื่อปรับปรุงแก้ไขในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ 5) หมายถึง ความมุ่งมั่นอย่างเป็นระบบในการวัด (1) ขอบเขตของโครงการที่มุ่งถึงประชากรเป้าหมาย (ความครอบคลุมของโครงการ) และ (2) ขอบเขตของการให้บริหารตามที่ได้มุ่งหวังไว้ (กระบวนการของโครงการ) การกำกับติดตามดังกล่าว จึงเป็นลักษณะที่บ่งบอกถึง 1) ความเป็นระบบที่เป็นกระบวนการที่มีการออกแบบที่ดี และ 2) เป็นความมุ่งหมายสำคัญที่สุดในการก่อให้เกิดสารสนเทศที่นำไปปรับปรุงการดำเนินการโครงการ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ว่าได้ผลตามที่กำหนดไว้เพียงใด มีบทบาทความสำคัญในการให้ข้อมูลด้านความคืบหน้าชี้ปัญหา และข้อขัดข้องด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการศึกษา

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม

จากการทบทวนงานวิจัย เอกสารของนักวิชาการ นักการศึกษา ซึ่งกล่าวสรุปถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามไว้ดังนี้

อภิรดี กลกิจ (2559, หน้า 29 – 30) ได้สรุปความสำคัญของการกำกับติดตามว่า การกำกับติดตาม (Monitoring) ยังเป็นหน้าที่ทางการบริหารจัดการ โดยเฉพาะกับผู้บริหาร ผู้วางแผน กลุ่มหัวหน้างานและผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการให้ข้อมูลสารสนเทศความก้าวหน้าโครงการในทุกระดับและทุกระยะของการดำเนินการ ผู้บริหารต้องมีข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจที่เหมาะสมเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของกระบวนการจัดการ

สุรสิทธิ์ วชิรขจร (2560, หน้า 27 – 30) ได้สรุปความสำคัญของการติดตามและการควบคุมไว้ดังนี้

1) เพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2) ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

3) ช่วยกระตุ้นจงใจและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน

4) ช่วยป้องกันและความเสียหายรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นขึ้นได้

5) ทำให้พบปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเนื่องมาจากโครงการนั้น

6) ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เห็นเป้าหมายวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของงานได้ชัดเจน

จึงสรุปได้ว่า การกำกับติดตามนับเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผลสำเร็จของโครงการ การกำกับติดตามโครงการเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการในด้านปัจจัยนำเข้า การดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน

3. องค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

การพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความหมายของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

สุภัค โอฬาพิริยกุล (2559, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่องในทุกด้านตามแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ให้ดำเนินไปตามตารางกิจกรรมประจำวัน รวมถึงการจัดครูเข้าสอน การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับครู การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม การจัดให้มีและใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน

อรุณี สาธรพิทักษ์ (2560, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันของบุคลากรทั้งในโรงเรียนและชุมชนเพื่อให้ครูผู้สอนที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนการสอน สามารถดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เรียนด้วยความสุข และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้ให้ความหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ว่า การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การปฏิบัติจริง และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กอย่างรอบด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

จันทร์สุดา เบียนสาย (2562, หน้า 13) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

ชนม์ธิดา ยาแก้ว และคณะ (2562, หน้า 4) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพ แวดล้อมทั้ง ภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยมิใช่มุ่งจะให้อ่านเขียนได้ดังเช่นในระดับประถมศึกษาแต่เป็นการปูพื้นฐานหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ทักษะในการสังเกตผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เป็นต้น สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เป็นการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยที่มิใช่มุ่งเน้นด้านวิชาการหรือการเรียนเนื้อหาวิชาการแต่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ มีประสบการณ์ตรงกับสื่อ สิ่งแวดล้อม บุคคล ตามความสามารถของเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับต่อไป

ฤทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ (2562, หน้า 53) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดหลักสูตรกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง ผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้งห้าเหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลและให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กและผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 30) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู / ผู้ดูแลเด็กที่มีการออกแบบให้เหมาะสมกับเด็ก ตรงตามปรัชญาการศึกษามาตรฐานและคุณลักษณะตามหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ตามแผน บูรณาการผ่านการเล่น บริหารและจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสม มีวิธีการ / แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลายและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล รายงานข้อมูลความก้าวหน้าแก่เด็กและเสนอแนะผู้ปกครอง รวมทั้งนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพเด็ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563, หน้า 10) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 50) กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีหลักการที่ครอบคลุมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุล ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านกระบวนการและพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีรูปแบบของการจัดกิจกรรมผ่านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่บูรณาการผ่านการเล่นด้วยการปฏิบัติจริงใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อให้เด็ก ได้รับประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะและเจตคติในการเรียนรู้ โดยมีแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ ดังนั้น จึงมีแผนการจัดประสบการณ์แบบหน่วยการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงตามหลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ 6 หลักการ ดังนี้ 1. กำหนดจุดประสงค์ย่อยในแต่ละกิจกรรม 2. กำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ คือ สาระที่ควรรู้ (เนื้อหา) และประสบการณ์สำคัญให้เข้ากับหน่วยที่เรียน 3. กำหนดกิจกรรมการเรียน ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา 4. กำหนดสื่อ 5. วางแผนการประเมิน 6. บันทึกหลังการสอน ซึ่งครูผู้สอนต้องนำหลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ทั้ง 6 หลักการนี้มาบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับพัฒนาการแต่ละช่วงวัยของเด็ก โดยนำทักษะวิชาการด้านต่าง ๆ มาสอดแทรกใน 6 กิจกรรมหลักและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เพื่อออกแบบกิจกรรมตามหลักการข้างต้น โดยแต่ละกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมของการศึกษาปฐมวัยนั้น มีรูปแบบของแผนการจัดประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป ในการศึกษาเบื้องต้นได้นำเสนอรูปแบบของแผนการจัดประสบการณ์แบบตาราง ซึ่งมีส่วนประกอบ 5 ส่วน ดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไป 2. รายละเอียดของกิจกรรมประจำวัน 3. สรุปเทคนิค / วิธีการจัดกิจกรรม 4. ข้อมูลเพื่อการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย 5. สรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนการสอนและบันทึกหลังการสอน

จึงสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่มีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตร

สถานศึกษาระดับปฐมวัยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก จัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสมด้วยวิธีการ / แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย มีการรายงานข้อมูลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเด็กปฐมวัย

หลักการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง

2) เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการความสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งด้านกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก

4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

5) ให้พ่อแม่ครอบครัวชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรดำเนินการตามแนวทางดังนี้

1) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็กเด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3) จัดประสบการณ์แบบบูรณาการโดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ

6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็กสอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9) จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

10) จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ

องค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อรุณี สาธรพิทักษ์ (2559, หน้า 54) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การจัดทำกำหนดการสอน 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การจัดตารางเรียนตารางสอน 4) การจัดชั้นเรียน 5) การจัดครูเข้าสอน 6) การสอนซ่อมเสริม 7) การจัดทำคู่มือครูในงานวิชาการ 8) การจัดทำคู่มือนักเรียน 9) การจัดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การจัดการการเผชิญสถานการณ์ 10) การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้รักการอ่าน และ 11) การส่งเสริมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สุริยา คงมั่น (2559, หน้า 74) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก 2) การส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการผ่านการเล่นและเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง 4) การรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของเด็กอย่างเป็นระบบ 5) การนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม / ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ และ 6) การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดประสบการณ์

จันทร์สุดา เบียนสาย (2562, หน้า 13) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มตามศักยภาพ 2) การสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำกิจกรรมประจำวัน 3) การสร้างโอกาสให้เด็กได้เล่นและปฏิบัติตนอย่างมีความสุข 4) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย และ 5) การประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

พันธนันท์ ปาเป็ง (2562, หน้า 77) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 2) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) มีการบูรณาการการจัดทำนวัตกรรม

ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย (2562, หน้า 500) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 2) การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และ 3) การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยในยุคการศึกษา 4.0

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 30) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 2) การจัดประสบการณ์ 3) การจัดการชั้นเรียน 4) การประเมินพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียน และ 5) การนำผลประเมินพัฒนาการไปใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 130 – 136) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล 2) จัดพื้นที่ / มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น 4) เลือกใช้สื่อ /อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน – ภายนอกแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และ 5) เฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ

กิติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563, บทคัดย่อ) กล่าวสรุปไว้ว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ด้านการอำนวยการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) ด้านสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การการเรียนรู้ 7) ด้านการพัฒนาบุคลากร 8) ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน และ 9) ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ (2563, หน้า 139) กล่าวสรุปไว้ว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3) จัดประสบการณ์อย่างบูรณาการ และ 4) การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 43 – 50) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) หลักการจัดประสบการณ์ 2) แนวทางการจัดประสบการณ์ 3) แผนการจัดประสบการณ์แบบหน่วยการเรียนรู้ 4) การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ 5) การจัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ และ 6) การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย

Kimbrough & Nunnery (2016, pp. 92 – 100) กล่าวว่า ขอบข่ายการจัดการเรียนรู้ (การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน) ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน 2) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มี

ประสิทธิภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) จัดให้มีการอบรม สาธิต การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ เกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ ๆ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย เพื่อการสังเคราะห์กำหนดองค์ประกอบการวิจัยตามแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ ผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายคล้ายคลึงกัน แต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์องค์ประกอบมีความหมาะสม ดังตาราง 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 4 องค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

องค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	พัทธนันท์ ปาเป็ง (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	ศิริมงคล ทนทองและศศิรดา แพงไทย (2562)	กิติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563)	ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ (2563)	ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564)	Kimbrough & Nunnery (2016)			
1. การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก		✓	✓				✓		7	87.5	*
– การวิเคราะห์หลักสูตร						✓					
– การวางแผนการจัดประสบการณ์					✓						
– การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย				✓							
– การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓										
2. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การรู้	✓	✓	✓	✓					8	100	*
– การเขียนแผนการจัดประสบการณ์						✓					
– การจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน								✓			
– หลักการจัดประสบการณ์					✓						
– แนวทางการจัดประสบการณ์							✓				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	พัทธนันท์ ปาเป็ง (2562)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	ศิริมงคล ทานทองและศศิธดา แพงไทย (2562)	กิติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563)	ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ (2563)	ฉัตรวิไล สุรินทรชมพู (2564)	Kimbrough & Nunnery (2016)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน			✓				✓		8	100	*
– การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	✓							✓			
– การใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้		✓									
– จัดให้มีการอบรม สาธิต					✓	✓					
– จัดประสบการณ์อย่างบูรณาการ				✓							
4. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย						✓	✓		7	87.5	*
– การนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					✓						
– การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ								✓			
– ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน			✓		✓						
– การนำผลประเมินพัฒนาการไปใช้		✓									

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สรุปได้ว่า การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ทำให้ได้องค์ประกอบที่มุ่งศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญการพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

สุภาวิณี ลายบัว (2559, หน้า 12) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปฏิสนธิจนเข้าสู่ช่วงอายุ 3 – 6 ปี ซึ่งมีลักษณะพิเศษกว่าพัฒนาในช่วงอื่น ๆ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านทั้งทางคุณภาพและปริมาณจะเกิดขึ้นอย่างผสมผสานในช่วงเวลาเดียวกันและสามารถสังเกตเห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างชัดเจนอีกทั้งพัฒนาการเป็นกระบวนการที่มีการประสานงานกันพร้อมกันไปทั้งหมดทั้งร่างกายและจิตใจ คือ การเติบโตทางร่างกายและพัฒนาการทางอารมณ์และสติปัญญานั้นจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิด เพราะฉะนั้นในการศึกษาพัฒนาการเด็กเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก มิใช่แยกศึกษาเพียงส่วนหนึ่ง ในการเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงต้องศึกษาทั้งหมด มิใช่แยกเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งในการเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก เพราะความเข้าใจในการพัฒนาการจะช่วยให้สามารถสังเกต อบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับเด็กได้โดยตรงกับระดับความสามารถของเด็กแต่ละคน

ชนิพรรณ จาติเสถียร (2560, หน้า 1 – 3) ได้กล่าวสรุปว่า เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจด้านสังคมและด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วมีจิตใจที่แจ่มใสเบิกบานสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมรู้จักและเข้าใจตนเอง เอาใจเขามาใส่ใจเรา ชื่นชมสิ่งรอบตัว ช่วยเหลือตนเองได้อยู่ร่วมและทำงานกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบมีทักษะชีวิต ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สมดังจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการให้เด็กเป็นทั้ง คนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังนั้นการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมที่ถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับพัฒนาการ และการทำงานของสมอง ซึ่งเด็กควรได้รับการพัฒนาทุกด้านไปพร้อมกัน ได้เรียนรู้อย่างอิสระเหมาะสมกับวัย ได้มีโอกาสเลือก ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม มีความสุขกับการได้เล่น สำรวจ ทดลอง และใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้ และควรหลีกเลี่ยงการพัฒนาแต่ด้านสติปัญญาจนละเลยพัฒนาการด้านอื่น หากได้รับการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย ได้เรียนรู้ตามที่ผู้ใหญ่กำหนดเพียงฝ่ายเดียว ขาดโอกาสในการเล่น หากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้ดูแลเด็กได้ปฏิบัติตามแนวทางที่ควรทำและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ควรทำ จะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

MacLean (2017, p. 57) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาเด็กแบบองค์รวมเป็นวิธีการสอนที่สามารถทำให้เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา ให้เด็กได้เรียนรู้กระบวนการที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือ โดยเน้นที่การช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่าการแข่งขันส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม เปิดโอกาสให้เด็กพิเศษได้อยู่ในกลุ่มเพื่อนได้ด้วย

สรุปได้ว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย ช่วยให้เห็นพัฒนาการต่อเนื่องของเด็ก ตลอดจนสามารถส่งเสริมพัฒนาการที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสมทันต่อสถานการณ์

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปองค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งสรุปรายละเอียดองค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยได้ดังนี้

1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก

ความหมายของการจัดการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ นักการศึกษาที่กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2562, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของผู้สอนตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนสิ้นสุดการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จรัญ น่วมมะโน (2562, หน้า 76) ได้สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอนเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมและปฏิบัติจริงมากที่สุดโดยค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ครูคอยแนะนำ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการจัดกิจกรรม

Hough & Duncan, (2017 p. 144) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่าหมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุขดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอน และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้

4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

Baron (2023, p. 136) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่คงทนถาวร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นผสมมาจากประสบการณ์

จึงสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก คือ กระบวนการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ สภาพการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และสามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้นั้นไปใช้ได้

ความสำคัญของของการจัดการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ นักการ ศึกษาที่กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุกไว้ดังนี้

วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559, หน้า 23) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้วย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนดังนี้คือ

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมการเรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือความชำนาญในเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมการเรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

ฤทธิศักดิ์ สุวรรณไตรย์ (2559, หน้า 34) ได้สรุปเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อผู้เรียนอย่างมาก เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น ผู้สอนจะต้องมีแนวในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลกับผู้เรียนได้มากที่สุด

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนมี พัฒนาการที่เจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สังคมและสติปัญญา โดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญหลายประการ (กุลิสรา จิตรชญาวณิช, 2562, หน้า 11) ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงาม ในการจัดการเรียนรู้ แต่ละครั้งโดยทั่วไป ครูผู้สอนจะกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้เอาไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น หรือต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา

2. การจัดการเรียนรู้ช่วยทำให้จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้การ กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ในหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาของสังคมไทยอาจจะมีทั้งความเหมือนกันและต่างกัน แต่ไม่ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับจะกำหนดไว้อย่างไรสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้จุดมุ่งหมายของการศึกษาบรรลุผลก็คือ การจัดการเรียนรู้ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพจะส่งผลทำให้การศึกษามีคุณภาพ

3. การจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิต อย่างมีความสุข ซึ่งทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนที่สถานศึกษาควรจัดให้กับผู้เรียนมีหลายทักษะ ด้วยกัน เช่น ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะทาง วิทยาศาสตร์ ทักษะการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

4. การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่ สามารถแยกดีชั่วถูกผิดออกอย่างมีเหตุผลมีหลักยึดปฏิบัติในการใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม และทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

5. การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนรู้จักเอาตัวรอด เนื่องจากการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างองค์ความรู้พัฒนาให้ผู้เรียนมีสติปัญญาที่ชาญฉลาด รวมทั้งพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับ ผู้เรียน และยังสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ในการดำรงชีวิตให้มีความสุขในสังคม ดังนั้น เมื่อผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์และทักษะต่างจากการศึกษาและการจัดการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งดังกล่าวมาใช้ให้เป็นประโยชน์และรู้จักที่จะเอาตัวรอดอยู่ในสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน

6. การจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

7. การจัดการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การสร้างเสริมอาชีพหรือรายได้ให้กับผู้เรียน

8. การจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้นำองค์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้พัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าได้

จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นสำคัญ หากผู้สอนเลือกใช้วิธีการการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ความหมายของการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการนักการศึกษาที่กล่าวถึง ความหมายของการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 57) ได้สรุปแผนการจัดประสบการณ์การรู้ เป็นการจัดประสบการณในแต่ละวัน เป็นกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมสร้างสรรค กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ กิจกรรมกลางแจง และกิจกรรมเกมการศึกษา

สมพงษ์ อัสสาภัย (2560, หน้า 13) กล่าวสรุปว่า การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี โดยจัดในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เด็กมีพัฒนาการพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 30) ได้ กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เหมาะสมกับเด็กที่เกิดจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก

ลีลาวดี ชนะมาร (2563, หน้า 70 – 71) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า แผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยที่ผู้สอนได้เขียนไว้ล่วงหน้า ซึ่งประกอบไปด้วย กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล โดยการเขียนแผนการจัดประสบการณ์จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นอย่างมากเพราะจะช่วยให้ผู้สอนมีความพร้อมและมั่นใจว่าจะสามารถสอนได้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้ราบรื่น

จึงสรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตรวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

องค์ประกอบและหลักการของการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ นักการ ศึกษาที่กล่าวถึงองค์ประกอบและหลักการของการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ดังนี้

ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม (2561, หน้า 35) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. หลักการของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นส่วนที่กล่าวถึงความเชื่อและแนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หลักการของรูปแบบการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้จะเห็นตัวชี้นำ การกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และขั้นตอนการดำเนินงานในรูปแบบ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. จุดประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นส่วนที่ระบุถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3. สาระและกระบวนการ เป็นส่วนที่ระบุถึงเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

4. กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นส่วนที่ระบุถึงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ เมื่อนำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้

5. การวัดและประเมินผล เป็นส่วนที่ประเมินถึงประสิทธิผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ซึ่งลักษณะของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีควรมีแนวคิดหรือหลักการพื้นฐานรองรับ มีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับแนวคิดหรือหลักการพื้นฐานมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ที่มุ่งจะพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่ต้องการ โดยการกำหนดแนวทางในการนำไปใช้ซึ่งรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้นั้น จึงจะทำให้เกิดผลตามที่ต้องการ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย หลักการสำคัญในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม, 2561, หน้า 38) ดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการความสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3) การบริหารจัดการชั้นเรียน

ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวถึง ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้

นงลักษณ์ มีจรูญสม (2556, หน้า 65) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่มีอยู่โดยรอบ หรือปะปนกันของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต สิ่งที่อยู่โดยรอบนี้จะมีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตนั้นมิใช่ที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ ก็มีผลผูกพัน ความรู้สึกนึกคิดและกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งเรียกว่าเป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมด้วย ดังนั้นสภาพแวดล้อมของมนุษย์ จึงต้องรวมทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคมเข้าไว้ด้วย ดังนั้น ในหัวเรื่องนี้จะเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1. ความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมใหม่เพื่อการเรียนรู้คำว่าการจัดสภาพแวดล้อมใหม่เพื่อการเรียนรู้ประกอบด้วยคำหลัก 3 คำ ได้แก่ 1) การจัด 2) สภาพ แวดล้อม และ 3) การเรียนรู้

1.1 การจัดเป็นวิธีการ 1) การจัดสร้างจัดหา 2) การปรับปรุง 3) การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม

1.2 สภาพแวดล้อม เป็นสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวของผู้เรียน และส่งผลต่อกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ และ 3) สภาพแวดล้อมทางสังคม

1.3 การเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนด้าน ได้แก่ 1) พุทธิพิสัย 2) จิตพิสัย และ 3) ทักษะพิสัยเมื่อนำความหมายของคำหลักทั้ง 3 คำมารวมกันจะได้ความหมายของคำว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

สุรางค์ โค้วตระกูล (2558, หน้า 75) ได้อธิบายความหมายของการจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพว่า หมายถึง การสร้างและการรักษาสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หรือหมายถึงกิจกรรมทุกอย่าง

ที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ความปลอดภัย

2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น

3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม

4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ

5. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวนสีของสื่อ และเครื่องเล่น

6. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์

Brophy (2012, p. 112) กล่าวถึงการจัดการชั้นเรียนไว้ว่า หมายถึง การที่ครูสร้างและคงสภาพสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่นำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างกฎระเบียบและการดำเนินการที่ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการในชั้นเรียน

Burden (2015, p. 89) ให้คำจำกัดความของการจัดการชั้นเรียนไว้ว่า เป็นยุทธศาสตร์และการปฏิบัติที่ครูใช้เพื่อคงสภาพความเป็นระเบียบเรียบร้อย

Kauchak and Eggen (2020, pp. 85 – 114) ให้คำจำกัดความว่า การบริหารการจัดชั้นเรียน ประกอบด้วย ความคิด การวางแผน และการปฏิบัติทั้งหลายทั้งปวงของครูที่สร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบระเบียบ และส่งเสริมการเรียนรู้ โดยเป้าหมายของการบริหารจัดการ (Management Goals) มี 2 ประการสำคัญ คือ

1. รังสรรค์สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนรู้มีความเป็นไปได้มากที่สุด และครูจะสามารถสะท้อนการปฏิบัติงานของตนเองด้วยการถามตนเองสม่ำเสมอว่าระบบการบริหารจัดการเอื้ออำนวยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างไรเพียงใด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. พัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพในการจัดการและนำตนเองให้สามารถเรียนรู้ ได้ด้วยตนเอง ดังนั้น การบริหารจัดการชั้นเรียนจึงเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจด้วยตนเอง ประเมินตนเอง และควบคุมดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสมตามวัย

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นการส่งเสริมให้การเรียนรู้มีความเป็นไปได้มากที่สุด และพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพในการจัดการและนำตนเองให้สามารถเรียนรู้ ได้ด้วยตนเอง เพื่อสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียน

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการนักการศึกษาที่กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้

วิจารณ์ พาณิช (2559, หน้า 39) ได้สรุปการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนซึ่งภาษาอังกฤษใช้คำว่า Rich (ร่ำรวย) ซึ่งพุ่งเป้าไปที่สภาพห้องเรียนที่มีบรรยากาศที่ร่ำรวย ปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 4 ปัจจัย ได้แก่ ร่ำรวยการยอมรับ (Affirmation) ร่ำรวยสภาพที่ตรงตามความต้องการของนักเรียน (Relevancy) ร่ำรวยการผูกพัน (Engagement) ตัวนักเรียนและร่ำรวยปฏิสัมพันธ์ (Relationship) ระหว่างมนุษย์ บรรยากาศห้องเรียนเช่นนี้ ช่วยให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายและรู้สึกปลอดภัยที่จะกล้าเรียนรู้แบบกล้าเสี่ยง ทั้งเสี่ยงเชิงวิชาการและเชิงพฤติกรรม รวมทั้งช่วยให้นักเรียนกล้าฝันในลักษณะของฝันใหญ่ ซึ่งจัดบรรยากาศห้องเรียนให้น่าเรียนและมีผลลัพธ์สูง (High – Performing classroom) ด้วยการใส่พลังการมีส่วนร่วม ความยอมรับนับถือ การฟังการแลกเปลี่ยน ฯลฯ นอกจากจะดีต่อใจนักเรียนแล้ว ยังดีต่อใจครูอีกด้วย เพราะจะช่วยให้ชีวิตครูง่ายขึ้นมีปัญหาจากความประพฤติของนักเรียนน้อยลง

สุธีรา งามเกียรติทรัพย์ (2564, หน้า 23 – 34) ได้สรุปไว้ว่าการสร้างบรรยากาศในการเรียนเป็นสิ่งสำคัญเพื่อที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้น 3 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศด้านกายภาพ เป็นบรรยากาศที่มองเห็นได้สัมผัสได้ควรมีความแปลกใหม่ มีคุณค่า และท้าทายให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมแสดงออกอย่างกว้างขวาง 2) การสร้างบรรยากาศด้านสมอง เป็นบรรยากาศที่ครูเป็นผู้จัดกิจกรรม

การเรียนการสอนที่ท้าทายและกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดในแบบต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนใช้สมองในการคิดอย่างสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดีและ 3) การสร้างบรรยากาศด้านอารมณ์เป็น บรรยากาศที่เกี่ยวข้องกับการช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีพลัง รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เคารพตนเองและผู้อื่น

สรุปได้ว่า ในการจัดบรรยากาศในการบริหารจัดการ ซึ่งบรรยากาศชั้นเรียนของสถานศึกษาเป็นสภาวการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียน บรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกหรือบรรยากาศชั้นเรียนที่ดี จะสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียนและเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ความหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการนักการศึกษาที่กล่าวถึง ความหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2560 หน้า 76) กล่าวสรุปไว้ว่าการประเมินพัฒนาการเด็ก หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะทำกิจกรรมแล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้นหรือกำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนาพฤติกรรมเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเห็นตามศักยภาพ

สถาบันพัฒนาวิชาการและประเมินผล (2560, หน้า 96) ได้สรุปไว้ว่าการประเมินพัฒนาการเด็ก หมายถึง การศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา การประเมินพัฒนาการควรทำหลาย ๆ ครั้งอย่างต่อเนื่องจนได้ผลสรุปที่ชัดเจน ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นมาก เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ได้รับประสบการณ์ตามความสามารถของเด็กแต่ละคน

ลีลาวดี ชนะมาร (2563, หน้า 90) ได้กล่าวสรุปว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ทำให้ผู้สอนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนซึ่งผู้สอนจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการประเมินและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

McAfee et al. (2016, p. 12) ได้อธิบายไว้ว่า การประเมินเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลจากหลักฐานหลายแหล่งเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละคน

จึงสรุปได้ว่า การประเมินเป็นกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนทุกขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การประเมินสภาพของผู้เรียนก่อนลงมือเรียน ประเมินพฤติกรรมขณะเรียน และประเมินผลการเรียนทั้งด้านความสามารถในการทำและความรู้สึกที่ได้จากการทำกิจกรรมมาแล้ว ดังนั้นการประเมินจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย โดยช่วยชี้ให้เห็นว่าจะสอนเด็กเน้นย้ำในจุดใด ได้ผลอย่างไร จะเพิ่มพูนปรับปรุงให้ดีขึ้น ได้อีกในด้านใด ประโยชน์ของการประเมินจึงขึ้นอยู่ที่เมื่อประเมินแล้วจะนำผลไปใช้พัฒนาเด็กอย่างไรต่อไป

หลักการของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวถึงหลักการของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 43) กล่าวสรุปไว้ว่า หลักในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ 2) ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน 3) ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปี 4) ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ควรใช้แบบทดสอบ 5) สรุปผลการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้จัดทำข้อมูล และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียนได้

ลีลาวดี ชนะมาร (2563, หน้า 91) กล่าวสรุปไว้ว่า หลักในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบโดยต้องประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ตามสภาพจริง และประเมินพัฒนาการของผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 ด้าน ประกอบ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา ซึ่งผู้สอนควรประเมินผู้เรียนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสรุปผลการประเมินและจัดทำข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงสรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัยนั้น ต้องมีการประเมินอย่างเป็นระบบ และประเมินตามสภาพจริงให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สามารถนำผลการประเมินที่ได้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

4. องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

งานหลักสูตรจัดเป็นแผนงานของสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาผู้เรียนภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ดังนี้

ความหมายของการบริหารหลักสูตร

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารหลักสูตรไว้ ดังนี้

การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของสังคม โดยกำหนดเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมมาตรฐานตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การส่งเสริมให้มีการเห็นชอบร่างหลักสูตร การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง (วสุกฤต สุวรรณเทน, 2555, หน้า 157 – 158; กมล ตราชู, 2556, หน้า 215 – 216; Lunenberg, F.C.,2011, p. 5; Alberta Education, 2013, p. 14)

พิพัฒน์ แน่นอุดร (2560, หน้า 8) กล่าวสรุปว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาสภาพการจัดการเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่จัดทำโดยความร่วมมือของโรงเรียนและชุมชน ได้กำหนดกรอบในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไว้

วิลาสินี กนกไกรทรัพย์ (2560, หน้า 6) กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการนำหลักสูตรที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นไปสู่การปฏิบัติหรือไปสู่การเรียนการสอน ประกอบด้วยการดำเนินการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปุณฑริกา นิลพัฒน์ (2560, หน้า 16) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การดำเนินตามแผนการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาหลักสูตร

พัชรา พุ่มพชาติ (2560, หน้า 56 – 57) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้ 1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาฉบับเดิม ความต้องการในการพัฒนาเด็ก นโยบายการจัดการศึกษา ความต้องการของสังคม บริบทของชุมชนและสังคมของสถานศึกษา 2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยมีการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ / ภารกิจ เป้าหมายหรือจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร วิธีการจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และชุมชน ดังองค์ประกอบหลักที่ใช้สำหรับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ดังนี้ 2.1 ปรัชญา เป็นสิ่งที่เป็นความรู้หรือความเชื่อ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่สถานศึกษากำหนดขึ้นจากพื้นฐานทางปรัชญาการศึกษาที่มีการนำมากำหนดใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยกันอย่างกว้างขวาง เช่น ปรัชญาการศึกษาบูรณนิยม มีแนวทางการพัฒนาเด็กให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมและศักยภาพในการดำรงชีวิต และการปฏิรูปสังคม ปรัชญาการศึกษาพิพัฒนนิยมมีแนวทางการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมอย่างสมดุลและรอบด้าน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและปรัชญาการศึกษาอัตถิภาวนิยม มีแนวทางการพัฒนาเด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระ และตัดสินใจด้วยตนเอง ฯลฯ 2.2 วิสัยทัศน์ เป็นสิ่งที่แสดงถึงภาพแห่งความต้องการในอนาคตที่มีความชัดเจน และเป็นไปได้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ซึ่งมาจากความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกันแสดงความคิด มองอนาคตของเด็ก และกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายและบริบทในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.3 พันธกิจ / ภารกิจ เป็นขอบเขตการดำเนินงานที่สำคัญ ซึ่งสถานศึกษาต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ และนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติต่อไป 2.4 เป้าหมายหรือจุดหมาย เป็นความคาดหวังด้านคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา 2.5 โครงสร้างของหลักสูตร เป็นการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรตามช่วงอายุของเด็ก ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ รายปี และเวลาเรียน 2.6 วิธีการจัดประสบการณ์ เป็นการกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เป็นไปตามวัย ความต้องการ ความถนัดและศักยภาพของเด็กแต่ละคน ด้วยการจัดเตรียมสื่อและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระในการเลือก และปฏิบัติด้วยตนเองทั้งในและนอกสถานศึกษา 2.7 การประเมินพัฒนาการ เป็นการดำเนินงานที่แสดงถึงความมีคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษาว่าต้องการพัฒนา ปรับปรุง หรือแก้ไขมากน้อยเพียงใด การประเมินพัฒนาการจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบที่เริ่มจากการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่แท้จริงสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เหมือนฝัน วงเดชและคณะ (2562, หน้า 137) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการนำหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นไปสู่การปฏิบัติหรือไปสู่การเรียนการสอนตามแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 16) กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พัฒนาสื่อและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 10) กล่าวสรุปไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี ที่เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้เป็นแนวทางบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวมและเต็มตามศักยภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Ministry of Education (2006, p. 10) กล่าวสรุปไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง เอกสารสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรม และเหตุการณ์ทั้งที่มีการวางแผนและไม่มีการวางแผนซึ่งเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม ที่มีการออกแบบสำหรับการอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้และการพัฒนาเด็ก

Code, E. (2012, p. 12) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องศึกษาและจัดเตรียม เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งหลักสูตรเป็นสิ่งที่จัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดสำหรับให้ครูได้นำไปใช้ในการเรียนรู้ของเด็กผ่านการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก หลักสูตรเป็นสิ่งที่สร้างโอกาสในการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถที่เหมาะสมกับตัวเด็ก และเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเด็กระหว่างบ้าน และชุมชน

McLachlan, Fleer, & Edwards (2018, p. 10) กล่าวสรุปไว้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรจากผลการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจากหลายประเทศทั่วโลก พบว่า หลักสูตรที่นำไปใช้ในการสอนและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1. ความมุ่งหมาย จุดหมาย และจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้หลักสูตรประสบผลสำเร็จ 2. เนื้อหา ขอบเขต หรือเนื้อหาวิชา ซึ่งมาจากทั้งที่กำหนดไว้ในและนอกหลักสูตร 3. วิธีการหรือกระบวนการ หมายถึง วิธีการหรือการปฏิบัติในการสอนที่นำมาใช้เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 4. การประเมินผล หมายถึง วิธีการตรวจสอบผลการปฏิบัติ เพื่อนำมาพัฒนาเด็กให้บรรลุตามความ มุ่งหมาย จุดหมาย หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ความสำคัญของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรไว้ ดังนี้

ณัฏฐยา รื่นภาคยนตร์ (2559, หน้า 16) กล่าวสรุปว่า การบริหารหลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย

ของการศึกษา ช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน เป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยตรงและเป็นแนวปฏิบัติแก่ครูในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

รัตนา คำเพชรดี (2560, หน้า 20) กล่าวสรุปว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ 1) ระดับประเทศ เป็นการชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพรวมและเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นแนวโน้มของสังคมกับการจัดการศึกษาในอนาคต 2) ระดับสถานศึกษา หลักสูตรเป็นหัวใจและจุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) หลักสูตรมีความสำคัญต่อการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อจัดการเรียนรู้

Browder (2001, p. 2) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการจัดเตรียมพิมพ์เขียวเพื่อการเรียนที่ครูสามารถทำตามการออกแบบการสอน หลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนพบกับสังคมและสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังเพื่อคุณภาพในการศึกษา

Armstrong (2003, p. 5) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารหลักสูตรช่วยในการตัดสินใจของครูที่จะช่วยเหลือผู้เรียนหลังจากที่ได้ประเมินผู้เรียนแล้วและให้เกิดการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน

Code, E. (2012, p. 12) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องศึกษาและจัดเตรียม เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งหลักสูตรเป็นสิ่งที่จัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดสำหรับให้ครูได้นำไปใช้ในการเรียนรู้ของเด็กผ่านการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก หลักสูตรเป็นสิ่งที่สร้างโอกาสในการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถที่เหมาะสมกับตัวเด็ก และเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเด็กระหว่างบ้าน และชุมชน

McLachlan, Fleer, & Edwards (2018, p. 10) ได้กล่าวสรุปว่า องค์ประกอบของหลักสูตรจากผลการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจากหลายประเทศทั่วโลก พบว่า หลักสูตรที่นำไปใช้ในการสอนและการเรียนรู้สำหรับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1. ความมุ่งหมาย จุดหมาย และจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้หลักสูตรประสบผลสำเร็จ 2. เนื้อหา ขอบเขต หรือเนื้อหาวิชา ซึ่งมาจากทั้งที่กำหนดไว้ในและนอกหลักสูตร 3. วิธีการหรือกระบวนการ หมายถึง วิธีการหรือการปฏิบัติในการสอนที่นำมาใช้เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 4. การประเมินผล หมายถึง วิธีการตรวจสอบผลการปฏิบัติเพื่อนำมาพัฒนาเด็กให้บรรลุตามความ มุ่งหมาย จุดหมาย หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จึงสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรในเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารงานในปัจจุบัน เนื่องจากองค์กรต้องเผชิญกับภาวการณ์เปลี่ยนแปลงส่งผลให้ผู้บริหารต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานให้ทันต่อสถานการณ์ สามารถกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมระดมความคิด ลดความเสี่ยง และมุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

องค์ประกอบของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายลักษณะแตกต่างกัน นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารหลักสูตร ไว้ดังนี้

วิลาสินี กนกไกรทรัพย์ (2559, หน้า 6) ได้กล่าวสรุปว่า องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การดำเนินการบริหารหลักสูตร 2) การนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผล 3) การสรุปการดำเนินงาน และ 4) การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร

พัชรา พุ่มพชาติ (2560, หน้า 56 – 57) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวทางดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาฉบับเดิม ความต้องการในการพัฒนาเด็ก นโยบายการจัดการศึกษาความต้องการของสังคม บริบทของชุมชนและสังคมของสถานศึกษา

2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยมีการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์

พันธกิจ / ภารกิจ เป้าหมายหรือจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร วิธีการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชน

3. การตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนของสถานศึกษา เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรสถานศึกษามีความสมบูรณ์ก่อนการนำไปใช้

4. การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์ โดยครูจะต้องทำการออกแบบการจัดประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์การจัดประสบการณ์และวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาเด็กตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

5. การวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอนทั้งก่อนการใช้หลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่มีความชัดเจนและมีความเชื่อมั่น อันส่งผลให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย จากขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยดังกล่าว สถานศึกษาสามารถนำขั้นตอนหลักไปกำหนดรายละเอียดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเด็กของครอบครัวสถานศึกษา ชุมชนและสังคมตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดต่อไป

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2561, หน้า 124) ได้สรุปองค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลหลักสูตร
2. การนำหลักสูตรไปใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. การวิเคราะห์หลักสูตร

4. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 15) กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 3) การพัฒนาสื่อและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และ 4) การจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็ก

Fansher (2011, p. 1) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบการบริหารหลักสูตร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1. การวัดและประเมินผลหลักสูตร 2. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร และ 3. การเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญทางวิชาการ

Keller, Warrack, & Bartel (2016, p. 187) กล่าวสรุปว่า ขอบข่ายการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ประการ ดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) กำหนดเนื้อหาวิชา ความรู้ 3) จัดประสบการณ์การเรียน และ 4) การประเมินผลหลักสูตร

Saylor Alexander & Lewis (2017, p. 56) ได้กล่าวสรุปว่า กระบวนการ พัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และ 4) การประเมินหลักสูตร

จึงสรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร เป็นกระบวนการพัฒนาเนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อ เป้าหมาย ข้อกำหนดหรือแผนการจัดมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน รวมถึงการประเมินที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบ ดังตาราง 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 5 องค์ประกอบย่อยของการหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

นักวิชาการ / องค์ประกอบการบริหารหลักสูตร	1. วิลาลินี กนกไกรทรัพย์ (2558)	2. พัชรา พุมพชาติ (2560)	3. ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2561)	4. สพฐ. (2562)	5. Fansher (2011)	6. Keller, Warrack, & Bartel (2016)	7. Saylor Alexander & Lewis (2017)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
1. การพัฒนาหลักสูตร	✓	✓	✓	✓		✓	✓	6	85.71	*
2. การวางแผนหลักสูตร	✓			✓				2	28.57	
3. โครงสร้างหลักสูตร	✓			✓				2	28.57	
4. การวิเคราะห์หลักสูตร			✓	✓				2	28.57	
5. การนำหลักสูตรไปใช้	✓	✓	✓	✓		✓	✓	6	85.71	*
6. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร		✓			✓			2	28.57	
7. การประเมินผลหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100.00	*

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยกลนคร

ตาราง 5 (ต่อ)

นักวิชาการ / องค์ประกอบการบริหารหลักสูตร	1. วิลาสินี กนกไกรทรัพย์ (2558)	2. พัชรา พุมพชาติ (2560)	3. ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2561)	4. สพฐ. (2562)	5. Fansher (2011)	6. Keller, Warrack, & Bartel (2016)	7. Saylor Alexander & Lewis (2017)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
8. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร	✓		✓					2	28.57	
9. การร่างและสร้างหลักสูตร				✓				1	14.29	
10. การนิเทศการใช้หลักสูตร	✓							1	14.29	
11. ความสอดคล้องของหลักการและการเป็นแหล่งวิชาการ	✓				✓			2	28.57	
12. ความสอดคล้องของหลักสูตรการสอน ทรัพยากร มาตรฐานและการประเมินผล	✓							1	14.29	

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปองค์ประกอบย่อยของการหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินผลหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยแยกอธิบายรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบย่อยดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

ตุลยา ธีรวิโรจน์ (2562, หน้า 36) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง ความสามารถในการจัดการ ควบคุมดูแลส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานบันการศึกษาตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ในสถาบันการศึกษานั้นให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

วารีรัตน์ แก้วอุไร (2564, หน้า 15) กล่าวสรุปไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่มีระบบเป็นเหตุเป็นผลในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น หรือกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เหมาะกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม รวมทั้งมีการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรควรดำเนินการแบบมีส่วนร่วมรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องคำนึงถึงกระบวนการ พัฒนาหลักสูตรในขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีขั้นตอนต่อเนื่องกันตามลำดับโดยผลที่ได้ในแต่ละขั้นตอนด้วยกระบวนการวิจัยจะนำไปสู่การดำเนินงานในขั้นตอนต่อไปเริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร การยกร่างสร้างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร รวมไปถึงการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดีที่สุด

Good, C. V. (2013, p. 157) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อสำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหนึ่ง

Saylor et al. (2017, p. 2) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเตรียมมวลประสบการณ์ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดผลสัมฤทธิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ไปตามจุดมุ่งหมาย ทางการศึกษาที่ได้วางไว้อย่างกว้าง ๆ และบรรลุจุดมุ่งหมายเฉพาะของโรงเรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการพัฒนาเนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อ เป้าหมาย ข้อกำหนดหรือแผนการจัดมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน รวมถึงการประเมินที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

ทั้งนี้หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นแก่นสำคัญในการวางแนวทางการจัดการศึกษา เป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษาในการที่จะให้ความรู้ การเสริมสร้าง เจตคติ ตลอดทั้งการฝึกฝนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารอบด้าน หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้และทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ หลักสูตรเป็นเสมือนเบ้าหลอมพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ คุณภาพของพลเมืองจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลักสูตรว่าต้องการให้ผู้ผ่านการศึกษามีคุณสมบัติอย่างไร

ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรที่ดีนั้น จะต้องรู้ถึงปัญหา สภาพของปัญหาก่อนแล้วจึงระดมความคิดในการแก้ไขปัญหา หลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม มีความหมายต่อชีวิตของผู้เรียน ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม และสร้างขึ้นด้วยความร่วมมือกันของผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่ายเพื่อให้หลักสูตรที่ผ่านการพัฒนานั้นมีคุณภาพ ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการกำหนดจุดมุ่งหมายเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง เพราะจะบอกถึงความมุ่งหวังว่าจะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและความรู้ความสามารถในลักษณะใดรวมทั้งยังเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นักพัฒนาหลักสูตรจึงต้องพิจารณากำหนดจุดประสงค์อย่างรอบคอบ กำหนดอย่างชัดเจนและเหมาะสมสอดคล้องกับปรัชญาและค่านิยมของสังคม สภาพปัญหาและความต้องการของสังคมและผู้เรียน ตลอดจนมีความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะหรือระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ

นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่จะต้องปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นอย่างดีจึงจะทำให้ได้หลักสูตรที่มีคุณค่าสนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาและตรงตามความต้องการของผู้เรียน สังคม และการพัฒนาแบบยั่งยืน หลักสูตรมี 4 ระดับ คือ หลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ระดับชาติ หลักสูตรระดับท้องถิ่น หลักสูตรระดับโรงเรียน และหลักสูตรระดับห้องเรียน การจัดทำหลักสูตรหรือการสร้างหลักสูตร หมายถึง การจัดหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยที่ยังไม่เคยมีหลักสูตรนั้นมาก่อน หรือไม่เคยมีหลักสูตรเดิมเป็นรากฐานมาก่อน และต้องดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนหลักสูตร โดยทำการร่างแผนงานการจัดทำหลักสูตรโดยกำหนดเป้าหมายว่าหลักสูตรที่จะจัดทำนั้นทำเพื่อใคร จะพัฒนาบุคลากรเหล่านั้นไปในทิศทางใด ใช้ระยะเวลาการดำเนินการตามหลักสูตรเท่าไร จะมีกระบวนการในการพัฒนาบุคคลเหล่านั้นอย่างไร จากนั้นดำเนินการออกแบบหลักสูตร โดยเป็นการกำหนดลักษณะและรูปแบบของหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนงานการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรเป็นไปตามเป้าหมายที่วางแผนไว้ รวบรวมข้อมูลที่มีผลต่อการจัดหลักสูตร จัดหารูปแบบการจัดหลักสูตรหลาย ๆ รูปแบบ ทดสอบว่ารูปแบบใดเป็นรูปแบบที่ดีที่สุด ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางแผนไว้ในการออกแบบหลักสูตร ทำการตัดสินใจกำหนดรูปแบบ โครงสร้าง และองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งรูปแบบของหลักสูตรเป็นอย่างไรนั้นจะแสดงออกให้เห็นชัดเจนในขั้นตอนของการจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์สำหรับผู้เรียน โดยผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องตอบคำถามต่อไปนี้

1) จะเลือก เนื้อหาอะไร และอย่างไร ให้บรรลุตามเป้าหมาย

2) จะจัดเนื้อหาและเรียงลำดับเนื้อหาอย่างไร

3) จะถ่ายทอดเนื้อหาอย่างไร

4) จะประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร

5) จะจัดทำเอกสารหลักสูตรอย่างไร มีการจัดหลักสูตรเป็นการลงมือจัดหลักสูตรตามรูปแบบที่ตัดสินใจเลือกไว้แล้ว โดยดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร ถ้าเป็นหลักสูตรระดับท้องถิ่น หรือระดับโรงเรียนหรือระดับชั้นเรียนจะต้องวิเคราะห์และตัดสินใจเลือกกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นได้ สามารถใช้ทฤษฎี หลักการ และรูปแบบ การพัฒนาหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและผู้เรียนได้ รวมทั้งมีการปรับความเชื่อมโยงตลอดแนวหลักสูตร

2. การนำหลักสูตรไปใช้

ความหมายและความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ดังนี้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง โดยนำอุดมการณ์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้วไปสู่ผู้เรียน เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง การนำหลักสูตรไปใช้ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ นับตั้งแต่ ขั้นการวางแผน และเตรียมการในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรเพื่อสร้างการรับรู้และสร้างความเข้าใจ และการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การที่จะพัฒนาหลักสูตรได้ควรมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาแนวคิดทฤษฎีการศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ ประวัติความเป็นมาและระบบ การจัดการศึกษาไทย วิสัยทัศน์และแผนพัฒนาการศึกษาไทย ทฤษฎีหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร มาตรฐานและมาตรฐานช่วงชั้นของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งควรเป็นผู้มีสมรรถนะเกี่ยวกับความสามารถวิเคราะห์หลักสูตร สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย สามารถประเมินหลักสูตรได้ทั้งก่อนและหลังการใช้หลักสูตร และสามารถจัดทำหลักสูตรได้

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560, หน้า 53) กล่าวว่าสรุปไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับแต่การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

วารีรัตน์ แก้วอุไร (2564, หน้า 85) กล่าวว่าขั้นต่อมาของการพัฒนาหลักสูตรคือ การดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีระบบ เริ่มจากการจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้ และดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่วนขั้นสุดท้ายต้องติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ดำเนินการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร การติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นบรรลุผลตามจุดหมาย และเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย และที่สำคัญที่สุดคือครูผู้สอน

Chandra (2007, p. 11) ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่าเป็นการทดลองใช้เนื้อหาวิชาวิธีการสอน เทคนิคการประเมิน การใช้อุปกรณ์การสอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบเรียนและทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน โดยมีครูและผู้ร่างหลักสูตรเป็นผู้กำหนดปัญหาแล้วหาคำตอบให้ได้จากการประเมินผล

Beauchamp (2010, p. 114) ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ โดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุดคือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้พัฒนาการเรียนการสอน

จึงสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง โดยนำอุดมการณ์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้วไปสู่ผู้เรียน เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง การนำหลักสูตรไปใช้ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ และเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย

ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปรวมเป็นการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง กระบวนการพัฒนาเนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อ เป้าหมาย ข้อกำหนดหรือแผนการจัดมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน รวมถึงการประเมินที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ และการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง โดยนำอุดมการณ์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้วไปสู่ผู้เรียน เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง การนำหลักสูตรไปใช้ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ และเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย

3. การประเมินผลหลักสูตร

ความหมายและความสำคัญของการประเมินผลหลักสูตร

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการนักการศึกษา ที่ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

การประเมินหลักสูตร เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลของหลักสูตรทั้งหมดเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำ การดำเนินการใช้และผลของการใช้หลักสูตร ตลอดจนการตัดสินคุณค่าและคุณภาพของหลักสูตร แล้วนำมาวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจให้คุณค่าแก่หลักสูตรว่าหลักสูตรมีข้อดี ข้อเสียในเรื่องใด รวมทั้งผลการใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หลักสูตรและตัดสินว่าหลักสูตร มีคุณค่าตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลหลักสูตรเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรเพราะจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรประสบผลสำเร็จเพียงใด มีอะไรที่จะต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือจะตัดสินใจอย่างไรต่อไป การประเมินหลักสูตรมี 3 ระยะหลัก ๆ คือ การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร และการประเมินหลังการใช้หลักสูตร ถ้าต้องการได้ข้อมูลที่เป็นภาพรวมของการพัฒนาหลักสูตรทั้งหมดเมื่อใช้หลักสูตรครบรอบแล้ว ก็ควรประเมินทั้งระบบหลักสูตร

สำลี ทองธิว (2560, หน้า 35) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) หมายถึง กระบวนการประเมินทั้งกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผู้เรียน ซึ่งนอกจากจะเป็นการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนว่าสามารถบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ได้มากน้อยเพียงไร และที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งคือ การตรวจสอบว่าผู้เรียนได้รับประโยชน์จากหลักสูตรเพียงใด ทั้งด้านความรู้ สมรรถนะและทัศนคติ นอกจากนี้ยังครอบคลุมการประเมินผลกระทบของหลักสูตรที่มีที่มีต่อชุมชนในด้านต่าง ๆ อีกด้วย ความสำคัญของการประเมินหลักสูตรอยู่ที่การพยายามศึกษาหาตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาหลักสูตรและการสอนต่อไป

มารุต พัฒผล (2562, หน้า 19) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบประสิทธิภาพของการใช้หลักสูตร รวมทั้งประสิทธิผลของหลักสูตร โดยมีการวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินคุณค่า (Value Judgments) ของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงหลักสูตรบนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical data) ที่ได้จากการประเมินหลักสูตร มีการรายงานผลการประเมินต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ระบบการประเมินหลักสูตรประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวางแผนการประเมิน 2) การวางแผนเก็บข้อมูล 3) การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) การรายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้อง

จึงสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมิน นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทั้งนี้ในการศึกษาของสิทธิพล อาจอินทร์ (2562, หน้า 239) ได้กล่าวสรุปความสำคัญของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรมีคุณภาพเพียงใด มีข้อดีข้อบกพร่องอย่างไร ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตรสรุปได้ดังนี้

1) ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้น มีข้อดีหรือข้อบกพร่องตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนเพื่อปรับปรุงได้ตรงจุดส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดีขึ้น

2) ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบที่สอดคล้องกัน มีความเหมาะสมถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตรหรือไม่อย่างไร

3) ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ดีเพียงไร มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

4) ช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เนื่องจากการประเมินหลักสูตรจะทำให้ได้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5) ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากการประเมินหลักสูตรจะทำให้ ผู้เรียนได้ทราบระดับการเรียนของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนให้ดียิ่งขึ้น

6) ผลการประเมินหลักสูตร สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7) ทำให้ทราบว่าการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการเรียนการสอนแล้วส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

8) ทำให้ทราบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้หลักสูตร

9) ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ได้ทราบผลการจัดการศึกษาและการใช้หลักสูตรของโรงเรียน เพื่อความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาและร่วมกัน พัฒนาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

10) เป็นข้อมูลสำคัญเพื่อการตัดสินใจว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก โดยการปรับปรุงหลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้นหรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด

จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร เป็นเอกสารสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรม และเหตุการณ์ทั้งที่มีการวางแผนและไม่มีการวางแผน ซึ่งเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่มีการออกแบบสำหรับการอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้และการพัฒนาเด็กและมีการนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 2) การประเมินหลักสูตร

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารกลยุทธ์ ดังนี้

1. ความหมายของกลยุทธ์

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2559, หน้า 16) ได้กล่าวว่ากลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่ดีของผู้บริหารที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์กรที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของแผนงาน

พิบูล ทีปะบาลและธนวัฒน์ ทีปะปาล (2560, หน้า 6) ได้สรุปความหมายของกลยุทธ์ หมายถึง รูปแบบการตัดสินใจหรือการกระทำโดยเฉพาะ ซึ่งผู้จัดการนำมาใช้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การที่วางไว้

ฐาปนา ฉิ่นไพศาล (2560, หน้า 1 – 9) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง แนวทางหรือวิธีการดำเนินงานที่องค์กรกำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และแนวทางการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อันนำไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศรสวรรค์ ราบบำเพิง (2565, หน้า 340 – 355) ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ (Strategy) กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานที่กำหนดขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและบริบทขององค์กร เพื่อกำหนดเป้าหมาย วิธีดำเนินงาน และการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม อันนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

Schermerhorn (2005, p. 203) ได้กล่าวสรุปว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนแม่บท หรือแผนปฏิบัติการที่มีความสำคัญสำหรับองค์การเพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ในการแข่งขัน

Dhlamini (2022, p. 15) ได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์จากนักวิชาการหลายสำนัก และสรุปว่า กลยุทธ์เป็นแนวทางที่อธิบายว่าองค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างไร โดยเชื่อมโยงระหว่างสถานะปัจจุบันกับสภาพที่องค์กรต้องการในอนาคต รวมถึงการกำหนดวิธีการและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างความได้เปรียบในการดำเนินงาน

จึงสรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่องค์กรเลือกเพื่อดำเนินการในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้ภายใต้ข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอกและขีดความสามารถขององค์กร กลยุทธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกองค์กร โดยกลยุทธ์ของแต่องค์กรจะถูกกำหนดตามลักษณะพื้นฐานขององค์กรนั้น ๆ

2. ความสำคัญของกลยุทธ์

นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์ (2559, หน้า 19) กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์มีประโยชน์ต่อองค์กร 4 ประการ คือ

1. กำหนดทิศทางขององค์กร (Set direction) กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคต ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. สร้างความสอดคล้องในทางปฏิบัติ (Harmony) การจัดการเชิงกลยุทธ์ให้ความสนใจต่อการกำหนด การประยุกต์ การตรวจสอบ และการควบคุมกลยุทธ์ขององค์กรในฐานะเป็นระบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกัน แนวคิดนี้ก่อให้เกิดวิสัยทัศน์และความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และแนวทางดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะทำให้การจัดสรรทรัพยากรและการดำเนินงานเป็นเอกภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. สร้างความพร้อมให้แก่องค์กร (Provide readiness) การศึกษาการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์ ช่วยให้ผู้บริหาร ผู้จัดการในส่วนต่าง ๆ และสมาชิกขององค์กรเกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพของธุรกิจ ตลอดจนมีอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อม ที่มีต่อองค์กร ทำให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

4. สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve competitive) การจัดการเชิงกลยุทธ์ ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร ขณะเดียวกันก็ช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพแก่สมาชิก ช่วยสร้างความเข้าใจและแนวทางในการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง

พระครูวิลาศกาญจนธรรม และอนันต์ยศหงส์ษา (2565, หน้า 152 – 162) ได้อธิบายว่า กลยุทธ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความสำเร็จอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว

ศรสวรรค์ ราบบำเพิง (2565, หน้า 340 – 355) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อองค์กรภาครัฐและภาคการศึกษา เนื่องจากช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนา วางแผนการดำเนินงาน และนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบ อันส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรในระยะยาว

Dhlamini (2022, pp. 15 – 17) อธิบายไว้ว่า กลยุทธ์มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร เนื่องจากเป็นกรอบที่เชื่อมโยงวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และการดำเนินงานเข้าด้วยกัน ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ

Girma (2022, pp. 1 – 9) ที่ศึกษาพบว่า การมีกลยุทธ์ที่ชัดเจนเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ แต่การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร หากองค์กรขาดการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ย่อมส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และประสิทธิผลขององค์กรโดยรวม

Wang, Lv และ Zhao (2022, p. 2) ชี้ให้เห็นว่ากลยุทธ์ที่เหมาะสมส่งผลโดยตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยช่วยให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า กลยุทธ์มีความสำคัญมากต่อองค์กร เพราะองค์กรจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดได้ จะต้องมีการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ลักษณะของกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล

นักวิชาการให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะของกลยุทธ์ที่ดีไว้ดังนี้

ธัญวัฒน์ ไชยตระกูลชัย (2559, หน้า 36 – 37) กล่าวถึง หลักเกณฑ์กว้าง ๆ ที่ใช้เป็นหลักในการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ว่ามีดังนี้

1. เป้าหมายที่กำหนดขึ้นในกลยุทธ์อยู่ในระดับที่สามารถจะบรรลุถึงได้

2. นโยบายและวิถีทางในทางปฏิบัติซึ่งกำหนดไว้ในกลยุทธ์นั้นครอบคลุมทุก ๆ เป้าหมายที่วางไว้ และเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องสนับสนุนซึ่งกันและกัน

3. กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

4. กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นนั้นเหมาะสมเพียงใดเมื่อคำนึงถึงความเสี่ยงภัยที่อาจจะมีขึ้นได้ ระดับความเสี่ยงภัยนั้นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

5. เป้าหมายและวิถีทางในการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้นเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมเมื่อคำนึงถึงจังหวะและสถานการณ์ในขณะนั้น

6. เป้าหมายและวิถีทางในการปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้นมีความเหมาะสมกับกำลังและความสามารถ

7. เป้าหมายและวิถีทางในทางปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้นมีความสอดคล้องกับจุดเด่นขององค์กร

8. เป้าหมายและวิถีทางในทางปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้น มีความสอดคล้องกับทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อขององค์กร ตลอดจนผู้รับผิดชอบในทางปฏิบัติ ทัศนคติและค่านิยมเหล่านี้มีความถูกต้องเพียงใดกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต

9. ผู้ที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้น มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเป้าหมายและวิถีทางในทางปฏิบัติที่ปรากฏอยู่ในกลยุทธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

10. องค์กรมีความสามารถในการจัดการและการบริหารที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิผล

บัณฑิต พัดเย็น (2560, หน้า 36) กล่าวว่า กลยุทธ์ที่ดีนั้นจะต้องมีจุดเน้นที่ชัดตามสมควร มีกลไกการประสานให้ทุกอย่างเข้าได้ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นไปได้ เหมาะสม สอดคล้อง ได้เปรียบในการแข่งขัน ได้รับการยอมรับและทำให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

Ackah, A. (2022, pp. 91 – 95) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า กลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักวิชาการต่างประเทศในปี ค.ศ. 2022 ได้อธิบายลักษณะสำคัญของกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลไว้หลายประการ ได้แก่

1. มีความชัดเจนของวิสัยทัศน์และเป้าหมาย (Clear Vision and Objectives) กลยุทธ์ที่ดีต้องกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กรอย่างชัดเจน เพื่อให้บุคลากรทุกระดับเข้าใจและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

2. สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กร (Environmental Alignment) กลยุทธ์ต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร สามารถตอบสนองต่อโอกาสและรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

3. มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ (Flexibility and Adaptability) กลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลต้องสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันและความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว

4. ได้รับการสื่อสารและการมีส่วนร่วมจากบุคลากร (Communication and Participation) การสื่อสารกลยุทธ์อย่างทั่วถึงและการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ จะช่วยให้การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จมากขึ้น

5. มีทรัพยากรและการสนับสนุนที่เพียงพอ (Adequate Resources and Support) กลยุทธ์ที่ดีต้องได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร เทคโนโลยี และการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6. สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (Implement ability) กลยุทธ์ควรมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน มีขั้นตอนที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ได้จริงภายใต้บริบทขององค์กร

จึงสรุปได้ว่า กลยุทธ์ที่ดีจะต้องเป็นกลยุทธ์ที่สามารถนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้บริบทขององค์กรที่มีความสอดคล้องกับทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อขององค์กร ตลอดจนผู้รับผิดชอบในทางปฏิบัติ ทัศนคติและค่านิยมเหล่านี้มีความถูกต้องเพียงใดกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต

4. องค์ประกอบของกลยุทธ์

นักการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของกลยุทธ์ไว้ดังนี้

สุชาติ บางวิเศษ (2558, หน้า 22) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของกลยุทธ์ไว้ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) วัตถุประสงค์ 4) กลยุทธ์ 5) ตัวชี้วัด / แนวทางการดำเนินงาน และ 6) แผนงาน

ธนชัย ยมจินดา (2559, หน้า 2 – 9) ได้กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ในภาครัฐกิจนั้น ควรมีองค์ประกอบในแผนกลยุทธ์ คือ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) นโยบาย 4) เป้าหมาย 5) กลยุทธ์ 6) แผนงาน และ 7) ตัวชี้วัด / แนวทางการดำเนินงาน

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2560, หน้า 15) ได้นำเสนอการจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมไว้ว่า กลยุทธ์ในแผนกลยุทธ์ ต้องมีองค์ประกอบดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) วัตถุประสงค์ 4) กลยุทธ์ 5) โครงการ / แผนงานและ 6) ตัวชี้วัด

เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2560, หน้า ง) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 5) ประเด็นกลยุทธ์ 6) กลยุทธ์ 7) ตัวชี้วัด / แนวทางการดำเนินงาน และ 8) มาตรการ

พิศมัย แก้วเจริญผล (2560, หน้า 133) ได้ศึกษา การพัฒนากลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า องค์ประกอบของกลยุทธ์ ประกอบด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ 5) กลยุทธ์ 6) ตัวชี้วัด / แนวทางการดำเนินงาน และ 7) มาตรการ

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร (2560, หน้า 76 – 80) ได้กล่าวว่าการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาจะต้องกำหนดองค์ประกอบสำคัญในแผน ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) ความสำคัญของวิสัยทัศน์ 3) พันธกิจของสถานศึกษา 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา 5) เป้าประสงค์ของสถานศึกษา 6) กลยุทธ์ของสถานศึกษา 7) โครงการกิจกรรม 8) ตัวชี้วัด / แนวทางการดำเนินงาน

วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 8) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของกลยุทธ์ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) เป้าประสงค์ 3) พันธกิจ 4) กลยุทธ์ 5) โครงการ / กิจกรรม 6) ตัวชี้วัด/แนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 11 – 13) กล่าวว่า การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบในแผนกลยุทธ์ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) วัตถุประสงค์ 4) กลยุทธ์ 5) ตัวชี้วัด / แนวทางการดำเนินงาน และ 6) โครงการ/แผนงาน

อภินันทิชัย แกระหัน (2562, หน้า 12) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของกลยุทธ์ มีดังนี้ 1) ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจองค์กร 2) นโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ 3) สภาพแวดล้อมและปัญหาความต้องการขององค์กร 4) ทางเลือกและการคัดทางเลือก 5) กลยุทธ์และการตัดสินใจกลยุทธ์ และ 6) กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

Gill Roger (2011, p. 177) ได้กล่าวว่า ส่วนสำคัญของแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการตามทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติของผู้นำ ต้องประกอบด้วย 1) Vision วิสัยทัศน์ 2) Mission พันธกิจ 3) Objective วัตถุประสงค์ 4) Target เป้าหมาย และ 5) Strategy กลยุทธ์

จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบกลยุทธ์ รายละเอียดดังตาราง 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 องค์ประกอบของกลยุทธ์

องค์ประกอบของกลยุทธ์ / นักวิชาการ / หน่วยงานที่ให้ความคิดเห็น	สุชาติ บางวิเศษ (2558)	ธนชัย ยมจินดา (2559)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	เมวรัตน์ นาคพงษ์ (2560)	ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2560)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2560)	พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร (2560)	วัฒนา สายเชื้อ (2561)	ดนินันท์ชัย แกระหัน (2562)	Gill Roger (2011)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
1. วิสัยทัศน์											9	90	✓
– วิสัยทัศน์	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓			
– การสร้างวิสัยทัศน์							✓						
2. พันธกิจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	9	90	✓
3. เป้าประสงค์											8	80	✓
– วัตถุประสงค์	✓		✓		✓					✓			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบของกลยุทธ์ / นักวิชาการ / หน่วยงานที่ให้ความคิดเห็น	สุชาติ บางวิเศษ (2558)	ธนชัย ยมจินดา (2559)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	เกวรินทร์ นาคเพ็ง (2560)	โพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2560)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2560)	พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร (2560)	วัฒนา สายเชื้อ (2561)	อภินันทชัย แกระหัน (2562)	Gill Roger (2011)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
– เป้าประสงค์				✓		✓	✓	✓					
4. ประเด็นกลยุทธ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	9	90	✓
5. แนวทางการดำเนินงาน	✓	✓	✓		✓		✓	✓			6	60	✓
6. นโยบาย		✓									1	10	
7. เป้าหมาย		✓								✓	2	20	
8. ประเด็นกลยุทธ์				✓		✓					2	20	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบของกลยุทธ์ \ นักวิชาการ/หน่วยงานที่ให้ความคิดเห็น	สุชาติ บางวิเศษ (2558)	ธนัชชัย ยมจินดา (2559)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	เนวรัตน์ นาคพงษ์ (2560)	ไชโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2560)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2560)	พชรกิจ จันทร์ศิริสิต (2560)	วัฒนา สายเชื้อ (2561)	อภินันทชัย แกระหัน (2562)	Gill Roger (2011)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการยกเลิก
9. มาตรการ				✓		✓					2	20	
10. ความสำคัญของวิสัยทัศน์							✓				1	10	
11. ประเด็นยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา							✓				1	10	
12. ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจองค์กร									✓		1	10	
13. นโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์									✓		1	10	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบของกลยุทธ์ / นักวิชาการ / หน่วยงานที่ให้ความคิดเห็น	สุชาติ บางวิเศษ (2558)	ธนัชชัย ยมจินดา (2559)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	เกวรรณ์ นาคพงษ์ (2560)	ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2560)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2560)	พชรกิจ์ ยมรัตศิริสิต (2560)	วัฒนา สายเชื้อ (2561)	อภินันท์ชัย แกระหัน (2562)	Gill Roger (2011)	ความถี่	ร้อยละ	หมายเหตุ
14. สภาพแวดล้อมและปัญหาความต้องการขององค์กร									✓		1	10	
15. ทางเลือกและการคัดทางเลือก									✓		1	10	
16. กลยุทธ์และการตัดสินใจกลยุทธ์									✓		1	10	
17. กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ									✓		1	10	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 6 การสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบและมีองค์ประกอบที่สามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกันได้ ดังนี้

1) ด้านวิสัยทัศน์ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ วิสัยทัศน์ การสร้างวิสัยทัศน์ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90

2) ด้านพันธกิจ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90

3) ด้านเป้าประสงค์ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบมีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ วัตถุประสงค์ เป้าประสงค์ รวมความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 80

4) ด้านประเด็นกลยุทธ์ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90

5) แนวทางการดำเนินงาน รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 60

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. วิสัยทัศน์

1.1 ความหมายของวิสัยทัศน์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ดังนี้

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2558, หน้า 12) ได้กล่าวถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นการกำหนดภาพในอนาคตขององค์กรที่ต้องการจะเห็นต้องการจะเป็นตามระยะเวลาที่กำหนด โดยระบุเป็นข้อความที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นเกี่ยวกับทิศทางและจุดยืนที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วิสัยทัศน์จึงเป็นภาพความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผลซึ่งหน่วยงานสามารถบรรลุได้ เมื่อมีการพัฒนาองค์กรและมีการดำเนินการเต็มศักยภาพของบุคลากร

ริรัตน์ ชุณหคล้าย (2558, หน้า 50 – 52) ได้กล่าวถึง วิสัยทัศน์ หมายถึง ความคาดหวังขององค์กรในอนาคตที่จะเป็นในส่วนของ Thompson and Strickland (1995, p. 3) กล่าวว่าวิสัยทัศน์ หมายถึง การบ่งบอกลักษณะของภารกิจในอนาคตขององค์กรว่ามีลักษณะอย่างไร องค์กรจะมุ่งหน้าไปทางไหน เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานในระยะยาวให้กับองค์กรบอกชนิดของภารกิจที่องค์กร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พยายามอยากจะให้เป็นไปและแจ้งให้ทุกคนได้ทราบเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางตามที่มุ่งหวังร่วมกัน

วิโรจน์ สารรัตนะ (2559, หน้า 42 – 43) ได้กล่าวถึงความหมายของวิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพแห่งอนาคตขององค์กรที่ผู้นำและสมาชิกในองค์การร่วมกันกำหนดขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปถึงพันธกิจและจุดหมาย มีลักษณะสำคัญของวิสัยทัศน์ ดังนี้ 1) มีมุมมองแห่งอนาคตที่สอดคล้องกันเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กร 2) ริเริ่มโดยผู้นำและสมาชิกมีส่วนร่วมคิดและให้การสนับสนุนเพื่อให้เป็น “วิสัยทัศน์ร่วม” ที่มีความน่าเชื่อถือและปฏิบัติตาม 3) มีสาระครบถ้วนและชัดเจนสะท้อนให้เห็นจุดหมายปลายทางและทิศทางที่จะก้าวไปในอนาคตที่ทุกคนเข้าใจง่าย สามารถทำให้สำเร็จได้ตรงตามเป้าหมาย สาระต่าง ๆ จะช่วยกระตุ้นท้าทายความสามารถความรู้สึกนึกคิดของบุคลากรที่จะปฏิบัติงาน 4) ให้ความฝันและพลังดลใจท้าทาย ทะเยอทะยานสามารถปลุกเร้าและสร้างความคาดหวังที่เป็นสิ่งพึงปรารถนาที่มองเห็นได้ นั่นคือ มีเส้นทางที่ท้าทายความสามารถ

Noonan (2003, p. 17) ได้ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ไว้ว่า แบบจำลองทางความคิดของอนาคตที่พึงประสงค์หรือเป็นอุดมคติของสถานศึกษาที่เป็นไปได้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริง น่าเชื่อถือ และสร้างความดึงดูดใจ เป็นอนาคตที่ดีกว่าประสบความสำเร็จหรือพึงพอใจมากกว่าปัจจุบัน ซึ่งวิสัยทัศน์ที่ดีมีลักษณะ ดังนี้

1. ทำให้สมาชิกเกิดพลังใจมีความกระตือรือร้นและความผูกพัน
2. ก่อให้เกิดความหมายในชีวิตการทำงานของพนักงาน
3. สร้างมาตรฐานสู่ความเป็นเลิศ
4. เชื่อมโยงปัจจุบันและอนาคต

Hamel and Prahalad (2004, pp. 129 – 135) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ (Vision) คือ มุมมองในระยะยาวขององค์การที่ปรารถนาจะเป็นในอนาคต หรืออาจเรียกว่า “จุดหมายเชิงกลยุทธ์” (Strategic Intent) อีกทั้ง Miiller and Dess (1996, p. 6) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ เป็นการพรรณนาถึงภาพในอนาคตที่อยากจะเป็น ควรเป็นภาพที่ดีที่สุด มากที่สุด และยิ่งใหญ่ที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Ubben and et al (2004, p. 17) ได้ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ว่า ความสามารถที่จะสร้างและสื่อสารถึงภาพของสภาวะที่พึ่งประสงค์ซึ่งจะก่อให้เกิดความผูกพันต่อการปฏิบัติงานในองค์การ

จึงสรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดภาพแห่งความสำเร็จในอนาคตขององค์กรให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีทิศทางการดำเนินงานเป็นไปตามภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งภาพนั้นต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อที่จะนำองค์การให้สามารถดำเนินงาน ได้บรรลุผลตามที่พึงประสงค์

1.2 ความสำคัญของวิสัยทัศน์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึง ความสำคัญของวิสัยทัศน์ ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2558, หน้า 43) กล่าวถึง ความสำคัญของวิสัยทัศน์ ไว้ว่า 1) ช่วยกำหนดทิศทางที่จะดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมขององค์การอย่างมีทิศทางที่ชัดเจน 2) ช่วยให้สมาชิกทุกคนรู้ว่า แต่ละคนมีความสำคัญต่อการมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง และรู้ว่าจะทำอะไร (What) ทำไมต้องทำ (Why) ทำอย่างไร (How) และทำเมื่อใด (When) 3) ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีความรู้สึกน่าสนใจ มีความผูกพันมุ่งมั่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจท้าทาย เกิดความหมายในชีวิตการทำงาน มีการทำงานและมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมายด้วยความภูมิใจและทุ่มเทเพื่อคุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ 4) ช่วยกำหนดมาตรฐานของชีวิตองค์การที่มีคุณภาพ

ศิริลักษณ์ ทิพม่อม (2559, หน้า 122) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของวิสัยทัศน์ไว้ว่า วิสัยทัศน์เป็นการกำหนดทิศทางขององค์กรเพื่อให้บุคลากรดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

รัตนา คำเพชรดี (2559, หน้า 42) สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์มีความสำคัญ ดังนี้

1. บอกถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ทิศทางที่ชัดเจนในการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อผู้คนไม่เห็นด้วย หรือสับสน กังขาว่าการเปลี่ยนแปลงจะสำคัญอย่างไร วิสัยทัศน์ที่สนับสนุนด้วยกลยุทธ์ที่ดีจะสามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

2. กระตุ้นผู้คนในองค์กรให้มองเห็นโอกาสที่ดีกว่าที่ต้องการไปให้ถึงวิสัยทัศน์ที่ดีบอกให้รู้ว่าการเสียสละมีความจำเป็นแม้ว่าอาจต้องยอมสละ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความ สะดวกสบายในกิจวัตรประจำวัน หรืออาจต้องยอมตัดใจกระทำการบางอย่างที่เจ็บปวดก็ตามเพื่อจะเกิดประโยชน์และสิ่งตอบแทนที่ดีกว่าในอนาคต

3. ทำให้ผู้คนในองค์กรประสานร่วมกันปฏิบัติในทิศทางเดียวกันทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

Barker (2006, p. 5) มองว่า วิสัยทัศน์จะให้กรอบของทิศทางที่นำไปสู่การตัดสินใจทำให้ผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับต่ำขององค์การมีอิสระในการตัดสินใจในงานของตนเองได้ โดยไม่ต้องร้องขอให้ผู้บริหาร ที่อยู่ในระดับสูงตัดสินใจให้ เพราะทุกคนได้รับทราบทิศทางที่องค์การกำลังจะไป

Hitchcock (2010, p. 65) กล่าวว่า วิสัยทัศน์มิใช่เป็นเพียงกรอบแนวคิดเท่านั้น ยังเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการทำงานด้วยความภาคภูมิใจและมุ่งมั่นในคุณภาพของ งานบริการที่เป็นเลิศและมีการเสริมสร้างอำนาจให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานตลอดจนการ ยึดมั่นผูกพันของบุคลากรต่อองค์การด้วย ซึ่งถ้าบุลากรมีการยึดมั่นผูกพันต่อเป้าหมายเดียวกัน มีกฎระเบียบย่อมทำให้บุคคลเหล่านี้รวบรวมแหล่งพลังทางใจที่จะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมขึ้นด้วย ดังนั้นวิสัยทัศน์จึงมีความสำคัญต่อองค์การและบุคลากรที่อยู่ในองค์การ

สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์เป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการทำงานที่บอกถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน กระตุ้นผู้คนในองค์กรให้มองเห็นโอกาสที่ดีกว่าเป็นการสร้างภาพในอนาคตหรือการมองอนาคต ซึ่งจะเป็นเป้าหมายในการเดินไปสู่อนาคตเพราะช่วยให้เรามองเห็นภาพในอนาคตที่ชัดเจน

1.3 ลักษณะของวิสัยทัศน์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึง ลักษณะของวิสัยทัศน์ ดังนี้

สุกัญญา แช่มช้อย (2552, หน้า 178 – 179) กล่าวถึงลักษณะของวิสัยทัศน์ ดังนี้ 1) มุมมองแห่งอนาคตสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยมขององค์กร รวมทั้งวัตถุประสงค์ และภารกิจขององค์กรนั้น ๆ 2) ริเริ่มโดยผู้นำและสมาชิกมีส่วนร่วมคิดและให้การสนับสนุนมีความน่าเชื่อถือ ทุกคนเต็มใจที่จะปฏิบัติ การมีส่วนร่วมของสมาชิกจะก่อให้เกิดความผูกพัน 3) มีสาระครบถ้วนและชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงจุดหมายปลายทางและทิศทางที่จะก้าวไปในอนาคตที่เข้าใจง่าย สามารถทำให้สำเร็จได้ตรงตามเป้าหมาย 4) ให้ความฝัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

และพลังดลใจ ท้าทาย ทะเยอ ทะยาน ปลุกเร้า และสร้างความหวังที่เป็นสิ่งพึงปรารถนาที่มองเห็นได้ 5) มีแผนปฏิบัติที่แสดงถึงวิธีการที่ชัดเจนเมื่อปฏิบัติตามแล้วจะให้ผลคุ้มค่า

Bryson, John M (2018, pp. 161 – 164) กล่าวว่า ลักษณะของวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) เน้นอนาคตขององค์กรที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่เชื่อมโยงกับอดีตที่ผ่านมา 2) ให้ความหวังและกำลังใจรวมทั้งความทะเยอทะยานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน 3) ถ่าย ทอดประวัติความเป็นมาขององค์กรและคุณค่าที่เกิดในอดีตและที่จะเป็นในอนาคต 4) สร้างความชัดเจนทั้งวัตถุประสงค์ และทิศทางขององค์กรจากการทบทวนร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5) ระบุผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการ 6) เน้นลักษณะพิเศษขององค์กร หรือลักษณะที่แตกต่างจากองค์กรอื่น 7) เน้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง 8) ใช้คำที่ผู้อ่านวาดภาพได้ สามารถสื่อให้เกิดศรัทธาจุดประกายปลุกเร้า หรือสนับสนุนให้เกิดพันธะและการอุทิศตนได้

จึงสรุปได้ว่า ลักษณะของวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) สะท้อนมุมมองแห่งอนาคต 2) มีส่วนร่วมจากสมาชิกในองค์กร 3) ระบุผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการ 4) มีวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน เพราะวิสัยทัศน์เป็นภาพอนาคตขององค์กรที่กำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับพันธกิจและบริบทขององค์กร เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และสามารถสร้างแรงบันดาลใจ ความผูกพัน และความมุ่งมั่นร่วมกันในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จในอนาคต

องค์ประกอบของวิสัยทัศน์

องค์ประกอบของวิสัยทัศน์นั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อการกำหนดหรือสร้างวิสัยทัศน์ ดังนั้น ผู้ที่จะสร้างวิสัยทัศน์นั้นควรคำนึงถึงองค์ประกอบดังที่จะนำเสนอตามที่ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงทัศนะไว้ ดังต่อไปนี้

พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2558, หน้า 222) ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่าวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ โดยการกำหนดสิ่งที่องค์การคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ความสามารถในการอธิบายวิสัยทัศน์ต่อบุคคลอื่น ผู้นำมีความจำเป็นต้องทำให้วิสัยทัศน์ชัดเจน ในรูปแบบของการกระทำและเป้าหมายที่ต้องปฏิบัติโดยการสื่อสารด้วยการพูดและเขียนอย่างชัดเจน วิสัยทัศน์ที่ดีที่สุดมีแนวโน้มที่ไร้ประสิทธิผลถ้าผู้นำไม่มีการสื่อสารอย่างเข้มข้น

3. ผู้นำจะต้องแสดงพฤติกรรมในทิสทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับประชาชนได้ปฏิบัติตามและเมื่อมีการประสานพลังกันอย่างเข้มข้นระหว่างผู้นำกับประชาชนประเทศก็จะมีพลังขับเคลื่อนก้าวไปสู่วิสัยทัศน์ได้ในที่สุด

Sashkin & Rosenbach (2005, pp. 39 – 51) ได้กล่าวสรุปถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. การสร้างวิสัยทัศน์ คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างภาพในอนาคตสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ว่าประสิทธิผลที่ดีที่สุดของสถานศึกษาที่ต้องการอย่างแท้จริง คืออะไร ทั้งนี้ โดยอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษา

2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารให้สมาชิกมีความเข้าใจในวิสัยทัศน์ของตนได้อย่างชัดเจน และยอมรับวิสัยทัศน์นั้น

3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์เป็นการหลอมวิสัยทัศน์นั้นลงในปรัชญาของสถานศึกษา และกำหนดนโยบาย โครงการ เพื่อนำปรัชญาของสถานศึกษาไปปฏิบัติจริง

4. การเป็นแบบอย่างที่ดี เนื่องจากวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นจะกลายเป็นภารกิจขององค์การ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรแสดงให้เห็นว่า วิสัยทัศน์นั้นมีความเป็นไปได้ สามารถปฏิบัติให้บรรลุผลได้โดยการปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง ซึ่งการทำตนเป็นแบบอย่างนี้ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

Zaccaro and Banks (2004, p. 367) ได้เสนอจากผลการศึกษาว่าพฤติกรรมของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์

Dubrin (2006, p. 94) ได้กล่าวถึง วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. การสร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเตรียมและใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้มีข้อมูลข่าวสารให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากแหล่งข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่หลากหลาย โดยเสนอขั้นตอนที่จะนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ ได้แก่ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์องค์การ กำหนด ทักษะที่จำเป็นในการดำเนินงานให้สำเร็จ ประเมินปัญหาและโอกาสที่เอื้ออำนวย ประเมิน และตัดสินใจเลือก ทั้งนี้โดยใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างถูกต้องว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีสภาพเป็นอย่างไรและต้องการให้เป็นอย่างไรในอนาคต

2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ใช่เพียงแต่สร้างวิสัยทัศน์เท่านั้น แต่จะต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ให้คนอื่นรับทราบและนำไปสู่การปฏิบัติด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยการสื่อสารภาพที่คิดขายหรือขยายความคิด ความเชื่อ แนวคิดของตนให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับรู้เข้าใจ เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมขององค์การ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกคน

3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์เป็นการนำวิสัยทัศน์เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริง โดยวิธีการแปลงวิสัยทัศน์ของตนเองไปสู่นโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนงานโครงการ และกิจกรรมของสถานศึกษา ให้เกิดขึ้นจริงในอนาคต

จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบวิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดภาพอนาคตที่พึงประสงค์ขององค์กรอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับบริบท พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กร โดยสะท้อนทิศทางการพัฒนาและผลลัพธ์ที่ต้องการในอนาคต เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สามารถสร้างแรงบันดาลใจ ความหวัง และความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกัน อีกทั้งต้องสื่อสารได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. พันธกิจ

2.1 ความหมายของพันธกิจ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของพันธกิจ ดังนี้

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2558, หน้า 12) ได้กล่าวไว้ถึง การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการกำหนดขอบเขตของงานหรือบทบาทหน้าที่ที่องค์กรจะต้องทำเป็นคำที่ขยายความหมายของวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นถึงทิศทางและความเชื่อที่ว่าวิสัยทัศน์จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

วัชราภรณ์ ทีสุกะ (2559, หน้า 55) ได้กล่าวว่า พันธกิจ หมายถึง การกำหนดขอบเขตและแนวทางปฏิบัติงานหน้าที่ขององค์กรที่ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายองค์กร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 58) ได้กล่าวว่า พันธกิจ (Mission Formulation) คือ บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ต้องดำเนินการเพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง พันธกิจจึงเป็นการบ่งบอกหน้าที่ขององค์กรที่กำลังทำหรือจะทำในอนาคตให้แก่ลูกค้า ผู้รับบริการ หรือสังคมได้รับรู้ว่าเรากำลังทำอะไร ข้อความที่ปรากฏในพันธกิจมักระบุผลผลิตของหน่วยงาน กลุ่ม หรือผู้รับบริการหรือวิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของหน่วยงาน ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานภาครัฐต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาลเป็นหลัก และผลลัพธ์ที่คาดหวัง เป้าหมายเชิงกลยุทธ์เป็นหลักเพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดพันธกิจของหน่วยงาน

ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย (2560, หน้า 50 – 52) ได้กล่าวถึง พันธกิจ หมายถึง สิ่งที่ต้องทำเพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์มีลักษณะเป็นขอบข่ายเชิงรุกมากกว่าภารกิจที่ผูกพันด้วยอำนาจ

ขวัญเดช ธรรมเสนา (2565, หน้า 1 – 9) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า พันธกิจ หมายถึง ภารกิจหลัก บทบาทหน้าที่ และขอบเขตการดำเนินงานที่องค์กรกำหนดขึ้น เพื่อแสดงเหตุผลของการดำรงอยู่และแนวทางการปฏิบัติงานขององค์กร โดยมุ่งตอบสนองต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อันนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และความสำเร็จขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

Thompson and Stricland (2013, p. 4) ได้ให้ความหมายของพันธกิจว่า หมายถึง ขอบเขตของงานในองค์กร ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อเป็นภาพรวมและดำเนินการวินิจฉัยออกมาเขียนเฉพาะที่เป็นเป้าหมายขององค์กร

Wheelen et al. (2022, p. 12) ได้กล่าวสรุปว่า พันธกิจเป็นคำประกาศที่บ่งบอกถึงบทบาทหลักและความรับผิดชอบขององค์กร ซึ่งช่วยกำหนดทิศทางในการตัดสินใจ การวางแผน และการกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวขององค์กร

สรุปได้ว่า พันธกิจ หมายถึง การกำหนดภารกิจ ขอบเขตของการปฏิบัติงานในองค์กรที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางและความเชื่อที่ว่าวิสัยทัศน์จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

2.2 ความสำคัญของพันธกิจ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึง ความสำคัญของพันธกิจดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551, หน้า 54) กล่าวถึงความสำคัญของพันธกิจ ว่ามีส่วนช่วยในการเชื่อมโยงภารกิจในการปฏิบัติงานไปสู่ความสำเร็จ

วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 35) กล่าวถึงความสำคัญของพันธกิจ เพื่อพิจารณาว่าสถานศึกษาจะต้องทำหน้าที่อะไรตามกฎหมายด้านการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนและประชาชนอย่างมีคุณภาพ และเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันแล้วจะเพิ่มภารกิจที่โดดเด่นแตกต่างจากหน่วยงานเหล่านั้นอย่างไร โดยให้ระบุลงไปให้ชัดเจน และเพื่อตรวจสอบว่าพันธกิจหลักของสถานศึกษาที่ทำอยู่ในปัจจุบันยังมีความเป็นอยู่หรือไม่อย่างไร พันธกิจใดควรยกเลิกเพราะเหตุใด พันธกิจใดควรปรับเปลี่ยนใหม่หรือเพิ่มขึ้นเพราะเหตุใด บุคลากรทุกคนต้องตระหนักว่าพันธกิจใดคือพันธกิจหลัก พันธกิจใดคือพันธกิจรอง เน้นให้สมาชิกในหน่วยงานเข้าใจตรงกันไม่ หลงทาง

จึงสรุปได้ว่า พันธกิจช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีทิศทางตามลำดับความสำคัญ

2.3 ลักษณะของพันธกิจ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึง ลักษณะของพันธกิจดังนี้

ศิริลักษณ์ ทิพม่อม (2559, หน้า 124) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ลักษณะของพันธกิจ ประกอบไปด้วย ลูกค้า ผลิตภัณฑ์ ตลาด ปรัชญาการอยู่รอด แนวความคิดต่อตนเอง บุคลากร เทคโนโลยี และภาพลักษณ์

อภินันทิชัย แกระหัน (2562, หน้า 123 – 124) ได้กล่าวถึงลักษณะของพันธกิจ ดังนี้ 1) พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่คนไทยทุกคนเข้าถึงโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความเสมอภาคด้านการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของ การจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 2) พัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นผู้มีความรู้คุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3) สร้างความมั่นคงแก่ประเทศชาติโดยสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมคุณธรรม จริยธรรมที่คนไทยทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย สงบสุขและพอเพียง 4) พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เพื่อการก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง สู่การเป็นประเทศในโลกที่หนึ่ง และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมด้วยการเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงาน (productivity) ให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้ยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2564, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า พันธกิจ (Mission) เป็นข้อความที่แสดงถึงภารกิจหลัก บทบาทหน้าที่ และเหตุผลในการดำรงอยู่ขององค์กร ซึ่งควรมีลักษณะที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ และสะท้อนทิศทางการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นรูปธรรม โดยลักษณะของพันธกิจที่ดี ประกอบด้วย การระบุขอบเขตการดำเนินงาน ผู้รับบริการหลัก ความรับผิดชอบขององค์กร และผลลัพธ์ที่องค์กรมุ่งหวังให้เกิดขึ้นแก่สังคมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

David, F. R., David, F. R., & David, M. E. (2021, pp. 5 – 10) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ลักษณะของพันธกิจที่ดี ประกอบด้วย ความชัดเจนของภารกิจ ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และค่านิยมขององค์กร การมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการนำไปปฏิบัติได้จริง และการสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า พันธกิจ มีลักษณะ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมจากบุคคลในองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันกำหนด 2) บ่งบอกถึงทิศทางและขอบเขตการปฏิบัติงานขององค์กร 3) มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง และ 4) พันธกิจขององค์กรแสดงให้เห็นถึงกิจกรรม โครงการ แผนงานขององค์กรจากหน่วยงานต้นสังกัด

3. เป้าประสงค์

3.1 ความหมายของเป้าประสงค์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของเป้าประสงค์ดังนี้

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2558, หน้า 12) ได้กล่าวถึง การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) เป็นการกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนด การกำหนดช่วงเวลาอาจแตกต่างกัน 1 ปี, 3 ปี, 5 ปี หรือ 10 ปี แล้วแต่กรณี การกำหนดเป้าประสงค์อาจกำหนดเป็นระยะ ๆ ก็ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2563, หน้า 1 – 5) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า เป้าประสงค์ หมายถึง ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่องค์กรคาดหวังให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยเป็นสภาพความสำเร็จที่สามารถวัดผลได้ ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย (2560, หน้า 50 – 52) ได้กล่าวถึง เป้าประสงค์ หมายถึง สิ่งที่ต้องทำให้สำเร็จหลังการดำเนินการพันธกิจแล้ว

David, David, และ David (2019, p. 44) ได้กล่าวสรุปว่า เป้าประสงค์เป็นผลลัพธ์เฉพาะที่องค์กรต้องการบรรลุภายในช่วงเวลาที่กำหนด โดยเป้าประสงค์ต้องมีความชัดเจน สามารถวัดผลได้ มีความท้าทาย และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร

Wheelen et al. (2020, pp. 8 – 15) ได้อธิบายสรุปไว้ว่า เป้าประสงค์เป็นผลลัพธ์ปลายทางที่องค์กรต้องการบรรลุจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นแนวทางในการตัดสินใจ การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผลความสำเร็จขององค์กร

Rothaermel (2020, p. 95) ได้กล่าวไว้ว่า เป้าประสงค์เป็นเป้าหมายเฉพาะที่กำหนดขึ้นเพื่อแปลงกลยุทธ์ให้เป็นการปฏิบัติ โดยต้องสามารถวัดผลได้ มีกรอบเวลาที่ชัดเจน และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์กร

สรุปได้ว่า เป้าประสงค์ หมายถึง การกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนดของสถานศึกษา เป็นเป้าหมายเฉพาะที่กำหนดขึ้นเพื่อแปลงกลยุทธ์ให้เป็นการปฏิบัติ

3.2 ความสำคัญของเป้าประสงค์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึง ความสำคัญของเป้าประสงค์ ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2559, หน้า 54) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดเป้าประสงค์ช่วยให้การดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้ วัตถุประสงค์ที่กำหนดในแผนกลยุทธ์มีส่วนช่วยให้รู้ว่าต้องทำอะไรก่อนให้สำเร็จเมื่อไหร่และควรวัดได้

วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 36) ได้กล่าวสรุปว่า วัตถุประสงค์เป็นการระบุ หรือบอกให้ทราบเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการจะทำให้ได้ เพื่อให้เห็นสภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งแผนกลยุทธ์ของแต่ละหน่วยงาน อาจกำหนดระยะเวลาแตกต่างกัน เช่น แผน 3 ปี, 5 ปี, 10 ปี หรือมากกว่าแล้วแต่กรณี

Bateman & Snell (2007, p. 25) ได้กล่าวถึง การกำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์และเป้าหมายของกลยุทธ์ ภารกิจ คือ จุดมุ่งหมายและคุณค่าพื้นฐานของกลยุทธ์ ซึ่งวิสัยทัศน์คือ การมองภาพอนาคตที่ต้องการทำให้เป็นจริงและเป้าหมาย คือ ผลที่ได้จากภารกิจและวิสัยทัศน์ การตรวจสอบสภาพแวดล้อม การจัดทำกลยุทธ์ การประเมินผลและการควบคุม การนำกลยุทธ์ไปใช้

สรุปได้ว่า เป้าประสงค์ มีส่วนสำคัญในการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่ต้องระบุว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อไหร่ และควรจะวัดได้

4. ประเด็นกลยุทธ์

4.1 ความหมายของประเด็นกลยุทธ์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของประเด็นกลยุทธ์ ดังนี้

ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย (2559, หน้า 50 – 52) ได้กล่าวถึงความหมายของประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง ประเด็นสำคัญที่องค์กรต้องดำเนินการพัฒนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้

สุระศักดิ์ แก้วสียา (2559, หน้า 9) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์หลัก หมายถึง การเลือกวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ แวดล้อมโรงเรียน เพื่อทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่กำหนด

วิโรจน์ สารรัตนะ (2563, หน้า 15) ได้อธิบายสรุปไว้ว่า ประเด็นกลยุทธ์เป็นประเด็นสำคัญที่องค์กรต้องดำเนินการหรือแก้ไข เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ โดยประเด็นดังกล่าวเกิดจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อองค์กร

สมคิด บางโม (2563, หน้า 2 – 9) ได้กล่าวไว้ว่า ประเด็นกลยุทธ์เป็นเรื่องสำคัญที่องค์กรต้องมุ่งเน้นเป็นพิเศษ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาองค์กร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2563, หน้า 11 – 12) ได้อธิบายสรุปไว้ว่า ประเด็นกลยุทธ์เป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานภาครัฐต้องกำหนดขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ความต้องการของผู้รับบริการและนโยบายภาครัฐ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาองค์กรและขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงาน

Bryson (2019, p. 2) ได้อธิบายว่า ประเด็นกลยุทธ์เป็นความท้าทาย นโยบาย หรือปัญหาพื้นฐานที่ส่งผลต่อพันธกิจ ค่านิยม ผลิตภัณฑ์ บริการ ผู้รับบริการ ต้นทุน การบริหารจัดการ หรือความยั่งยืนขององค์กร ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ

David et al. (2020, pp. 16 – 25) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ประเด็นกลยุทธ์เป็นเรื่องสำคัญที่องค์กรต้องพิจารณาในการกำหนดและเลือกกลยุทธ์ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสร้างความได้เปรียบในการดำเนินงาน

Rothaermel (2020, pp. 102 – 108) ได้ให้ความเห็นว่า ประเด็นกลยุทธ์เป็นประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในระยะยาวขององค์กร และเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์

สรุปได้ว่า ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง ประเด็นกลยุทธ์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากเป็นประเด็นที่สะท้อนปัญหา ความต้องการ หรือโอกาสในการพัฒนาองค์กร ซึ่งได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและบริบทขององค์กร เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร

4.2 ความสำคัญของประเด็นกลยุทธ์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงความสำคัญของประเด็นกลยุทธ์ ดังนี้

สรรเพชญ โทวิชา (2560, หน้า 14) ประเด็นกลยุทธ์ เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ปัญหาและดำเนินงานที่มุ่งเน้นระยะยาวได้ โดยเน้นระบบและกระบวนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สายฝน ภานุมาศ (2560, หน้า 40 – 41) กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างมาก สำหรับผู้บริหารขององค์กรสมัยใหม่ที่มุ่งหวังผลสำเร็จในการดำเนินงาน กล่าว คือ

1. สภาพแวดล้อมของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวอย่างรวดเร็วในหลายด้าน เช่น การปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมีการเชื่อมโยง การค้าและการลงทุนกับต่างประเทศมากขึ้น เกิดการปรับเปลี่ยนขั้วอำนาจทางการเมืองจากทหารและข้าราชการประจำสู่นักการเมืองและนักธุรกิจ การขยายตัวของชุมชนเมืองและการหดตัวของชุมชนชนบท การเปลี่ยนแปลงในค่านิยมการบริโภค และวิถีชีวิต เป็นต้น อันก่อให้เกิดผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและอุปสรรค ต่อองค์กร

2. ผู้บริหารขององค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นเงินงบประมาณ บุคลากร ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งจะต้องผนึกกำลัง และประสานการดำเนินงานภายในให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้

3. การขยายตัวและความสลับซับซ้อนขององค์กรทำให้ผู้บริหารขององค์กรจะต้องพยายาม กำหนดทิศทาง จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

ธนพล มหากาล (2560, หน้า 28) ที่สรุปว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาดังนี้

1. ช่วยให้องค์การสามารถคาดการณ์ถึงปัญหาและโอกาสที่จะเป็นในอนาคต

2. การบริหารเชิงกลยุทธ์เอื้ออำนวยให้องค์การมีวัตถุประสงค์และทิศทางในอนาคตชัดเจน

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นเครื่องช่วยที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารสถานศึกษาในขอบเขตที่กว้างได้เท่ากับช่วยลดความเสี่ยง

4. สามารถปรับให้สถานศึกษาให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกได้ทำให้มีข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่เหนือกว่าสถานศึกษาอื่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมในการบริหารทำให้พัฒนาความคิดและช่วยลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้

6. การบริหารเชิงกลยุทธ์สามารถช่วยให้ผู้บริหารวางแผนกลยุทธ์ได้ดีและง่ายกว่าเดิม

7. ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยกระดับผลการปฏิบัติขึ้นมาได้

Rowley & Lujun (2002, pp. 2 – 14) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของกลยุทธ์และการวางแผนกลยุทธ์ เป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งภายในและภายนอก รวมถึงการตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้น

Mulhare (2012, pp. 113 – 129) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของกลยุทธ์และการวางแผนกลยุทธ์เป็นการแก้ปัญหาที่หลากหลายอย่างเป็นทางการต่อการจัดการในการตัดสินใจขององค์กร

Bryson (2018, pp. 3 – 35) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของกลยุทธ์ หรือการวางแผนกลยุทธ์เป็นลักษณะเด่นขององค์กรที่มีการจัดการอย่างมืออาชีพ ทั้งนี้ความสำเร็จขององค์กรจำเป็นต้องมีกระบวนการที่ครบวงจร อันประกอบด้วยแผนปฏิบัติการการนำไปปฏิบัติและการประเมินผล

สรุปได้ว่า ประเด็นกลยุทธ์ ช่วยในเรื่องของการวางแผน ช่วยให้องค์การบริหารจัดการอย่างมีทิศทางทางสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์

4.3 ลักษณะของกลยุทธ์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึง ลักษณะของกลยุทธ์ดังนี้

ราบบำเพิง กระตุฤกษ์ และโรจนตระกูล (2565, หน้า 9 – 12) ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ที่ดีต้องมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และนำไปสู่การปฏิบัติที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ธนัญกรณ์ ชูนวน (2565, หน้า 103 – 105) ได้อธิบายว่า กลยุทธ์ควรมีลักษณะสำคัญ ได้แก่ มีความชัดเจนของเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กร มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วัชระปัณฑิตากุล และสาระพัด (2565, หน้า 423 – 438) ได้สรุปความเห็นว่า กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นแนวทางที่สามารถสร้างความได้เปรียบในการดำเนินงาน สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร และส่งเสริมการพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน

Robbins & Coulter (2007, p. 89) ได้ให้ความหมายของลักษณะของกลยุทธ์ว่า เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารกระทำเพื่อให้ได้กลยุทธ์ขององค์การด้วยกระบวนการจัดการที่เป็นพื้นฐานขององค์การ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม โดยเน้นการวิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การเพื่อให้ทราบสถานะขององค์การในการกำหนดกลยุทธ์อย่างเหมาะสมก่อนนำไปปฏิบัติต่อไป

Wheelen, Hunger, Hoffman และ Bamford (2022, pp. 112 – 125) ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ที่ดีควรมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน Rouleau และ Cloutier (2022) เสนอว่า กลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลต้องเป็นแนวทางที่สามารถเชื่อมโยงการกำหนดนโยบายกับการปฏิบัติจริง โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ไปสู่ความสำเร็จ Dhlamini (2022) อธิบายว่า กลยุทธ์ที่ดีควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และช่วยให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จึงสรุปได้ว่า ลักษณะของกลยุทธ์ เป็นคุณลักษณะของแนวทางการดำเนินงานที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทขององค์กร มีความยืดหยุ่น สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างยั่งยืน กลยุทธ์มีลักษณะ 1) มีทิศทางที่ชัดเจน 2) สามารถนำไปปฏิบัติได้ 3) มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการกำหนดกลยุทธ์

5. กระบวนการพัฒนากลยุทธ์

มีนักวิชาการและหน่วยงานให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 11 – 12) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดยุทธศาสตร์ 2) การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ และ 3) การควบคุมและประเมินผลทางยุทธศาสตร์

สุพานี สฤษฎ์วานิช (2560, หน้า 4) แบ่งกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) การกำหนดแผนกลยุทธ์ หรือเรียกว่า การวางแผนกลยุทธ์ (Strategy Planning) เป็นขั้นตอนของการวางแผนสำคัญที่จะเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งภายนอกและภายในองค์การ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ที่จะบอกทิศทางขององค์การ และภารกิจเพื่อบอกขอบเขตของกิจกรรมที่จะทำ และวัตถุประสงค์หลักซึ่งเป็นการกำหนดในสิ่งที่องค์การต้องการหลังจากนั้นจึงกำหนดกลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์ที่จะใช้ในการแข่งขัน 2) การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) ขั้นตอนนี้เป็นการวางแผนดำเนินงานและการนำแผนงานต่าง ๆ นั้นไปปฏิบัติ การดำเนินงานตามขั้นตอนนี้ให้บรรลุผลจะต้องเตรียมความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร โครงสร้างขององค์การ ระบบงานต่าง ๆ จำเป็น เพื่ออำนวยในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) เป็นการดำเนินการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานตามที่ระบุไว้ในแผนกลยุทธ์ ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสม

ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2560, หน้า 84) กล่าวว่า ขั้นตอนการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การดำเนินกลยุทธ์ และ 4) การควบคุมกลยุทธ์

นงค์รักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561, หน้า 50) ได้กล่าวสรุปกระบวนการบริหารพัฒนากลยุทธ์ ไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรค ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์จุดแข็ง หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนที่เป็นข้อดีหรือข้อเด่นที่ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 การวิเคราะห์จุดอ่อน หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนที่เป็นข้อเสียหรือข้อด้อยที่ส่งผลเสียต่อการดำเนินงานของโรงเรียน

1.3 การวิเคราะห์โอกาส หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยหรือสนับสนุนให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

1.4 การวิเคราะห์อุปสรรค หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนที่เป็นภัยคุกคามหรือข้อจำกัดที่ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จ

2. การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดวิธีการปฏิบัติล่วงหน้าเพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ และ 3) การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ หมายถึง การนำกลยุทธ์และนโยบายที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วย

3.1 การมอบหมายงานรับผิดชอบให้แก่บุคลากร

3.2 การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ

3.3 การดำเนินงานตามกลยุทธ์

4. การประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การกำกับติดตาม และประเมินผลกลยุทธ์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดขึ้น ประกอบด้วย

4.1 การควบคุม กำกับ ติดตามกลยุทธ์

4.2 การประเมินการดำเนินงานตามกลยุทธ์

4.3 การรายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561, หน้า 35) ได้สรุปการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนว่าประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดทิศทาง 3) การกำหนดกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) การควบคุมกลยุทธ์

Wheelen & Hunger (2008, p. 9) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมขององค์กร (Organizational Environment) หมายถึง แรงผลักด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร และสภาวะภายในองค์กร

2. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางการแข่งขัน ประกอบด้วย

2.1 อุปสรรคจากคู่แข่งขันที่เข้ามาใหม่ (Treat of New Entrants)

2.2 อำนาจการต่อรองของผู้ขายปัจจัยการผลิต (The Bargaining Power of Suppliers)

2.3 อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ (The Bargaining Power of Buyers)

2.4 อุปสรรคจากผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ทดแทนได้ (The Threat of Substitute Products or Services)

2.5 ระดับการแข่งขันระหว่างธุรกิจเดิม (The Degree of Rivalry Among Existing Competitors)

3. การจัดทำกลยุทธ์ (Strategic Formulation) คือการนำเสนอข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ จากการกำหนดทิศทางขององค์กร และจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในองค์กร มาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในระดับและรูปแบบต่าง ๆ

4. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategic Implementation) คือการเสนอกลยุทธ์มาปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

David (2011, p. 36) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารกลยุทธ์ว่า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาวิสัยทัศน์ พันธกิจการวิเคราะห์สภาพภายนอก ได้แก่ โอกาสและอุปสรรค ตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายใน คือ จุดแข็งและจุดอ่อน การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาว การกำหนดทางเลือกและเลือกกลยุทธ์ 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนประจำปี การจูงใจบุคลากร การจัดสรรทรัพยากร วัฒนธรรมและโครงสร้างองค์การ การจัดเตรียมงบประมาณและระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 3) การประเมินกลยุทธ์

Hitt, Ireland & Hoskisson (2016, pp. 65 – 80) กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า ประกอบด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นการระบุภาวะคุกคามและโอกาสขององค์กรในปัจจุบันและในอนาคต ที่อาจมีอิทธิพลต่อความสามารถขององค์กรในการไปสู่เป้าหมายในที่นี้สภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นชุดขององค์ประกอบทั้งภายนอกและภายในองค์กร อาจมีผลต่อความก้าวหน้าขององค์กรในการที่จะไปสู่เป้าหมาย

ขั้นที่ 2 การสร้างทิศทางขององค์กรหรือกำหนดทิศทางขององค์กรมี 2 ตัว คือ พันธกิจขององค์กรและวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งพันธกิจขององค์กรคือจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลว่าทำไมองค์กรจึงคงอยู่ ส่วนวัตถุประสงค์คือเป้าหมายที่องค์กรได้เลือกแล้ว กระบวนการสร้างทิศทางขององค์กรนี้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การไตร่ตรองผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การสร้างพันธกิจขององค์กรที่เหมาะสม และ 3) การสร้างวัตถุประสงค์ขององค์กร ขั้นตอนย่อยที่ 2 นี้ เป็นผลมาจากการไตร่ตรองในขั้นตอนย่อยที่ 1 เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมขององค์กรการกำหนดพันธกิจที่เหมาะสมจะเพิ่มโอกาสของการอยู่รอดในระยะยาวให้แก่องค์กรซึ่งหลังจากนั้นจะดำเนินการในขั้นตอนย่อยที่ 3 ได้โดย (1) วิเคราะห์แนวโน้มที่สำคัญของสภาพแวดล้อม (2) พัฒนาวัตถุประสงค์โดยภาพรวมของสถาบัน และ (3) สร้างวัตถุประสงค์ย่อย ๆ เป็นลำดับ

ขั้นที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการออกแบบและเลือกกลยุทธ์ ซึ่งนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร วิธีการที่ใช้ในขั้นตอนนี้อาจทำได้หลายแนวทาง เช่น การวิเคราะห์คำถามวิกฤต การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคาม วิธีเมตริกซ์ของ BCG (Boston Consulting Group Growth – share Matrix) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ G.E. (General Electric’s Multifactor Portfolio Matrix) เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็นการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหาร ต้องมีความคิดที่ชัดเจนในหลาย ๆ ประเด็น เช่น เมื่อใช้กลยุทธ์ใหม่องค์กรจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงมากเพียงใด จะดำเนินการอย่างไรกับวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นหลักประกันว่าการใช้กลยุทธ์นี้จะประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 5 การควบคุมกลยุทธ์ ขั้นตอนนี้เน้นที่การควบคุมและประเมินกลยุทธ์การจัดการที่ใช้เพื่อพิสูจน์และรับรองคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการนั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Ireland, Hitt & Hoskisson (2016, pp. 258 – 279) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ จะต้องสามารถให้วิสัยทัศน์ที่แจ่มชัดและมีลักษณะที่จูงใจขององค์การเป็นวิสัยทัศน์ที่มาจากบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์การเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง 2) การบริหารเชิงกลยุทธ์จะต้องมุ่งเน้นกิจกรรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องผู้นำจะต้องมีทัศนะและปฏิบัติต่อพนักงานของตนเยี่ยงทรัพยากรที่ทรงคุณค่า 3) การนำกลยุทธ์ไปใช้จะต้องดำเนินกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมความมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืนขององค์การด้วยการกระตุ้นและเปิดกว้างด้านโอกาสแก่ทุกคนในการใช้พลังงานและร่วมขับเคลื่อนองค์การ ทั้งนี้เพราะผู้นำมีความเข้าใจจะสามารถในการพัฒนาและดำรงรักษาวัฒนธรรมองค์การไว้ได้ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเสริมสร้างให้เกิดความสำเร็จต่อองค์การที่อยู่ใต้บริบทความสลับซับซ้อนของเศรษฐกิจใหม่ของโลก 4) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของศตวรรษที่ 21 จะต้องดำเนินกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมความมีประสิทธิภาพผลอย่างยั่งยืนขององค์การด้วยการกระตุ้นและเปิดกว้างแก่ทุกคน 5) การบริหารเชิงกลยุทธ์จะต้องยึดมั่นและมุ่งเน้นแนวปฏิบัติต่าง ๆ อย่างมีจริยธรรมด้วยการแสดงถึงความซื่อสัตย์มีคุณธรรมยึดมั่นในหลักการของตนทั้งสามารถในการดลใจต่อพนักงานให้ประกอบธุรกิจบนหลักของความมีจริยธรรม นอกจากนี้ด้วยบริบทของกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลต่างเชื้อชาติที่หลากหลายวัฒนธรรมมากขึ้น ผู้นำที่สามารถเรียนรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อค่านิยมและวัฒนธรรมเหล่านี้ ย่อมมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จเพิ่มมากขึ้น 6) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของศตวรรษที่ 21 จะต้องสามารถควบคุมและประเมินกลยุทธ์สร้างความมีประสิทธิผลและความมีสมดุลยภาพขององค์การระหว่างการควบคุมที่เน้นความยืดหยุ่นและการริเริ่มใหม่ที่มุ่งผลระยะสั้นกับที่มุ่งผลระยะยาว

Certo and Peter (2017, pp. 115 – 156) ได้กล่าวสรุปว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ตามแนวคิดของการจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ทำซ้ำย้ำทวน (Iterative) อย่างต่อเนื่องที่มีจุดหมายเพื่อรักษาองค์กรให้เข้ากันได้อย่างเหมาะสมกับ สิ่งแวดล้อมขององค์กร และเสนอขั้นตอนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

เป็นการระบุภาวะคุกคามและโอกาสขององค์กรในปัจจุบันและในอนาคตที่อาจมีอิทธิพลต่อความสามารถขององค์กรในการไปสู่เป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างทิศทางขององค์กร (Establishing organization direction) หรือการกำหนดแนวรุก (Thrust) โดยตัวบ่งชี้ขององค์กร คือ พันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) กระบวนการสร้างทิศทางขององค์กรประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. การไตร่ตรองผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
2. การสร้างพันธกิจขององค์กรที่เหมาะสม
3. การสร้างวัตถุประสงค์ขององค์กรที่เหมาะสม

โดยขั้นตอนย่อยที่ 2 นี้เป็นผลมาจากการไตร่ตรองในขั้นตอนย่อยที่ 1 เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมขององค์กร การกำหนดพันธกิจที่เหมาะสมจะเพิ่มโอกาสของการอยู่รอดในระยะยาวให้แก่สถาบันซึ่งหลังจากนั้นจะสามารถดำเนินการในขั้นตอนย่อยที่ 3 ได้โดย

1. วิเคราะห์แนวโน้มที่สำคัญของสภาพแวดล้อม
2. พัฒนาวัตถุประสงค์โดยภาพรวมของสถาบัน
3. สร้างวัตถุประสงค์ย่อย ๆ เป็นลำดับขั้น

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic formulation) หมายถึงกระบวนการออกแบบและเลือกกลยุทธ์ ซึ่งนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร วิธีการที่ใช้ในขั้นนี้อาจทำได้โดยการวิเคราะห์คำถามวิกฤต (Critical question analysis) การวิเคราะห์จุดแข็ง – จุดอ่อน – โอกาส – อุปสรรค (SWOT analysis) วิธีเมตริกซ์ของกลุ่ม BCE (Boston consulting group growth share matric) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ G.E.C (General, Electric’s Multifactor Portfolio Matrix)

ขั้นตอนที่ 4 การใช้กลยุทธ์ในองค์กร (Implementing organizational strategy) ขั้นตอนนี้เป็นการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารต้องมีแนวคิดที่ชัดเจนในหลาย ๆ ประเด็น เช่น เมื่อใช้ยุทธศาสตร์ใหม่องค์กรจาต้องมีการเปลี่ยนแปลงมากเพียงใด จะดำเนินการกับวัฒนธรรมองค์กรอย่างไร เพื่อเป็นหลักประกันว่าการใช้กลยุทธ์นี้จะประสบผลสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 5 การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic control) ขั้นตอนนี้เน้นที่การควบคุมและประเมินกลยุทธ์การจัดการที่ใช้เพื่อพิสูจน์และรับรองคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 รายละเอียดดังตาราง 7

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 7 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

นักวิชาการ / หน่วยงานที่ให้ความคิดเห็น กระบวนการพัฒนากลยุทธ์	ศักดิ์ชัย เพชรแก้มทอง (2555)	สุพานี สฤษฎีวานิช (2555)	ชลธิชา รุ่มโพธิ์ดี (2561)	(สพฐ.(2564)	ศักดิ์ชัย เพชรแก้มทอง (2555)	นงคราญ เคนไชยวงศ์ (2561)	Ireland, Hitt & Hoskisson (2016)	Wheelen & Hunger (2008)	David (2011)	Certo and Peter (2017)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม											6	60	✓
– การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม					✓	✓	✓						
– การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมขององค์กร								✓					
– การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางการแข่งขัน								✓					
– การวิเคราะห์เพื่อจัดการเชิงกลยุทธ์		✓											
2. การกำหนดทิศทาง											6	60	✓
– พันธกิจ (Mission)			✓				✓			✓			
– วัตถุประสงค์ (Objective)			✓				✓			✓			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 7 (ต่อ)

นักวิชาการ / หน่วยงานที่ให้ความคิดเห็น กระบวนการพัฒนากลยุทธ์	ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2555)	สุพานี สฤษฎ์วานิช (2555)	ชลธิชา ร่มโพธิ์ (2561)	(สพฐ.(2564)	ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2555)	นงคร้กษ์ เคนไชยวงศ์ (2561)	Ireland, Hitt & Hoskisson (2016)	Wheelen & Hunger (2008)	David (2011)	Certo and Peter (2017)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
3. การกำหนดกลยุทธ์											9	90	✓
– การกำหนดกลยุทธ์					✓	✓	✓		✓				
– การจัดทำกลยุทธ์								✓					
– การสร้างกลยุทธ์	✓		✓							✓			
– การกำหนดยุทธศาสตร์				✓									
4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ											10	100	✓
– การปฏิบัติตามกลยุทธ์		✓				✓	✓	✓		✓			
– การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	✓		✓						✓				
– การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ				✓									

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตาราง 7 (ต่อ)

นักวิชาการ / หน่วยงานที่ให้ความคิดเห็น กระบวนการพัฒนากลยุทธ์	ศักดิ์ชัย เพชรแก้มทอง (2555)	สุพานี สถุษฎีวานิช (2555)	ชัลธิชา ร่มโพธิ์รี่ (2561)	(สพฐ.(2564)	ศักดิ์ชัย เพชรแก้มทอง (2555)	นงค์รักษ์ เคนโชยางค์ (2561)	Ireland, Hitt & Hoskisson (2016)	Wheelen & Hunger (2008)	David (2011)	Certo and Peter (2017)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
– การดำเนินกลยุทธ์					✓								
5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์											9	90	✓
– การควบคุมกลยุทธ์	✓				✓		✓						
– การประเมินกลยุทธ์		✓	✓						✓	✓			
– การควบคุมและประเมินผลทางยุทธศาสตร์			✓										
– การประเมินผลและควบคุมกลยุทธ์						✓							
6. การวางแผนเชิงกลยุทธ์และกระบวนการบริหาร		✓											

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 7 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบและมีองค์ประกอบที่สามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกันได้ ดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมขององค์การ การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางการแข่งขัน และการวิเคราะห์เพื่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 60

2) การกำหนดทิศทาง ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ พันธกิจ (Mission) และวัตถุประสงค์ (Objective) รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 60

3) การกำหนดกลยุทธ์ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ การจัดทำกลยุทธ์การวิเคราะห์สภาวะ การสร้างกลยุทธ์ และการกำหนดยุทธศาสตร์ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90

4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติและการดำเนินกลยุทธ์ รวมความถี่เท่ากับ 10 คิดเป็นร้อยละ 100

5) การควบคุมเชิงกลยุทธ์ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การควบคุมกลยุทธ์ การประเมินกลยุทธ์ และการควบคุมและประเมินผลยุทธศาสตร์ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90

จากการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ที่สังเคราะห์ได้ดังกล่าว สรุปรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการ ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กร ประกอบด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1 การวิเคราะห์จุดแข็ง หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่เป็นข้อดีหรือข้อเด่นที่ส่งผลให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประสบความสำเร็จ

1.2 การวิเคราะห์จุดอ่อน หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่เป็นข้อเสียหรือข้อด้อยที่ส่งผลเสียต่อการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

1.3 การวิเคราะห์โอกาส หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่เอื้ออำนวยหรือสนับสนุนให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

1.4 การวิเคราะห์อุปสรรค หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือข้อจำกัดที่ทำให้การดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดไม่ประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

มีนักวิชาการ นักการศึกษาได้ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมไว้ดังนี้

อนิวัช แก้วจำนงค์ (2558, หน้า 5 – 6) กล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่า โดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่าการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้การบริหารเชิงกลยุทธ์บรรลุผลสำเร็จ การวางแผนที่ดีจะต้องวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมได้ถูกต้อง ดังนั้น การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมจึงเป็นวิธีการแรกของการวางแผน การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม จำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) เป็นปัจจัยที่อยู่ภายในองค์การมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมองค์การ โดยองค์การสามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ อิทธิพลดังกล่าวเป็นผลกระทบต่อองค์การ โดยอาจทำให้องค์การล้มเหลวหรือเจริญก้าวหน้าก็ได้ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ พนักงาน นโยบายองค์การ เทคโนโลยี และผู้ถือหุ้น เป็นต้น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเป็นการวิเคราะห์องค์การด้านทรัพยากรและพัฒนาทรัพยากรเพื่อหาจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) ขององค์การ ทั้งนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์การอาจดำเนินการโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของเมคคินซีย์ (Mckinsey 7s Framework) การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งตามสายงาน การวิเคราะห์ลูกโซ่แห่งคุณค่าและการวิเคราะห์ปัจจัยภายในตามแนวคิดเรื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความสามารถหลักขององค์การ 2) สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เป็นปัจจัยที่อยู่ภายนอกองค์การมีผลหรืออิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมขององค์การ โดยองค์การไม่สามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ทั้งนี้อิทธิพลดังกล่าวอาจส่งผลกระทบ โดยอาจทำให้องค์การล้มเหลวหรือเจริญก้าวหน้าได้ โดยสภาพแวดล้อมภายนอก สามารถจำแนกได้ 4 ประเภท ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไป สภาพแวดล้อมเพื่อการแข่งขัน สภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน และสภาพแวดล้อมในระดับต่างประเทศ Wheelen and

เชิงกลยุทธ์ เริ่มต้นจากการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกองค์การเพื่อนนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเผยแพร่ให้บุคคลสำคัญภายใน โรงเรียนได้ทราบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุ “ปัจจัยเชิงกลยุทธ์” ทั้งปัจจัยที่เกิดจาก สิ่งแวดล้อมภายนอกและภายใน ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดอนาคตของ สถานศึกษา วิธีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่ง่ายที่สุดคือการใช้วิธีวิเคราะห์ที่นิยมเรียก กันว่า “การวิเคราะห์สวอท” หรือ ”SWOT Analysis” ประกอบด้วย S (Strengths) จุดแข็ง W(Weaknesses) จุดอ่อน O (Opportunities) โอกาส T (Threats) อุปสรรค หรือข้อจำกัดการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยตัวแปร 2 ตัว คือ โอกาส และ อุปสรรค ซึ่งอยู่ภายนอกองค์การ ซึ่งปกติแล้วผู้บริหารของโรงเรียนไม่สามารถควบคุมได้ ในระยะสั้น เป็นปัจจัยที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมีผลกระทบเกี่ยวข้อง กับโรงเรียนโดยตรงซึ่งได้แก่ปัจจัยที่เกี่ยวกับงาน และปัจจัยทางสังคม ส่วนการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในนั้น เป็นการวิเคราะห์อีก 2 ตัว คือ จุดแข็งและจุดอ่อน ซึ่งโดยปกติ แล้วผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้นเช่นเดียวกัน ซึ่งได้แก่ โครงสร้าง วัฒนธรรมและทรัพยากร จุดแข็งของโรงเรียนที่สำคัญจะกลายเป็นความ สามารถหลัก ซึ่งโรงเรียนจะนำมาใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบของโรงเรียน

Certo and Peter (2017, p. 105) กล่าวว่าการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นการระบุภาวะคุกคามและโอกาสขององค์กรในปัจจุบัน และในอนาคตที่อาจมีอิทธิพลต่อความสามารถขององค์กรในการไปสู่เป้าหมาย

องค์ประกอบของการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์

องค์ประกอบของการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์จะประกอบด้วยการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environmental Analysis) สภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลต่อองค์การอย่างมากก็จริง แต่ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจและสามารถจัดการปัจจัยภายในองค์การด้วยการดำเนินงานจึงจะบรรลุเป้าหมาย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจะได้ผลการวิเคราะห์เป็นจุดแข็ง (Strengths) หรือจุดอ่อน (Weakness) ขององค์การ สำหรับปัจจัยภายในขององค์การนั้นมีวิธีที่สามารถใช้ในการวิเคราะห์หลายวิธีด้วยกัน อาทิเช่น การวิเคราะห์ตามสายงาน (Functional Analysis) การวิเคราะห์ตามตัวแบบห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) การวิเคราะห์ตามตัวแบบ 7 – S หรือ การวิเคราะห์ทรัพยากรและความสามารถภายใน (Resources and Capabilities Analysis) ถึงแม้จะมีการวิเคราะห์ได้หลายวิธี แต่ผลลัพธ์ที่จะได้รับนั้น ได้แก่ การทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ ซึ่งจะช่วยในการกำหนดความสามารถในการแข่งขันขององค์การ โดยปัจจัยสำคัญภายในองค์การที่ผู้บริหารควรวิเคราะห์จะครอบคลุมทั้งส่วนประกอบที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ขององค์การ เช่น การเงิน การตลาด การดำเนินงาน ทรัพยากรมนุษย์ ประวัติศาสตร์ขององค์การ ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์การ เป็นต้น โดยปัจจัยภายในองค์การจะเป็นเครื่องบ่งชี้ความพร้อมในการแข่งขันและความพร้อมในการดำเนินงานขององค์การ

โดยปกติการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์การสามารถทำได้โดยการศึกษาทรัพยากรพื้นฐานขององค์การเพื่อใช้ในการกำหนดจุดแข็งหรือจุดอ่อนขององค์การ ซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

1.1 การระบุและการแยกแยะประเภทของทรัพยากรเป็นปัจจัยภายในขององค์การในด้านจุดแข็งและจุดอ่อนโดยการเปรียบเทียบกับคู่แข่งขัน

1.2 การระบุความสามารถขององค์การ เป็นการรวมทรัพยากรขององค์การที่เป็นความสามารถเฉพาะหรือเป็นจุดเด่นขององค์การ

1.3 การประเมินศักยภาพ โดยประเมินความสามารถในด้านการสร้างกำไรขององค์การจากทรัพยากรที่เป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและความเหมาะสมของผลตอบแทน

1.4 การเลือกกลยุทธ์ขององค์การ เป็นกลยุทธ์ที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและความสามารถขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งต้องตัดสินใจจากโอกาสจากภายนอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.5 การระบุช่องว่างทรัพยากร เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบศักยภาพทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรว่ามีการใช้อย่างเต็มที่หรือไม่ จำเป็นต้องลงทุนเพิ่มในประเด็นเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างเต็มที่

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environmental Analysis) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกสามารถให้ผลลัพธ์แก่องค์การการเป็นโอกาส (Opportunities) หรือข้อจำกัด (Threats) สภาวะแวดล้อมภายนอกจะอยู่นอกเขตขององค์การ

ดังนั้นผู้บริหารจะไม่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมได้โดยตรง แต่พลังเหล่านี้จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำเนินการและการบรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกไม่ว่าจะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรงหรือไม่ ย่อมส่งผลให้เกิดโอกาสหรือข้อจำกัดต่อองค์การ รวมทั้งมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์การ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกนั้น ประกอบด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรง และที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรง เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายนอกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะควบคุมเพื่อกำหนดทิศทางขององค์การได้อย่างเหมาะสมตามพลวัตรการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนั้น ดังนั้นในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกตามขั้นตอนจะช่วยให้ผู้บริหารตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งสามารถจำแนกขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. การตรวจสอบ (Scanning) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การในประเด็นต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต ข้อมูลจากประสบการณ์ รายงาน การสัมมนา การประชุม รวมถึงการสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การติดตามและตรวจสอบ (Monitoring) เป็นการติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นว่ามีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบอย่างไรต่อองค์การ

3. การพยากรณ์ (Forecasting) เป็นการคาดการณ์ถึงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยใช้ข้อมูลจากการติดตามและตรวจสอบ ซึ่งทำให้ทราบถึงแนวโน้มในอนาคต

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

4. การประเมิน (Assessing) เป็นการประเมินถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น อิทธิพลของผลกระทบนั้น และระยะเวลาของการเกิดผลกระทบ

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารจะต้องการวิเคราะห์ปัจจัยและสภาวการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร โดยทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อทราบถึงทรัพยากรและความสามารถที่มีอยู่ภายในองค์กรว่าเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อน และทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดโอกาสหรืออุปสรรคต่อองค์กร วิธีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่ง่ายที่สุดคือการวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งสถานะขององค์กรได้ชัดเจน

2. การกำหนดทิศทาง เป็นการกำหนดแนวรุก (Thrust) โดยตัวบ่งชี้ขององค์กร คือ พันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) กระบวนการสร้างทิศทางขององค์กร ประกอบ ด้วยขั้นตอน ได้แก่ 1) การไตร่ตรองผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การสร้างพันธกิจขององค์กรที่เหมาะสม และ 3) การสร้างวัตถุประสงค์ขององค์กรที่เหมาะสม

มณฑา จำปาเหลือง (2558, หน้า 92) กล่าวว่า การกำหนดทิศทางของกลยุทธ์ว่าการก าหนดทิศทาง (Direction Setting Organizational) หมายถึง กระบวนการนำผลการวิเคราะห์จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมาสรุปเพื่อสังเคราะห์กำหนดทิศทางองค์กรเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ นโยบาย

ณฐวัฒน์ พระงาม (2558, หน้า 4) กล่าวว่า การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์หรือการวิเคราะห์ SWOT มาทำการประมวลผลเพื่อใช้กำหนดทิศทางกลยุทธ์ในอนาคตขององค์การ โดยการกำหนดทิศทางขององค์การ ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) และเป้าหมาย (Goal) รวมทั้งกำหนดกลยุทธ์ตามระดับขององค์การ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์การ (Corporate strategy) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business strategy) และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional strategy)

ในการกำหนดทิศทางขององค์กร ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ภารกิจ (Mission) และเป้าหมาย (Gold) ซึ่งวิสัยทัศน์ (Vision) คือกรอบในการดำเนินงานที่ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดทิศทางในระยะยาว ภารกิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

(Mission) คือ ประกาศขององค์กรที่กำหนดว่าจะทำอะไรในปัจจุบัน กำลังจะทำอะไรในอนาคต และองค์กรเป็นองค์กรแบบใดและจะก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแบบใด ทั้งนี้เพื่อบรรลุสู่ความเป็นเลิศเหนือกว่าคู่แข่งขันเป้าหมาย (Gold) คือการบอกสิ่งที่องค์กรปรารถนาให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยมีการกำหนดให้ชัดเจน กระชับ และสามารรถวัดได้ ทั้งนี้การกำหนดเป้าหมายจะมีการกำหนดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นกว่าการกำหนดภารกิจว่าจะต้องทำสิ่งใด

Dess & Miller (2005, p. 19) กล่าวว่า การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดทิศทางขององค์การ (Setting a direction) เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่มง่ายแก่การเข้าใจ และกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่มีความหมายต่อองค์การว่าสิ่งที่กล่าวมานี้จะมีรูปแบบอย่างไรต่อไปในอนาคตเป็นการมีวิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์

Ireland Hitt & Hoskisson (2016, p. 21) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 กล่าวถึง การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ว่าจะต้องสามารถให้วิสัยทัศน์ที่แจ่มชัดและมีลักษณะที่จูงใจขององค์การเป็นวิสัยทัศน์ที่มาจากบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

Certo and Peter (2017, p. 23) กล่าวสรุปว่า การกำหนดทิศทางขององค์กร (Establishing organization direction) หรือ การกำหนดแนวรุก (Thrust) โดยตัวบ่งชี้ขององค์กร คือ พันธกิจ วัตถุประสงค์ กระบวนการสร้างทิศทางขององค์กร ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) การไตร่ตรองผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การสร้างพันธกิจขององค์กรที่เหมาะสม 3) การสร้างวัตถุประสงค์ขององค์กรที่เหมาะสม การกำหนดทิศทางเป็นผลมาจากการไตร่ตรองมาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมขององค์กร การกำหนดพันธกิจที่เหมาะสมจะเพิ่มโอกาสของการอยู่รอดในระยะยาวให้แก่สถาบันซึ่งหลังจากนั้นจะสามารถดำเนินการในขั้นตอนย่อยที่ 3 ได้โดย 1) วิเคราะห์แนวโน้มที่สำคัญของสภาพแวดล้อม 2) พัฒนาวัตถุประสงค์ โดยภาพรวมของสถาบัน 3) สร้างวัตถุประสงค์ย่อย ๆ เป็นลำดับขั้น

จึงสรุปได้ว่า การกำหนดทิศทางเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดทิศทางที่จะมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร ได้แก่ การกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ระยะสั้นและระยะยาวขององค์กร การกำหนดทิศทางขององค์กรชัดเจน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรอย่างยิ่ง เนื่องจากจะมีเป้าหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และแนวทางการปฏิบัติงานในองค์กรที่ชัดเจน บรรลุเป้าประสงค์ และสามารถวัดผลได้ ซึ่งทำให้การกำหนดกลยุทธ์มีความชัดเจนและสามารถนำไปสู่ปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

3. การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดหรือคัดเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงโดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ตามลำดับเพื่อให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จ 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ และ 3) การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

อนิวัช แก้วจำนงค์ (2558, หน้า 5 – 6) กล่าวว่า องค์การที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยทั่วไปจะกำหนดกลยุทธ์ในหลาย ๆ รูปแบบ กลยุทธ์แต่ละรูปแบบจะดำเนินการภายหลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางธุรกิจภายในและภายนอกหรือที่เรียกว่าการวิเคราะห์ SWOT แล้ว ทั้งนี้ องค์การธุรกิจทั่วไปได้มีการจำแนกกลยุทธ์เป็น 3 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์การ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ โดยองค์การทั่วไปจะให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับ ซึ่งอาจรวมกลยุทธ์หนึ่งเข้าไปอยู่ภายในกลยุทธ์อื่น ๆ ด้วยก็ได้ อย่างไรก็ตาม กลยุทธ์แต่ละระดับจะต้องสนับสนุนซึ่งกันและกันตามลำดับ เพื่อนำพาองค์การไปสู่การบรรลุผลสำเร็จ

การกำหนดกลยุทธ์จึงมีความสำคัญมากต่อจุดหมายปลายทางในอนาคต การประมวลข้อมูลทั้งหมดจากการวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Portfolio approach) โดยเฉพาะการวิเคราะห์ SWOT จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในระดับองค์การโดยรวม (Corporate – level strategy) ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์หลัก (Grand strategy) ที่ผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าควรนำกลยุทธ์ใดไปดำเนินการโดยมีบรรทัดฐานในการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ ดังนี้คือ 1) กลยุทธ์ต้องตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก 2) กลยุทธ์ที่ดีต้องคำนึงถึงการรักษาสถานภาพ และความได้เปรียบในการแข่งขัน 3) กลยุทธ์แต่ละด้านต้องมีความสอดคล้องกัน 4) กลยุทธ์ที่ดีต้องคำนึงถึงความยืดหยุ่น 5) กลยุทธ์ต้องสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าประสงค์ 6) กลยุทธ์ที่ดีต้องมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน ทั้งนี้ในการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ควรต้องพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ ประกอบด้วย เช่น ความเพียงพอของทรัพยากร การเผชิญกับความเสี่ยง สมรรถนะขององค์การโดยรวม ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดหาวัตถุดิบ การติดต่อผู้รับบริการ และความรวดเร็วในการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่นอกเหนือความคาดหมาย เป็นต้น เทคนิคที่ใช้ในการกำหนด

กลยุทธ์ ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการกำหนดกลยุทธ์เป็นงานสำคัญของผู้บริหารระดับสูงและทีมงาน เพราะเป็นงานที่ละเอียดอ่อนเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินงานและการดำรงอยู่ขององค์การ โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และความเข้าใจในสภาพความเป็นไปของปัจจัยแวดล้อม ในการกำหนดกลยุทธ์นั้นจะต้องพิจารณาว่าเป็นการกำหนดกลยุทธ์ในระดับใด ได้แก่ กลยุทธ์ในระดับองค์การ กลยุทธ์ในระดับธุรกิจ และกลยุทธ์ในระดับปฏิบัติการ ซึ่งจะมีรายละเอียดและขอบเขตการดำเนินงานแตกต่างกัน โดยขั้นตอนในการกำหนดกลยุทธ์ในแต่ละระดับจะเหมือนกัน คือ 1) พิจารณาปัจจัยนำเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ ได้แก่ ปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอก และ 2) การจับคู่ปัจจัยเพื่อใช้เพื่อนำไปใช้เป็นทางเลือกในการกำหนดกลยุทธ์ สำหรับเทคนิคในการกำหนดกลยุทธ์ในแต่ละระดับนั้นมีความแตกต่างกัน ผู้บริหารจะต้องพิจารณาเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่

David (2011, p. 25) กล่าวสรุปว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ การวิเคราะห์การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การกำหนดทิศทางของโรงเรียน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นภาพความสำเร็จของนักเรียนหรือโรงเรียนในอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้น พันธกิจ เป็นพันธสัญญาที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เป้าหมาย เป็นผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของโรงเรียน การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้โรงเรียนมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนที่จะทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ กำหนดกลยุทธ์โรงเรียนแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1) กลยุทธ์หลักหรือกลยุทธ์ระดับองค์กร เป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนในภาพรวมที่สอดคล้องและตอบสนองเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของโรงเรียนการกำหนดกลยุทธ์หลักนี้จะถูกกำหนดโดยผู้บริหารโรงเรียน 2) กลยุทธ์แผนงานเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนตามลักษณะงานภายในโรงเรียน ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนในแต่ละสังกัดได้ถูกกำหนดให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามโครงสร้างการบริหารงาน 4 งาน ประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณและงานบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

Certo and Peter (2017, p. 65) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic formulation) หมายถึง กระบวนการออกแบบและเลือกกลยุทธ์ ซึ่งนำไปสู่การ

บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร วิธีการที่ใช้ในขั้นนี้อาจทำได้โดยการวิเคราะห์คำถามวิกฤต การวิเคราะห์จุดแข็ง S: Strong จุดอ่อน W: weak โอกาส O: Opportunity อุปสรรค T: threat (SWOT analysis) วิธีเมตริกซ์ของกลุ่ม (Boston consulting group growth share matric) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ (General, Electric's Multifactor Portfolio Matrix)

4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ประกอบด้วย 1) การกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน 2) การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ และ 3) การดำเนินงานตามกลยุทธ์

ณฐวัฒน์ พระงาม (2558, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็น การนำกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัดโครงสร้างบุคลากร และการประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญขององค์กร จึงทำให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของแต่ละองค์กร อาจมีความแตกต่างกัน ในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีองค์ประกอบสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) การวางแผนและการจัดสรรทรัพยากร เป็นขั้นตอนของการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุถึงกลยุทธ์ 2) การปรับโครงสร้างองค์กร เพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของการใช้กลยุทธ์และการใช้ทรัพยากร 3) การปรับปรุงระบบภายในองค์กรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่จะใช้ในการบรรลุสู่แผนทิศทางขององค์กร โดยต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ระบบข่าวสารและการควบคุม ระบบกฎเกณฑ์การเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมองค์กรและระบบการเมืองในองค์กร

อนิวัช แก้วจำนง (2558, หน้า 5 – 6) เป็นงานของบุคคลทุกระดับในองค์การ โดยมีผู้บริหารแต่ละหน่วยงานประยุกต์และสร้างความเข้าใจในขั้นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จึงต้องทำการสื่อสารให้บุคคลในองค์การได้เข้าใจและปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนด หากไม่สามารถดำเนินการในส่วนนี้ได้ อาจส่งผลต่อการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้ ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ทั้งนี้อาจแก้ไขได้โดยการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยทั่วไปการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจะมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจประจำวันของผู้บริหารโดยเฉพาะในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรในองค์การ ทั้งนี้องค์การ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อาจนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้แล้วนำไปปฏิบัติพร้อมกันหรืออาจจะเริ่มทีละระดับก็ได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม แต่ละปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม เนื่องจากการตัดสินใจนำกลยุทธ์แต่ละระดับไปปฏิบัติอาจมีผลกระทบระหว่างกันได้จึงต้องตัดสินใจผสมผสานกลยุทธ์อย่างสอดคล้อง Dess and Miller (2013, p.19) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และการควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นกลยุทธ์ที่เป็นจริง ประกอบด้วย การประสมประสาน (Integration) โครงสร้างองค์กร (Organization Structure) การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership)

Certo and Peter (2017, p.15) ได้กล่าวว่า การใช้กลยุทธ์ในองค์กร (Implementing organizational strategy) หรือการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ขั้นตอนนี้เป็นการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารต้องมีแนวคิดที่ชัดเจนในหลาย ๆ ประเด็น เช่น เมื่อใช้ยุทธศาสตร์ใหม่ องค์กรจำต้องมีการเปลี่ยนแปลงมากเพียงใด จะดำเนินการกับวัฒนธรรมองค์กรอย่างไร เพื่อเป็นหลักประกันว่าการใช้กลยุทธ์นี้จะประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นการกำหนดการดำเนินงาน การวางแผนปฏิบัติการผ่านการจัดโครงสร้างบุคลากรและการประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญขององค์กร จึงทำให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของแต่ละองค์กร เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การกำกับ ติดตามกลยุทธ์ 2) การประเมินการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 3) การรายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์

การควบคุมกลยุทธ์ เป็นหน้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้นมักจะเกิดข้อผิดพลาดที่ต้องการปรับปรุง เพื่อให้แน่ใจว่ากลยุทธ์นั้นจะก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ตรงตามแผนที่ได้ตั้งไว้

ณฐวัฒน์ พระงาม (2558, หน้า 35) กล่าวว่า การควบคุมเป็นการติดตามและตรวจสอบ (Monitoring) วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางปรับปรุงและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ให้กลยุทธ์ที่กำหนดอยู่เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์จริงเพื่อองค์การจะได้รับคุณค่าสูงสุดจากการดำเนินงานตลอดจนทำการประเมินผลว่าประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ เพื่อนำไปพัฒนากลยุทธ์ต่อไป และได้กล่าวถึงขั้นตอนในการควบคุม ดังนี้ 1) กำหนดสิ่งที่จะควบคุมซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการควบคุม แต่จะต้องเป็นสิ่งที่สามารถวัดผลได้อย่างชัดเจน 2) กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งอาจจะไม่ใช่เพียงตัวเงินอย่างเดียว องค์กรควรกำหนดตัวชี้วัดให้มีความสมดุลในด้านอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ ลูกค้า กระบวนการและการเรียนรู้ เป็นต้น 3) กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน หรือสิ่งที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ สำหรับตัวชี้วัดแต่ละตัว เช่น แผนงานในปีที่ผ่านมา ค่าเฉลี่ยองค์กรอื่นที่อยู่ในรูปธุรกิจเดียวกัน ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม ค่ามาตรฐานกลางที่มีองค์กรกลางกำหนดไว้ 4) ประเมินผลการปฏิบัติงานตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับการปฏิบัติงานแต่ละงานโดยใช้สารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ข้อมูลงบการเงิน ข้อมูลด้านการผลิต และข้อมูลด้านการตลาด เป็นต้น 5) เปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานกับเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้ให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อเป็นสารสนเทศขององค์กรและหาวิธีในการแก้ไขปรับปรุง

Certo and Peter (2017, p. 23) กล่าวว่า การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic control) ขั้นตอนนี้เน้นที่การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การจัดการที่ใช้เพื่อพิสูจน์และรับรองคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการโดยกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ของ Cert and Peter สามารถแสดงได้

การควบคุมกลยุทธ์เป็นกระบวนการหรือวิธีการที่ผู้บริหารขององค์กรติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งหมดตามแผนกลยุทธ์และผู้ปฏิบัติงานขององค์การอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร

จึงสรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารงานในปัจจุบัน เนื่องจากองค์กรต้องเผชิญกับภาวการณ์เปลี่ยนแปลงส่งผลให้ผู้บริหารต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานให้ทันต่อสถานการณ์ สามารถกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมระดมความคิด ลดความเสี่ยง และมุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การวิจัยเชิงนโยบาย

1. ความหมายของการวิจัยเชิงนโยบาย

นโยบาย คือ แนวทางที่กำหนดขึ้นอย่างกว้าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ รูปแบบนโยบายก็คือข้อความที่ใช้เป็นเครื่องชี้นำสำหรับการบริหารงานต่าง ๆ ดังนั้น นโยบายจึงจำเป็นสิ่งที่กำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy) และสิ่งที่จะทำต่อไปเพื่อให้นโยบายนั้นประสบความสำเร็จ องค์ประกอบสำคัญของนโยบาย คือ มีเป้าหมายที่จะกระทำ มีการกำหนดแนวทางและกฎเกณฑ์ วิธีการ กลยุทธ์หรือกลวิธีที่เป็นเครื่องมือที่จะใช้จะทำให้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุงานภายในเวลาที่กำหนด การกำหนดในนโยบาย จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและนักนโยบาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่นำหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ซึ่งเมื่อมีการนำผลกับการวิจัยมาใช้เกี่ยวกับการตัดสินใจด้านนโยบายมากขึ้น การวิจัยเชิงนโยบายมีความแพร่หลายและนิยมจัดทำมากขึ้นในปัจจุบัน

การวิจัยเชิงนโยบายมีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย แต่โดยทั่วไปยอมรับกันว่า การวิจัยเชิงนโยบาย หมายถึง กระบวนการการศึกษารวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ (Recommendations) ตลอด จนแนวทางปฏิบัติที่อาจเกิดเป็นไปได้ ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระดับนโยบาย ที่ผู้วิจัยจะสื่อสารแก่บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจ (Decision makers) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนหรือปรับปรุงแก้ไขนโยบาย กลยุทธ์หรือโครงการต่าง ๆ ต่อไป (Duke shire และ Thurlow, 2002, pp. 3 – 4) นอกจากนี้ยังมีผู้กำหนดความหมายการวิจัยเชิงนโยบายจากบทบาทด้วย กล่าวคือ การวิจัยเชิงนโยบาย หมายถึง การวิจัยที่มีบทบาทหลักการ 1) วิเคราะห์ตัวนโยบาย 2) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามนโยบาย 3) วิจัยเพื่อพัฒนานโยบาย (สุคนธา คงศีล และสุขุม เจียมตน, 2550, หน้า 60) จากนิยามต่าง ๆ ดังกล่าวมา จะเห็นได้ว่าการวิจัยเชิงนโยบาย มิใช่แต่เฉพาะการศึกษา สภาพปัจจุบันที่เป็นก่อนการใช้นโยบายหรือหลังการใช้นโยบายเท่านั้น เพราะสิ่งสำคัญของการวิจัยเชิงนโยบายก็คือ ผู้วิจัยจะต้องให้ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ (Action – oriented recommendations) อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติแก่ผู้ใช้ผลการวิจัยด้วย เพราะผู้ใช้ผลการวิจัยจะนำมาใช้ในการตัดสินใจต่อไปว่า จะผลักดันหรือขับเคลื่อนนโยบาย ปรับปรุงหรือล้มเลิกเสีย สำหรับคำว่าผู้ใช้การวิจัยนี้ในที่นี้ เช่น ผู้สร้างนโยบาย (Policy makers) รัฐบาลหรือภาครัฐ (Government) องค์กรในสังคม (Community organizations) หรืออาจจะเป็นหน่วยงานอื่นที่ได้ผลจากการใช้นโยบาย เป็นต้น

2. แหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงนโยบาย

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ความสำคัญมากสำหรับนักวิจัยเชิงนโยบาย ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นการวิจัยขนาดใหญ่ ที่อาจต้องใช้แหล่งข้อมูลจำนวนมาก หรือค่อนข้างจะอยู่ในกระแสหรือแนวโน้ม ซึ่งจะต้องเป็นปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้แหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงนโยบายมีหลากหลายอาทิเช่น

2.1 สื่อ (Media)

การวิจัยเชิงนโยบาย ผู้วิจัยสามารถที่จะเก็บข้อมูลจากการสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง รายการโทรทัศน์ เพราะโดยส่วนใหญ่สื่อสารมวลชนเหล่านี้ มีบทบาทสำคัญที่กำหนด ค้นคว้าหรือเสนอประเด็นต่าง ๆ ในสังคมที่คนส่วนใหญ่ควรจะกลับมาพิจารณาหรือให้ความสำคัญ ตัวอย่างเช่น การเสนอเกี่ยวกับภาวการณ์ การอ่านของคนไทยการเสนอประเด็นเกี่ยวกับการเหลื่อมล้ำในการรักษาพยาบาล เป็นต้น การเสนอประเด็นเรานี้จะทำให้เกิดประเด็นกระแสสังคม ที่นักนโยบายหรือผู้มีอำนาจต้องให้ความสนใจ และนำข้อมูลจากการนำเสนอมาใช้กำหนดนโยบายหรือการปฏิบัติงานได้ ตัวอย่างเช่น การนำเสนอข่าว การค้นพบซากทารกที่วัดแห่งหนึ่งให้กระทรวงสาธารณสุขต้องสร้างนโยบายหรือเรื่องเกี่ยวข้องการผลักดันกฎหมาย เรื่องการทำแท้ง และทำให้เกิดกระแสเรื่องการกำหนดบทบัญญัติเพื่อลงโทษผู้ชายที่ทำให้ผู้หญิงเกิดการตั้งครรภ์และต้องทำแท้ง เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การตัดสินใจและสร้างนโยบายในที่นี้มาจากการนำเสนอข้อมูลสื่อสารมวลชน

2.2 สถิติของหน่วยงานรัฐ (Official statistics)

โดยทั่วไปหน่วยงานภาครัฐจะกัดจะจัดเก็บข้อมูลเชิงสถิติต่าง ๆ ไว้อยู่แล้ว นักนโยบายจะต้องไปศึกษาข้อมูลจากฐานข้อมูลที่รวบรวมไว้ ตัวอย่างเช่น การกำหนดนโยบายและโครงการของภาครัฐ ให้นโยบาย เมาไม่ขับ ก็มาจากข้อมูลสาเหตุเกี่ยวกับการได้รับอุบัติเหตุของประชาชนซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลสถิติให้เห็นว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการผู้ขับขี่พาหนะดื่มสุราจนเมาและไม่สามารถควบคุมพาหนะได้ นอกจากนี้ จากสถิติเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตในช่วงเทศกาลสงกรานต์ในหลายปีที่ผ่านมา ได้เกิดการบูรณาการ ระหว่างกระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคมและกระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมมือกันผลักดันนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อลดอัตรา ผู้เสียชีวิตเป็นต้น

2.3 โพล (Polls)

โพลเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นหรือความรู้สึกของสังคมในประเด็นหรือหัวข้อเรื่องที่สำคัญหรือเป็นที่สนใจ ณ ขณะนั้นหน่วยงานภาครัฐ

มักจะใช้สำนักโพลหรือนักจัดเก็บข้อมูล ในการที่จะพิจารณาความคิดเห็นของประชากรโดยทั่วไปอย่างฉับพลันทันที หลังจากที่มีประเด็นใดประเด็นหนึ่งเสนอขึ้นมาในสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการทำโพลหรือการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนนั้น อาจจะมีการยกระดับเป็นการออกเสียงประชามติ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการใช้เรื่องราวที่เป็นประเด็นขนาดใหญ่ เช่น การประชามติเกี่ยวกับการสร้างโครงโรงไฟฟ้านิวเคลียร์หรือการจัดสร้างเขื่อน เนื่องจากประเด็นเหล่านี้ จะให้ความละเอียดอ่อนและเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ซึ่งอาจส่งผลกระทบในวงกว้าง การทำโพล จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ของสังคม

2.4 ชุมชนวิชาการ (academic community)

การวิจัยเชิงนโยบายอาจจะได้ ข้อมูลการวิจัยจากผลงานวิจัยในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ของนักวิชาการในมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องทำเป็นปกติอยู่แล้ว ผลงานวิจัยของนักวิชาการซึ่งอยู่ในชุมชนวิชาการที่มีคุณค่าอย่างมากต่อนักนโยบายและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตัดสินใจเชิงนโยบาย ซึ่งจะเป็นการนำผลวิจัยซึ่งเดิมเคยอยู่ในที่ที่ไม่เผยแพร่นักออกมาสู่สังคมมากยิ่งขึ้นนอกจากนี้ บางมหาวิทยาลัยได้ก่อตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ทำงานทำการวิจัยและเสนอโยบายอยู่แล้ว เช่นสถาบันวิจัยต่าง ๆ ซึ่งทำให้ศาสตร์และความรู้ด้านต่าง ๆ พัฒนาขึ้นมากซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักวิจัยเชิงนโยบาย ตัวอย่าง เช่น ในประเทศแคนาดาได้มีการก่อตั้งศูนย์วิจัยด้านการสนับสนุนสุขภาพแห่งแอตแลนติก (Atlantic Health Promation Research Centre) โดยมีพันธกิจสำคัญเพื่อจะให้ผลิตงานวิจัยและพัฒนาแนวทางการสนับสนุนสุขภาพซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการจัดทำและการกำหนดนโยบายด้านสุขภาพและสาธารณสุขของแคนาดา เป็นต้น

2.5 ความรู้หรือภูมิปัญญาดั้งเดิม (Traditional Knowledge)

ข้อมูลที่นักวิจัยเชิงนโยบายได้รับมา บางกรณีอาจจะมิใช่ข้อมูลที่ได้จากประชากรในกลุ่มอื่น ๆ หรือเป็นข้อมูลจากภาคสาธารณะก็ได้แต่เป็นข้อมูลที่เกิดจากภายในชุมชนหรือในกลุ่มประชากรเฉพาะ คำว่าความรู้หรือภูมิปัญญาดั้งเดิม หมายถึงความรู้ที่ชุมชนต่าง ๆ ที่คิดค้นขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชีวิตและสภาพท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่โดยมีการส่งผ่านประชากรรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ความรู้ที่เกิดภายในท้องถิ่นเช่นนี้ จึงมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ และนักวิจัยด้านนโยบายสามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายได้ ตัวอย่างเช่น ในบางท้องถิ่นมีการรักษาโรคโดยใช้สมุนไพรหรือผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้นักนโยบายสามารถจัดทำนโยบายเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพในท้องถิ่นได้ด้วยการสนับสนุนหรือการจัดทำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการที่เกี่ยวกับการผลิตและการใช้ยาสมุนไพรตลอดจนการต่อยอดการพัฒนายาสมุนไพรเหล่านี้ให้กลายเป็นองค์ความรู้ที่เป็นที่ยอมรับหรือจดสิทธิบัตรได้ เป็นต้น

3. กระบวนการจัดทำวิจัยเชิงนโยบาย

การจัดทำวิจัยเชิงนโยบายค่อนข้างมีรูปแบบในการจัดทำที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม สามารถสรุปขั้นตอนของกระบวนการจัดทำอยู่ 6 ขั้นตอน ดังนี้ (สุคนธา คงศีล และสุขุม เจียมตน, 2558, หน้า 62)

3.1 การระบุปัญหา เป็นการศึกษาว่าขณะนี้ ประชาชนประสบปัญหามีความเดือดร้อนเรื่องอะไร การระบุปัญหาอาจทำได้โดยการศึกษาภาคสนามหรือการลงพื้นที่เพื่อดูว่าประชาชนเดือดร้อนเรื่องอะไรบ้างหรือมีประเด็นใดที่สังคมต้องการพัฒนาอีกบ้าง ซึ่งนักวิจัยจะต้องพิจารณาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิเช่น สื่อมวลชนหรือผลการวิจัยจากศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้น

3.2 การกำหนดเป็นวาระสำคัญสำหรับการตัดสินใจ เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนหรือประเด็นต่าง ๆ ในสังคมนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก หากปัญหาหนึ่งได้รับการแก้ไขปัญหาหนึ่งก็อาจจะเกิดขึ้นตามมา นักวิจัยจึงต้องกลั่นกรองหรือบางครั้งอาจจะต้องเลือกปัญหาเพื่อศึกษา แต่เนื่องจากวิจัยงานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นคำสั่งของความต้องการเฉพาะของเจ้าของทุนวิจัย ด้วยเหตุนี้นักวิจัยจำเป็นจะต้องกำหนดปัญหาให้ชัดเจน ตรงกับความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ผลการวิจัย ด้วยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดโจทย์วิจัยสำหรับคนหาคำตอบให้ถูกต้อง

3.3 การกำหนดข้อเสนอนโยบาย เมื่อปัญหาได้รับการยอมรับจากผู้วิจัยหรือผู้ที่จะใช้ผลการวิจัยก็จะถูกนำมาพิจารณาว่ามีแนวทางแก้ไขปัญหาได้กี่แนวทาง ซึ่งเรียกว่าข้อเสนอหรือทางเลือกนโยบายที่มีอยู่หลายทางเลือก โดยหลักการแล้วจะต้องวิเคราะห์แต่ละทางเลือกว่ามีประโยชน์อย่างไร

3.4 การอนุมัตินโยบาย ทางเลือกข้อเสนอนโยบายที่ให้ประโยชน์สูงสุดจะถูกอนุมัติออกมาเป็นนโยบาย

3.5 การดำเนินนโยบาย นโยบายที่ได้รับอนุมัติจะถูกนำไปปฏิบัติโดยมีส่วนราชการและข้าราชการประจำเป็นผู้รับผิดชอบ

3.6 การประเมินผลนโยบาย เมื่อดำเนินนโยบายแล้วเสร็จต้องประเมินผลนโยบายเพื่อจะรับทราบว่าการดำเนินนโยบายดังกล่าว บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจต่อไป

ว่านโยบายนั้น ๆ ควรได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป หรือควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร หรือควรยุติแล้วกำหนดโยบายอื่นออกมาทดแทน

โดยทั่วไปการวิจัยเชิงนโยบายจะเริ่มจากการสำรวจข้อมูลทุติยภูมิก่อน เพื่อพิจารณาว่าได้ข้อมูลที่ครบหรือเพียงพอต่อการทำวิจัยหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอก็จะต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสำรวจลงพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งจะเป็นการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น

นอกจากนี้ Duke shire และ Thurlow (2002, pp. 11 – 12) ได้กล่าวถึงบทบาทของการวิจัยเชิงนโยบายที่ได้เข้าไปในกระบวนการต่าง ๆ ของการขับเคลื่อนนโยบายสรุปได้ดังนี้

1. การวิจัยเชิงนโยบายช่วยในการระบุปัญหาและระบุประเด็นสำคัญ (Recognizing Problem and Identifying Issues) ซึ่งการวิจัยสามารถที่ทำให้เห็นประเด็นอันเป็นปัญหาที่ควรจะได้รับการปรับปรุงหรือแก้ไข โดยทั่วไปข้อมูลที่จะนำมาใช้มักถูกนำเสนอโดยองค์กรภายนอกชุมชนที่ประสบปัญหา เช่น จากสื่อ ผู้แทนของภาครัฐ การศึกษาของนักวิชาการ โพล ฯลฯ ซึ่งนักวิจัยและนักนโยบายจะต้องร่วมกันพิจารณาเลือกประเด็นปัญหาที่เห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วน และเห็นว่าจะต้องมีการดำเนินนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแก้ปัญหา

2. การวิจัยเชิงนโยบายจะช่วยสร้างความเข้าใจ ประเด็นสำคัญให้เกิดความกระจ่างชัดยิ่งขึ้นเมื่อนักนโยบายหรือผู้บริหารได้เลือกประเด็นปัญหาที่เห็นว่าสำคัญและจำเป็นจะต้องดำเนินนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาแล้ว นักนโยบายจะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนขึ้น ด้วยการใช้วิธีการวิจัยในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้น เพื่อให้ซ้ำสามารถอธิบายปัญหานั้นได้ในมติที่นุ่มลึกขึ้น

3. การวิจัยเชิงนโยบายจะช่วยสนับสนุนและเลือกแผนการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด (Supporting a selected plan of action) เมื่อได้มีการระบุประเด็นปัญหาและตัดสินใจที่จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือตัดสินใจแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ในการแก้ปัญหาหนึ่ง ๆ จะต้องมีแผนสำหรับปฏิบัติการ (Action plan) เพื่อที่กำหนดยุทธศาสตร์ เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ต่อไป ซึ่งในการเลือกหรือกำหนดแผนนั้นสามารถใช้การวิจัยเข้ามามีบทบาทได้ โดยผู้บริหารหรือนักนโยบายจะนำผลการวิจัยมาประกอบเพื่อพิจารณาคัดเลือกวิธี และนำเสนอเป็นโครงร่างของแผนปฏิบัติการหรือแผนงาน ซึ่งจะช่วยให้แผนงานนั้นได้รับความเสียได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากสังคมมากขึ้น ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มโอกาสที่แผนงานนั้นจะได้รับการคัดเลือกให้นำไปสู่การปฏิบัติจริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. การวิจัยเชิงนโยบายจะช่วยครอบคลุมกระบวนการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบาย (Mentioning process and evaluating import) นักวิจัยเชิงนโยบายจะเข้ามามีบทบาทในการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการนำแผนปฏิบัติการหรือแผนงานไปใช้การวิจัยอาจจะดำเนินการในลักษณะการเก็บข้อมูลจากผู้ได้รับผลจากนโยบายหรือผู้เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบาย เช่น สิ่งใดที่มีประสิทธิภาพหรือสิ่งใดที่เป็นประโยชน์ หรืออาจจะทำให้เกิดโทษจากการดำเนินนโยบายนั้น โดยหากมีการวิจัยต่อไปก็อาจจะทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้การขับเคลื่อนนโยบาย ประสบปัญหาหรือมีอุปสรรค การวิจัยเพื่อตรวจสอบและประเมินนโยบายนั้น จะทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจปรับปรุงนโยบายแก้ไข และยุตินโยบาย หากพบว่านโยบายดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลดังที่กำหนดไว้

ทั้งนี้การวิจัยเชิงนโยบายจะต้องศึกษาข้อมูลปรากฏตามข้อเท็จจริงสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานหรือองค์กรที่ได้ทำวิจัยและเสนอข้อเสนอแนะในลักษณะที่สามารถปฏิบัติได้จริง

จึงสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงนโยบาย เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนการกำหนด ปรับปรุง และประเมินนโยบายสาธารณะหรือนโยบายทางการศึกษา โดยมุ่งวิเคราะห์ปัญหา สภาพการณ์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เพื่อนำเสนอทางเลือกหรือข้อเสนอเชิงนโยบายที่เหมาะสม ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสังคม นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการความจำเป็น

1. ความหมายของการประเมินความต้องการความจำเป็น

นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการความจำเป็นดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2561, หน้า 1 – 9) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการความจำเป็น ดังนี้

1. การนิยามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) หมายถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสิ่งที่มีอยู่จริง นิยามนี้ยังสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกกำหนดความต้องการจำเป็นในลักษณะของความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แต่ไม่ได้กำหนดว่าต้องมีความแตกต่างกันเท่าใดจึงจะถือว่าเป็น “ความต้องการจำเป็น” กลุ่มที่สอง กำหนดความต้องการจำเป็นว่าเป็นความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้นก็ได้หรือไม่ใช่ก็ได้ แต่เกณฑ์การพิจารณา จะเป็นความต้องการจำเป็นหรือไม่ ให้พิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับ หากความต้องการจำเป็นได้รับการตอบสนองหรือความเสียหาย หรือผลเสียที่เกิดขึ้น หากความต้องการจำเป็นไม่ได้รับการตอบสนอง นิยามตามโมเดลนี้เรียกว่า “Performance Needs”

2. การนิยามโมเดลการแก้ปัญหา (Solution Model) หมายถึง สิ่งที่ต้องการ และจำเป็นต้องทำให้ได้ หรือทำให้เกิด หรือทำให้มี ซึ่งหากไม่ได้รับจะอยู่ในสภาพที่ไม่พึงประสงค์นิยามโมเดลนี้ เรียกว่า “Treatment Needs”

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2561, หน้า 5 – 7) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการความจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ในองค์กรหรือหน่วยงาน ผู้บริหารวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อหาความสามารถที่ต้องพัฒนาของบุคลากรโดยนำความสามารถมาตรฐาน (สิ่งที่ควรจะเป็น) ในการดำเนินงานลบด้วยความสามารถที่บุคลากรมีอยู่จริง (สิ่งที่เป็นอยู่) จะได้ความ สามารถที่ต้องการพัฒนา (ความแตกต่าง) ซึ่งจะนำไปสู่การจัดหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรต่อไป

จึงสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ คาดหวังให้เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานในลำดับต่อไป

2. ความสำคัญของความต้องการความจำเป็น

นักวิชาการ ได้ให้ความสำคัญของการประเมินความต้องการความจำเป็นดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2561, หน้า 1 – 12) ได้ให้ความสำคัญของการประเมินความต้องการความจำเป็นไว้ว่า เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการความจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการความจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

Witkin (2024, pp. 15 – 29) ได้ให้ความสำคัญของการประเมินความต้องการความจำเป็นไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังและการตัดสินใจ

จึงสรุปได้ว่า ความสำคัญของความต้องการความจำเป็น เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง

3. ขั้นตอนการประเมินความต้องการความจำเป็น

นักวิชาการ ได้เสนอขั้นตอนของการประเมินความต้องการความจำเป็น ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2561, หน้า 1 – 15) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการความจำเป็นไว้ว่า 3 ขั้นตอน คือ

1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification)
2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis)
3. การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (Needs Solution)

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2561, หน้า 5 – 10) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการความจำเป็นไว้ดังนี้

1. ขั้นก่อนการประเมิน (Reassessment) ในขั้นแรกนี้เป็นขั้นตอนของการสำรวจ (Exploration) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1.1 การวางแผนสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น

1.2 การนิยามหรือการกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น

1.3 กำหนดขอบเขตหลักของการประเมินความต้องการจำเป็น หลักและ / หรือประเด็นที่ต้องการประเมิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.4 กำหนดรายละเอียดและข้อมูลความต้องการตามขอบเขตที่จะประเมิน ซึ่งรวมถึงกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน

1.5 ตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ แผนเบื้องต้นสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น และนำไปใช้ในขั้นที่ 2 และ 3

2. ขั้นประเมิน (Assessment) หลังจากสำรวจความต้องการจำเป็นต่าง ๆ แล้วในขั้นนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data gathering) ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

2.1 สรุปตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับบริบท ขอบเขตและสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลของความต้องการ ซึ่งในขั้นนี้ย่อมทำให้ทราบความต้องการของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย

2.3 หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในเบื้องต้นระยะแรก

2.4 วิเคราะห์หาสาเหตุของความต้องการจำเป็นหรือประเด็นปัญหา

2.5 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผลที่ได้ในขั้นประเมินคือความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไขตามลำดับความสำคัญในระยะแรก

3. ขั้นหลังการประเมิน (Post assessment) เมื่อได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแล้ว ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือ การนำผลการประเมินไปใช้ (Utilization) ประกอบด้วย

3.1 จัดเรียงลำดับ (Set Priority) ความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญและทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์

3.2 พิจารณาทางเลือกสำหรับการแก้ปัญหาจากข้อที่ 1 ทำให้ทราบปัญหาที่เร่งด่วนที่สุด ถ้าหากไม่นำมาแก้ปัญหาก็จะสูญเปล่าในการทำการประเมิน ดังนั้น จึงต้องช่วยกันพิจารณาหาทางเลือกสำหรับแก้ปัญหา

3.3 พัฒนาแผนการปฏิบัติเพื่อใช้ในการดำเนินงานต่อไป

3.4 ประเมินผลของการประเมินความต้องการจำเป็น

3.5 รายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Witkin (2024, pp. 15 – 29) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการความจำเป็น ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนการประเมิน (การสำรวจ) เป็นระยะการเตรียมการก่อนประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ การกำหนดแผนการดำเนินการ การกำหนดจุดมุ่งหมายหลักการ กำหนดขอบเขตหรือประเด็นของความต้องการจำเป็น รวมถึงการกำหนดข้อมูลที่จะรวบรวม แหล่งที่มาของข้อมูล วิธีการ ระดับความสามรถในการใช้ข้อมูล

ระยะที่ 2 การประเมิน (การเก็บรวบรวมข้อมูล) เป็นระยะการเก็บข้อมูล และความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความต้องการจำเป็นก่อนหลังขั้นแรก การวิเคราะห์สาเหตุ ระดับที่ 1, 2 และ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 หลังการประเมิน (การนำไปใช้ประโยชน์) เป็นระยะการใช้ผลประเมินความต้องการจำเป็นก่อนหลังในทุกระดับที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ การพิจารณาแนวทางแก้ปัญหา การพัฒนาแผนปฏิบัติงานการแก้ปัญหา การประเมินความต้องการจำเป็น การเผยแพร่ผลที่ได้รับ

จึงสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น เริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดขอบเขตหรือประเด็นในการประเมิน กำหนดวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น นำข้อมูลมาวิเคราะห์สังเคราะห์จัดเรียงลำดับ รายงานและนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์ต่อไป

แนวคิดการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship)

1. ความหมายการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) ไว้ในทิศทางที่สอดคล้องกัน โดยเน้นที่การใช้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญระดับสูงในการวิพากษ์และตัดสินคุณภาพของสิ่งที่ประเมิน ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2561, หน้า 45 – 52) ได้กล่าวถึงการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยปฏิบัติการและการประเมินความต้องการจำเป็น โดยเน้นว่าเป็นการใช้ “สายตาของผู้เชี่ยวชาญ” (Expert's Eye) ในการมองหาจุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการหรือรูปแบบการทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ตรงจุดและมีประสิทธิภาพสูงสุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รัตนะ บัวสนธ์ (2563, หน้า 135 – 140) ได้ให้ความหมายในเชิงกระบวนการวิจัยว่า เป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ (Model) หรือนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ มาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณา วิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อยืนยันว่าสิ่งที่พัฒนาขึ้นนั้นมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้จริง

สมาน อัศวภูมิ (2566, หน้า 145 – 150) ได้ให้ความหมายที่ร่วมสมัยว่า การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเป็นวิธีการประเมินที่เน้นการใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ของผู้ที่มีความชำนาญสูง เพื่อแยกแยะคุณลักษณะและคุณภาพของสิ่งที่ประเมินได้อย่างลึกซึ้ง โดยเน้นที่การมองเห็นความสอดคล้องและความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ซึ่งไม่สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว

Elliot W. Eisner (2017, pp. 135 – 150) ได้อธิบายว่า “การเป็นผู้เชี่ยวชาญ” (Connoisseurship) คือศิลปะของการรับรู้ (Art of Perception) ที่ช่วยให้บุคคลสามารถมองเห็นความละเอียดอ่อนที่บุคคลทั่วไปมองไม่เห็น เปรียบเสมือนผู้เชี่ยวชาญด้านไวน์หรือนักวิจารณ์ศิลปะที่สามารถแยกแยะคุณภาพของผลงานได้จากประสบการณ์ที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน ดังนั้น การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญจึงเป็นเวทีที่ใช้ความเชี่ยวชาญดังกล่าวมาเพื่อ “วิพากษ์” (Criticism) และตัดสินคุณค่าของปรากฏการณ์หรือผลงานทางการศึกษา

จึงสรุปได้ว่า การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) หมายถึงการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบหนึ่ง ด้วยการเชิญผู้เข้าร่วมสนทนารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจงตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนดด้วยการสนทนาโต้ตอบ แสดงความรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกันในประเด็นต่าง ๆ ที่นักวิจัยกำหนดขึ้นมาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีคำถามหลักหรือคำถามประเด็นหลักของการศึกษาการเตรียมประเด็นคำถาม คำถามทุกข้อต้องประกอบด้วยตัวแปร นำตัวแปรสร้างคำถามที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน คำถามแต่ละข้อต้องตั้งสมมุติฐานย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้คำตอบในเชิงเหตุผล

2. หลักการและแนวคิดพื้นฐาน (Theoretical Framework)

แนวคิดของการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญมีรากฐานมาจากทฤษฎีการวิพากษ์ทางการศึกษา (Educational Criticism) ของ Eisner (2017) ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.1 การรับรู้ระดับผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นกระบวนการภายในตัวบุคคลที่เกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ จนสามารถรับรู้ถึง “ความงาม” หรือ “คุณภาพ” ของสิ่งที่พิจารณาได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในบริบทของการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญจะใช้เกณฑ์มาตรฐานทางวิชาชีพประกอบกับประสบการณ์ส่วนตัวในการพิจารณาว่า รูปแบบหรือนวัตกรรมนั้นมีความสมบูรณ์เพียงใด

2.2 การวิพากษ์ (Criticism) คือการถ่ายทอดสิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญรับรู้ (Connoisseurship) ออกมาเป็นถ้อยคำหรือข้อเสนอแนะที่ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ การวิพากษ์ในการสัมมนาไม่ใช่การตำหนิ แต่เป็นการชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบ และการให้เหตุผลว่าทำไมองค์ประกอบเหล่านั้นถึงมีคุณค่าหรือควรได้รับการปรับปรุง

2.3 การตัดสินคุณค่า (Evaluation) เป็นการสรุปผลจากการรับรู้และการวิพากษ์ เพื่อให้คำรับรองหรือยืนยันคุณภาพของสิ่งที่ประเมิน การตัดสินนี้จะอยู่บนพื้นฐานของความสมเหตุสมผล (Rationality) และความสอดคล้องกับบริบทที่นำไปใช้ลักษณะเปรียบเทียบการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งสามารถสรุปความแตกต่างและแสดงภาพขั้นตอนแต่ละประเภทได้ดังนี้

2.3.1 การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

วัตถุประสงค์: เพื่อตรวจสอบและรับรองคุณภาพ / ความถูกต้อง

ผู้เข้าร่วม: ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

กระบวนการ: เน้นการวิพากษ์ตามหลักวิชาการและประสบการณ์

ผลลัพธ์: ข้อเสนอแนะเชิงลึกเพื่อการปรับปรุงและรับรอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

2.3.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

วัตถุประสงค์: เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและทัศนคติ

ผู้เข้าร่วม: กลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กระบวนการ: เน้นการแลกเปลี่ยนมุมมองที่หลากหลาย

ผลลัพธ์: แนวคิดหรือข้อสรุปจากมุมมองของกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

3. วัตถุประสงค์ของการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship)

การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) ในงานวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ 4 ประการ (อ้างอิงตามมาตรฐานการประเมินโครงการของ Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ดังนี้

3.1 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้มั่นใจว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบหรือนวัตกรรมมีความสอดคล้องกับหลักการทฤษฎี และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เชี่ยวชาญจะช่วยพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและโครงสร้างในเชิงวิชาการ

3.2 เพื่อประเมินความเหมาะสม (Propriety) เป็นการพิจารณาว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับบริบท วัฒนธรรมองค์กร และกลุ่มเป้าหมายที่จะนำไปใช้หรือไม่ รวมถึงความสอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับและจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

3.3 เพื่อประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility) ผู้เชี่ยวชาญจะใช้ประสบการณ์ในการวิเคราะห์ว่า รูปแบบหรือนวัตกรรมนั้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หรือไม่ ภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากร เวลา งบประมาณ และความสามารถของบุคลากรในสถานการณ์จริง

3.4 เพื่อยืนยันความเป็นประโยชน์ (Utility) เพื่อประเมินว่าผลผลิตที่ได้จากงานวิจัยจะสามารถตอบโจทย์ปัญหาหรือความต้องการจำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อองค์กรหรือกลุ่มเป้าหมาย

4. ขั้นตอนการดำเนินการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Standard Procedures)

กระบวนการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญที่มีประสิทธิภาพควรดำเนินการตามขั้นตอนที่เป็นระบบ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ (Preparation Phase)

1.1 การกำหนดประเด็นการสัมมนา ผู้วิจัยต้องกำหนดวัตถุประสงค์และประเด็นที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ชัดเจน เช่น การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารจัดการ หรือการประเมินนวัตกรรมการเรียนรู้

1.2 การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ สรรหาผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติตรงตามสาขาที่วิจัย

1.3 การจัดทำเอกสารประกอบการสัมมนา ผู้วิจัยต้องเตรียม “ร่างรูปแบบ” หรือ “นวัตกรรม” พร้อมเอกสารคำชี้แจง วัตถุประสงค์ และแบบประเมินคุณภาพ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้าอย่างน้อย 1 – 2 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญมีเวลาศึกษาข้อมูลเชิงลึก

ขั้นที่ 2 การดำเนินการสัมมนา (Implementation Phase)

2.1 การนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอความเป็นมา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และรายละเอียดของรูปแบบหรือนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นอย่างสรุปและชัดเจน

2.2 การวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้แสดงทัศนะ วิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะตามประเด็นที่กำหนด โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ฟังและบันทึกข้อมูล (อาจมีผู้ช่วยจดบันทึกและบันทึกเสียง)

2.3 การสรุปประเด็นร่วมกัน ในช่วงท้ายของการสัมมนา ควรมีการสรุปประเด็นสำคัญที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันหรือเห็นต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นที่ 3 การสรุปและปรับปรุง (Conclusion and Refinement Phase)

3.1 การสังเคราะห์ผลการสัมมนา ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและการบันทึกเสียงมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดกลุ่มประเด็นการปรับปรุง

3.2 การปรับปรุงรูปแบบ ดำเนินการแก้ไขรูปแบบหรือนวัตกรรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3 การรายงานผล สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญไว้ในรายงานการวิจัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้อ่านและผู้ที่จะนำผลงานไปใช้

5. การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ (Expert Selection Criteria)

การเลือกผู้เชี่ยวชาญเป็นหัวใจสำคัญของการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ หากผู้เชี่ยวชาญขาดความรู้ความชำนาญที่แท้จริง ผลการตรวจสอบจะขาดความน่าเชื่อถือ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1. คุณสมบัติเชิงวิชาการและวิชาชีพ

1.1 มีวุฒิการศึกษาระดับสูง (มักเป็นระดับปริญญาเอก) ในสาขาที่เกี่ยวข้องโดยตรง

1.2 มีตำแหน่งทางวิชาการ (ผศ., รศ., ศ.) หรือตำแหน่งบริหารระดับสูงที่มีประสบการณ์ตรง

1.3 มีผลงานทางวิชาการหรืองานวิจัยที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติหรือนานาชาติ

2. คุณสมบัติเชิงประสบการณ์

2.1 มีประสบการณ์ในการทำงานหรือการวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 5 – 10 ปี

2.2 มีความเข้าใจในบริบทของปัญหาและพื้นที่วิจัยเป็นอย่างดี

3. จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยทั่วไปในงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาหรือวิจัยเชิงพัฒนามักกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญไว้ที่ 7 ถึง 9 ท่าน (รัตนะ บัวสนธ์, 2563) เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่หลากหลายและเพียงพอต่อการตัดสินใจ แต่ไม่ควรมากเกินไปจนทำให้การอภิปรายขาดความคล่องตัว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1 ประเภทผู้เชี่ยวชาญ และบทบาทหน้าที่ในการสัมมนา

3.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (Content Expert) ตรวจสอบความถูกต้องของทฤษฎีและเนื้อหาวิชาการ

3.1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีวิทยา (Methodology Expert) ตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการวิจัยและเครื่องมือ

3.1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติ (Practitioner) ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

3.1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (External Peer) ให้มุมมองที่เป็นกลางและวิพากษ์ในภาพรวม

6. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อให้การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยต้องเตรียมเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน ดังนี้

6.1 ร่างรูปแบบหรือนวัตกรรม (Draft Model/Innovation) เอกสารที่แสดงโครงสร้าง องค์ประกอบ และกระบวนการของสิ่งที่พัฒนาขึ้นอย่างละเอียด

6.2 คู่มือการใช้รูปแบบ (Manual) คำอธิบายวิธีการนำรูปแบบไปใช้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเห็นภาพการปฏิบัติจริง

6.3 แบบประเมินคุณภาพ มักใช้มาตรส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ ประเมินใน 4 ด้าน คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง

6.4 ประเด็นคำถามสำหรับการวิพากษ์ คำถามปลายเปิดที่กระตุ้นให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเชิงลึกในจุดที่ผู้วิจัยยังมีความกังวลในปัจจุบัน การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญถูกนำมาใช้เป็นขั้นตอนมาตรฐานในการรับรองรูปแบบการบริหารและการจัดการเรียนรู้ ตามที่ อาภากร สุโพธิ์ และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2569, หน้า 141 – 153) ได้ใช้การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญโดยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน เพื่อตรวจสอบ “รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก” ผลการสัมมนาช่วยให้ผู้วิจัยสามารถปรับปรุงแนวทางการพัฒนาครูให้มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และได้รับการยอมรับในเชิงวิชาการก่อนนำไปทดลองใช้จริง และปัญญา ธีระวิทยเลิศ และศุภมาส ชุมแก้ว (2567, หน้า 85 – 95) ได้นำเสนอว่าการประเมินรูปแบบการบริหารงานโดยใช้วิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เป็นการประเมิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เชิงเหตุผล (Rational Evaluation) ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในงานวิจัยด้านการบริหารการศึกษา เพราะช่วยลดความเสี่ยงจากการนำรูปแบบที่ไม่มีประสิทธิภาพไปใช้ในวงกว้าง รวมถึง ดร.ศุภวิชญ์ ดิษเจริญ (2568) ได้จัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาร่าง "รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล" สำหรับสถานศึกษาในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งผลจากการสัมมนาทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลให้สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และข้อจำกัดด้านพลังงานของพื้นที่

จึงสรุปได้ว่า การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง กระบวนการรวมกลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่มีความรู้ความชำนาญระดับสูงในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณา ตรวจสอบ วิพากษ์ และประเมินคุณภาพของรูปแบบ นวัตกรรม หรือแผนงานที่พัฒนาขึ้น ใช้ประสบการณ์และความสามารถในการแยกแยะความละเอียดอ่อนเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีความเที่ยงตรง มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

แผนพัฒนาการศึกษาภาค 11 ประกอบด้วยพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ศึกษาวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566 – 2570 นโยบายรัฐบาล นโยบายและหลักการทำงานกระทรวงศึกษาธิการ แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของกระทรวงศึกษาธิการ และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมา เชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และกำหนดเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำนักงานศึกษาธิการภาค 11, 2566, หน้า 31 – 36) ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องตามทักษะศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการทุกภาคส่วน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2. พันธกิจ (Mission)

2.1 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามทักษะในศตวรรษที่ 21

2.2 ส่งเสริม สนับสนุน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้านพหุปัญญา

2.3 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชากรทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

2.4 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะอาชีพสอดคล้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2.5 ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

3. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้สั่งให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2559 เรื่องการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ 21 มีนาคม 2559 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในส่วนภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาค ส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

3.1 กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศทิศทางการดำเนินตามนโยบายยุทธศาสตร์

ของการของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดรวมทั้งการพัฒนาด้านอื่นในพื้นที่รับผิดชอบตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

3.2 สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

3.3 กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

3.4 สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

3.5 ประสานการบริหารงานระหว่างส่วนราชการและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมประโยชน์สูงสุดของประเทศของประชาชนเป็นหลัก

3.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย และตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงานภายในของสำนักงานศึกษาธิการ ภาคและจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2560ประกาศการแบ่ง หน่วยงานภายในของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม และมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

3.6.1 กลุ่มอำนวยการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

3.6.1.1 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป

3.6.1.2 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุ

3.6.1.3 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารงานบุคคลของสำนักงานศึกษาธิการภาค

3.6.1.4 ดำเนินงานเกี่ยวกับระบบบริหารงาน และการควบคุมภายใน

3.6.1.5 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมและผลงานของสำนักงานศึกษาธิการภาคและหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.1.6 ดำเนินงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและยานพาหนะ

3.6.1.7 จัดทำแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานศึกษาธิการภาครวมทั้งการติดตามและรายงานผลการปฏิบัติราชการของสำนักงานศึกษาธิการภาค

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.6.1.8 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานพัฒนาองค์กร

3.6.1.9 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.6.2 กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

3.6.2.1 แปลงยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในระดับภาคและจังหวัดที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และการพัฒนาด้านอื่น ๆ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

3.6.2.2 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำดัชนีทางการศึกษาระดับภาค รวมทั้งสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.2.3 จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาระดับภาค

3.6.2.4 กำกับดูแล ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.2.5 ศึกษา วิเคราะห์ ประสาน และจัดระบบการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.2.6 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันในการบริหารและการจัดการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.2.7 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.6.3 กลุ่มบริหารงานบุคคล หน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

3.6.3.1 สนับสนุน ประสาน และพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของ กศจ. และอกศจ. ในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.3.2 กำกับดูแล เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.6.3.3 กำกับดูแล เร่งรัด ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของข้าราชการและบุคลากรทางการในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.3.4 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการเสริมสร้างและการปกป้องคุ้มครองระบบคุณธรรมของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.3.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ไต้รับมอบหมาย

3.6.4 กลุ่มพัฒนาการศึกษา หน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

3.6.4.1 ส่งเสริม สนับสนุนการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

3.6.4.2 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมการศึกษาระดับภาค

3.6.4.3 ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาระดับภาค

3.6.4.4 กำกับดูแล เร่งรัด นิเทศ ติดตามและประเมินผลการพัฒนางานวิชาการ และการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.4.5 ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด

3.6.4.6 ส่งเสริม สนับสนุนการยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษ

3.6.4.7 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.6.5 กลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล หน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

3.6.5.1 วางแผนและจัดระบบการประสานการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรี

3.6.5.2 กำกับดูแล เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.5.3 กำกับดูแล เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการบริหารการจัดการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.5.4 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.5.5 จัดระบบการประสาน สนับสนุน ช่วยเหลือและการรายงานเหตุภัยพิบัติ และภาวะวิกฤตทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ

3.6.5.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4. ประเด็นยุทธศาสตร์

4.1 การพัฒนาการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ

4.2 การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21

4.3 การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยบริการการศึกษาทุกช่องทาง

4.4 การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพรองรับการเติบโตของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่ชายแดน

4.5 พัฒนาการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.6 การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid – 19)

5. เป้าประสงค์

5.1 ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5.2 ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสามารถจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามพหุปัญญาครบทุกด้าน

5.3 ประชากรทุกช่วงวัยได้รับโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเป็นธรรม

5.4 หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

5.5 ประชากรทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

6. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

6.1 จุดแข็ง (Strengths)

6.1.1 สถานศึกษาทุกสังกัดจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.1.2 หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีการกำหนด ทิศทางการบริหารขององค์กร โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษารวมทั้งมีการเชื่อมโยงการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

6.1.3 มีระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานของหน่วยงานการศึกษาตามวงจรคุณภาพ (PDCA) มีการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล

6.1.4 แหล่งเรียนรู้ การจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

6.1.5 หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สามารถจัดบริการทางการศึกษาได้ครอบคลุมทุกกลุ่มทุกประเภท

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6.1.6 มีเครือข่ายการบริหารจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษา

6.1.7 อัตราการเรียนต่อสายอาชีพของนักเรียนมากกว่าร้อยละ 50

6.2 จุดด้อย (Weakness)

6.2.1 โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

6.2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนปฏิบัติงานไม่ตรงตามวุฒิ / วิชาเอก มีภาระงานมาก มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการพัฒนาตนเอง ยังไม่เป็นไปตามเกฑณ์มาตรฐานสากล มีการพัฒนาผลงานวิชาการ ผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนน้อยรวมทั้งขาดบุคลากรสายสนับสนุนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

6.2.3 นักเรียนขาดทักษะความรู้ความสามารถด้านคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผล และมีปัญหาเรื่องอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้อ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง

6.2.4 เทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดการและใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

6.2.5 คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงมีค่อนข้างน้อย (3R8C)

6.2.6 คุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานของชาติ

6.2.7 ผู้เรียนมีทักษะชีวิตและคุณธรรมน้อยไม่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

6.3 โอกาส (Opportunity)

6.3.1 การคมนาคมมีหลากหลายประเภทและสะดวกต่อการเดินทาง ส่งผลให้ผู้เรียนเดินทางไปยังสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ได้สะดวกรวดเร็ว

6.3.2 โครงการในพระราชดำริฯ ในพื้นที่ส่งผลให้มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

6.3.3 จังหวัดในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนส่งผลให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6.3.4 ผู้เรียนจากประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียนมาเข้าเรียนในพื้นที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม

6.3.5 องค์กรภาครัฐ / เอกชน / ท้องถิ่น ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับท้องถิ่นและความเป็นชาติไทย รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคมและชุมชน

6.3.6 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลต่อการสื่อสารและการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและรวดเร็ว

6.3.7 การขยายตัวด้านเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนส่งผลต่อโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพของผู้เรียนมากขึ้น

6.3.8 นโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะและความสามารถในการพัฒนานวัตกรรม และมีความสุขในการเรียน

6.4 อุปสรรค (Threat)

6.4.1 ภาวะความผันผวนทางเศรษฐกิจที่ถดถอยส่งผลให้นักเรียนออกกลางคันเพิ่มขึ้น

6.4.2 อัตราการเกิดของประชากรลดลงและผู้ปกครองมีค่านิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในชุมชนเมืองส่งผลให้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น

6.4.3 ผู้ปกครองมีค่านิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับอาชีวศึกษาค่อนข้างน้อย และสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ส่งผลต่อการผลิตกำลังด้านฝีมือแรงงาน

6.4.4 สถานประกอบการที่มีคุณภาพที่ใช้เป็นสถานฝึกงานของนักเรียนระดับอาชีวศึกษามีไม่เพียงพอกับความต้องการ

6.4.5 มีการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมของประชากรกลุ่มวัยเรียนส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของประชากรวัยเรียน เช่น เด็กติดเกมส์การทะเลาะวิวาท ท้องก่อนวัยอันควร เป็นต้น

6.4.6 การผลิตครูแต่ละสาขาไม่สอดคล้องกับความต้องการ

6.4.7 นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย รวมถึงการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาไม่เต็มรูปแบบส่งผลให้การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติไม่ต่อเนื่องและส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7. นโยบายอื่นที่เกี่ยวข้อง

7.1 การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลัก (Goal) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ในเป้าหมายหลัก (Goal) ที่ 4 (การประชุม กพย. ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2563) โดยมีกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและประสานงาน ระดับเป้าหมายย่อย (Target) รวม 10 เป้าหมายย่อย (SDGs Targets) โดยที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบ 8 เป้าหมายย่อย (Target) โดยมีเป้าหมายย่อยที่ 4.2 การสร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนาการดูแลและการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี 2573

เมื่อพิจารณาการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของประชากรอายุ 3 – 5 ปี ได้เข้าเรียนระดับก่อนประถมศึกษาเทียบกับประชากรอายุ 3 – 5 ปี พบว่าผู้เรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ร้อยละ 63.25 และผู้เรียนสังกัดอื่นเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ร้อยละ 31.01 โดยการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของประชากร อายุ 3 – 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 94.25 ซึ่งจากการวิเคราะห์และอภิปรายข้อมูลการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทุกสังกัด แยกตามกลุ่มอายุ ปีการศึกษา 2566 การเข้ารับการศึกษาตามกลุ่มอายุ 3 – 5 ปี ผู้เรียน สังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ 22,177 คน ผู้เรียนสังกัดอื่น 10,870 คน ผู้เรียนรวมทุกสังกัด 33,047 คน จำนวนประชากร 35,063 คน เฉลี่ยร้อยละ 94.25

7.2 นโยบาย 3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม

จุดประสงค์หลักของนโยบาย 3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม คือ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต การพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่สมองและระบบการเรียนรู้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วที่สุด การลงทุนด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงได้เสนอแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต ภายใต้ข้อเสนอเชิงนโยบาย “3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม” ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เป็น

วาระแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบและบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน นโยบายดังกล่าวประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่

7.2.1 นโยบาย 3 เร่ง ประกอบด้วย

7.2.1.1 เร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก ชุมชน และสังคมเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

7.2.1.2 เร่งจัดสวัสดิการเด็กเล็กอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

7.2.1.3 เร่งเสริมศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และกลไกระดับพื้นที่ในการดูแลเด็กปฐมวัย

7.2.2 นโยบาย 3 ลด ประกอบด้วย

7.2.2.1 ลดการใช้สื่อหน้าจอในเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี

7.2.2.2 ลดความเครียดและแรงกดดัน เพื่อให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้ตามวัย

7.2.2.3 ลดการใช้ความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อเด็กปฐมวัย

7.2.3 นโยบาย 3 เพิ่ม ประกอบด้วย

7.2.3.1 เพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ผ่านการเล่น การออกกำลังกาย ดนตรี กีฬา และกิจกรรมสร้างสรรค์

7.2.3.2 เพิ่มการอ่านหนังสือและการเล่านิทานให้เด็กอย่างสม่ำเสมอ

7.2.3.3 เพิ่มความรัก ความเอาใจใส่ และเวลาคุณภาพของครอบครัวในการดูแลเด็ก

ทั้งนี้นโยบาย 3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม มีพื้นฐานแนวคิดสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการเด็กของ Jean Piaget ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและการสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรง รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lev Vygotsky ที่ให้ความสำคัญกับบทบาทของครอบครัว ชุมชน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มุ่งพัฒนาเด็กอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและบริบทของผู้เรียน ดังนั้น นโยบาย 3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม จึงเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย โดยมุ่งสร้างปัจจัยส่งเสริมและลดปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเด็ก อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพเด็กปฐมวัยและคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศในระยะยาว การอ้างอิงในเนื้อหา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2568, หน้า 1 – 5)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy research) ซึ่งแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์ มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 5 การศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์ มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินร่างกลยุทธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 8 การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน เพื่อวิพากษ์และยืนยันความถูกต้องของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนที่ 9 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ 9 ขั้นตอนมีดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

การศึกษาระยะที่ 1 มีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา เนื้อหาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการ โครงสร้างกรอบภาระงานของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบาย โดยการวิเคราะห์เอกสาร และสังเคราะห์เนื้อหา โดยยึดหลักความสอดคล้องของข้อมูลและได้นำองค์ประกอบการกำหนดกลยุทธ์ ไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาเป็นกรอบในการวิจัย

2. ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey study)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยการนำผลจากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ใช้แบบสอบถามแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จากโรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,285 โรงเรียน ประกอบด้วย 3 จังหวัด ทั้งหมด 6 เขต จำแนกผู้ให้ข้อมูลได้ดังนี้

2.1.1.1 ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 13 คน

2.1.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1,285 คน

2.1.1.3 ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 1,285 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability sampling) โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling) ของโรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัด ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ได้แก่ จังหวัดนครพนม สกลนครและมุกดาหาร ดังนี้

2.1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศึกษาธิการภาค 11 รองศึกษาธิการ ภาค 11 ศึกษาธิการจังหวัด รองศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 13 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 139 โรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 139 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 139 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling)

2.1.2.2 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

1) สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด นครพนม สกลนคร และมุกดาหาร มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสังกัดรวมทั้งหมด 6 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ สกลนคร เขต 1

สกลนคร เขต 2 สกลนคร เขต 3 นครพนม เขต 1 นครพนม เขต 2 และมุกดาหาร ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย จะได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษาจากทั้ง 6 เขต โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling)

2) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขต ดำเนินการดังนี้

ในแต่ละเขตใช้อำเภอเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling unit) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนขนาดพื้นที่บริการการศึกษาของแต่ละอำเภอ สรุปได้ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้โรงเรียนในแต่ละอำเภอ จำนวนอำเภอละ 3 โรงเรียน โดยอำเภอเมือง มีพื้นที่บริการขนาดใหญ่ที่สุด ได้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 1 โรงเรียน รองลงมาคืออำเภอกุสุมาลย์ ได้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 1 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 23 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้โรงเรียนในแต่ละอำเภอ จำนวนอำเภอละ 3 โรงเรียน โดยอำเภอสว่างแดนดินมีพื้นที่บริการขนาดใหญ่ที่สุด ได้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 1 โรงเรียน รองลงมา คือ อำเภอพรรณานิคม ได้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 1 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 23โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้โรงเรียนในแต่ละอำเภอ จำนวนอำเภอละ 5 โรงเรียน โดยอำเภอวานรนิวาสมีพื้นที่บริการขนาดใหญ่ที่สุด ได้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 2 โรงเรียน รองลงมา คือ อำเภออากาศอำนวย ได้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 1 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 23 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้โรงเรียนในแต่ละอำเภอ จำนวนอำเภอละ 4 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 24 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้โรงเรียนในแต่ละอำเภอ จำนวนอำเภอละ 4 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 24 โรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้โรงเรียนในแต่ละอำเภอ จำนวนอำเภอละ 3 โรงเรียน โดยอำเภอเมืองมีพื้นที่บริการขนาดใหญ่ที่สุด ได้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 1 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 22 โรงเรียน

ทั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย จะได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 139 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวนกลุ่มละ 139 คน รวม 278 คน และผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 13 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 291 คน ดังแสดงในตาราง 8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด/เขต	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง			รวมกลุ่มตัวอย่าง
	โรงเรียน	ผู้ให้ข้อมูล		โรงเรียน	ผู้ให้ข้อมูล		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
สกลนคร เขต 1	174	174	174	23	23	23	46
สกลนคร เขต 2	255	255	255	23	23	23	46
สกลนคร เขต 3	181	181	181	23	23	23	46
นครพนม เขต 1	248	248	248	24	24	24	48
นครพนม เขต 2	181	181	181	24	24	24	48
มุกดาหาร	246	246	246	22	22	22	44
รวม	1,285	1,285	1,285	139	139	139	278
ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา							13
รวมกลุ่มตัวอย่าง							291

ที่มา: ข้อมูล 10 มิถุนายน 2566, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1, นครพนม เขต 2, สกลนคร เขต 1, สกลนคร เขต 2, สกลนคร เขต 3 และมุกดาหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูล

2.1.2.1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2.1.2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลและการพัฒนากลยุทธ์

2) สร้างข้อคำถามของแต่ละตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และสอดคล้องกับนิยามศัพท์ โดยใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert)

3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความสมบูรณ์ของภาษาและรับการเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency: IOC) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อ ที่มีค่า IOC = .50 ถึง 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 72) จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียน ที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัยที่มีผลงานโดดเด่น จำนวน 1 คน และครูผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนปฐมวัย จำนวน 1 คน ซึ่งประกอบด้วย

4.1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.2) ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.3) ดร.ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4.4) นางสาววิริยา บาลตำบล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

4.5) นางปิยะดา แก้วเวียงเดช ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) โดยทดลองใช้แบบสอบถามกับศึกษาธิการจังหวัด รองศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูปฐมวัย ในจังหวัดสกลนคร มุกดาหาร และนครพนม จำนวน 25 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

6) นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่ทดลองใช้ไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยคัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ขึ้นไว้ใช้ แล้วนำข้อคำถามดังกล่าวไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach’s alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 107) ซึ่งสรุปผลการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.35 – 0.82 และ 0.34 – 0.79 ตามลำดับ และแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 และ 0.97 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7) จัดพิมพ์แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างต่อไป

2.1.3 การเก็บรวบรวม ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังกลุ่มตัวอย่าง

2.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติ ดังนี้

2.1.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1.4.2 สถิติเบื้องต้นวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเบื้องต้นเพื่อให้รู้ลักษณะกลุ่มตัวอย่างและสภาพของตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

2) ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1.4.3 การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย การกำหนดค่าคะแนนในการตอบแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 72) ดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

2.1.4.4 การแปลผลคะแนนสำหรับการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล อยู่ในระดับมากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.51 – 4.50 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยใช้เทคนิคประเมินความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เพื่อเรียงลำดับความสำคัญของกลยุทธ์

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์

การศึกษาระยะที่ 2 มีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์

โดยการวิเคราะห์การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำกลยุทธ์เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์ได้ 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ และ 5) แนวทางการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 5 การศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study)

ศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยพื้นที่ศึกษาที่เป็นการศึกษาพหุกรณี มี 4 แห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนครที่มีขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามประกาศนโยบายการปฏิรูปการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนครและโรงเรียนบ้านนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และโรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และการศึกษาพหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่เป็นพื้นที่บริการที่ผู้วิจัยรับผิดชอบโดยตรงคือ โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสกลนคร

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

ผู้วิจัยจัดทำร่างกลยุทธ์ โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาเป็นกรอบแนวทางในการร่างกลยุทธ์ และผู้วิจัยทำการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ และ 5) แนวทางการดำเนินงาน

ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์

การศึกษาระยะที่ 3 มีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินร่างกลยุทธ์

โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบร่างกลยุทธ์และข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบร่างกลยุทธ์ จำนวน 10 คน ประกอบด้วยอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 2 คน ศึกษาธิการจังหวัดที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียน ที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่มีผลงานโดดเด่น จำนวน 1 คน และครูผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 1 คน ซึ่งประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธราเทพ เตมีรักษ์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ดร.วีระศักดิ์ สุวรรณไตร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3) ดร.สมใจ วิเศษทักษิณ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 11

4) ดร.สัจจา ฝ่ายคำตา ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

5) ดร.สท้าน วารี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

6) ดร.ฐิตินันท์ นันทะศรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

7) ดร.ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

8) ดร.กิตติพงศ์ สุวรรณเทน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุวรรณเทน

9) นางสาวมัทนา ศิริโยธาวัฒนากุล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

10) นางเยาวลักษณ์ วันเสน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวานรนิวาส (ราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ขั้นตอนที่ 8 การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัยทำการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ศึกษาธิการภาค 11 รองศึกษาธิการภาค 11 ศึกษาธิการจังหวัดที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน รองศึกษาธิการจังหวัดที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 คน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน อาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อดีตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา (นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ) ที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือมีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน ซึ่งประกอบด้วย

1) ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่ ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2) ดร.นิรุตต์ บุตรแสนลี รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3) ดร.สัจจา ฝ่ายคำตา ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

4) นางณิชากร หาญคำมูล รองศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

5) นายเอกชัย ใจก๋องแก้ว รองศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

6) ดร.สท้าน วารี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

7) นายสกุณ แก้วพิกุล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

8) ดร.ฐิตินันท์ นันทะศรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9) ดร.ระภีพรรณ ร้อยพิลา อาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อดีตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา (นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ) สำนักงานศึกษาธิการภาค 10

10) ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ อาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อดีตผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านนาแก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

11) ดร.อรุณรุ่ง โยธสิงห์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

12) ดร.สนธยา หลักทอง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

13) นางเมธาวรรณ วงศ์เทวราช ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

14) นางสาวกรีระภัส พลศรี ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

15) ดร.โชติกา กุณสิทธิ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

ขั้นตอนที่ 9 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัยสรุปผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาการวิจัย	ขั้นตอนดำเนินการ	ผลที่คาดหวัง
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	**ขั้นตอนที่ 1** การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง **ขั้นตอนที่ 2** การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey study) **ขั้นตอนที่ 3** การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยใช้ค่า PNI เพื่อเรียงลำดับความสำคัญของกลยุทธ์	องค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์	**ขั้นตอนที่ 4** การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์ โดยการวิเคราะห์การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำกลยุทธ์เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์ได้ 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ และ 5) แนวทางการดำเนินงาน **ขั้นตอนที่ 5** การศึกษาพหุกรณี (Multi-cases study) สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice เพื่อศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินงานจริง เพื่อการยืนยัน ปรับปรุงองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลให้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง **ขั้นตอนที่ 6** การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์	**ขั้นตอนที่ 7** ประเมินร่างกลยุทธ์ **ขั้นตอนที่ 8** การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อยืนยันกลยุทธ์ **ขั้นตอนที่ 9** การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy research) ซึ่งแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ 9 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์ มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 5 การศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินร่างกลยุทธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 8 การประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อยืนยันกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เพื่อยืนยันความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 9 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

การศึกษาระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยมีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา เนื้อหาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการ โครงสร้าง กรอบภาระงานของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบาย โดยการวิเคราะห์เอกสาร และสังเคราะห์เนื้อหาโดยยึดหลักความสอดคล้องของข้อมูลและได้นำองค์ประกอบการกำหนดกลยุทธ์ไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาเป็นกรอบในการวิจัย จากการสังเคราะห์เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรากฏผล ดังนี้

1. กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จากการสังเคราะห์เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การบริหารงานในโรงเรียน มี 4 กลยุทธ์หลัก โดยเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1 กลยุทธ์ที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่มีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ให้เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสมด้วยวิธีการ / แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย มีการรายงานข้อมูลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นที่นักวิชาการแสดงความคิดเห็นตรงกันและมีความถี่คิดเป็นร้อยละ 67 ขึ้นไป (ความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป) มากำหนดเป็นองค์ประกอบรองของกลยุทธ์ที่ 3 ได้ 4 องค์ประกอบรอง ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1.2 กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนาการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในการบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นที่นักวิชาการแสดงความคิดเห็นตรงกันและมีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป (ความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป) มากำหนดเป็นองค์ประกอบรอง ของกลยุทธ์ที่ 1 ได้ 5 องค์ประกอบรอง ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 4) การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

1.3 กลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการการบริหารและตัดสินใจขององค์กร ร่วมกำหนดปัญหาของประชาชน การระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผลเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเอง โดยกระบวนการมีส่วนร่วม กระทำผ่านตัวกลาง คือ ผู้นำชุมชนเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการสื่อกลางที่ดี ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิดมีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่เข้ามาร่วมต่อกิจกรรม ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นที่นักวิชาการแสดงความคิดเห็นตรงกันและมีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป (ความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป) มากำหนดเป็นองค์ประกอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รองของกลยุทธ์ที่ 2 ได้ 3 องค์ประกอบรอง ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

1.4 กลยุทธ์ที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง เอกสารสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรม และเหตุการณ์ทั้งที่มีการวางแผนและไม่มีการวางแผน ซึ่งเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่มีการออกแบบสำหรับการอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้และการพัฒนาเด็กและมีการนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกประเด็นที่นักวิชาการแสดงความคิดเห็นตรงกันและมีความถี่ร้อยละ 44 ขึ้นไป (ความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป) มากำหนดเป็นองค์ประกอบรองของกลยุทธ์ที่ 4 ได้ 2 องค์ประกอบรอง ได้แก่ 1) การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 2) การประเมินผลหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปทำเป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 14 องค์ประกอบรอง ดังตาราง 9

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 9 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบรอง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	นิยามศัพท์เฉพาะ	องค์ประกอบรอง
1. การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย	1.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 1.2 ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 1.3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 1.4 ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ 1.5 ด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย
2. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	เอกสารสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรม และเหตุการณ์ทั้งที่มีการวางแผนและไม่มีการวางแผนซึ่งเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่มีการออกแบบสำหรับการอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้และการพัฒนาเด็กและมีการนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย	2.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา - สถานศึกษานำนโยบาย “3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม” มุ่งเน้นการพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยมีเป้าหมายในการเร่งพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก ลดปัญหาที่เกิดขึ้น และเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ - สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับสถานศึกษา 2.2 ด้านการประเมินผลหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	นิยามศัพท์เฉพาะ	องค์ประกอบรอง
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในการกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการการบริหารและตัดสินใจขององค์กร ร่วมกำหนดปัญหาของประชาชน การระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผล เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเอง โดยกระบวนการมีส่วนร่วม กระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการสื่อกลางที่ดี ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิดมีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่เข้ามาร่วมต่อกิจกรรม	3.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย 3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 3.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม
4. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่มีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ให้เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสมด้วยวิธีการ / แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย มีการรายงานข้อมูลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก 4.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน 4.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 9 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบรอง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 14 องค์ประกอบรอง

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และวิธีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และข้อคิดอื่น ๆ สามารถสรุปประเด็น ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 10 คน เห็นด้วยกับองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ และมีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ไขภาษาและเพิ่มเติมองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยนำเสนอรายละเอียดบางตอนของการสัมภาษณ์ ไว้ดังนี้

"... เห็นด้วยกับองค์ประกอบทั้งหมด ซึ่งในส่วนของการบริหารและการจัดการ ซึ่งเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ควรกำหนดตัวบ่งชี้ที่มีความครอบคลุมและชัดเจนทั้งในด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารเทคโนโลยีและด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ..."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

"... เห็นด้วยกับองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบที่ได้มาซึ่งประกอบไปด้วยหลักใหญ่ ๆ ควรมีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มรายละเอียดองค์ประกอบย่อยของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ควรมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เช่น ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ครูให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นต้น ..."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2568)

"... ในฐานะที่เป็นอาจารย์สอนในระดับบัณฑิตศึกษา องค์ประกอบที่ได้มาถือว่ามีความเหมาะสม ทั้ง 4 องค์ประกอบ แต่ต้องเพิ่มบางองค์ประกอบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ดังนี้ หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ควรเพิ่มองค์ประกอบรองใหม่ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) ด้านการประเมินผลหลักสูตร..."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2568)

"... เห็นด้วยกับองค์ประกอบที่ได้วิเคราะห์มา แต่ควรมีการเพิ่มองค์ประกอบย่อยบางตัว องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย มีความสำคัญต่อการพัฒนากลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ต้องปฏิบัติให้ครบทั้งสี่องค์ประกอบ และควรมีการปรับตัวชี้วัดเชิงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ..."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

"... 4 องค์ประกอบมีความเหมาะสม แต่ต้องมีการเพิ่มเติมในส่วนขององค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ ในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยเฉพาะผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีได้ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จัดการศึกษา ผู้บริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพัฒนาสถานศึกษาปฐมวัยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2568)

“... เห็นด้วยกับองค์ประกอบที่วิเคราะห์มา มีความเหมาะสม ซึ่งเพื่อความสมบูรณ์โดยองค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลที่ควรได้รับการพัฒนาด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากปัญหาประการหนึ่งที่พบ คือ การจัดบุคลากรที่ไม่ตรงวิชาเอก หรือบุคลากรในวัยใกล้เกษียณมาสอนปฐมวัย ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2568)

“... ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล แต่ต้องมีการเพิ่มเติม ปรับลด และเปลี่ยนชื่อองค์ประกอบย่อยบางตัว เช่น สถานศึกษาควรมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในได้แก่ สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ สถานศึกษามีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ หรือสถานศึกษามีการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้เกิดการยอมรับและชื่อเสียงของสถานศึกษาด้วย ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2568)

“... เพื่อให้องค์ประกอบที่วิเคราะห์มามีความเหมาะสมและน่าจะเป็นประโยชน์ในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล เป็นสิ่งที่จะบอกได้ว่าการบริหารงานต่าง ๆ ของโรงเรียนมีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ผู้บริหารที่มีความสามารถ จะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำที่สร้างความสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงาน สร้างกลยุทธ์ในการทำงาน ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2568)

"... องค์ประกอบทั้ง 4 ของการพัฒนากลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล มีความถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสถานศึกษาปฐมวัยมีบริบทที่แตกต่างกันในการนำหลักสูตรปฐมวัยไปใช้ จึงควรกำหนดตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรมที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของผู้บริหาร ครูผู้สอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ รวมถึงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมด้วย..."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2568)

"... องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาต่อการพัฒนากลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย การระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผล เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเอง ทั้งนี้กระบวนการมีส่วนร่วม กระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการสื่อกลางที่ดี ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิดมีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่เข้ามาร่วมต่อกิจกรรม ..."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 10, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2568)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏว่า องค์ประกอบกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบรอง ดังตาราง 10

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบรองการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล ปรับปรุงเพิ่มเติม จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
1. การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	1.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 1.2 ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 1.3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 1.4 ด้านการบริหารเทคโนโลยี 1.5 ด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย	1.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีได้ 3) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 4) ผู้บริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 5) ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 1.2 ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร ได้แก่ 6) สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์ 7) สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร 8) สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ 9) สถานศึกษามีการพัฒนาองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
		10) สถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ 1.3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ 11) สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง 12) สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน 13) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ 14) สถานศึกษามีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ 15) สถานศึกษามีการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัด 1.4 ด้านการบริหารเทคโนโลยี ได้แก่ 16) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
		17) สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ 18) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยี บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย 19) สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย 20) สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 1.5 ด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ได้แก่ 21) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 22) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์เพื่อสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
		23) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ จัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด 24) ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 25) ผู้บริหาร บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
2. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	2.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2.2 การนำหลักสูตรไปใช้ 2.3 ด้านการประเมินผลหลักสูตร	2.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 26) สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ได้กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 27) สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน 28) สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
		29) สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม 30) สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ 2.2 การนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ 2.2.1 ผู้บริหาร 31) มีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการ 32) เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย 33) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม 34) มีความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ 35) มีความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ 2.2.2 ครูผู้สอน 36) มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย 37) มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัยได้ 38) มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
		39) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 40) มีบทบาทหน้าที่ในการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้ 2.2.3 สื่อ / แหล่งเรียนรู้ 41) สถานศึกษามีของเล่นที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ของจริง 42) สถานศึกษามีของเล่นที่สร้างสรรค์ 43) สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยี 44) สถานศึกษามีมุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรี และสนามเด็กเล่น 45) สถานศึกษามีแปลงดอกไม้ แปลงพืชผักสวนครัว 2.2.4 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม 46) สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น 47) สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
		48) สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม เช่น จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างหลากหลาย เป็นต้น 49) สถานศึกษาจัดบรรยากาศในห้องเรียนเด็กปฐมวัยมีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย โดยห้องเรียนควรมีการจัดที่นั่งหรือมุมกิจกรรมที่เหมาะสมเช่น มุมอ่านหนังสือ มุมศิลปะ หรือมุมเล่นเสริมพัฒนาการ 50) สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เป็นต้น 2.3 ด้านการประเมินผลหลักสูตร ได้แก่ 51) สถานศึกษามีการนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา 52) สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 53) สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน 54) สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณอย่างต่อเนื่อง 55) สถานศึกษามีการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	3.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย 3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 3.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม	3.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ 56) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย 57) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรม 58) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย 59) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย 60) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย 3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ได้แก่ 61) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา 62) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
		63) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน) 64) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียน) 65) ให้การสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน) 3.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ได้แก่ 66) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล 67) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการกำกับ ติดตามขององค์กร / หน่วยงาน 68) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา 69) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือ 70) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
4. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	4.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก 4.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ 71) ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 72) ครูมีการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย 73) ครูเตรียมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 74) ครูมีการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 75) ครูมีการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ 76) ครูมีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 77) ครูมีการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน มีการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล 78) ครูมีหลักการจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการลงมือปฏิบัติจริง 79) ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย มีความซื่อสัตย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล		
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบรอง**	**ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม**
4. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	4.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน 4.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	80) ครูมีการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม 4.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน ได้แก่ 81) ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ 82) ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ 83) ครูมีการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย 84) ครูจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 85) ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 4.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ได้แก่ 86) ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 87) ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 88) ครูให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 89) ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย 90) ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 10 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เอกสารที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบรองและ 90 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล มี 5 องค์ประกอบรอง 25 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบรอง 1.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีได้ 3) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 4) ผู้บริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และ 5) ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์ประกอบรอง 1.2 ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 6) สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์ 7) สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร 8) สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ 9) สถานศึกษามีการพัฒนาองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ และ 10) สถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ องค์ประกอบรอง 1.3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 11) สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง 12) สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน 13) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ 14) สถานศึกษามีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ และ 15) สถานศึกษามีการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัด องค์ประกอบรอง 1.4 ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 16) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 17) สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ 18) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยี บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย 19) สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย และ 20) สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัย

ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และองค์ประกอบรอง 1.5 ด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 21) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 22) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์เพื่อสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน 23) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ จัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด 24) ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และ 25) ผู้บริหารบุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

2. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มี 2 องค์ประกอบรอง 30 ตัวบ่งชี้ประกอบด้วย องค์ประกอบรอง 2.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 26) สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ได้กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 27) สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน 28) สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา 29) สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม และ 30) สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ องค์ประกอบย่อย 2.2.1 ผู้บริหาร มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 31) มีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการ 32) เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย 33) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม 34) มีความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ และ 35) มีความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ องค์ประกอบย่อย 2.2.2 ครูผู้สอน มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 36) มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย 37) มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัยได้ 38) มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 39) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และ 40) มีบทบาทหน้าที่ในการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้ องค์ประกอบย่อย 2.2.3 สื่อ / แหล่งเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 41) สถานศึกษามีของเล่นที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ของจริง 42) สถานศึกษามีของเล่นที่สร้างสรรค์ 43) สถานศึกษามีสื่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เทคโนโลยี 44) สถานศึกษามีมุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรี และสนามเด็กเล่น และ 45) สถานศึกษามีแปลงดอกไม้ แปลงพืชผักสวนครัว และองค์ประกอบย่อย 2.2.4 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 46) สถานศึกษาจัดสภาพ แวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น 47) สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น 48) สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม เช่น จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างหลากหลาย เป็นต้น 49) สถานศึกษาจัดบรรยากาศในห้องเรียนเด็กปฐมวัยมีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย โดยห้องเรียนควรมีการจัดที่นั่งหรือมุมกิจกรรมที่เหมาะสมเช่น มุมอ่านหนังสือ มุมศิลปะ หรือมุมเล่นเสริมพัฒนาการ และ 50) สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เป็นต้น และองค์ประกอบรอง 2.2 ด้านการประเมินผลหลักสูตร มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 51) สถานศึกษามีการนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา 52) สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 53) สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน 54) สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง และ 55) สถานศึกษามีการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย มี 3 องค์ประกอบรอง 15 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบรอง 3.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 56) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย 57) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรม 58) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย 59) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย และ 60) ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย องค์ประกอบรอง 3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร มีตัวบ่งชี้ ได้แก่

61) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา 62) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน) 63) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน) 64) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน) และ 65) ให้การสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน) และองค์ประกอบรอง 3.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 66) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล 67) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการกำกับ ติดตามขององค์กร / หน่วยงาน 68) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา 69) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือ และ 70) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน

4. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย มี 4 องค์ประกอบรอง 20 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบรอง 4.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 71) ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 72) ครูมีการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูมีการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย 73) ครูเตรียมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 74) ครูมีการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 75) ครูมีการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ องค์ประกอบรอง 4.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 76) ครูมีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 77) ครูมีการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน มีการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล 78) ครูมีหลักการจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง 79) ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย มีความซื่อสัตย์ และ 80) ครูมีการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม องค์ประกอบรอง 4.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 81) ครูมีการพัฒนา

กระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ 82) ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ 83) ครูมีการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่มี ความหลากหลาย 84) ครูจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และ 85) ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และองค์ประกอบรอง 4.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 86) ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 87) ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 88) ครูให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 89) ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย และ 90) ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยนำเสนอได้ดังนี้

1. ข้อมูลภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 278 คน และผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 13 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 291 คน เมื่อตรวจสอบแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามที่ได้รับคืนมีความสมบูรณ์ 100% ครบตามจำนวน สามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้ทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐาน ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลพื้นฐานจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังตาราง 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 11 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษา

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน / รูป)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหาร	139	50.00
2. ครูผู้สอน	139	50.00
รวม	**278**	**100**
อายุ		
1. ต่ำกว่า 35 ปี	75	26.98
2. 36 – 40 ปี	68	24.46
3. 41 – 45 ปี	66	23.74
4. 46 – 50 ปี	37	13.31
5. 51 ปีขึ้นไป	32	11.51
รวม	**278**	**100**
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1. ต่ำกว่า 5 ปี	78	28.06
2. 6 – 10 ปี	71	25.54
3. 11 –15 ปี	56	20.14
4. 16 – 20 ปี	37	13.31
5. 20 ปีขึ้นไป	36	12.95
รวม	**278**	**100**
วุฒิการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	45	16.19
2. ปริญญาตรี	198	71.22
3. ปริญญาโท	23	8.27
4. ปริญญาเอก	12	4.32
รวม	**278**	**100**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 11 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ พบว่า เป็นผู้บริหาร จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ครูผู้สอน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 26.98 ผู้ที่มีอายุ 36 – 40 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 24.46 ผู้ที่มีอายุ 41 – 45 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 23.74 ผู้ที่มีอายุ 46 – 50 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.31 ผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 11.51 และผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนที่สอนปฐมวัยต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 28.06 ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนที่สอนปฐมวัย 6 – 10 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 25.54 ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนที่สอนปฐมวัย 11 – 15 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 20.14 ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนที่สอนปฐมวัย 16 – 20 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.31 ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนที่สอนปฐมวัย 21 ปีขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 12.95 ส่วนผู้ที่มีวุฒิการศึกษา พบว่า เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 16.19 ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 71.22 ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.27 และผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.32

2.2 กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังตาราง 12

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

ที่	องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	**การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล**	2.57	0.76	**ปานกลาง**	4.55	0.65	**มากที่สุด**
	1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	2.64	0.79	ปานกลาง	4.58	0.62	มากที่สุด
	1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร	2.56	0.75	ปานกลาง	4.53	0.68	มากที่สุด
	1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	2.56	0.76	ปานกลาง	4.56	0.66	มากที่สุด
	1.4 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ	2.57	0.75	ปานกลาง	4.55	0.66	มากที่สุด
	1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย	2.55	0.74	ปานกลาง	4.53	0.67	มากที่สุด
2	**หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร**	2.62	0.82	**ปานกลาง**	4.59	0.63	**มากที่สุด**
	2.1 การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.61	0.82	ปานกลาง	4.60	0.62	มากที่สุด
	2.2 การประเมินผลหลักสูตร	2.63	0.80	ปานกลาง	4.54	0.70	มากที่สุด
3	**การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย**	2.59	0.81	**ปานกลาง**	4.54	0.68	**มากที่สุด**
	3.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	2.63	0.79	ปานกลาง	4.55	0.66	มากที่สุด
	3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	2.58	0.80	ปานกลาง	4.54	0.67	มากที่สุด
	3.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม	2.57	0.85	ปานกลาง	4.54	0.71	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า
		$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
4	**การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย**	**2.58**	**0.81**	**ปานกลาง**	**4.57**	**0.50**	**มากที่สุด**
	4.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก	2.61	0.78	ปานกลาง	4.52	0.72	มากที่สุด
	4.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	2.62	0.82	ปานกลาง	4.54	0.67	มากที่สุด
	4.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน	2.54	0.78	ปานกลาง	4.54	0.68	มากที่สุด
	4.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2.55	0.85	ปานกลาง	4.55	0.70	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**2.59**	**0.80**	**ปานกลาง**	**4.56**	**0.66**	**มากที่สุด**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ องค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ($\bar{X}$ = 2.62) รองลงมา คือ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X}$ = 2.59) องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ($\bar{X}$ = 2.58) และองค์ประกอบการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ($\bar{X}$ = 2.57) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน คือ องค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.59) รองลงมาคือ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ($\bar{X}$ = 4.57) องค์ประกอบการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ($\bar{X}$ = 4.55) และองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X}$ = 4.54) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สรุปดังตาราง 13

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 13 การวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	$PNI_{(Modified)}$	ลำดับการพัฒนา
1	การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	2.58	4.57	0.771	1
	1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน	2.54	4.54	0.787	
	1.2 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2.55	4.55	0.784	
	1.3 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	2.62	4.54	0.733	
	1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก	2.61	4.52	0.732	
2	การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	2.57	4.55	0.770	2
	2.1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	2.56	4.56	0.781	
	2.2 ด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย	2.55	4.53	0.776	
	2.3 ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร	2.56	4.53	0.770	
	2.4 ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ	2.57	4.55	0.770	
	2.5 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	2.64	4.58	0.735	
3	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	2.59	4.54	0.753	3
	3.1 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม	2.57	4.54	0.767	
	3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	2.58	4.54	0.760	
	3.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา	2.63	4.55	0.730	
4	หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	2.62	4.59	0.752	4
	4.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.61	4.60	0.762	
	4.2 ด้านการประเมินผลหลักสูตร	2.63	4.54	0.726	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 13 พบว่า ค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{(Modified)}$) ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (PNI = 0.771) รองลงมาคือ องค์ประกอบการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล (PNI = 0.770) องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (PNI = 0.753) และองค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (PNI = 0.752) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่าPNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
องค์ประกอบที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย								
1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน		2.54	0.78	ปานกลาง	4.54	0.68	มากที่สุด	0.787
1	ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ	2.51	0.88	ปานกลาง	4.59	0.66	มากที่สุด	0.829
2	ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	2.53	0.67	ปานกลาง	4.53	0.70	มากที่สุด	0.791
3	ครูมีการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย	2.57	0.88	ปานกลาง	4.51	0.66	มากที่สุด	0.755
4	ครูจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	2.55	0.68	ปานกลาง	4.53	0.70	มากที่สุด	0.776
5	ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	2.53	0.79	ปานกลาง	4.52	0.66	มากที่สุด	0.787
1.2 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย		2.55	0.85	ปานกลาง	4.55	0.70	มากที่สุด	0.784
6	ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2.67	0.99	ปานกลาง	4.51	0.79	มากที่สุด	0.689
7	ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2.51	0.82	ปานกลาง	4.51	0.79	มากที่สุด	0.797
8	ครูให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2.50	0.80	น้อย	4.65	0.64	มากที่สุด	0.860
9	ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย	2.53	0.84	ปานกลาง	4.53	0.65	มากที่สุด	0.791

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 14 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่าPNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
10	ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย	2.55	0.79	ปานกลาง	4.54	0.62	มากที่สุด	0.780
1.3 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		2.62	0.82	ปานกลาง	4.54	0.67	มากที่สุด	0.733
11	ครูมีหลักการจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการลงมือปฏิบัติจริง	2.54	0.73	ปานกลาง	4.56	0.61	มากที่สุด	0.795
12	ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย มีความซื่อสัตย์	2.59	0.72	ปานกลาง	4.62	0.65	มากที่สุด	0.784
13	ครูมีการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	2.66	0.98	ปานกลาง	4.53	0.64	มากที่สุด	0.703
14	ครูมีการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน มีการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล	2.66	0.82	ปานกลาง	4.50	0.74	มาก	0.692
15	ครูมีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.67	0.85	ปานกลาง	4.50	0.69	มาก	0.685

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 14 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่าPNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก		2.61	0.78	ปานกลาง	4.52	0.72	มากที่สุด	0.732
16	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	2.59	0.81	ปานกลาง	4.54	0.72	มากที่สุด	0.753
17	ครูมีการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	2.53	0.83	ปานกลาง	4.55	0.68	มากที่สุด	0.798
18	ครูมีการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย	2.61	0.69	ปานกลาง	4.53	0.69	มากที่สุด	0.736
19	ครูเตรียมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.69	0.79	ปานกลาง	4.49	0.75	มาก	0.669
20	ครูมีการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.63	0.76	ปานกลาง	4.49	0.75	มาก	0.707
	ค่าเฉลี่ย	**2.58**	**0.81**	**ปานกลาง**	**4.54**	**0.69**	**มากที่สุด**	**0.760**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 องค์ประกอบที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.58) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบรอง พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 องค์ประกอบรอง ซึ่ง องค์ประกอบรอง 1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.54) องค์ประกอบรอง 1.2 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.55) ส่วนองค์ประกอบรอง 1.3 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.62) และองค์ประกอบรอง 1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.61)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 องค์ประกอบที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบรอง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 องค์ประกอบรอง ซึ่งองค์ประกอบรอง 1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54) องค์ประกอบรอง 1.2 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55) ส่วนองค์ประกอบรอง 1.3 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54) และองค์ประกอบรอง 1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูมีการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และครูมีการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย ตามลำดับ

สำหรับค่าความต้องการจำเป็น $PNI_{(Modified)}$ ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดของ พบว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน (PNI = 0.787) รองลงมาคือ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย (PNI = 0.784) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (PNI = 0.733) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก (PNI = 0.732) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบที่ 2 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล								
2.1 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน		2.56	0.76	ปานกลาง	4.56	0.66	มากที่สุด	0.781
1	สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง	2.56	0.65	ปานกลาง	4.59	0.65	มากที่สุด	0.793
2	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน	2.60	0.85	ปานกลาง	4.54	0.69	มากที่สุด	0.746
3	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ	2.56	0.66	ปานกลาง	4.53	0.68	มากที่สุด	0.770
4	สถานศึกษามีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ	2.55	0.82	ปานกลาง	4.54	0.68	มากที่สุด	0.780
5	สถานศึกษามีการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัด	2.52	0.80	ปานกลาง	4.59	0.62	มากที่สุด	0.821
2.2 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย		2.55	0.74	ปานกลาง	4.53	0.67	มากที่สุด	0.776
6	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2.60	0.66	ปานกลาง	4.53	0.64	มากที่สุด	0.742
7	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์เพื่อสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	2.54	0.78	ปานกลาง	4.57	0.65	มากที่สุด	0.799

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 15 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
8	ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.53	0.81	ปานกลาง	4.53	0.68	มากที่สุด	0.791
9	ผู้บริหาร บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ	2.50	0.78	ปานกลาง	4.54	0.66	มากที่สุด	0.816
10	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ จัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	2.60	0.68	ปานกลาง	4.49	0.70	มาก	0.727
2.3 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร		2.56	0.75	ปานกลาง	4.53	0.68	มากที่สุด	0.770
11	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์	2.54	0.79	ปานกลาง	4.54	0.65	มากที่สุด	0.787
12	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร	2.58	0.91	ปานกลาง	4.57	0.64	มากที่สุด	0.771
13	สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ	2.53	0.78	ปานกลาง	4.51	0.70	มากที่สุด	0.783
14	สถานศึกษามีการพัฒนาองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ	2.60	0.66	ปานกลาง	4.51	0.65	มากที่สุด	0.735
15	สถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ	2.53	0.63	ปานลาง	4.52	0.77	มากที่สุด	0.787

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 15 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
2.4 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ		2.57	0.75	ปานกลาง	4.55	0.66	มากที่สุด	0.770
16	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	2.58	0.79	ปานกลาง	4.53	0.68	มากที่สุด	0.756
17	สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ	2.55	0.79	ปานกลาง	4.54	0.64	มากที่สุด	0.780
18	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยี บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย	2.53	0.75	ปานกลาง	4.55	0.65	มากที่สุด	0.798
19	สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย	2.61	0.73	ปานกลาง	4.51	0.63	มากที่สุด	0.728
20	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.56	0.66	ปานกลาง	4.63	0.68	มากที่สุด	0.809

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 15 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
2.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร		2.64	0.79	ปานกลาง	4.55	0.66	มากที่สุด	0.723
21	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	2.69	0.84	ปานกลาง	4.70	0.47	มากที่สุด	0.747
22	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีได้	2.63	0.83	ปานกลาง	4.61	0.56	มากที่สุด	0.753
23	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา	2.64	0.73	ปานกลาง	4.55	0.66	มากที่สุด	0.723
24	ผู้บริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	2.64	0.85	ปานกลาง	4.58	0.69	มากที่สุด	0.735
25	ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	2.60	0.71	ปานกลาง	4.45	0.73	มาก	0.712
ค่าเฉลี่ย		**2.57**	**0.76**	**ปานกลาง**	**4.55**	**0.66**	**มากที่สุด**	**0.770**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 15 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.57) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบรอง พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 องค์ประกอบรอง ซึ่งองค์ประกอบรอง 2.1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.56) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง และสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันตามลำดับ องค์ประกอบรอง 2.2 ด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.55) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ จัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์เพื่อสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานตามลำดับ องค์ประกอบรอง 2.3 ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.56) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการพัฒนาองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร และสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบรอง 2.4 ด้านการบริหารเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.57) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยและสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามลำดับ และองค์ประกอบรอง 2.5 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.64) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้

ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา และผู้บริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบรอง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 องค์ประกอบรอง ซึ่งองค์ประกอบรอง 2.1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่องและสถานศึกษามีการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัดมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและสถานศึกษามีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากันตามลำดับ องค์ประกอบรอง 2.2 ด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และผู้บริหาร บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพตามลำดับ องค์ประกอบรอง 2.3 ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์ และสถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบรอง 2.4 ด้านการบริหารเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยี บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัยและสถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับ และองค์ประกอบรอง 2.5 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีได้และผู้บริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตามลำดับ

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 2.57 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่า (PNI = 0.770) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อย พบว่า ทุกองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สรุปค่า $PNI_{(Modified)}$ ดังนี้ 2.1 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในมีค่า (PNI = 0.781) ซึ่งเป็นค่าที่มีความต้องการจำเป็นสูง 2.2 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย: มีค่า (PNI =0.776) 2.3 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร (PNI = 0.770) 2.4 ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ (PNI = 0.770) และ 2.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (PNI = 0.723) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย								
3.1 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม		2.57	0.85	ปานกลาง	4.54	0.71	มากที่สุด	0.767
1	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา	2.53	0.83	ปานกลาง	4.54	0.73	มากที่สุด	0.794
2	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน	2.54	0.84	ปานกลาง	4.54	0.62	มากที่สุด	0.787
3	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือ	2.54	0.81	ปานกลาง	4.53	0.65	มากที่สุด	0.783
4	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการกำกับ ติดตามขององค์กร / หน่วยงาน	2.68	0.98	ปานกลาง	4.62	0.72	มากที่สุด	0.724
5	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.54	0.81	ปานกลาง	4.49	0.81	มาก	0.768
3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร		2.58	0.79	ปานกลาง	4.54	0.67	มากที่สุด	0.760
6	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)	2.51	0.67	ปานกลาง	4.54	0.65	มากที่สุด	0.809
7	ให้การสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)	2.53	0.65	ปานกลาง	4.52	0.66	มากที่สุด	0.787

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
8	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)	2.58	0.88	ปานกลาง	4.53	0.70	มากที่สุด	0.756
9	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)	2.58	0.84	ปานกลาง	4.53	0.70	มากที่สุด	0.756
10	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา	2.72	0.95	ปานกลาง	4.59	0.66	มากที่สุด	0.688
3.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย		2.63	0.79	ปานกลาง	4.55	0.66	มากที่สุด	0.730
11	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	2.58	0.75	ปานกลาง	4.63	0.64	มากที่สุด	0.795
12	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย	2.60	0.74	ปานกลาง	4.53	0.64	มากที่สุด	0.742
13	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	2.63	0.76	ปานกลาง	4.52	0.68	มากที่สุด	0.719

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
14	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	2.69	0.85	ปานกลาง	4.56	0.61	มากที่สุด	0.695
15	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรม	2.66	0.84	ปานกลาง	4.50	0.74	มาก	0.692
	ค่าเฉลี่ย	**2.59**	**0.80**	**ปานกลาง**	**4.54**	**0.68**	**มากที่สุด**	**0.753**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 16 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.59) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบรอง พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 องค์ประกอบรอง ซึ่งองค์ประกอบรอง 3.1 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ($\bar{X}$ = 2.57) องค์ประกอบรอง 3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.58) และองค์ประกอบรอง 3.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.63) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบรอง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 องค์ประกอบรอง ซึ่งองค์ประกอบรอง 3.1 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54) องค์ประกอบรอง 3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54) รอง 3.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.55) ตามลำดับ

สำหรับค่าความต้องการจำเป็น $PNI_{(Modified)}$ ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดของ (0.753) พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (PNI = 0.767) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร (PNI = 0.760) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย (PNI = 0.733) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
องค์ประกอบที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร								
4.1 การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		2.61	0.82	ปานกลาง	4.60	0.62	มากที่สุด	0.709
1	สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการ โดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน	2.56	0.83	ปานกลาง	4.65	0.58	มากที่สุด	0.816
2	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม	2.56	0.79	ปานกลาง	4.51	0.67	มากที่สุด	0.762
3	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	2.57	0.87	ปานกลาง	4.52	0.66	มากที่สุด	0.759
4	สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา	2.66	0.72	ปานกลาง	4.58	0.64	มากที่สุด	0.722
5	สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ได้กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	2.65	0.88	ปานกลาง	4.53	0.74	มากที่สุด	0.709
4.1.1 ผู้บริหาร		2.63	0.83	ปานกลาง	4.61	0.62	มากที่สุด	0.753
6	เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย	2.59	0.70	ปานกลาง	4.64	0.59	มากที่สุด	0.792

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.		
7	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม	2.53	0.91	ปานกลาง	4.62	0.60	มากที่สุด	0.826
8	มีความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้	2.77	0.99	ปานกลาง	4.66	0.58	มากที่สุด	0.682
9	มีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการ	2.61	0.71	ปานกลาง	4.48	0.75	มาก	0.716
4.1.2 ครูผู้สอน		2.57	0.88	ปานกลาง	4.61	0.62	มากที่สุด	0.794
10	มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย	2.50	0.87	ปานกลาง	4.62	0.62	มากที่สุด	0.848
11	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	2.51	0.84	ปานกลาง	4.62	0.63	มากที่สุด	0.841
12	มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	2.58	0.77	ปานกลาง	4.65	0.59	มากที่สุด	0.802
13	มีบทบาทหน้าที่ในการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้	2.54	0.88	ปานกลาง	4..54	0.65	มากที่สุด	0.787
14	มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัยได้	2.74	0.99	ปานกลาง	4.63	0.57	มากที่สุด	0.690
4.1.3 สื่อ / แหล่งเรียนรู้		2.62	0.80	ปานกลาง	4.64	0.56	มากที่สุด	0.771
15	สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยี	2.46	0.75	น้อย	4.58	0.63	มากที่สุด	0.862
16	สถานศึกษามีของเล่นที่สร้างสรรค์	2.56	0.74	ปานกลาง	4.62	0.56	มากที่สุด	0.805
17	สถานศึกษามีมุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรี และสนามเด็กเล่น	2.69	0.81	ปานกลาง	4.68	0.49	มากที่สุด	0.740
18	สถานศึกษามีของเล่นที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ของจริง	2.65	0.78	ปานกลาง	4.59	0.61	มากที่สุด	0.732
19	สถานศึกษามีแปลงดอกไม้ แปลงพืชผักสวนครัว	2.73	0.94	ปานกลาง	4.71	0.51	มากที่สุด	0.725

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า PNI(Modified)
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
4.1.4 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม		2.64	0.79	ปานกลาง	4.57	0.63	มากที่สุด	0.731
20	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น	2.59	0.83	ปานกลาง	4.61	0.63	มากที่สุด	0.780
21	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น	2.59	0.69	ปานกลาง	4.60	0.59	มากที่สุด	0.776
22	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เป็นต้น	2.64	0.73	ปานกลาง	4.51	0.70	มากที่สุด	0.708
23	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม เช่น จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างหลากหลาย เป็นต้น	2.69	0.91	ปานกลาง	4.59	0.61	มากที่สุด	0.706
24	สถานศึกษาจัดบรรยากาศในห้องเรียนเด็กปฐมวัยมีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย โดยห้องเรียนควรมีการจัดที่นั่งหรือมุมกิจกรรมที่เหมาะสมเช่น มุมอ่านหนังสือ มุมศิลปะ หรือมุมเล่นเสริมพัฒนาการ	2.69	0.79	ปานกลาง	4.56	0.64	มากที่สุด	0.695
4.2 การประเมินผลหลักสูตร		**2.63**	**0.80**	**ปานกลาง**	**4.54**	**0.70**	**มากที่สุด**	**0.726**
25	สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน	2.54	0.84	ปานกลาง	4.53	0.69	มากที่สุด	0.783
26	สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	2.60	0.74	ปานกลาง	4.59	0.61	มากที่สุด	0.765
27	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณอย่างต่อเนื่อง	2.63	0.72	ปานกลาง	4.51	0.73	มากที่สุด	0.715

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์		การแปลค่า	ค่า $PNI_{(Modified)}$
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		
28	สถานศึกษามีการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	2.65	0.84	ปานกลาง	4.52	0.72	มากที่สุด	0.706
29	สถานศึกษามีการนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา	2.73	0.88	ปานกลาง	4.54	0.72	มากที่สุด	0.663
ค่าเฉลี่ย		**2.62**	**0.82**	**ปานกลาง**	**4.59**	**0.63**	**มากที่สุด**	**0.752**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 17 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 องค์ประกอบที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.62) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบรอง พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 องค์ประกอบรอง ซึ่งองค์ประกอบรอง 4.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.61) โดยพิจารณาจากองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ด้านผู้บริหาร และด้านสื่อ / แหล่งเรียนรู้ตามลำดับ และองค์ประกอบรอง 4.2 ด้านการประเมินผลหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.63) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และสถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร จัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 องค์ประกอบที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.59) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบรอง พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 องค์ประกอบรอง ซึ่งองค์ประกอบรอง 4.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60) โดยพิจารณาจากองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านสื่อ / แหล่งเรียนรู้ ด้านผู้บริหารและด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากันตามลำดับ และองค์ประกอบรอง 4.2 ด้านการประเมินผลหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54) โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษามีการนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา และสถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์

การวิจัยในระยะที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ไปพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้ได้กลยุทธ์มีการดำเนินการพัฒนากลยุทธ์ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 5 การศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลยุทธ์การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์

1. ผลการวิเคราะห์การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำกลยุทธ์เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์ได้ 5 องค์ประกอบ คือ

1.1 วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังให้มีหรือเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งหน่วยงานสามารถบรรลุได้

1.2 พันธกิจ (Mission) ซึ่งเป็นการกำหนดกรอบหรือขอบเขตของการดำเนินงานขององค์กร

1.3 เป้าประสงค์ (Goal) เป็นผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้นที่แสดงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ และคุณภาพของความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์

1.4 ประเด็นกลยุทธ์ (Strategic) ซึ่งเป็นแผนการ แนวทางและวิธีการดำเนินการ หรือแนวทางดำเนินงานขององค์กร

1.5 แนวทางการดำเนินงาน (Operational Guidelines / Projects) ซึ่งเป็นกลวิธีหรือรูปแบบกิจกรรม หรือแผนงานการดำเนินการที่กำหนดอย่างชัดเจนเพื่อเป็นกรอบนำทางไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบของกลยุทธ์ เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแผนกลยุทธ์ ซึ่งองค์ประกอบของกลยุทธ์มี 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ และ 5) แนวทางการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนที่ 5 ผลการศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) ศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ผลการศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) ศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยพื้นที่ศึกษาที่เป็นการศึกษาพหุกรณี มี 4 แห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนในจังหวัดสกลนครที่มีขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามประกาศนโยบายการปฏิรูปการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลสกลนครและโรงเรียนบ้านนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และการศึกษาพหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่เป็นพื้นที่บริการที่ผู้วิจัยรับผิดชอบโดยตรงคือ โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสกลนคร ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้ 1) โรงเรียนอนุบาลสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ศึกษาและสัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 16 ธันวาคม 2568 2) โรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ศึกษาและสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2568 3) โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร ศึกษาและสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2568 และ 4) โรงเรียนบ้านนาแก อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ศึกษาและสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2568 กลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนนี้เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในประเด็นด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โรงเรียนละ 3 คน รวม 12 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำแนกเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน

ลำดับต่อไปนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาที่ได้จากการศึกษาแหล่งข้อมูล คือ เอกสารรายงานผลการจัดการศึกษาและระบบสารสนเทศของโรงเรียน การสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. โรงเรียนอนุบาลสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

1.1 สรุปการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล พบว่า โรงเรียนอนุบาลสกลนครดำเนินการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยใช้รูปแบบ "ABS Smart KIDS Model" เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานสากลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ภายใต้การบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการร่วมขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โรงเรียนส่งเสริมการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบ Active Learning ควบคู่กับการใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียน

1.2 การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ในประเด็นด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ซึ่งพบว่าโรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง โดยนำเสนอรายละเอียดบางตอนของการสัมภาษณ์ ไว้ดังนี้

"... เด็กปฐมวัยของโรงเรียนมีพัฒนาการสมวัย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นต้นแบบการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานสากลได้อย่างมีประสิทธิผลการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล โดยใช้ "ABS Smart KIDS Mode ในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนเชื่อมั่นว่าการใช้โมเดลช่วยให้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิผล ..."

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2568)

"... การบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร พัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อใช้ในการบริหารจัดการตามบริบทของโรงเรียน และประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้นำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดผล สำเร็จเชิงประจักษ์อย่างรอบด้านจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ..."

(รองผู้อำนวยการ, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"... มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ภายใต้การบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการร่วมขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โรงเรียนส่งเสริมการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบ Active Learning ควบคู่กับการใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ..."

(ครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2568)

2. โรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

2.1 สรุปการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล พบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยใช้รูปแบบ 3 ป 4 ร่วม ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ภายใต้กระบวนการบริหารจัดการที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบ "3 ป 4 ร่วม" ช่วยส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายทางการศึกษา ในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน และร่วมประเมินผลการจัดการศึกษา โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ Active Learning การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการใช้สื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

2.2 การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ในประเด็นด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ซึ่งพบว่าโรงเรียนยังมีการติดตามและประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสม โดยนำเสนอรายละเอียดบางตอนของการสัมภาษณ์ ไว้ดังนี้

"... เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย มีทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างยั่งยืน ..."

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...โรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย ใช้รูปแบบ 3 ป 4 ร่วม เป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา..."

(รองผู้อำนวยการ, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2568)

"... โรงเรียนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ภายใต้กระบวนการบริหารจัดการที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ..."

(ครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2568)

3. โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

3.1 สรุปการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล พบว่า โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสกลนคร ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีประสิทธิผล โดยมุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการตามวัยอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายทางการศึกษา โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้ผ่านการเล่น การคิด และการสร้างประสบการณ์ด้วยตนเองควบคู่กับการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ปฐมวัยและการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม

3.2 การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ในประเด็นด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ซึ่งพบว่าโรงเรียนยังจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีระบบดูแลช่วยเหลือเด็กและการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยนำเสนอรายละเอียดบางตอนของการสัมภาษณ์ ไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"... เป็นจุดเด่นของการบริหารโรงเรียนที่ส่งผลให้การดำเนินงานส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย มีทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สะท้อนถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน..."

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2568)

"... จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีระบบดูแลช่วยเหลือเด็กและการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ภายใต้วิสัยทัศน์ที่โดดเด่นของผู้บริหาร ..."

(รองผู้อำนวยการ, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2568)

"... การสอนที่ให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้ผ่านการเล่น การคิด และการสร้างประสบการณ์ด้วยตนเองควบคู่กับการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ปฐมวัยและการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม ..."

(ครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2568)

4. โรงเรียนบ้านนาแก อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

4.1 สรุปการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล พบว่า โรงเรียนบ้านนาแก เป็นสถานพัฒนาขนาดเล็ก มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยอย่างเป็นระบบ โรงเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติจริงและกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล การดำเนินงานให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชน ในการร่วมกันขับเคลื่อนและสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

4.2 การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยในประเด็นด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ซึ่งพบว่าโรงเรียนยังเน้นการจัดสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ และสื่อที่เหมาะสมกับวัย รวมทั้งการติดตามประเมิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พัฒนาการเด็กตามสภาพจริงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นรายบุคคล โดยนำเสนอรายละเอียดบางตอนของการสัมภาษณ์ ไว้ดังนี้

"... โรงเรียนเราส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย มีความพร้อมในการเรียนรู้ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันแสดงถึงการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างชัดเจน..."

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2568)

"... ในการจัดการศึกษาปฐมวัยเราเน้นการจัดสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ และสื่อที่เหมาะสมกับวัย รวมทั้งการติดตามประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นรายบุคคล ..."

(หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ, สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2568)

"... การสอนในระดับปฐมวัย โรงเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติจริง และกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล ..."

(ครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย, สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2568)

ตาราง 18 สรุปผลการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครู ทั้ง 4 โรงเรียน

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
1. ด้านการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร	เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นต้นแบบการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานสากลได้อย่างมีประสิทธิผลการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล โดยใช้ "ABS Smart KIDS Model" การบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร พัฒนาคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
	เด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อใช้ในการบริหารจัดการตามบริบทของโรงเรียน และประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้นำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดผลสำเร็จเชิงประจักษ์อย่างรอบด้าน จนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป
2. ด้านการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย	เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย มีทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างยั่งยืน
3. ด้านการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน สังกัด สช.	ผลการดำเนินงานส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย มีทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สะท้อนถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน
4. ด้านการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านนาแก	พบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย มีความพร้อมในการเรียนรู้ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันแสดงถึงการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างชัดเจน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนที่ 6 ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาที่ได้จากระยะที่ 1 ได้แก่ ความต้องการจำเป็น และผลการศึกษาที่ได้จากระยะที่ 2 ได้แก่ การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์ และการศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยมาวิเคราะห์เนื้อหา จัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งมีองค์ประกอบของกลยุทธ์ เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแผนกลยุทธ์ ซึ่งองค์ประกอบของกลยุทธ์มี 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ และ 5) แนวทางปฏิบัติ เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น อธิบายได้ 2 ส่วน ดังนี้

ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ส่วนที่ 1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของกลยุทธ์

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องตามทักษะศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการทุกภาคส่วน ภายใต้สังคม พหุวัฒนธรรม เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็น “เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพเป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ”

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. พันธกิจ (Mission)

2.1 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2.2 ส่งเสริม สนับสนุน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

2.3 ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

2.4 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะอาชีพ สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของเด็กปฐมวัย

2.5 ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย

3. เป้าประสงค์

เป็นการกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนด การกำหนดช่วงเวลาอาจแตกต่างกัน 1 ปี 3 ปี 5 ปี หรือ 10 ปีแล้วแต่กรณี การกำหนดเป้าประสงค์อาจกำหนดเป็นระยะ ๆ ก็ได้ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดใช้เวลา 3 ปี

3.1 ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

3.3 เด็กทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเป็นธรรม

3.4 หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.5 เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของเด็กปฐมวัยเป็น “เด็กปฐมวัยทุกคน ซึ่งหมายถึงเด็กทุกคน ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน อย่างมีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัย และต่อเนื่อง และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน”

ส่วนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย ประเด็นกลยุทธ์ ดังนี้

1. ประเด็นกลยุทธ์ เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 บรรลุผลตามเป้าหมาย จึงได้กำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์ย่อย ซึ่งกลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 2) ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และ 4) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยมีรายละเอียดแต่ละกลยุทธ์หลัก ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ย่อย ดังนี้

1. การบริหารจัดการชั้นเรียน
2. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
3. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลักที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ย่อย ดังนี้

1. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
2. การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย
3. การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร
4. การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

กลยุทธ์หลักที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม
2. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร
3. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

กลยุทธ์หลักที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย ดังนี้

1. การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2 การประเมินผลหลักสูตร

2. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อทำให้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 บรรลุผลตามเป้าหมาย จึงได้กำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์ย่อย โดยมีรายละเอียดแนวทางการดำเนินงานแต่ละกลยุทธ์หลัก ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 การพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ย่อย 20 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. การบริหารจัดการชั้นเรียน มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก

1.3 ครูส่งเสริม / พัฒนาบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

1.4 ครูส่งเสริม / พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

1.5 ครูส่งเสริม / พัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้ที่สร้างเองหรือสร้างด้วยเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย

2. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ครูส่งเสริม / พัฒนาความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2 ครูส่งเสริม / พัฒนาการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.3 ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย เช่น การประเมินตามสภาพจริง เป็นต้น

2.4 ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.5 ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

3. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ครูมีหลักการจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง

3.2 ครูพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน

3.3 ครูพัฒนาการประเมินพัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย

3.4 ครูส่งเสริม / ยกระดับการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.5 ครูส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก

มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ครูส่งเสริม / พัฒนาการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

4.2 ครูพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน

4.3 ครูพัฒนาการประเมินพัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย

4.4 ครูส่งเสริม / ยกระดับการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.5 ครูส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลักที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ย่อย 17 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มี 3 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัดและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

1.2 สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.3 สถานศึกษามีการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

2. การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย มี 3 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ผู้บริหาร บุคลากรส่งเสริม / พัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.3 สถานศึกษามีการพัฒนาและยกระดับการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ

3. การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร มี 2 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ

3.2 สถานศึกษาพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 สถานศึกษามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.2 สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยีหรือสร้างสื่อด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย

4.3 สถานศึกษามีการเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ดนตรี กีฬา และการออกกำลังกาย เป็นต้น ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

4.4 สถานศึกษากำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

4.5 สถานศึกษามีการส่งเสริมและบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย

5. **ภาวะผู้นำของผู้บริหาร** มี 4 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

5.1 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี

5.2 ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

5.3 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาการจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

5.4 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

กลยุทธ์หลักที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 13 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรี

1. การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม มี 3 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน

1.2 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือชุมชน

1.3 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา รวมถึงมีการระดมภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านจากชุมชน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้การสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น)

2.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น)

2.4 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)

2.5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

3.2 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.3 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

3.4 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

3.5 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรม

กลยุทธ์หลักที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 27 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 24 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน

1.2 สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม

1.3 สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

1.4 สถานศึกษามีนำนโยบาย “3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม” มุ่งเน้นการพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยมีเป้าหมายในการเร่งพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก ลดปัญหาที่เกิดขึ้น และเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้

1.5 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับสถานศึกษา

1) ผู้บริหาร

1.1) ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

1.2) ผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย

1.3) ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้

1.4) ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการในองค์กร

1.5) ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้

2) ครูผู้สอน

2.1) ครูผู้สอนส่งเสริม / พัฒนาวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย

2.2) ครูผู้สอนพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

2.3) ครูผู้สอนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.4) ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ

2.5) ครูผู้สอนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัยได้

3) สื่อ / แหล่งเรียนรู้

3.1) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการสร้างสื่อด้วยตัวเองและการสร้างสื่อโดยใช้เทคโนโลยี

3.2) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาของเล่นที่สร้างสรรค์ เช่น สิ่งของเครื่องใช้ของจริง เป็นต้น

3.3) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนามุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรี และสนามเด็กเล่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4) บรรยากาศและสภาพแวดล้อม

4.1) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น

4.2) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น

4.3) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เป็นต้น

4.4) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ รวมถึงความปลอดภัยทางดิจิทัลหรือการระวังภัยคุกคามรูปแบบใหม่

4.5) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

4.6) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาบรรยากาศในห้องเรียนเด็กปฐมวัยมีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย โดยห้องเรียนควรมีการจัดที่นั่งหรือมุมกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมศิลปะ หรือมุมเล่นเสริมพัฒนาการ เป็นต้น

2. การประเมินผลหลักสูตร มี 3 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน

2.2 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณอย่างต่อเนื่อง

2.3 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์ มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

การวิจัยในระยะที่ 3 มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อให้ได้กลยุทธ์มีการดำเนินการพัฒนากลยุทธ์ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 7 การประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผลตรวจสอบความถูกต้องร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ทั้ง 10 คน เห็นด้วยกับร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ 2) ประเด็นกลยุทธ์ และ 3) แนวทางการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 100 และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน เห็นด้วยกับประเด็นกลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล กลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และกลยุทธ์ที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 100 รวมถึงผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน เห็นด้วยกับกลยุทธ์ย่อยและแนวทางการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงผล ในตาราง 19

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 แสดงผลการประเมินความถูกต้องร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์	10	–	100
2. ประเด็นกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์			
1. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	10	–	100
2. การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	10	–	100
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	10	–	100
4. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	10	–	100
3. การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (แนวทางการดำเนินงาน)	10	–	100
1. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	10	–	100
1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน			
1.1.1 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	10	–	100
1.1.2 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก	10	–	100
1.1.3 ครูส่งเสริม / พัฒนาบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	10	–	100
1.1.4 ครูส่งเสริม / พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	10	–	100
1.1.5 ครูมีการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
1.2 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย			
1.2.1 ครูให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	10	–	100
1.2.2 ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	10	–	100
1.2.3 ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย	10	–	100
1.2.4 ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย	10	–	100
1.2.5 ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	10	–	100
1.3 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้			
1.3.1 ครูจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการลงมือปฏิบัติจริง	10	–	100
1.3.2 ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย มีความซื่อสัตย์	10	–	100
1.3.3 ครูออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	10	–	100
1.3.4 ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนมีการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล	10	–	100
1.3.5 ครูพัฒนาการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก			
1.4.1 ครูส่งเสริม / พัฒนาการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	10	–	100
1.4.2 ครูพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน	10	–	100
1.4.3 ครูร้อยละ 100 มีการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย	10	–	100
1.4.4 ครูส่งเสริม ยกระดับการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	10	–	100
1.4.5 ครูส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	10	–	100
กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	10	–	100
2.1 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน			
2.1.1 สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัด	10	–	100
2.1.2 สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	10	–	100
2.1.3 สถานศึกษามีการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
2.2 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย			
2.2.1 ผู้บริหาร ส่งเสริม / พัฒนาบุคลากรในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ	10	–	100
2.2.2 ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	10	–	100
2.2.3 สถานศึกษามีการพัฒนาและยกระดับการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ	10	–	100
2.3 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร			
2.3.1 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ	10	–	100
2.3.2 สถานศึกษาพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ	10	–	100
2.4 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ			
2.4.1 สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	10	–	100
2.4.2 สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยี บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย	10	–	100
2.4.3 สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
2.4.4 สถานศึกษากำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	10	–	100
2.4.5 สถานศึกษามีการส่งเสริมและบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย	10	–	100
2.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร			
2.5.1 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี	10	–	100
2.5.2 ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	10	–	100
2.5.3 ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	10	–	100
2.5.4 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
กลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	10	–	100
3.1 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม			
3.1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน	10	–	100
3.1.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือชุมชน	10	–	100
3.1.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล	10	–	100
3.1.4 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่งเสริม พัฒนากระบวนการกำกับ ติดตามขององค์กร / หน่วยงาน	10	–	100
3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร			
3.2.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา รวมถึงมีการระดมภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านจากชุมชน	10	–	100
3.2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
3.2.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)	10	–	100
3.2.4 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา	10	–	100
3.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย			
3.3.1 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	10	–	100
3.3.2 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย	10	–	100
3.3.3 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	10	–	100
3.3.4 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรม	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
กลยุทธ์ที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	10	–	100
4.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
4.1.1 สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน	10	–	100
4.1.2 สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม	10	–	100
4.1.3 สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	10	–	100
4.1.4 สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา			
4.1.5 สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ได้กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	10	–	100
	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
4.1.1 ผู้บริหาร			
4.1.1.1 ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม	10	–	100
4.1.1.2 ผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย	10	–	100
4.1.1.3 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้	10	–	100
4.1.1.4 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการในองค์กร	10	–	100
4.1.1.5 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้	10	–	100
4.1.2 ครูผู้สอน			
4.1.2.1 ครูผู้สอนมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยและปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัย	10	–	100
4.1.2.2 ครูผู้สอนพัฒนาการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	10	–	100
4.1.2.3 ครูผู้สอนพัฒนาการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	10	–	100
4.1.3 สื่อ / แหล่งเรียนรู้			
4.1.3.1 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาสื่อเทคโนโลยี	10	–	100
4.1.3.2 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาของเล่นที่สร้างสรรค์ เช่น สิ่งของเครื่องใช้ของจริง เป็นต้น	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
4.1.3.3 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนามุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรี และสนามเด็กเล่น	10	–	100
4.1.4 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม			
4.1.4.1 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อเครื่องเล่น ครุภัณฑ์สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น	10	–	100
4.1.4.2 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น	10	–	100
4.1.4.3 สถานศึกษาพัฒนาสภาพแวดล้อมสิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส เป็นต้น	10	–	100
4.1.4.4 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ รวมถึงความปลอดภัยทางดิจิทัลหรือการระวังภัยคุกคามรูปแบบใหม่	10	–	100
4.1.4.5 สถานศึกษาจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย	10	–	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ความถูกต้อง (ร้อยละ)
4.2 การประเมินผลหลักสูตร			
4.2.1 สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน	10	–	100
4.2.2 สถานศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	10	–	100
4.2.3 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง	10	–	100
4.2.4 สถานศึกษามีการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	10	–	100
เฉลี่ยรวม	**10**	**–**	**100**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 19 พบว่า ผลการตรวจสอบความถูกต้องของร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ 2) ประเด็นกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ และ 3) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (แนวทางการดำเนินงาน) ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน เห็นด้วยกับความถูกต้องของร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลควรเพิ่มการจัดการศึกษาปฐมวัย ทักษะที่จำเป็นของเด็กปฐมวัย

2.2 กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลควรเพิ่มมาตรฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3 การเขียนพันธกิจควรเขียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และปรับขอบเขตเนื้อหาพันธกิจและเป้าประสงค์ไม่ให้กว้างเกินไป

2.4 การฝึกอบรม สัมมนาหรือประชุมผ่านระบบออนไลน์เพื่อความสะดวกและลดค่าใช้จ่าย

2.5 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยควรเพิ่มนโยบาย “3 เร่ง” “3 ลด” “3 เพิ่ม”

2.6 การใช้สื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยควรเน้นการสร้างสื่อที่ทำเองหรือสร้างด้วยเทคโนโลยี

ขั้นตอนที่ 8 ผลการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อวิพากย์ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

สรุปประเด็นข้อสังเกตของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จากการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ดังตาราง 20

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 20 สรุปประเด็นข้อสังเกตของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นข้อสังเกตที่ได้จากการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ	ก่อนปรับแก้	ปรับแก้ตามข้อสังเกต
กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน –เนื้อหาซ้ำซ้อนกับข้อ 1.1 ควรยุบรวมกันหรือระบุให้ชัดเจนว่าคุณภาพในที่นี้วัดจากอะไร เช่นผลสัมฤทธิ์ของเด็ก เป็นต้น –การเขียนยังเป็นคำอธิบายคุณลักษณะ ไม่ใช่ลักษณะการเขียนกลยุทธ์ ควรนำเสนอ KPI ในกลยุทธ์ เช่น ใช้คำว่า ส่งเสริม พัฒนา เป็นต้น	1.1 มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ 1.2 มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	1.1 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ 1.2 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก
กลยุทธ์ที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 3.1 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการมีส่วนร่วมไม่ชัดเจน ว่าทำอะไรเพื่อเด็กและมีหลายประเด็นในข้อเดียว	3.1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน	3.1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 20 (ต่อ)

ประเด็นข้อสังเกตที่ได้จากการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ	ก่อนปรับแก้	ปรับแก้ตามข้อสังเกต
	3.1.2 ชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล 3.1.3 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล 3.1.4 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการกำกับ ติดตามขององค์กร / หน่วยงาน	3.1.2 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือชุมชน 3.1.3 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล
กลยุทธ์ที่ 4 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 4.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา – แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไม่ใช่การใช้หลักสูตรเพื่อวางแผน – ข้อความไม่ชัดเจนว่าสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของอะไร	สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน	สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน สถานศึกษานำนโยบาย “3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม” มุ่งเน้นการพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยมีเป้าหมายในการเร่งพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กลดปัญหาที่เกิดขึ้นและเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 20 (ต่อ)

ประเด็นข้อสังเกตที่ได้จากการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ	ก่อนปรับแก้	ปรับแก้ตามข้อสังเกต
		สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับสถานศึกษา
	สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ได้กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 9 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัยทำการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อวิพากษ์กลยุทธ์และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน เป็นผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับสูงที่มีความรู้ประสบการณ์การจัดการศึกษาปฐมวัย ศึกษานิเทศก์ เพื่อยืนยันความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัยทำการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อวิพากษ์กลยุทธ์และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน รายละเอียดตามตาราง 21 – 22

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 21 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวม

กลยุทธ์ที่	**กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11**	**ความเหมาะสม** (n = 15)			**ความเป็นไปได้** (n = 15)			**ความเป็นประโยชน์** (n = 15)		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
1	การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	4.75	0.45	มากที่สุด	4.74	0.47	มากที่สุด	4.69	0.50	มากที่สุด
2	การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	4.78	0.42	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด	4.72	0.49	มากที่สุด
3	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.73	0.46	มากที่สุด	4.69	0.51	มากที่สุด	4.67	0.53	มากที่สุด
4	หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	4.71	0.49	มากที่สุด	4.69	0.50	มากที่สุด	4.67	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		**4.74**	**0.46**	**มากที่สุด**	**4.72**	**0.48**	**มากที่สุด**	**4.69**	**0.51**	**มากที่สุด**

จากตาราง 21 พบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยศรี

ตาราง 22 ผลการประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล กลยุทธ์การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	**ความเหมาะสม** (n = 15)			**ความเป็นไปได้** (n = 15)			**ความเป็นประโยชน์** (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
กลยุทธ์ที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	**4.75**	**0.45**	**มากที่สุด**	**4.74**	**0.47**	**มากที่สุด**	**4.69**	**0.50**	**มากที่สุด**
1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน	4.77	0.46	มากที่สุด	4.76	0.46	มากที่สุด	4.75	0.47	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
1.1.1 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
1.1.2 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก	4.80	0.41	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.1.3 ครูส่งเสริม / พัฒนาบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	4.73	0.59	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด
1.1.4 ครูส่งเสริม / พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 22 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
1.1.5 ครูส่งเสริม / พัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้ที่สร้างเองหรือสร้างด้วยเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย	4.87	0.35	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด
1.2 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.79	0.42	มากที่สุด	4.76	0.50	มากที่สุด	4.71	0.52	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
1.2.1 ครูส่งเสริม / พัฒนาความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด
1.2.2 ครูส่งเสริม / พัฒนาการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 22 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
1.2.3 ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย เช่น การประเมินตามสภาพจริง เป็นต้น	4.80	0.41	มากที่สุด	4.67	0.82	มากที่สุด	4.53	0.83	มากที่สุด
1.2.4 ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
1.2.5 ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด
1.3 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.75	0.45	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.69	0.47	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
1.3.1 ครูมีหลักการจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.3.2 ครูพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 22 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
1.3.3 ครูพัฒนาการประเมินพัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
1.3.4 ครูส่งเสริม / ยกระดับการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.53	0.52	มากที่สุด
1.3.5 ครูส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด
1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก	4.71	0.47	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด	4.61	0.53	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
1.4.1 ครูส่งเสริม / พัฒนาการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.4.2 ครูพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.60	0.51	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 22 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	**ความเหมาะสม** (n = 15)			**ความเป็นไปได้** (n = 15)			**ความเป็นประโยชน์** (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
1.4.3 ครูพัฒนาการประเมินพัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.4.4 ครูส่งเสริม / ยกระดับการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.53	0.64	มากที่สุด
1.4.5 ครูส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.60	0.51	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 22 พบว่า ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ย่อย 20 แนวทางการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.75) ความเป็นไปได้ ($\overline{X}$ = 4.74) และความเป็นประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.69) เมื่อพิจารณารายข้อของกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

กลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\overline{X}$ = 4.79) ลำดับที่ 2 คือ การบริหารจัดการชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 4.77) ลำดับที่ 3 คือ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.75) และลำดับที่ 4 คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.71)

ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

กลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย และการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 4.76) ลำดับที่ 2 คือ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.73) และลำดับที่ 4 คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.69)

ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ การบริหารจัดการชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 4.75) ลำดับที่ 2 คือ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\overline{X}$ = 4.71) ลำดับที่ 3 คือ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.69) และลำดับที่ 4 คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.61)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 23 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล กลยุทธ์การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	**ความเหมาะสม** (n = 15)			**ความเป็นไปได้** (n = 15)			**ความเป็นประโยชน์** (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	**4.78**	**0.42**	**มากที่สุด**	**4.75**	**0.45**	**มากที่สุด**	**4.72**	**0.49**	**มากที่สุด**
2.1 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.80	0.41	มากที่สุด	4.78	0.43	มากที่สุด	4.76	0.49	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
2.1.1 สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัดและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	4.80	0.41	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
2.1.2 สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด
2.1.3 สถานศึกษามีการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
2.2 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย	4.75	0.44	มากที่สุด	4.71	0.47	มากที่สุด	4.69	0.78	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 23 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
2.2.1 ผู้บริหาร บุคลากรส่งเสริม/พัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
2.2.2 ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
2.2.3 สถานศึกษามีการพัฒนาและยกระดับการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ	4.80	0.41	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
2.3 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร	4.87	0.35	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด	4.83	0.46	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
2.3.1 สถานศึกษาส่งเสริม/พัฒนาการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ	4.87	0.35	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด	4.80	0.56	มากที่สุด
2.3.2 สถานศึกษาพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ	4.87	0.35	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 23 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
2.4 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.75	0.44	มากที่สุด	4.72	0.45	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
2.4.1 สถานศึกษามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
2.4.2 สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยี หรือสร้างสื่อด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.60	0.51	มากที่สุด
2.4.3 สถานศึกษามีการเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ และส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ดนตรี กีฬา และการออกกำลังกาย เป็นต้น ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.60	0.51	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 23 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
2.4.4 สถานศึกษากำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	4.87	0.35	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด
2.4.5 สถานศึกษามีการส่งเสริมและบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
2.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.73	0.45	มากที่สุด	4.68	0.55	มากที่สุด	4.67	0.55	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
2.5.1 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
2.5.2 ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 23 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	**ความเหมาะสม** (n = 15)			**ความเป็นไปได้** (n = 15)			**ความเป็นประโยชน์** (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
2.5.3 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาการจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.80	0.41	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด
2.5.4 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.60	0.51	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 23 พบว่า ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ย่อย 17 แนวทางการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.78) ความเป็นไปได้ ($\overline{X}$ = 4.75) และความเป็นประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.72) เมื่อพิจารณารายข้อของกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร ($\overline{X}$ = 4.87) ลำดับที่ 2 คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\overline{X}$ = 4.80) และลำดับที่ 3 คือการพัฒนาบุคลากรปฐมวัยและการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\overline{X}$ = 4.75)

ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้ การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปหาน้อย ลำดับที่ 1 คือ การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร ($\overline{X}$ = 4.87) ลำดับที่ 2 คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\overline{X}$ = 4.78) และลำดับที่ 3 คือ การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\overline{X}$ = 4.72)

ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ลำดับที่ 1 คือ การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร ($\overline{X}$ = 4.83) ลำดับที่ 2 คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\overline{X}$ = 4.76) และลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ($\overline{X}$ = 4.69)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 24 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	**ความเหมาะสม** (n = 15)			**ความเป็นไปได้** (n = 15)			**ความเป็นประโยชน์** (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
กลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	**4.73**	**0.46**	**มากที่สุด**	**4.69**	**0.51**	**มากที่สุด**	**4.67**	**0.53**	**มากที่สุด**
3.1 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม	4.78	0.43	มากที่สุด	4.71	0.55	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
3.1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด
3.1.2 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือชุมชน	4.80	0.41	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด
3.1.3 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 24 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	4.71	0.47	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด	4.65	0.51	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
3.2.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา รวมถึงมีการระดมภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านจากชุมชน	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
3.2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้การสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น)	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
3.2.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น)	4.60	0.51	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 24 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
3.2.4 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
3.2.5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
3.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	4.71	0.47	มากที่สุด	4.71	0.47	มากที่สุด	4.69	0.47	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
3.3.1 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
3.3.2 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 24 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
3.3.3 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.47	0.64	มาก
3.3.4 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
3.3.5 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรม	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

จากตาราง 24 พบว่า ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 13 แนวทางการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.73) ความเป็นไปได้ ($\bar{x}$ = 4.69) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{x}$ = 4.67) เมื่อพิจารณารายข้อของกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ($\bar{x}$ = 4.78) ลำดับที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{x}$ = 4.71)

ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{x}$ = 4.71) และลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ($\bar{x}$ = 4.67)

ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{x}$ = 4.69) ลำดับที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ($\bar{x}$ = 4.67) และลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ($\bar{x}$ = 4.65)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล กลยุทธ์หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	**ความเหมาะสม** (n = 15)			**ความเป็นไปได้** (n = 15)			**ความเป็นประโยชน์** (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
กลยุทธ์ที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	**4.71**	**0.49**	**มากที่สุด**	**4.69**	**0.50**	**มากที่สุด**	**4.67**	**0.51**	**มากที่สุด**
4.1 การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.70	0.47	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
4.1.1 สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
4.1.2 สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.60	0.63	มากที่สุด
4.1.3 สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
4.1.4 สถานศึกษานำนโยบาย "3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม" มุ่งเน้นการพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยมีเป้าหมายในการเร่งพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก ลดปัญหาที่เกิดขึ้น และเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด
4.1.5 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับสถานศึกษา	4.73	0.59	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด
1.1.1 ผู้บริหาร	4.68	0.47	มากที่สุด	4.65	0.47	มากที่สุด	4.63	0.48	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
1.1.1.1 ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม	4.53	0.52	มากที่สุด	4.40	0.51	มากที่สุด	4.40	0.51	มากที่สุด
1.1.1.2 ผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด
1.1.1.3 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.60	0.51	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
1.1.1.4 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการในองค์กร	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
1.1.1.5 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.60	0.51	มากที่สุด
1.1.2 ครูผู้สอน	4.69	0.47	มากที่สุด	4.68	0.48	มากที่สุด	4.64	0.52	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
1.1.2.1 ครูผู้สอนพัฒนาวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.1.2.2 ครูผู้สอนพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.1.2.3 ครูผู้สอนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.1.2.4 ครูผู้สอนพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	4.80	0.41	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
1.1.2.5 ครูผู้สอนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัยได้	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.53	0.64	มากที่สุด
1.1.3 สื่อ / แหล่งเรียนรู้	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.64	0.54	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
1.1.3.1 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการสร้างสื่อด้วยตัวเองและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.1.3.2 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาของเล่นที่สร้างสรรค์ เช่น สิ่งของเครื่องใช้ของจริง เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรีเป็นต้น	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.60	0.63	มากที่สุด
1.1.3.3 สถานศึกษาส่งเสริมส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลาย เช่น ดนตรี กีฬา การออกกำลังกาย	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
1.1.4 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม	4.71	0.47	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
1.1.4.1 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อเครื่องเล่น ครุภัณฑ์สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.1.4.2 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
1.1.4.3 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เป็นต้น	4.73	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
1.1.4.4 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ รวมถึงความปลอดภัยทางดิจิทัลหรือการระวังภัยคุกคามรูปแบบใหม่	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
1.1.4.5 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
1.1.4.6 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาบรรยากาศในห้องเรียนเด็กปฐมวัยมีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย โดยห้องเรียนควรมีการจัดที่นั่งหรือมุมกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมศิลปะ หรือมุมเล่นเสริมพัฒนาการ เป็นต้น	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม (n = 15)			ความเป็นไปได้ (n = 15)			ความเป็นประโยชน์ (n = 15)		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า	($\bar{X}$)	S.D.	แปลค่า
4.2 การประเมินผลหลักสูตร	4.71	0.51	มากที่สุด	4.69	0.52	มากที่สุด	4.67	0.52	มากที่สุด
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>									
4.2.1 สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน	4.71	0.46	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
4.2.2 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง	4.71	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
4.2.3 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	4.67	0.61	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด	4.60	0.63	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 25 พบว่า ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 27 แนวทางการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.71) ความเป็นไปได้ ($\bar{x}$ = 4.69) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{x}$ = 4.67) เมื่อพิจารณารายข้อของกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ ด้านการประเมินผลหลักสูตร ($\bar{x}$ = 4.71) และลำดับที่ 2 คือ ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.70)

ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการประเมินผลหลักสูตร ($\bar{x}$ = 4.69)

ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลยุทธ์ย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการประเมินผลหลักสูตร ($\bar{x}$ = 4.67)

สรุปการยืนยันกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ด้วยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ส่วนที่ 1 วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ของกลยุทธ์

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของกลยุทธ์ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

"เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องตามทักษะศตวรรษที่ 21 เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ" บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการทุกภาคส่วน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2. พันธกิจ (Mission)

2.1 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2.2 ส่งเสริม สนับสนุน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

2.3 ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

2.4 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะอาชีพ สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของเด็กปฐมวัย

2.5 ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย

3. เป้าประสงค์ เป็นการกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนด การกำหนดช่วงเวลาอาจแตกต่างกัน 1 ปี 3 ปี 5 ปี หรือ 10 ปีแล้วแต่กรณี การกำหนดเป้าประสงค์อาจกำหนดเป็นระยะ ๆ ก็ได้ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดใช้เวลา 3 ปี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1 ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

3.3 เด็กทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเป็นธรรม ตามศักยภาพ ตามวัย และต่อเนื่อง

3.4 หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน

3.5 เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของเด็กปฐมวัย

ส่วนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์ย่อย และแนวทางการดำเนินงาน

เพื่อทำให้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 บรรลุผลตามเป้าหมาย จึงได้กำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์ย่อย 77 แนวทางการดำเนินงาน ซึ่งกลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 1) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 2) การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 3) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และ 4) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยมีรายละเอียดแต่ละกลยุทธ์หลักหลัก ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 การพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ย่อย 20 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์ย่อย และแนวทางดำเนินงาน

1. การบริหารจัดการชั้นเรียน มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก

1.3 ครูส่งเสริม / พัฒนาบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

1.4 ครูส่งเสริม / พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

1.5 ครูส่งเสริม / พัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้ที่สร้างเองหรือสร้างด้วยเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย

2. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ครูมีหลักการจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง

2.2 ครูพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน

2.3 ครูพัฒนาการประเมินพัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย

2.4 ครูส่งเสริม / ยกระดับการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.5 ครูส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ครูส่งเสริม / พัฒนาการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3.2 ครูพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.3 ครูพัฒนาการประเมินพัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย

3.4 ครูส่งเสริม / ยกระดับการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.5 ครูส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ครูส่งเสริม / พัฒนาความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

4.2 ครูส่งเสริม / พัฒนาการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

4.3 ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย เช่น การประเมินตามสภาพจริง เป็นต้น

4.4 ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย

4.5 ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

กลยุทธ์หลักที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ย่อย 17 แนวทางการดำเนินงาน

กลยุทธ์ย่อย และแนวทางดำเนินงาน

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 4 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี

1.2 ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.3 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาการจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

1.4 ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

2. การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร มี 2 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ

2.2 สถานศึกษาพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ

3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มี 3 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัดและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

3.2 สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.3 สถานศึกษามีการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4. การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 สถานศึกษามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.2 สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยีหรือสร้างสื่อด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย

4.3 สถานศึกษามีการเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ดนตรี กีฬา และการออกกำลังกาย เป็นต้น ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.4 สถานศึกษากำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

4.5 สถานศึกษามีการส่งเสริมและบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย

5. การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย มี 3 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

5.1 ผู้บริหาร บุคลากรส่งเสริม / พัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

5.2 ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

5.3 สถานศึกษามีการพัฒนาและยกระดับการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์หลักที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 13 แนวทางการดำเนินงาน

กลยุทธ์ย่อย และแนวทางดำเนินงาน

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา มี 3 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

1.2 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการให้บริการสนับสนุนการบริหารจัดการและรับความช่วยเหลือจากชุมชน

1.3 ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร มี 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม

2.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา รวมถึงมีการระดมภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านจากชุมชน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้การสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น)

2.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น)

2.4 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)

2.5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา

3. การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม มี 3 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่และเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน

3.2 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือชุมชน

3.3 ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล

กลยุทธ์หลักที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 27 แนวทางการดำเนินงาน

กลยุทธ์ย่อย และแนวทางดำเนินงาน

1. การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 24 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม

1.3 สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

1.4 สถานศึกษามีนำนโยบาย “3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม” มุ่งเน้นการพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยมีเป้าหมายในการเร่งพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก ลดปัญหาที่เกิดขึ้น และเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้

1.5 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับสถานศึกษา

1) ผู้บริหาร

1.1) ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

1.2) ผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย

1.3) ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้

1.4) ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการในองค์กร

1.5) ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้

2) ครูผู้สอน

2.1) ครูผู้สอนพัฒนาวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย

2.2) ครูผู้สอนพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

2.3) ครูผู้สอนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.4) ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.5) ครูผู้สอนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัยได้

3) สื่อ / แหล่งเรียนรู้

3.1) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการสร้างสื่อด้วยตัวเองและการสร้างสื่อโดยใช้เทคโนโลยี

3.2) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาของเล่นที่สร้างสรรค์ เช่น สิ่งของเครื่องใช้ของจริง เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรี เป็นต้น

3.3) สถานศึกษาส่งเสริมส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลาย เช่น ดนตรี กีฬา การออกกำลังกาย

4) บรรยากาศและสภาพแวดล้อม

4.1) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น

4.2) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น

4.3) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เป็นต้น

4.4) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ รวมถึงความปลอดภัยทางดิจิทัล หรือการระวังภัยคุกคามรูปแบบใหม่

4.5) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

4.6) สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาบรรยากาศในห้องเรียนเด็กปฐมวัยมีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย โดยห้องเรียนควรมีการจัดที่นั่งหรือมุมกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมศิลปะ หรือมุมเล่นเสริมพัฒนาการ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. การประเมินผลหลักสูตร มี 3 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน

2.2 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง

2.3 สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

ผลการประเมินกลยุทธ์อิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) นำไปสู่การพัฒนา องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge) และการสร้าง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งเป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ โดยมุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามศักยภาพอย่างรอบด้าน ผ่านการบริหารจัดการแบบบูรณาการ ความร่วมมือของภาคีเครือข่าย และการขับเคลื่อนเชิงกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยและการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ซึ่งเชื่อมโยงการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การระดมทรัพยากร การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และการกำกับติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องเข้าด้วยกันเป็นระบบเดียว ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 6 องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge) รูปแบบการบริหาร
จัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
สำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปผลตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการ
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพความคาดหวังและความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1 ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จากโรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,285 โรงเรียน ประกอบด้วย 3 จังหวัด ทั้งหมด 6 เขต จำแนกผู้ให้ข้อมูลได้ดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 13 คน

1.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1,285 คน

1.1.3 ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 1,285 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability sampling) โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling) ของโรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัด ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ได้แก่ จังหวัดนครพนม สกลนครและมุกดาหาร ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย จะได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 139 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวนกลุ่มละ 139 คน รวม 278 คน และผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 13 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 291 คน

2. ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์

2.1 กลุ่มเป้าหมายการศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยพื้นที่ศึกษาที่เป็นการศึกษาพหุกรณี มี 4 แห่ง ซึ่งเป็นสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนครที่มีขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามประกาศนโยบายการปฏิรูปการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลสกลนครและโรงเรียนบ้านนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และและการศึกษาพหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่เป็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พื้นที่บริการที่ผู้วิจัยรับผิดชอบโดยตรงคือ โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสกลนคร

2.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบร่างกลยุทธ์ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 2 คน ศึกษาธิการจังหวัดที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียน ที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีผลงานโดดเด่น จำนวน 1 คน และครูผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

3. ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์

3.1 การประเมินร่างกลยุทธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบร่างกลยุทธ์และข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องร่างกลยุทธ์ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกันกับในระยะที่ 2

3.2 การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ผู้วิจัยจัดทำการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ยืนยันกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ศึกษาธิการภาค 11 รองศึกษาธิการภาค 11 ศึกษาธิการจังหวัดที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน รองศึกษาธิการจังหวัดที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก ทางการบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 คน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จำนวน 3 คน อาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา (นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ) ที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือมีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยหรือมีวิทยฐานะ ไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง .80 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.55 – 0.84 และมีความเชื่อมั่น .98 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น

1. แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2. แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของร่างกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์

แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ 9 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเชิงสำรวจสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์ มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์ ขั้นตอนที่ 5 การศึกษาพหุกรณี (Multi – cases Study) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย และขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลยุทธ์

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์ มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 7 ประเมิน ร่างกลยุทธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ขั้นตอนที่ 8 การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ยืนยันกลยุทธ์การพัฒนาการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน เพื่อวิพากษ์และยืนยันความถูกต้องของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ขั้นตอนที่ 9 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ` พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย และองค์ประกอบการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ตามลำดับ

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ องค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย องค์ประกอบการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล และองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามลำดับ

1.3 ความต้องการจำเป็น ($PNI_{(Modified)}$) ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย รองลงมาคือ องค์ประกอบการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และองค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผลการสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีองค์ประกอบสำคัญคือ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ และ 5) แนวทางการดำเนินงาน สรุปได้ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์ย่อย 77 แนวทางการดำเนินงาน ซึ่งกลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 1) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 2) การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 3) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และ 4) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ดังนี้

2.1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 4 กลยุทธ์ย่อย 20 แนวทางการดำเนินงาน

2.2 การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 5 กลยุทธ์ย่อย 17 แนวทางการดำเนินงาน

2.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 3 กลยุทธ์ย่อย 13 แนวทางการดำเนินงาน

2.4 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2 กลยุทธ์ย่อย 27 แนวทางการดำเนินงาน

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน กลยุทธ์ 3 ประเด็น คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมีข้อค้นพบดังนี้

3.1 ความเหมาะสม (Propriety) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

3.2 ความเป็นไปได้ (Feasibility) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.3 ความเป็นประโยชน์ (Utility) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ` พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ องค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย และองค์ประกอบการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องจากผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความเข้าใจในลักษณะการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรม หรือการดำเนินงานของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของระวีวรรณ ทิพยานนท์ (2564, หน้า 235 – 239) ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

โรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะ สมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษา และการวัดและการประเมินพัฒนาการ ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมภายนอก พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดคือ ด้านเทคโนโลยี รองลงมาคือ ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ และด้านสภาพสังคม ตามลำดับ ส่วนด้านสภาพเศรษฐกิจเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด เช่นเดียวกับสุกัญญา แก้วหล้า และคณะ (2560, หน้า 82 – 90) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการของ โรงเรียนอนุบาลสานสายใยรัก เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนอนุบาลสานสายใยรัก เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา มีการบริหาร ใน 7 ด้าน มีการปฏิบัติในระดับมาก 3 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาสื่อการสอน 2) ด้านการพัฒนาการใช้ แหล่งเรียนรู้ และ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ระดับรองลงมามีการปฏิบัติ ระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ 2) ด้านการวัดผลประเมินผล 3) ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายได้ยืนยันข้อค้นพบด้านแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการที่ประกอบด้วยการมีส่วนร่วม ใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมประเมินผลเพื่อดำเนินการบริหารวิชาการ 7 งาน ประกอบด้วย 1) งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) งานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพ 5) งานพัฒนาสื่อการสอน 6) งานส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 7) งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้ชื่อรูปแบบการมีส่วนร่วม DMIBE เพื่อการบริหารงานวิชาการแก่สถานศึกษา ประกอบด้วย Decision Making Implementation Benefits และ Evaluation เช่นเดียวกับ Faber & Paul (2022, pp. 161 – 172) ได้กล่าวสรุปว่า งานบริหารวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในระดับการศึกษาปฐมวัยสามารถแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1. การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2. การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3. การนำหลักสูตรไปใช้ 4. การจัดอุปกรณ์การสอน 5. การนิเทศการสอน และ 6. การส่งเสริมครูประจำการ

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน คือ องค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย องค์ประกอบการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล และองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความมุ่งหวังค่อนข้างมากต่อแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยา คงมั่น (2559, หน้า 11) ที่ได้ศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคาดหวังให้สถานศึกษาพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยในทุกด้าน ทั้งด้านหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ บุคลากร สภาพแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างรอบด้าน ทั้งนี้การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการบริหารจัดการตามหลักการของการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เช่นเดียวกับในการศึกษาของระวีวรรณ ทิพยานนท์ (2564, หน้า 234 – 246) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ พบว่า ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวม

อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด รองลงมา คือ การวัดและประเมินพัฒนาการ และการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิด ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนปฐมวัยและสรุปผลการประเมินตามองค์ประกอบด้านความจำขณะใช้งาน และโรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนปฐมวัยและสรุปผลการประเมินตามองค์ประกอบ ด้านการควบคุมอารมณ์ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด ในขณะที่พบว่า โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนปฐมวัยและสรุปผลการประเมินตามองค์ประกอบด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง และโรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนปฐมวัยและสรุปผลการประเมินตามองค์ประกอบด้านการวางแผนและการจัดการเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด ซึ่งพบอีกว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิด ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนั้น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม) ตามองค์ประกอบด้านการวางแผนและการจัดการ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด ในขณะที่พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม) ตามองค์ประกอบด้านการยั้งคิด ไตร่ตรอง และโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม) ตามองค์ประกอบด้านการยืดหยุ่นทางความคิด ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุดอีกด้วย นอกจากนี้ในการศึกษาของรัตนา อินทะชัย (2559, หน้า 215) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการศึกษา พบว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความต้องการให้การดำเนินงานด้านการศึกษาปฐมวัยได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การใช้สื่อและนวัตกรรม

การวัดและประเมินพัฒนาการ และการบริหารจัดการทางวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างเต็มศักยภาพ และพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ และ 5) ด้านนิเทศภายใน

3. ความต้องการจำเป็น ($PNI_{(Modified)}$) ของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย รองลงมาคือ องค์ประกอบการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และองค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากในการประเมินความต้องการความจำเป็นไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังและการตัดสินใจ จึงเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง (Witkin, 2024) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรพร ทับทิมศรี และประสงค์ สายหงษ์ (2567, หน้า 1 – 15) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองของเด็กปฐมวัยสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ (1) ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (PNI = 1.07) (2) ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (PNI = 0.84) และ (3) ความสามารถในการนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย (PNI = 0.83) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนาครูปฐมวัยในปัจจุบันอย่างชัดเจน ในขณะที่เบญญาภา วิไลวรรณ (2567, หน้า 324 – 340) ที่ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดทักษะของนวัตกร พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีค่า $PNI_{modified}$ = 0.671 ซึ่งเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนา

และเป็นด้านสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ Pollarolo (2024, pp. 1 – 9) ชี้ให้เห็นว่าการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กและส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน จึงอาจกล่าวได้ว่าด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นด้านที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นสูงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยในระดับสากล

4. ผลการสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีองค์ประกอบสำคัญคือ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ และ 5) แนวทางการดำเนินงาน สรุปได้ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์ย่อย 77 แนวทางการดำเนินงาน ซึ่งกลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 2) ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และ 4) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ดังนี้ 2.1 ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 4 กลยุทธ์ย่อย 20 แนวทางการดำเนินงาน 2.2 ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 5 กลยุทธ์ย่อย 17 แนวทางการดำเนินงาน 2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 3 กลยุทธ์ย่อย 13 แนวทางการดำเนินงานและ 2.4 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2 กลยุทธ์ย่อย 27 แนวทางการดำเนินงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล มีความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์ ซึ่งเป็นแนวทางหรือวิธีการที่องค์กรเลือกเพื่อดำเนินการในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้ภายใต้ข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอกและขีดความสามารถขององค์กร กลยุทธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกองค์กร โดยกลยุทธ์ของแต่องค์กรจะถูกกำหนดตามลักษณะพื้นฐานขององค์กรนั้น ๆ ทั้งนี้ กลยุทธ์การบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ก็เป็นแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ทรัพยากรและศักยภาพ เพื่อให้องค์การอยู่รอดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยกลยุทธ์มีองค์ประกอบของกลยุทธ์หรือส่วนประกอบสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแผนกลยุทธ์ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 8) ได้กล่าวสรุปถึงองค์ประกอบของกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) เป้าประสงค์ 3) พันธกิจ 4) กลยุทธ์ 5) โครงการ/กิจกรรม 6) ตัวชี้วัด เช่นเดียวกับอภินันทิชัย แกระหัน

(2562, หน้า 12) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของกลยุทธ์ มีดังนี้ 1) ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจองค์กร 2) นโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ 3) สภาพแวดล้อมและปัญหาความต้องการขององค์กร 4) ทางเลือกและการคัดทางเลือก 5) กลยุทธ์และการตัดสินใจกลยุทธ์ และ 6) กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ Gill Roger (2011, p. 177) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ส่วนสำคัญของแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการตามทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติของผู้นำ ต้องประกอบด้วย 1) Vision วิสัยทัศน์ 2) Mission พันธกิจ 3) Objective วัตถุประสงค์ 4) Target เป้าหมาย และ 5) Strategy กลยุทธ์ ทั้งนี้การสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของระวีวรรณ ทิพยานนท์ (2564, หน้า 234 – 263) ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ซึ่งผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก 10 กลยุทธ์รอง 35 วิธีดำเนินการ คือ (1) ปฏิรูปหลักสูตรมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ด้านความจำขณะใช้งานและด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 5 วิธีดำเนินการ (2) พลิกโฉมสื่อและแหล่งเรียนรู้ พัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการวางแผนและการจัดการ และด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 5 วิธีดำเนินการ (3) ปรับเปลี่ยนระบบการวัดและประเมินพัฒนาการ เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านการยืดหยุ่นทางความคิดของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 8 วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 8 วิธีดำเนินการ และ (5) พัฒนาสมรรถนะครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านความจำขณะใช้งาน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ รอง 9 วิธีดำเนินการ โดยกลยุทธ์ที่สำคัญกล่าวคือ กลยุทธ์หลักที่ 5 พัฒนาสมรรถนะครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านความจำขณะใช้งาน ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 2 กลยุทธ์ คือ 1) เสริมสร้างทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่พัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จด้านการ ยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านความจำขณะใช้งาน

ของผู้เรียนผ่านการเล่นที่เน้นกระบวนการคิด และ 2) เพิ่มศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการให้นักเรียนกำหนดเป้าหมาย วางแผนงาน มุ่งมั่นทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสะท้อนคิด ผ่านการเล่นและกิจกรรมประจำวัน และยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหา และตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล ทั้งยังเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และการคิดในระดับที่สูงขึ้น การจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรง ลงมือกระทำด้วยตนเอง สามารถช่วยสร้างเสริมและพัฒนาการคิดให้แก่เด็กปฐมวัยได้ โดยครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ต้องให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรม จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย ให้เวลาเด็กได้ใช้ความคิดอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กได้สนุกกับการใช้ความคิดที่อาจเป็นการคิดคนเดียวหรือคิดร่วมกับเพื่อน และสร้างสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนการใช้พื้นที่ได้ตามสถานการณ์ มีสื่อ อุปกรณ์ที่พอเพียงและหลากหลาย และสภาพแวดล้อมทางจิตภาพที่ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ไม่กดดัน มีอิสระที่จะคิดสร้างสรรค์ และทบทวนความรู้ ความจำ เพื่อนำมาผสมผสานสร้างเป็นความรู้และความคิดที่แปลกใหม่จากเดิม เช่นเดียวกับในการศึกษาของอรุณี หรดาล (2563, หน้า 1 – 12) ที่กล่าวสรุปไว้ว่า ในการจัดประสบการณ์เพื่อสร้างเสริมการคิดให้แก่เด็กปฐมวัยด้วยการให้เด็กลงมือกระทำหรือผ่านการมีประสบการณ์ตรงนั้น ครูต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่มีอิสระ ท้าทาย และจูงใจให้เด็กอยากศึกษา ค้นคว้า ทดลอง เลือกทำกิจกรรมได้ตามความสนใจมีปฏิสัมพันธ์ทำงานร่วมกัน สนุกกับการใช้ความคิด ได้แลกเปลี่ยนความรู้และความเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการคิด ใช้ความรู้และข้อมูลที่มีอยู่มาพัฒนาหรือปรับปรุงต่อยอดให้ได้ความรู้และพัฒนา ความคิดควบคู่ไปด้วยกัน ได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ซึ่งกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่จะช่วยสร้างเสริมการคิดให้แก่เด็กต้องมีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก โดยใช้กิจกรรมสร้างเสริมการคิดของเด็กปฐมวัย เช่น กิจกรรมการเล่น กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรม คณิตศาสตร์ กิจกรรมวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

5. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการตรวจสอบความถูกต้องของร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ 2) การวิเคราะห์สภาพปัญหา

ความต้องการขององค์กร 3) การกำหนดกลยุทธ์ และ 4) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (แนวทางการดำเนินงาน) ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน เห็นด้วยกับความถูกต้องของร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 คิดเป็นร้อยละ 100 และผลประเมินกลยุทธ์ 3 ประเด็น คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากการได้มาซึ่งกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ผ่านการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพความคาดหวังและความต้องการจำเป็นการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีการกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นกระบวนการตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมขององค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบไปด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร 2) การกำหนดวิสัยทัศน์ 3) การกำหนดพันธกิจ 4) การกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์ 5) การสร้างกลยุทธ์ และ 6) การประเมินและเลือกกลยุทธ์ ตลอดจนได้ผ่านคำแนะนำ การยืนยันและประเมินกลยุทธ์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ ทำให้ได้กลยุทธ์ที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยา คงมั่น (2559, หน้า 12 – 15) ที่ได้ศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารหลักสูตร และการพัฒนาบุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญที่ควรนำมาใช้เป็นฐานในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการศึกษาปฐมวัย และพบว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Daniel L. Stufflebeam และ Joint Committee on Standards for Educational Evaluation ที่เสนอว่าการประเมินกลยุทธ์ควรพิจารณาความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมก่อน เช่นเดียวกับในการศึกษาวิจัยของระวีวรรณ ทิพยานนท์ (2564, หน้า 189 – 209) ที่ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จฉบับที่หนึ่งมี จำนวนทั้งหมด

17 ท่าน ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาและกลยุทธ์ จำนวน 6 ท่าน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ท่าน และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ จำนวน 5 ท่าน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์หลักในร่างกลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ พบว่า กลยุทธ์หลักที่ 1 ปฏิรูปการพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้เรียนมีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ด้านความจำขณะใช้งาน และด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์หลักที่ 2 พลิกโฉมการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการวางแผนและการจัดการ และด้านการยั้งคิด ไตร่ตรอง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์หลักที่ 3 ยกระดับคุณภาพการวัดและประเมินพัฒนาการให้ผู้เรียนมีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านการยืดหยุ่นทางความคิดของผู้เรียน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาการนิเทศการศึกษาเพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด และด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์หลักที่ 5 สร้างเสริมคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จด้านการยั้งคิด ไตร่ตรอง และด้านความจำขณะใช้งานมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ทั้ง 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 2) การบริหารและการจัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 3) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยและ 4) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีความครอบคลุมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล พร้อมทั้งเป็นแนวทางสำหรับองค์กรอื่นที่สนใจนำไปใช้

1.2 กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปปรับใช้ได้ในการพัฒนาการบริหารจัดการด้านนโยบายและแผน ด้านนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและด้านส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.3 โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ควรจัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ก่อนนำไปใช้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภูมิภาคอื่น เพื่อให้มีความครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียนก่อนประถมศึกษาในพื้นที่อื่นทั่วทุกภูมิภาค

2.2 ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หรือรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อให้ได้มาซึ่งผลจากการนำกลยุทธ์หรือรูปแบบการพัฒนาไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

2.3 ควรใช้รูปแบบการวิจัยที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นประเด็นกลยุทธ์จากผลการวิจัยครั้งนี้ หากประสบผลสำเร็จควรมีการเผยแพร่เพื่อนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาในพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาคอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

กนกวรรณ บุราณสาร. (2560). *แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กมลรัตน์ คะนองเดช. (2562). ผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่มีต่อทักษะวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยในบริบทพหุวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนใต้. *งานประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ด้านการศึกษาอิสลาม ครั้งที่ 2. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*

กรรณิการ์ กลิ่นหวาน. (2557). *รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับประเทศไทยในทศวรรษหน้า.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

กิติชัย วงศ์ศิลปะกุล. (2563). *การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เกสรี ลัดเลีย. (2557). *การพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ขวัญเดช ธรรมเสนา. (2565). การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาให้แก่คนไทยทุกช่วงวัย และการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ไทยในยุคดิจิทัล. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 9*(1), 87 – 103.

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ. (2560). *คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ.*

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู. (2562). *รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชนิพรรณ จาติเสถียร. (2560). *หน่วยที่ 5 แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ. ในเอกสารการสอนชุด วิชาการจัดการศึกษาและหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1 – 7 (หน้า 5 – 1 – 5 – 45).* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชิตพล สุวรรณผา. (2558). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

โชติกา เหมืองอุ่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. 8*(32), 293 – 302.

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี. (2561). *การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฐาปนา ฉิ่นไพศาล. (2560). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (STRATEGIC MANAGEMENT).* กรุงเทพมฯ: ศูนย์หนังสือจุฬา.

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่).* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชน.

ณัฐวุฒิ ภารพบ. (2554). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดภาคใต้. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 11*(พิเศษ). 1 – 12.

ธนชัย ยมจินดา. (2555). *หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ.* ในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ หน่วยที่ 1 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ธนัญกรณ์ ชูนวน. (2565). การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management). *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชื่น. 4*(1), 103 – 105.

ธงชัย สันติวงษ์. (2550). *องค์การและการบริหาร.* (พิมพครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

นวพร รักขันแสง และคณะ. (2559). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบในจังหวัดชัยภูมิ.* เข้าถึงได้จาก https://www.semanticscholar. org/author. (22 พฤษภาคม 2566).

เนตร์พัณณา ยาวิราช. (2556). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.

เนาวรัตน์ นาคพงษ์. (2555). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

นงค์รักษ์ เคนไชยวงศ์. (2561). *กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปัญญา ธีระวิทยเลิศ และศุภมาส ชุมแก้ว. (2567). การประเมินรูปแบบการบริหารงานโดยใช้วิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในงานวิจัยด้านการบริหารการศึกษา. *วารสารคุรุสภาวิทยาจารย์.* 5(2). https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/withayajarnjournal/article/view/255407.

เบญญาภา วิไลวรรณ. (2567). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดทักษะของนวัตกร. *Journal of Roi Kaensarn Academi. 9*(1), 324 – 340.

ปราณิสรา แพหมอ. (2562). *รูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร. (2560). *นโยบายและการวางแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษายุคใหม่.* มหาสารคาม: อภิชาการพิมพ์.

พัทธนันท์ ปาเป็ง. (2562). *การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรี่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พัชรา พุ่มพชาติ. (2560). *การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พระครูวิลาศกาญจนธรรมและอนันต์ยศ หงส์ษา, พ. (2565). การบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์สู่ความสำเร็จขององค์กรยุคใหม่. *วารสาร มจร กาญจนปริทรรศน์. 2*(3), 152 – 162.

พิบูล ทีปะบาลและธนวัฒน์ ทีปะปาล. (2559). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

พิณวดี เคนไชยวงศ์. (2554). *ประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พิศมัย แก้วเจริญผล. (2559). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 18*(1), 8 – 15.

เพชรดาว นิลสว่าง. (2566). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2561). *เปลี่ยนผ่านการศึกษาสู่การศึกษาไทย 4.0.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ไพโรจน์ ปิยะวงษ์วัฒนา. (2555). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มัทรี แก้วยนต์ประเสริฐ. (2563). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต, 20*(4), 23 – 34.

ระวีวรรณ ทิพยานนท์. (2564). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 134 (ตอนที่ 40).

รัตนะ บัวสนธ์. (2563). *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัตนา อินทะชัย. (2559). "*แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3,*" การประชุมสัมมนา วิชาการ "ราชภัฏนครสวรรค์วิจัย ครั้งที่ 1". *11*(33), 329 – 342.

เรขา ศรีวิชัย. (2554*). รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในจังหวัดนนทบุรี.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรางคณา ผลประเสริฐ. (2554). *หน่วยที่ 1 แนวคิด เกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วัฒนา สายเชื้อ. (2561). *กลยุทธ์การใช้หลักธรรมาภิบาลในงานวิชาการของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2563). *การบริหารเชิงกลยุทธ์: แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นร่วมสมัย.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

วิลาสินี กนกไกรทรัพย์. (2558). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

แววววรรณ พงษ์สะอาด. (2554). *การจัดการเรียนรู้ปฐมวัย.* เข้าถึงได้จาก http:// https://baanbunditnoischool.blogspot.com/2017/05/blog-post_20.html. (15 พฤษภาคม 2566).

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2020). ผลของการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนที่มีต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล. *OJED*, *10*(2), 13 – 28.

ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง. (2555). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ศิริมงคล ทนทอง และศศิรดา แพงไทย. (2562). รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *Journal of Graduate MCU KhonKaen Campus*, *6*(3), 490 – 502.

ศุภณัฐ อินทร์งาม. (2562). การพัฒนาระบบการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, *30*(3), 160 – 173.

ศรสวรรค์ ราบบำเพิง. (2565). การจัดการเชิงกลยุทธ์: กระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติขององค์กรภาครัฐ. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(12), 340 – 355.

สมาน อัศวภูมิ. (2566). *การบริหารการศึกษาร่วมสมัย: หลักการ ทฤษฎี และการประยุกต์ใช้.* อุบลราชธานี: ยูบีพี เพรส.

สยาม เรืองสุกใส. (2565). กลยุทธ์การบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็ก และเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีของจังหวัดแม่ฮ่องสอน. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย.* *8*(1), 453 – 467.

สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.

สุกัญญา โฆวิไลกูล. (2551). *การวิเคราะห์ระบบเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

สุกัญญา แก้วหล้า, พิทยาภรณ์ มานะจุติ, ชไมมน ศรีสุรักษ์, ศิริมาศ โกศัลย์ พิพัฒน์และดวงใจ เนตรตระสูตร. (2560). แนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลสานสายใยรักเทศบาลเมือง เมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่. *Journal of Graduate Research*, *8*(2), 1 – 14.

สุชาติ บางวิเศษ. (2553). *ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.* วิทยานิพนธ์ ศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุพานี สฤษฎ์วานิช. (2555). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี.* กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุเมธ งามกนก. (2564). *ยุทธศาสตร์และการพัฒนานโยบายและการวางแผนแบบมีส่วนร่วมและความเป็นหุ้นส่วนในสถานศึกษา.* กรุเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

สุริยา คงมั่น. (2559). *การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2560). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมพงษ์ อัสสาภัย. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. *Journal of Educational Administration Khon Kaen University*, *13*(2), 109 – 118.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.* กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2563). *แนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐและการกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ขององค์กร.* กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2561.* กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2567). *สถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2566.* ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานประจำปี 2557 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย.* กระทรวงศึกษาธิการ. https://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1233.

_____. (2568). *แผนการดำเนินการขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบาย 3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่มเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต.* สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). "*การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21,*" ในการประชุมวิชาการ "อภิวัฒน์การเรียนรู้... สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย". วันที่ 6 – 8 พฤษภาคม 2557 หน้า 6 – 7. กรุงเทพฯ.

สำนักงานศึกษาธิการภาค 11. (2566). *แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.* กลุ่มอำนวยการ สำนักงานศึกษาธิการภาค 11.

สมคิด บางโม. (2563). *องค์การและการจัดการ.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

อมรรัตน์ บุญเสนอ. (2560). *การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อภินันทิชัย แกระหัน. (2562). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579).* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อรุณี สาธรพิทักษ์. (2557). รูปแบบการบริหารงานการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน. *รมยสาร. 13*(5). 101 – 111.

อรุณี หรดาล. (2563). *หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการคิด. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการคิด หน่วยที่ 1 – 7 (หน้า 1 – 1 ถึง 1 – 52).* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อาภากร สุโพธิ์ และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2569). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยวิชาการ. 9*(1), 141 – 153. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/281294

อรพร ทับทิมศรี, และ ประสงค์ สายหงษ์. (2567). ความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองของเด็กปฐมวัยสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก. *วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. 14*(1), 1 – 15.

Ackah, A. (2022). The core determinants of effective strategy implementation: The case of rural and community banks in Ghana. European. *Journal of Business and Strategic Management. 7*(1), 15 – 37.

Bryson, J. M. (2018). *Strategic planning for public and nonprofit organizations: A guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. John Wiley & Sons. Code, E. (2012). California Department of Education.

Cohen, J., & Uphoff, N. (2016). *Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity*.

Certo and Peter. (2017). Strategic planning process and organizational structure: Impacts, confluence and similarities. *BBR. Brazilian Business Review*, *14*(05), 479 – 492.

Daft, R. L., & Daft, R. L. (2009). *Principles of management*. South – Western, Cengage Learning India Pvt. Limited.

David, F. R., David, F. R., & David, M. E. (2021). *Strategic management: A competitive advantage approach, concepts and cases*. (17th ed.). Pearson.

David, D. J., Samuels, B. A., Rainer, Q., Wang, J. W., Marsteller, D., Mendez, I., ... & Dhlamini, J. (2022). Strategy: An understanding of strategy for business and Public policy settings. *Journal of Contemporary Management*. 19(2), 108 – 134.

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

David, F. R. (2011). *Strategic management concepts and cases*. Pearson.

De Rubeis, S., Fernández, E., Buzzi, A., Di Marino, D., & Bagni, C. (2012). Molecular and cellular aspects of mental retardation in the Fragile X syndrome: from gene mutation/s to spine dysmorphogenesis. *Synaptic Plasticity: Dynamics, Development and Disease*, 517 – 551.

Eisner, E. W. (1976). Educational Connoisseurship and Criticism: Their Form and Functions in Educational Evaluation. *Journal of Aesthetic Education*. 10(3/4), 135 – 150.

Eisner, E. W. (2017). *The enlightened eye: Qualitative inquiry and the enhancement of educational practice*. Teachers College Press.

Epstien, S. N. (2015). Human Clinical Trials and Drug Approvals: Transnational Issues. In *Food and Drug Regulation in an Era of Globalized Markets* (pp. 37 – 49). Academic Press.

Essa, E. L. (2001). Child care quality: A model for examining relevant variables. *Early education and care, and reconceptualizing play*, 59 – 113.

Faber, M. D., & Paul, R. (2022). Incremental hemodialysis: what we know so far. *International Journal of Nephrology and Renovascular Disease*, 161 – 172.

Fansher, H. (2011). 21st century learning environments: Building a better school. *Springbank Community High School*.

Freud, S. (2014). Psychoanalysis. *An introduction to theories of personality*, 11 – 51.

Graves, S. B., & Larkin, E. (2006). Lessons from Erikson: A look at autonomy across the lifespan. *Journal of Intergenerational Relationships*, *4*(2), 61 – 71.

Gill, R. (2011). *Theory and practice of leadership*. Sage.

Gordon, A., & Browne, K. W. (2016). *Beginnings & beyond: Foundations in early childhood education*. Cengage learning.

Gordon, A. M., & Williams – Browne, K. (2016). *Beginning essentials in early childhood education*. (3rd ed.). Cengage Learning.

Graves, S. B., & Larkin, E. (2006). Lessons from Erikson: A look at autonomy across the lifespan. *Journal of Intergenerational Relationships*, *4*(2), 61 – 71.

Harrison, J. S., Hitt, M. A., Hoskisson, R. E., & Ireland, R. D. (2001). Resource complementarity in business combinations: Extending the logic to organizational alliances. *Journal of management*, *27*(6), 679 – 690.

Hanson, D., Hitt, M. A., Ireland, R. D., & Hoskisson, R. E. (2016). *Strategic management: Competitiveness and globalisation*. Cengage Au.

Hen, R. (2009). Neurogenesis–dependent and–independent effects of fluoxetine in an animal model of anxiety/depression. *Neuron*, *62*(4), 479 – 493.

Hirsch, A. B. (2012). Facilitation and/or Manipulation? Lawrence Halprin and 'Taking Part'. *Landscape Journal*, *31*(1 – 2), 117 – 134.

Joint Committee on Standards for Educational Evaluation. (2024). *The Program Evaluation Standards: A Guide for Evaluators and Evaluation Users*. Sage Publications.

Kerlinger, F. N., & Lee, H. B. (2000). *Foundations of behavioral research*. (4th ed.). Harcourt College Publishers.

Keller, G., Warrack, B., & Bartel, H. (2016). *Statistics for management and economics: A systematic approach.*

Kimbrough & Nunnery. (2016). *Relationship between principals and teachers in urban schools: An examination of principal leadership practices and teacher morale*. Wayne State University.

McLachlan, C., Fleer, M., & Edwards, S. (2018). *Early childhood curriculum: Planning, assessment and implementation*. Cambridge University Press.

Pollarolo, E. (2024). *Higher – order thinking in early childhood education and care: Mediating young children's higher – order thinking skills*. The role of mathematics, coding toys and educators (PhD thesis No. 745) [Doctoral dissertation, University of Stavanger]. University of Stavanger.

Robbins, R. G. (2019). *The tsar's viceroys: Russian provincial governors in the last years of the empire*. Cornell University Press.

Rothaermel, F. T. (2020). *Strategic management*. (4th ed.). McGraw – Hill Education.

Schermerhorn. (2005). Children's influence in the marital relationship. *Journal of Family psychology*, *21*(2), 203.

Stiles,T. L., Stevens, S. R., Snell, C. R., Bateman, L., & Van Ness, J. M. (2007). *Intravenous saline administration improves physical functioning.*

Saylor Alexander & Lewis. (2017). William M. Alexander Father of the American middle school. *Middle School Journal*, *23*(5), 33 – 38.

Soi, V., Faber, M. D., & Paul, R. (2022). Incremental hemodialysis: what we know so far. *International Journal of Nephrology and Renovascular Disease*, 161 – 172.

Thompson, A., Janes, A., Peteraf, M., Sutton, C., Gamble, J., & Strickland, A. (2013). *EBOOK: Crafting and executing strategy: The quest for competitive advantage: Concepts and cases*. McGraw hill.

Wheelen Thomas, L., & Hunger, J. D. (2000). Strategic management and business policy. *TOWARD GLOBAL SUSTAINABILITY*, *13*.

Wheelen, T. L., Hunger, J. D., Hoffman, A. N., & Bamford, C. E. (2020). *Strategic management and business policy: Globalization, innovation, and sustainability*. (15th ed.). Pearson.

Wheelen & Hunger. (2008). *Strategic management and business policy* (Vol. 46). Reading, MA: Addison – Wesley.

Witkin, A. J., Jaffe, G. J., Srivastava, S. K., Davis, J. L., & Kim, J. E. (2024). Retinal vasculitis after intravitreal pegcetacoplan: report from the ASRS Research and Safety in Therapeutics (ReST) Committee. *Journal of VitreoRetinal Diseases*, *8*(1), 9 – 20.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์	อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร.เพ็ญผกา ปัญจะนะ	อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร.ขวัญใจ วงศ์สุวรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคำชนดงต้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
4. นางสาววิริยา บาลตำบล	ศึกษานิเทศก์ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
5. นางปิยะดา แก้วเวียงเดช	ครู โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 15 ท่าน ประกอบด้วย

1. ดร.นิยม ไผ่โสภา	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 11
2. ดร.นิรุตต์ บุตรแสนลี	รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 11
3. ดร.สัจจา ผ่ายคำตา	ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
4. นางณิชากร หาญคำมูล	รองศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
5. นายเอกชัย ใจก๋องแก้ว	รองศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
6. ดร.สท้าน วารี	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
7. นายสกุณ แก้วพิกุล	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
8. ดร.ฐิตินันท์ นันทะศรี	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
9. ดร.ดร.ระภีพรรณ ร้อยพิลา	อาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อดีตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา (นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ) สำนักงานศึกษาธิการภาค 10

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

10. ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ	อาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
11. ดร.อรุณรุ่ง โยธสิงห์	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสกลนคร
12. ดร.สนธยา หลักทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
13. นางเมธาวรรณ วงศ์เทวราช	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
14. นางสาวกรีระภัส พลศรี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
15. ดร.โชติกา กุณสิทธิ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนครเขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ประเมินร่างกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธราเทพ เตมีรักษ์	อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร.วีระศักดิ์ สุวรรณไตร	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. ดร.สมใจ วิเศษทักษิณ	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 11
4. ดร.สัจจา ฝ่ายคำตา	ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
5. ดร.สท้าน วารี	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
6. ดร.ฐิตินันท์ นันทะศรี	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
7. ดร.ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
8. ดร.กิตติพงศ์ สุวรรณเทน	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุวรรณเทน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9. นางสาวมัทนา ศิริโยธาวัฒนากุล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

10. นางเยาวลักษณ์ วันเสน ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลวานรนิวาส (ราษฎร์บำรุง)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาววิริยา บาลตำบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๗๙๒๐ ๐๕๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางปิยะดา แก้วเวียงเดช

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๗๙๒๐ ๐๕๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๗๙๒๐ ๐๕๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๗๙๒๐ ๐๕๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๗๙๒๐ ๐๕๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการภาค ๑๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๕๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายแพทย์ณรงค์ จันทร์แก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายธฤติ ประสานสอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสมใจ วิเศษทักษิณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สัจจา ฝ่ายคำตา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายธันญ์สุธี ภัคธารีรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.นุชรัตน์ ประสิทธิศิลป์ชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายวิชัย แสงอาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายแพทย์มานพ ฉลาดธัญญกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายแพทย์ปรีดา วรหาญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอศึกษาดูงาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลเป็นเลิศ ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอศึกษาดูงาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสกลนคร

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลเป็นเลิศ ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอศึกษาดูงาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลเป็นเลิศ ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอศึกษาดูงาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแก

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลเป็นเลิศ ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ดร.สัจจา ฝายคำตา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน นางเยาวลักษณ์ วันเสน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน นางสาวมัทนา ศิริโยธาวัฒนากุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ดร.กิตติพงศ์ สุวรรณแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ดร.ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ดร.วีระศักดิ์ สุวรรณไตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ดร.ฐิตินันท์ นันทะศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ดร.สท้าน วารี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ดร.นุชรัตน์ ประสิทธิศิลป์ชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาราเทพ เตมีรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางยุภาพร แสงสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๕๐๑๑๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางยุภาพร แสงสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๘๒๘ ๘๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ค

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

COA NO. 055/2567
IEC NO. HE67-046

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขอรับรองว่าโครงการวิจัยเรื่อง : กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบูรณาการเชิงพื้นที่ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (Effective Early Childhood Education Management Strategy under Spatial Integration in the Regional Education Office 11)

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางยุภาพร แสงสว่าง

ผู้ร่วมโครงการวิจัย : ไม่มี

หน่วยงานต้นสังกัด : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

เอกสารที่รับรอง

1. แบบขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2567
2. แบบฟอร์มโครงการวิจัย ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567
3. ประวัติผู้วิจัย/ผู้ร่วมวิจัย ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2567
4. เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ได้แก่
   - 4.1 เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย (สำหรับตอบแบบสอบถาม) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567
   - 4.1 เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย (สำหรับตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567
   - 4.1 เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย (สำหรับการสัมภาษณ์) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567
   - 4.1 เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย (สำหรับการสนทนากลุ่ม) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567
5. แบบแสดงความยินยอมให้ทำการวิจัยจากอาสาสมัคร (สำหรับอาสาสมัครอายุ 18 ปีขึ้นไป) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567
6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
   - 6.1 แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567
   - 6.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567
   - 6.3 ประเด็นการสนทนากลุ่ม ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567
   - 6.4 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2567

ได้ผ่าน...

สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ชั้น 2 อาคารปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์วิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ 680 ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม อ.เมืองสกลนคร จ.สกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47000
โทรศัพท์ 042-970-154

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว (Expedited Review) จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล

รับรอง ณ	4 กันยายน 2567
วันหมดอายุ	4 กันยายน 2568
รายงานความก้าวหน้า	ทุก 12 เดือน

สุธาสินี คุปตะบุตร

(นางสาวสุธาสินี คุปตะบุตร)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ชั้น 2 อาคารปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์วิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ 680 ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม อ.เมืองสกลนคร จ.สกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47000
โทรศัพท์ 042-970-154

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินความสอดคล้องคำถามกับนิยามองค์ประกอบ
เรื่อง การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่
แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

นางยุภาพร แสงสว่าง
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินความสอดคล้องคำถามกับนิยามองค์ประกอบ
เรื่อง การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหาร
เชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้ประเมิน .....
ตำแหน่ง .....
สถานที่ทำงาน.....
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมีระดับคะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน –1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

นิยามศัพท์: การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

1.1 องค์ประกอบย่อยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้นำในอันที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยการชักชวน จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตนด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือโดยมีความสำเร็จ ของกลุ่มหรือองค์การเป็นเป้าหมาย โดยผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีได้ และมีแบบแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ยึดหลักประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนมีนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

	คำถาม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	+1	0	-1	
1	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง							
2	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีได้							
3	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา							
4	ผู้บริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม							
5	ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย							

1.2 ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง หมายถึง สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง รวมถึงเอื้อให้มีความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน มีการมอบหมายให้ตรงกับความรู้ความสามารถ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อน สะดวกและคล่องตัวและมีการสร้างแนวปฏิบัติใหม่ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

6	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์							
7	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร							
8	สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
9	สถานศึกษามีการพัฒนาองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ							
10	สถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ							

1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กิจกรรมที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติตามแผนทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้งในการบันทึกข้อมูลร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนด ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษาตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

11	สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง							
12	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน							
13	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ							
14	สถานศึกษามีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ							
15	สถานศึกษามีการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัด							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
1.4 การบริหารเทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการนำ การจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำหนดแนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำกับติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยผู้สอนมีบทบาทในการออกแบบที่มีสถานการณ์ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามเป้าหมาย โดยผู้สอนเป็นโค้ชคอยชี้แนะตอบโจทย์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในการกระตุ้นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด								
16	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย							
17	สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพมี							
18	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยี บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย							
19	สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย							
20	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัย							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

	คำถาม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
	ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา							

1.5 องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ เพื่อบุคลากรปฐมวัยจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

21	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง							
22	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์เพื่อสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน							
23	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ จัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด							
24	ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
25	ผู้บริหาร บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ							

ด้านที่ 2 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

นิยามศัพท์: หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง เอกสารสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรม และเหตุการณ์ทั้งที่มีการวางแผนและไม่มีการวางแผนซึ่งเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่มีการออกแบบสำหรับการอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้และการพัฒนาเด็กและมีการนำกระบวนการบริหาร มาใช้ในขั้นตอนการสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.1 องค์ประกอบย่อยด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาเนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อ เป้าหมาย ข้อกำหนดหรือแผนการจัดมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน รวมถึงการประเมินที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

27	สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน							
28	สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา							
29	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
30	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ							

2.2 การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง โดยนำอุดมการณ์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้วไปสู่ผู้เรียน เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง การนำหลักสูตรไปใช้ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ และเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย

2.2.1 ผู้บริหาร								
31	มีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการ							
32	เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย							
33	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม							
34	มีความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้							
35	มีความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้							
2.2.2 ครูผู้สอน								
36	มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย							
37	มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติด้านการศึกษาปฐมวัยได้							
38	มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
39	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้							
40	มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย							
2.2.3 สื่อ / แหล่งเรียนรู้								
41	สถานศึกษามีของเล่นที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ของจริง							
42	สถานศึกษามีของเล่นสร้างสรรค์							
43	สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยี							
44	สถานศึกษามีมุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรี และสนามเด็กเล่น							
45	สถานศึกษามีแปลงดอกไม้ แปลงพืชผักสวนครัว							
2.2.4 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม								
46	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น							
47	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
48	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม เช่น จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างหลากหลาย เป็นต้น							
49	สถานศึกษาจัดบรรยากาศในห้องเรียนเด็กปฐมวัยมีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย โดยห้องเรียนควรมีการจัดที่นั่งหรือมุมกิจกรรมที่เหมาะสมเช่น มุมอ่านหนังสือ มุมศิลปะ หรือมุมเล่นเสริมพัฒนาการ							
50	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส เป็นต้น การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย							
2.3 การประเมินผลหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมิน นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง								
51	สถานศึกษามีการนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา							
52	สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
53	สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนตลอดเวลา							
54	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง							
55	สถานศึกษามีการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย							
ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย **นิยามศัพท์**: การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการ การบริหารและตัดสินใจขององค์กร ร่วมกำหนดปัญหาของประชาชน มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเอง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมกระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการสื่อกลางที่ดี ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิดมีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่เข้ามาร่วมต่อกิจกรรม								

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
3.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง หมายถึง การที่ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ								
56	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย							
57	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาหารือ							
58	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการจัดการศึกษาปฐมวัย							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
59	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย							
60	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย							
3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร หมายถึง การที่ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ มีการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม มีการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา								
61	มีการสนับสนุนและร่วมดำเนินการในระดมทรัพยากรทางการศึกษา							
62	การมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
63	ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา(เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)							
64	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)							
65	ให้การสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)							
3.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ว่าได้ผลตามที่กำหนดไว้เพียงใด มีบทบาทความสำคัญในการให้ข้อมูลด้านความคืบหน้า ชี้ปัญหา และข้อขัดข้องด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการศึกษา								
66	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล							
67	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการกำกับ ติดตามขององค์กร / หน่วยงาน							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
68	มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา							
69	มีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือ							
70	การจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน							
ด้านที่ 4 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย **นิยามศัพท์ :** การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่มีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ให้เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสมด้วยวิธีการ / แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย มีการรายงานข้อมูลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเด็กปฐมวัย								
4.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก คือ กระบวนการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์สภาพการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
วัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และสามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้นั้นไปใช้ได้								
71	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย							
72	ครูมีการวางแผนการจัดประสบการณ์							
73	ครูมีการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย							
74	ครูเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
75	ครูมีการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
4.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตรวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน								

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
76	ครูมีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์							
77	ครูมีการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน							
78	ครูมีหลักการจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการลงมือปฏิบัติจริง							
79	ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย มีความซื่อสัตย์							
80	ครูมีการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย							
4.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นการส่งเสริมให้การเรียนรู้มีความเป็นไปได้มากที่สุด และพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพในการจัดการและนำตนเองให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข								
81	ผู้บริหารมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ							
82	ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
83	ครูมีการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย							
84	ครูจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน							
85	ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก							
4.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง การประเมินกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนทุกขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การประเมินสภาพของผู้เรียนก่อนลงมือเรียน ประเมินพฤติกรรมขณะเรียน และประเมินผลการเรียนทั้งด้านความสามารถในการทำและความรู้สึกที่ได้จากการทำกิจกรรมมาแล้ว ดังนั้นการประเมินจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย โดยช่วยชี้ให้เห็นว่าจะสอนเด็กเน้นย้ำในจุดใด ได้ผลอย่างไรจะเพิ่มพูนปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อีกในด้านใด ประโยชน์ของการประเมินจึงขึ้นอยู่ที่เมื่อประเมินแล้วจะนำผลไปใช้พัฒนาเด็กอย่างไรต่อไป								
86	ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย							
87	ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย							

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำถาม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	−1	+1	0	−1	
88	ครูให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย							
89	ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย							
90	ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย							

(ลงชื่อ).....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

ยุภาพร แสงสว่าง

นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โทรศัพท์ 0988288214

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

นางยุภาพร แสงสว่าง

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้สำหรับ ผู้บริหารและครูปฐมวัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนและตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเป็นประโยชน์ในการสร้างกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 คำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถามจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำเสนอภาพรวมไม่พาดพิงถึงผู้ตอบแบบสอบถามบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่และหน่วยงานของท่านแต่ประการใด หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางยุภาพร แสงสว่าง
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
โทรศัพท์ 0988288214

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงใน ( ) หน้าข้อความหรือช่องว่างที่ตรงกับตำแหน่ง เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิทางการศึกษาของท่าน

1. อายุ

1. ☐ ต่ำกว่า 35 ปี 2. ☐ 36 – 40 ปี

3. ☐ 41 – 45 ปี 4. ☐ 46 – 50 ปี

5. ☐ 51 ปีขึ้นไป

2. ตำแหน่งของท่าน หรือภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

1. ☐ ผู้บริหาร 2. ☐ ครู / อาจารย์

3. ☐ เจ้าหน้าที่ / ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ประสบการณ์การทำงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

1. ☐ ต่ำกว่า 5 ปี 2. ☐ 6 – 10 ปี

3. ☐ 11 – 15 ปี 4. ☐ 16 – 20 ปี

5. ☐ 21 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

1. ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ☐ ปริญญาตรี

3. ☐ ปริญญาโท 4. ☐ ปริญญาเอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

คำชี้แจง สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

5 มีความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

4 มีความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก

3 มีความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านปานกลาง

2 มีความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อย

1 มีความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล											
1.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร											
1	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง										
2	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีได้										
3	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา										
4	ผู้บริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม										
5	ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2 ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร											
6	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์										
7	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร										
8	สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ										
9	สถานศึกษามีการพัฒนาองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ										
10	สถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ										
1.3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน											
11	สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง										
12	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน										
13	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ										
14	สถานศึกษามีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ										
15	สถานศึกษามีการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัด										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	1.4 ด้านการบริหารเทคโนโลยี										
16	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย										
17	สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ										
18	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยี บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย										
19	สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย										
20	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา										
	1.5 ด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย										
21	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง										
22	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์เพื่อสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน										
23	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ จัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
24	ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย										
25	ผู้บริหาร บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ										
ด้านที่ 2 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร											
2.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา											
26	สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ได้กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์										
27	สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน										
28	สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา										
29	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม										
30	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ										
2.1.1 ผู้บริหาร											
31	มีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการ										
32	เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
33	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม										
34	มีความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้										
35	มีความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้										
	2.1.2 ครูผู้สอน										
36	มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย										
37	มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัยได้										
38	มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย										
39	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้										
40	มีบทบาทหน้าที่ในการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้										
	2.1.3 สื่อ / แหล่งเรียนรู้										
41	สถานศึกษามีของเล่นที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ของจริง										
42	สถานศึกษามีของเล่นที่สร้างสรรค์										
43	สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยี										
44	สถานศึกษามีมุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรี และสนามเด็กเล่น										
45	สถานศึกษามีแปลงดอกไม้ แปลงพืชผักสวนครัว										
	2.1.4 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม										
46	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
47	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น										
48	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม เช่น จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างหลากหลาย เป็นต้น										
49	สถานศึกษาจัดบรรยากาศในห้องเรียนเด็กปฐมวัยมีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย โดยห้องเรียนควรมีการจัดที่นั่งหรือมุมกิจกรรมที่เหมาะสมเช่น มุมอ่านหนังสือ มุมศิลปะ หรือมุมเล่นเสริมพัฒนาการ										
50	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เป็นต้น										
2.2 ด้านการประเมินผลหลักสูตร											
51	สถานศึกษามีการนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา										
52	สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา										
53	สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน										
54	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณอย่างต่อเนื่อง										
55	สถานศึกษามีการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย										
ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย											

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย											
56	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย										
57	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรม										
58	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย										
59	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย										
60	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย										
3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร											
61	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา										
62	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)										
63	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
64	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)										
65	ให้การสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)										
3.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม											
66	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล										
67	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการกำกับ ติดตามขององค์กร/หน่วยงาน										
68	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา										
69	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือ										
70	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน										
ด้านที่ 4 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย											
4.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้											
71	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย										
72	ครูมีการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้										
73	ครูมีการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
74	ครูเตรียมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
75	ครูมีการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
4.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้											
76	ครูมีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
77	ครูมีการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน มีการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล										
78	ครูมีหลักการจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการลงมือปฏิบัติจริง										
79	ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย มีความซื่อสัตย์										
80	ครูมีการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม										
4.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน											
81	ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ										
82	ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ										
83	ครูมีการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย										
84	ครูจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน										
85	ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย											
86	ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย										
87	ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย										
88	ครูให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย										
89	ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย										
90	ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย										

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

นางยุภาพร แสงสว่าง

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โทร. 0988288214

ภาคผนวก จ

เอกสารประกอบการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบ

เอกสารแบบบันทึก
การประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ประกอบการวิจัย
กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
ภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ
ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

ผู้วิจัย

นางยุภาพร แสงสว่าง

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กำหนดการ

การประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

วันที่ 29 เดือนเมษายน 2569

เวลา 09.30 น. ณ ห้องประชุมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ชั้น 2

.....

เวลา 09.30 น. – ประธาน รองศาตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร กล่าวเปิดการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

- ดร.ระภีพรรณ ร้อยพิลา เป็นผู้ดำเนินรายการ
- กล่าวแนะนำผู้เชี่ยวชาญ และกล่าววัตถุประสงค์ของการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
- นางยุภาพร แสงสว่าง ผู้วิจัยนำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย การดำเนินการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย และข้อค้นพบจากการวิจัย
- ประเด็นการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วย ประเด็นที่ 1 พิจารณา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ วิพากษ์ ความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ประเด็นที่ 2 พิจารณา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์หลักที่ 1, 2, 3 และ 4
- กลยุทธ์หลักที่ 1 ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (พิจารณา 4 กลยุทธ์ย่อย 20 แนวทาง)
- กลยุทธ์หลักที่ 2 ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล (พิจารณา 5 กลยุทธ์ย่อย 17 แนวทาง)
- กลยุทธ์หลักที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (พิจารณา 3 กลยุทธ์ย่อย 12 แนวทาง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

- กลยุทธ์หลักที่ 4 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (พิจารณา 2 กลยุทธ์ย่อย 26 แนวทาง)
- ประเด็นที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่องานวิจัย กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ

–ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมดำเนินการสนทนากลุ่ม

.....

หมายเหตุ: กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี PNI Modified ของความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อความมีประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยรวม

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน ระดับปฏิบัติ		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์ ระดับปฏิบัติ		การแปลค่า	$PNI_{(Modified)}$	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.			
1	**การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย**	2.61	0.78	ปานกลาง	4.52	0.72	มากที่สุด	**0.771**	1
	1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน	2.54	0.78	ปานกลาง	4.54	0.68	มากที่สุด	**0.787**	
	1.2 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2.55	0.85	ปานกลาง	4.55	0.70	มากที่สุด	**0.784**	
	1.3 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	2.62	0.82	ปานกลาง	4.54	0.67	มากที่สุด	**0.733**	
	1.4 การจัดประสบการณ์เรียนรู้	2.61	0.78	ปานกลาง	4.52	0.72	มากที่สุด	**0.732**	
2	**การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล**	2.57	0.76	ปานกลาง	4.55	0.65	มากที่สุด	**0.770**	2
	2.1 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	2.56	0.76	ปานกลาง	4.56	0.66	มากที่สุด	**0.781**	
	2.2 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย	2.55	0.74	ปานกลาง	4.53	0.67	มากที่สุด	**0.776**	
	2.3 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร	2.56	0.75	ปานกลาง	4.53	0.68	มากที่สุด	**0.770**	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน ระดับปฏิบัติ		การแปลค่า	สภาพที่พึงประสงค์ ระดับปฏิบัติ		การแปลค่า	$PNI_{(Modified)}$	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.			
	2.4 การบริหารเทคโนโลยี	2.57	0.75	ปานกลาง	4.55	0.66	มากที่สุด	0.770	
	2.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	2.64	0.79	ปานกลาง	4.58	0.62	มากที่สุด	0.735	
3	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	2.59	0.81	ปานกลาง	4.54	0.68	มากที่สุด	0.753	
	3.1 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม	2.57	0.85	ปานกลาง	4.54	0.71	มากที่สุด	0.767	3
	3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	2.58	0.80	ปานกลาง	4.54	0.67	มากที่สุด	0.760	
	3.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	2.63	0.79	ปานกลาง	4.55	0.66	มากที่สุด	0.730	
4	หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	2.62	0.82	ปานกลาง	4.59	0.63	มากที่สุด	0.752	
	4.1 การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.61	0.82	ปานกลาง	4.60	0.62	มากที่สุด	0.762	4
	4.2 ด้านการประเมินผลหลักสูตร	2.63	0.80	ปานกลาง	4.54	0.70	มากที่สุด	0.726	
	ค่าเฉลี่ย	**2.59**	**0.80**	**ปานกลาง**	**4.56**	**0.66**	**มากที่สุด**	0.761	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตารางพบว่า ค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{(Modified)}$) ของกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (PNI = 0.771) รองลงมาคือ องค์ประกอบการบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล (PNI = 0.770) องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (PNI = 0.753) และองค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (PNI = 0.752) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

(ร่าง)

กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
ภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการเชิงพื้นที่แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จึงได้ดำเนินการจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และนโยบายระดับชาติ กระบวนการจัดทำมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ และการสังเคราะห์องค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพเด็กปฐมวัยในพื้นที่อย่างยั่งยืน ดังนี้

วิสัยทัศน์

คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องตามทักษะศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการทุกภาคส่วน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามทักษะในศตวรรษที่ 21
2. ส่งเสริม สนับสนุน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้านพหุปัญญา
3. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชากรทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
4. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะอาชีพ สอดคล้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
5. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เป้าประสงค์

เป็นการกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนด การกำหนดช่วงเวลาอาจแตกต่างกัน 1 ปี 3 ปี 5 ปี หรือ 10 ปีแล้วแต่กรณี การกำหนดเป้าประสงค์อาจกำหนดเป็นระยะ ๆ ก็ได้ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดใช้เวลา 3 ปี

1. ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสามารถจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามพหุปัญญาครบทุกด้าน

3. ประชากรทุกช่วงวัยได้รับโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเป็นธรรม

4. หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

5. ประชากรทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กลยุทธ์

1. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย
2. การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประเด็นคำถามเพื่อการการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมพิจารณาความสมบูรณ์ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบร่างกลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลภายใต้การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามประเด็น ดังนี้

ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นไปได้

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
1. วิสัยทัศน์ (Vision)					
คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องตามทักษะศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการทุกภาคส่วน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ					
2. พันธกิจ (Mission)					
1	ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามทักษะในศตวรรษที่ 21				
2	ส่งเสริม สนับสนุน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้านพหุปัญญา				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
3	ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชากรทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม				
4	ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะอาชีพสอดคล้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ				
5	ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล				

3. เป้าประสงค์

เป็นการกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนดการกำหนดช่วงเวลาอาจแตกต่างกัน 1 ปี 3 ปี 5 ปี หรือ 10 ปีแล้วแต่กรณี การกำหนดเป้าประสงค์อาจกำหนดเป็นระยะ ๆ ก็ได้ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดใช้เวลา 3 ปี

1	1. ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
2	ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสามารถจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามพหุปัญญาครบทุกด้าน				
3	ประชากรทุกช่วงวัยได้รับโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเป็นธรรม				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
4	หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล				
กลยุทธ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล					
กลยุทธ์ที่ 1 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย					
1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน					
	แนวทางการดำเนินงาน				
1	ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ				
2	ครูส่งเสริม / พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก				
3	ครูส่งเสริม / พัฒนาบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก				
4	ครูส่งเสริม / พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน				
5	ครูมีการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย				
1.2 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	แนวทางการดำเนินงาน				
6	ครูให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
7	ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
	ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
8	ครูมีแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย				
9	ครูมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย				
10	ครูได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
1.3 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
11	ครูจัดประสบการณ์ กิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการลงมือปฏิบัติจริง				
12	ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย มีความซื่อสัตย์				
13	ครูออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม				
14	ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน มีการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล				
15	ครูพัฒนาการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
แนวทางการดำเนินงาน					
16	ครูส่งเสริม / พัฒนาการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้				
17	ครูพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน				
18	ครูร้อยละ 100 มีการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย				
19	ครูส่งเสริม ยกระดับการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
20	ครูส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารและการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล					
2.1 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน					
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>					
21	สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับการรายงานการประกันคุณภาพภายในกับหน่วยงานต้นสังกัด				
22	สถานศึกษาพัฒนาและยกระดับระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง				
23	สถานศึกษามีการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน				
2.2 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย					
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>					
24	ผู้บริหาร ส่งเสริม/พัฒนาบุคลากรในการแลกเปลี่ยน				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
	เรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ				
25	ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย				
26	สถานศึกษามีการพัฒนาและยกระดับการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ				
2.3 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
27	สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีคุณภาพ				
28	สถานศึกษาพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ				
2.4 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
29	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา				
30	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบสื่อเทคโนโลยี บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ มีการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
31	สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ				
32	สถานศึกษากำหนดแนวทางการจัดหาเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย				
33	สถานศึกษามีการส่งเสริมและบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย				
2.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
34	ผู้บริหารส่งเสริม/พัฒนาวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี				
35	ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง				
36	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม				
37	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

	กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน	ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
กลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย					
3.1 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
38	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมที่ผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน				
39	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้บริการและรับความช่วยเหลือชุมชน				
40	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนในการกำกับติดตาม และประเมินผล				
41	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่งเสริมพัฒนากระบวนการกำกับ ติดตามขององค์กร / หน่วยงาน				
3.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
42	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา รวมถึงมีการระดมภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านจากชุมชน				
43	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
44	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในการระดมทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน)				
45	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา				
3.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
46	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย				
47	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย				
48	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย				
49	ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรม				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
กลยุทธ์ที่ 4 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร					
4.1 การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
50	สถานศึกษามีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนบริหารวิชาการโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน				
51	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตรรวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม				
52	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ				
53	สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา				
54	สถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระที่ควรเรียนรู้ได้กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์				
4.1.1 ด้านผู้บริหาร					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
55	ผู้บริหารมีการส่งเสริม / พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
56	ผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการศึกษาปฐมวัย				
57	ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้				
58	ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการในองค์กร				
59	ผู้บริหารส่งเสริม / พัฒนาความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้				
4.1.2 ด้านครูผู้สอน					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
60	ครูผู้สอนมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย และปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัย				
61	ครูผู้สอนพัฒนาการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้				
62	ครูผู้สอนพัฒนาการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย				
63	ครูผู้สอนส่งเสริมการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้				
4.1.3 สื่อ / แหล่งเรียนรู้					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
64	สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาสื่อเทคโนโลยี				
65	สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาของเล่นที่สร้างสรรค์ เช่น สิ่งของเครื่องใช้ของจริง เป็นต้น				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
66	สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนามุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ มุมดนตรี และสนามเด็กเล่น				
4.1.4 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
67	สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เป็นต้น				
68	สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บรรยากาศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใส่ใจดูแลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น				
69	สถานศึกษาพัฒนาสภาพแวดล้อม สิ่งกระตุ้นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การตกแต่งด้วยสีสันสดใส เป็นต้น				
70	สถานศึกษาส่งเสริม / พัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ รวมถึงความปลอดภัยทางดิจิทัลหรือการระวังภัยคุกคามรูปแบบใหม่				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์ย่อย / แนวทางการดำเนินการงาน		ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะ
71	สถานศึกษาจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความอบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจให้เด็ก ๆ รู้สึกปลอดภัย				
4.2 การประเมินผลหลักสูตร					
	<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>				
72	สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน				
73	สถานศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา				
74	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง				
75	สถานศึกษามีการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ฉ

ภาพประกอบการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 7 การสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษาปฐมวัย
วันที่ 1 กันยายน 2568

ภาพประกอบ 8 ผู้เชี่ยวชาญประเมินกลยุทธ์
วันที่ 29 เมษายน 2569

ภาพประกอบ 8 ผู้เชี่ยวชาญประเมินกลยุทธ์
วันที่ 29 เมษายน 2569 (ต่อ)

ภาพประกอบ 8 ผู้เชี่ยวชาญประเมินกลยุทธ์
วันที่ 29 เมษายน 2569 (ต่อ)

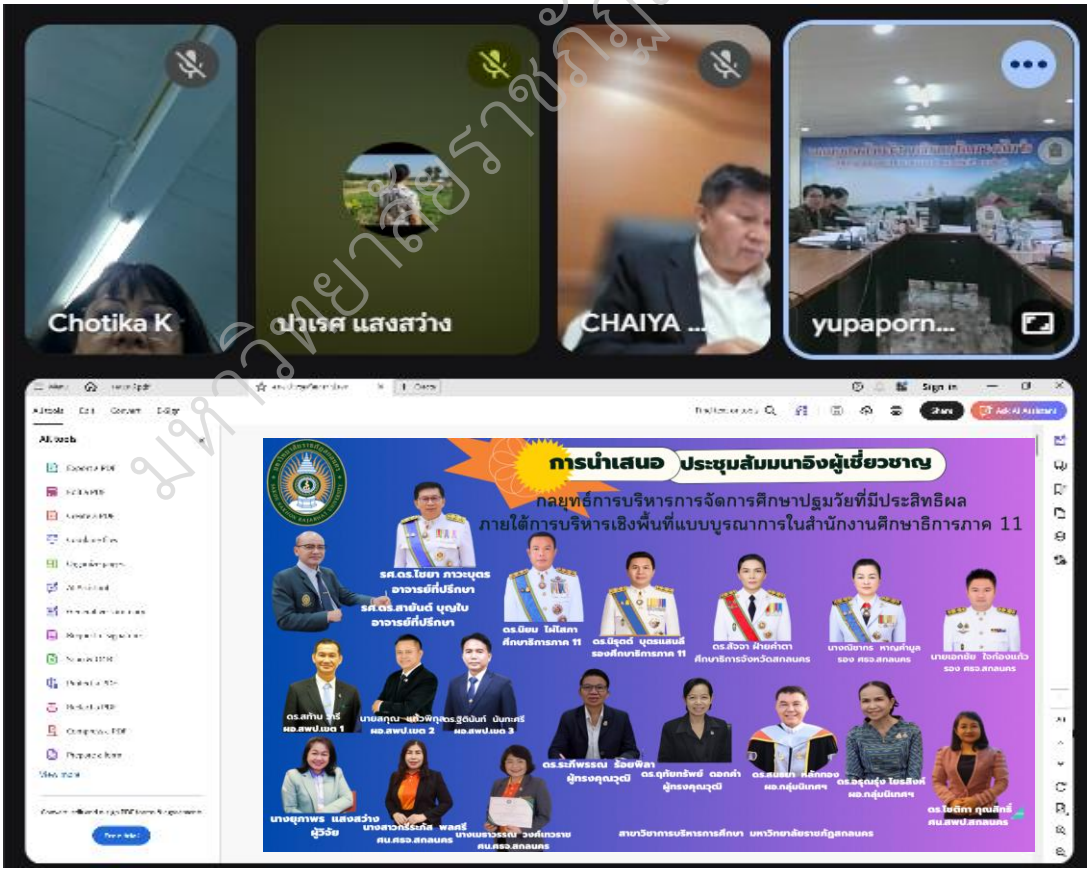

ภาพประกอบ 9 การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ

วันที่ 29 เมษายน 2569

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางยุภาพร แสงสว่าง
วัน เดือน ปีเกิด	28 ตุลาคม 2514
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	8/14 ถนนสุขาวดี 4/7 ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 47000
ตำแหน่งปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 47000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2534	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2538	ปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏเลย
พ.ศ. 2554	ปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
พ.ศ. 2569	ปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2542	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนแพดพิทยารัตน์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำตากล้า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2552	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านวานรนิวาส (ราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
พ.ศ. 2555	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวานรนิวาส (ราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
พ.ศ. 2562	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร